

Rapport

Datum
2019-03-29

Henrik Franzon, Analysstaben

Resultat från de årliga attitydundersökningarna 2018

Förord

Skatteverket gör regelbundet mätningar av privatpersoners och företagens syn på skattesystemet, skattefusket, skattekontrollen och upplevelserna i kontakterna med Skatteverket.

Undersökningarna har till syfte att ge underlag för en bedömning av:

- hur inställningen till skattesystemet och Skatteverket utvecklas,
- hur medborgare och företag ser på Skatteverkets service, olika former av fusk och kontrollens effekter,
- hur Skatteverkets verksamhet uppfattas och som underlag för kommande verksamhetsplaneringar

Sedan 2010 har Skatteverket genomfört årliga undersökningar till privatpersoner och företag. Resultaten från dessa undersökningar används framför allt som underlag för bedömning av verksamhetens resultat i Skatteverkets årsredovisning. Undersökningarna sker sedan 2015 i form av pappersenkäter med möjlighet att även svara via webbenkät.

Fältarbetet för 2018 års undersökningar genomfördes under augusti – oktober av undersökningsföretaget Kantar Sifo. Rapporten har tagits fram vid Skatteverkets Analysstab av Henrik Franzon.

Solna i mars 2019

Eva Samakovlis

Chef för Analysstaben

Innehållsförteckning

Förord	2
Innehållsförteckning.....	3
Sammanfattning	5
1 Om undersökningen	11
1.1 Telefonintervjuer 2010-2015.....	11
1.2 Pappers-/webbenkäter 2015-2018	11
1.3 Bortfall och undersökningarnas tillförlitlighet	14
1.3.1 Viktning av svar och bortfallsstatistik.....	14
1.4 Presentation av resultat i rapporten	16
1.4.1 Branschindelning.....	17
2 Kontakter med Skatteverket.....	18
2.1 Tillgänglighet till Skatteverket	18
2.2 Personliga kontakter med Skatteverket	18
2.3 Bemötandet från Skatteverket.....	19
3 Skatteverkets webbplats.....	22
3.1 Enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats.....	23
3.2 Information på webbplatsen tillräcklig.....	25
4 Information från Skatteverket	26
5 Skatt	28
5.1 Intresse för skattefrågor och syn på skattemedel	28
5.2 Deklarationen.....	28
5.2.1 Inlämningssätt.....	28
5.2.2 Enkelt att deklarerar/lämna uppgifter till Skatteverket.....	30
5.2.3 Fullgörandekostnader.....	33
5.3 Upptäcktsrisk och felutrymme.....	34
5.3.1 Upplevd risk för upptäckt	34
5.3.2 Möjligheter till fusk.....	36
5.4 Syn på Skatteverkets kontroll.....	38
5.4.1 Bekämpning av skattefusk.....	38
5.4.2 Rättvis behandling.....	40
5.5 Skattemoral.....	42
5.5.1 Egen skattemoral.....	42
5.5.2 Hur man upplever att omgivningen skulle uppfatta eget fusk	46
5.6 Inställning till fusk hos andra	47
5.6.1 Skattefusk.....	47
5.6.2 Otillättna avdrag	49
5.6.3 Svartarbete	50
5.7 Kännedom om fusk hos andra	51
5.7.1 Skattefusk.....	51
5.7.2 Osund konkurrens	53
5.7.3 Svartarbete	55
6 Folkbokföring	58
7 Fastighetstaxering	59
8 Tillit och förtroende	60
8.1 Tillit till andra	60
8.2 Förtroendet för myndigheter i allmänhet.....	60

8.3	Förtroendet för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift.....	62
8.4	Förtroendet för att vända sig till Skatteverket.....	64
8.5	Förtroendet för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter.....	65
8.6	Förtroendet för Skatteverkets förmåga att ta in skatt.....	65
8.7	Olika källors betydelse för förtroendet.....	67
9	Könsuppdelad statistik	69
9.1	Kontakter med Skatteverket.....	69
9.2	Skatteverkets webbplats	73
9.3	Information från Skatteverket.....	75
9.4	Skatt.....	76
9.4.1	Intresse för skattefrågor och syn på skattemedel.....	76
9.4.2	Deklarationen.....	77
9.4.3	Upptäcktsrisk och felutrymme	78
9.4.4	Syn på Skatteverkets kontroll.....	81
9.4.5	Skattemoral.....	82
9.4.6	Inställning till fusk hos andra.....	84
9.4.7	Kännedom om fusk hos andra.....	86
9.5	Folkbokföring	88
9.6	Fastighetstaxering.....	89
9.7	Tillit och förtroende.....	91
	Bilaga 1. Förtroende och kundnöjdhet i undersökningar initierade av externa aktörer. .	95
	Bilaga 2. Normer kring svartarbete och skattefusk (DemoskopPanelen)	97
	Bilaga 3: Världsekonometiskt Forums GCI.....	100
	Bilaga 4. Enkät till privatpersoner 2018 (oförändrad version).....	102
	Bilaga 5. Enkät till privatpersoner 2018 (modifierad version).....	107
	Bilaga 6. Enkät till företag 2018 (oförändrad version)	112
	Bilaga 7. Enkät till företag 2018 (modifierad version)	117
	Bilaga 8. Resultat 2015-2018, privatpersoner	122
	Bilaga 9. Resultat 2015-2018, företag.....	140
	Bilaga 10. Varför det inte är enkelt att lämna deklARATIONEN via papper. Fritextsvar.....	151

Sammanfattning

Skatteverket har genomfört årliga attitydundersökningar till privatpersoner och svenska aktiva företag sedan 2010.

Under 2015–2018 har detta gjorts genom en pappersenkät i brevutskick, med länk till en webbenkät i ett följebrev som alternativ svarmetod. Ett byte av metod skedde på grund av en kraftigt sjunkande svarsfrekvens i de första årens undersökningar som genomfördes med telefonintervjuer.

Tidigare har enkäterna främst haft fokus på skattefrågor, men i 2018 års mätning fick hälften av privatpersonerna och företagen en modifierad enkät med ett stort antal nya frågor, inklusive frågor om folkbokföring och fastighetstaxering.

Enkäterna består av påståenden med en femgradig svars skala där 1 = ”Instämmer inte alls” och 5 = ”Instämmer helt”. För jämförelser mellan år har statistiska tester genomförts på skillnader i medelvärde med signifikansnivå 5 procent. Svartalternativen har även lagts ihop enligt följande:

- ”Instämmer” – svartalternativ 4 och 5
- ”Instämmer inte” – svartalternativ 1 och 2
- ”Varken eller” – svartalternativ 3

För alla påståenden ges även möjligheten att svara ”ingen uppfattning”.

Statistiskt säkerställda förändringar

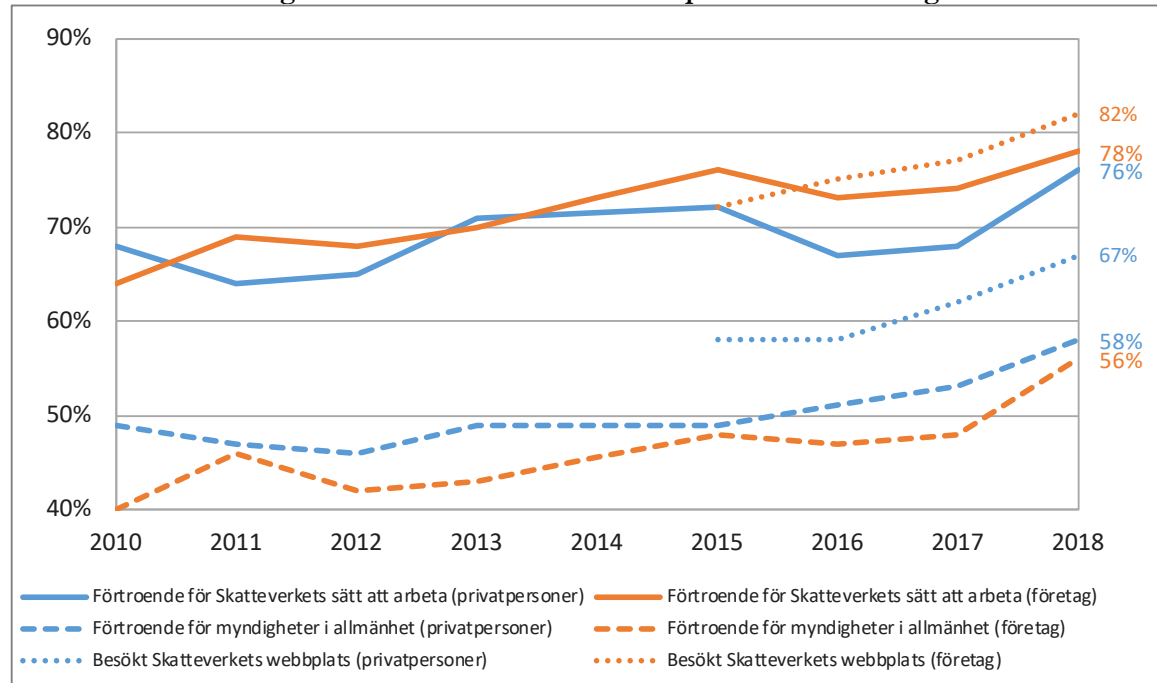
Ofta har resultaten i undersökningarna till privatpersoner och företag pekat i delvis olika riktningar, kanske på grund av slumpmässiga avvikelser, men i 2018 års undersökningar är resultaten ovanligt samstämmiga. Bland både privatpersoner och företag är det en tydlig ökad andel som instämmer (förändringen i 2018 års resultat är statistiskt säkerställd mot både 2016 och 2017) för följande fyra frågor/påståenden:

- ”Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?”
- ”Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet”
- ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift”
- ”Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag” (privatpersoner)
”Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från företag” (företag)

Nedanstående diagram visar utvecklingen mellan 2010 och 2018 för de tre första av dessa frågor/påståenden. Diagrammet visar att förtroendet för Skatteverket – som ökade kraftigt mellan 2006 och 2010 enligt andra undersökningar som Skatteverket gjort genom åren – fortsatte att öka långsamt bland företagen och på det hela taget låg på en hög och stabil nivå bland privatpersoner, mellan 2010 och 2017. Nu har förtroendet för Skatteverket alltså ökat till en ännu högre nivå, vilket även bekräftas av resultatet från Medieakademin och Kantar

Sifos ”Förtroendebarmetern 2019¹”, där förtroendet för Skatteverket ökade med fyra procentenheter jämfört med februari 2018.

Utveckling 2010-2018 för tre av undersökningarnas frågor/påståenden med statistiskt säkerställda förändringar under de senaste åren. Privatpersoner och företag.

Bland privatpersoner ses dessutom en tydlig ökad andel som instämmer när det gäller ”Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt”, ett påstående med stark koppling till förtroendet. Även bland företag är andelen som instämmer högre än tidigare år, men det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan åren.

I företagsundersökningen finns även en utveckling i ofördelaktig riktning. Andelen som instämmer i påståendet ”Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar” har ökat något varje år sedan 2015, från 17 till 21 procent. Förändringen i resultatet 2018 är statistiskt säkerställt mot 2015, men inte mot 2016 eller 2017. Hälften av transportföretagen och omkring 40 procent av bygg- och restaurangföretagen instämmer i påståendet.

Sett över perioden 2010-2018 har inställningen till påståendet ”Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket” förbättrats, men också blivit något mer polariserad. Andelen privatpersoner och företag som instämmer i påståendet har ökat stadigt, men andelen som inte instämmer i påståendet har inte minskat i motsvarande omfattning. Ätminstone bland företagen är det främst andelen ”varken eller” som har minskat. Detta är dock alltså det påstående som privatpersoner och företag har svårast att ta ställning till, omkring hälften saknar uppfattning.

¹ <https://medicakademien.se/wp-content/uploads/2019/03/Förtroendebarmetern-2019-1.pdf>

Övergripande utveckling 2015-2018

För att få en övergripande uppfattning om attitydriktningar mellan 2015 och 2018 är fördelaktiga eller inte för Skatteverket, har vi beräknat sammanvägda genomsnitt av standardiserade medelvärden² för privatpersoner respektive företag, uppdelat på rapportens olika avsnitt.

Undersökningar till privatpersoner. Utvecklingen av det standardiserade medelvärdet. Sammanvägt per avsnitt, för frågor som funnits med i alla undersökningar 2015-2018.

Vid tolkningen av siffrorna gäller att ju högre värde desto bättre är resultatet

Område/Avsnitt i rapporten	Antal frågor	Utveckling 2015-2018 (genomsnittligt medelvärde)			
		2015	2016	2017	2018
Skatteverkets webbplats	2	3,88	3,97	3,85	3,88
Information från Skatteverket	1	3,89	3,86	3,88	3,95
Deklarationen	1	4,27	4,26	4,26	4,29
Upptäcktsrisk och felutrymme	3	4,26	4,33	4,23	4,27
Syn på Skatteverkets kontroll	2	3,25	3,15	3,24	3,40
Skattemoral	2	4,14	4,11	4,17	4,19
Inställning till fusk hos andra	2	4,62	4,57	4,66	4,65
Kännedom om fusk hos andra	3	4,00	4,08	4,09	4,09
Tillit och förtroende	5	3,76	3,73	3,73	3,84
Totalt alla frågor	21	3,98	3,98	3,98	4,03

Undersökningar till företag. Utvecklingen av det standardiserade medelvärdet. Sammanvägt per avsnitt, för frågor som funnits med i alla undersökningar 2015-2018.

Vid tolkningen av siffrorna gäller att ju högre värde desto bättre är resultatet

Område/Avsnitt i rapporten	Antal frågor	Utveckling 2015-2018 (genomsnittligt medelvärde)			
		2015	2016	2017	2018
Skatteverkets webbplats	2	3,73	3,78	3,83	3,81
Information från Skatteverket	1	3,69	3,69	3,74	3,68
Deklarationen	1	3,75	3,83	3,93	3,92
Upptäcktsrisk och felutrymme	2	3,71	3,71	3,64	3,74
Syn på Skatteverkets kontroll	2	3,36	3,32	3,32	3,40
Skattemoral	1	4,71	4,74	4,77	4,73
Inställning till fusk hos andra	1	4,87	4,86	4,86	4,83
Kännedom om fusk hos andra	2	4,24	4,19	4,18	4,15
Tillit och förtroende	4	3,89	3,84	3,88	3,99
Totalt alla frågor	16	3,91	3,90	3,94	3,97

² De påståenden i undersökningarna som är riktade direkt mot skattefelet är negativt ställda, dvs. det önskade resultatet är att företagen inte instämmer i påståendet (t.ex. *Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar*). För dessa påståenden har ett "standardiserat medelvärde" beräknats, så att ett för Skatteverket och skattesystemet fördelaktigt resultat motsvaras av ett högt medelvärde för samtliga frågor. Det standardiserade medelvärdet har beräknats som 6 minus det ursprungliga medelvärdet om frågan är negativt formulerad.

Tabellerna ovan visar ett förbättrat resultat 2018 jämfört med tidigare år, både avseende privatpersoner och företag. På områdesnivå kan vi se att denna förändring avser tillit och förtroende, samt i synnerhet för privatpersoner även synen på Skatteverkets kontroll. I övrigt är det små förändringar mellan åren på områdesnivå, bland både privatpersoner och företag.

Vid en jämförelse av områdesmedelvärdenas nivåer kan vi konstatera att acceptansen för fusk hos andra är mycket låg. Bland både privatpersoner och företag är också synen på Skatteverkets kontroll det område som har de lägsta standardiserade medelvärdena, med höga andelar som inte instämmer i påståenden om att Skatteverkets bekämpning av skattefusk är bra och att Skatteverket ger en rättvis behandling.

Bemötandefrågan ingår inte i tabellerna, eftersom den är formulerad som en ja/nej-fråga och passar därför inte in i sammanställningen av medelvärden. Andelen som svarat att bemötandet från Skatteverkets tjänstemän är bra ligger kvar på en fortsatt hög nivå (94 procent bland både privatpersoner och företag).

Nya frågor om folkbokföring och fastighetstaxering

I 2018 års enkät till privatpersoner infördes frågor om folkbokföring och fastighetstaxering. Frågorna om folkbokföring ställdes till samtliga privatpersoner.

- 93 procent instämde i att ”Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress”.
- 87 procent instämde i att ”Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen”.
- 15 procent instämde i att ”Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress”.

Frågorna om fastighetstaxering ställdes till de privatpersoner som svarade att de äger en eller flera fastigheter.

- 73 procent instämde i att ”Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering”, medan 8 procent inte instämde i påståendet.
- 61 procent instämde i att ”Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande”, medan 14 procent inte instämde i påståendet.

Eftersom dessa frågor är nya ingår de inte i tabellerna ovan om utvecklingen av det standardiserade medelvärdet.

Svaren på enkätfrågorna uppdelat på kvinnor och män

I avsnitt 9 har vi sammanställt hur kvinnor respektive män svarat på frågorna i de årliga undersökningarna riktade till privatpersoner. Det generella mönstret är att kvinnornas svar är mer fördelaktiga för Skatteverket än männens. Här är de tydligaste skillnaderna:

- Kvinnor har i mindre utsträckning än män en omgivning där det förekommer skattefusk/svartarbete och som i högre grad anser att svartarbete är fel.
- Kvinnor upplever i högre utsträckning än män att personer i omgivningen skulle tycka att det vore fel om de arbetade svart.

- En lägre andel kvinnor än män ser möjligheter till att undanhålla inkomster eller göra felaktiga avdrag. Detta kan sannolikt – åtminstone till en del – förklaras av att män generellt har högre inkomster och mer komplicerade inkomstförhållanden. En högre andel män svarade att de brukar fylla i eller ändra uppgifter i deklarationen.
- Kvinnor känner i högre grad än män en moralisk plikt att hålla sig till skattereglerna.
- Kvinnor anser i lägre grad än män att man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen
- Kvinnor tycker i lägre grad än män att det är ok att folk skattefuskar om de har möjlighet till det.
- Kvinnor tycker i högre grad än män att Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt.
- Det är fler kvinnor än män som anser det troligt att Skatteverket skulle upptäcka skattefusk, både avseende om de själva skulle fuska eller om någon i deras omgivning skulle göra det.
- Det är fler kvinnor än män som bedömer att det blir allvarliga konsekvenser för en person i deras omgivning som skattefuskar och blir upptäckt.
- Kvinnor har högre förtroende än män för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag.
- Kvinnor tycker i högre grad än män att taxeringsvärdet på deras fastighet(er) är rättvisande.

Män är mer intresserade än kvinnor av skattefrågor, men anser samtidigt i lägre grad att skattemedlen används på ett bra sätt.

Förtroende och kundnöjdhet i undersökningar på initiativ av andra aktörer

Undersökningar som gjordes 2018 på initiativ av andra än Skatteverket visade att Skatteverket hör till de myndigheter som flest privatpersoner och företag har förtroende för. Dessa undersökningar visade inte på några större förändringar jämfört med tidigare år.

Däremot visar en alldeles färsk undersökning, Medieakademin och Kantar Sifos "Förtroendebarmetern 2019" – i linje med resultatet i Skatteverkets årliga attitydundersökningar som genomfördes under hösten 2018 – att allmänhetens förtroende för Skatteverket har ökat. I Förtroendebarmetern ökade andelen med ganska stort eller mycket stort förtroende för det sätt Skatteverket sköter sitt arbete från 61 till 65 procent mellan februari 2018 och februari 2019.

Se bilaga 1 för mer information.

DemoskopPanelen: Normer kring svartarbete – ökad andel som kan tänka sig att "uppge felaktiga uppgifter till skattemyndigheten"

Demoskop har nästan varje år sedan 2002 ställt tre frågor som kopplar till egna normer kring att anlita svart arbetskraft, jobba svart och uppge felaktiga uppgifter till Skatteverket. Den senaste undersökningen genomfördes under februari 2019.

Andelen som svarade ja på frågan "Skulle du kunna tänka dig att uppge felaktiga uppgifter till skattemyndigheten om du visste att det inte skulle upptäckas?" låg under 2011-2018 i

stort sett stilla, mellan 4,9 och 5,1 procent. Men mellan 2018 och 2019 ökade andelen från 5,1 till 6,5 procent. Undersökningen bygger på nästan 7 000 svar per mätning och denna ökning är statistiskt säkerställd. Resultaten indikerar att ökningen har skett i synnerhet bland personer under 30 år. Detta är en oroväckande trend, så det blir viktigt att följa utvecklingen framöver.

Moralen kring svartarbete förbättrades kontinuerligt mellan 2007 och omkring 2012, men därefter gick trenden snarare i motsatt riktning mellan 2013 och 2016. I synnerhet syntes en skillnad mellan 2015 och 2016 i att fler kan tänka sig att anlita svart arbetskraft. En bidragande orsak kan vara att det s.k. ROT-avdraget reducerades den 1 januari 2016 från 50 procent till 30 procent av arbetskostnaden.

I 2017 och 2018 års undersökningar förbättrades moralen kring svartarbete återigen och nya lägsta nivåer har nåtts under 2018-2019. I 2019 års undersökning var det 33 procent som svarade att de kan tänka sig att anlita svart arbetskraft och 29 procent som svarade att de kan tänka sig att arbeta svart.

Resultaten visar att acceptansen är betydligt större för svartarbete än för felaktiga uppgifter i deklARATIONEN, trots att svartarbete egentligen innebär helt utelämnade uppgifter.

Se bilaga 2 för mer information.

Världsekonomiskt Forums Global Competitiveness Index

Viljan att betala rätt skatt påverkas av tilliten till samhällets institutioner och hur dessa värderas. I anslutning till redovisningen av årets enkätresultat brukar vi därför återge resultatet för Sverige i den senaste mätningen av Världsekonomiskt Forums Global Competitiveness Index.

Sverige har sedan 2006 legat bland de tio högst placerade länderna och rankas för 2018 på nionde plats bland ca 140 länder. Det är samma placering som 2017. Bäst placering hade Sverige 2010-2011, då vi rankades på andra plats.

Se bilaga 3 för mer information.

1 Om undersökningen

Skatteverket genomförde under 2010-2015 årliga attitydundersökningar i form av telefonintervjuer, men gick på grund av en kraftigt sjunkande svarsfrekvens över till pappers-/webbenkäter (2015-2018).

År 2015 genomfördes den första pappers-/webbenkäten, parallellt med den sista telefonintervjuundersökningen. Svarsfrekvensen blev 14 procentenheter högre med pappers-/webbenkäter än med telefonintervjuer. Därmed gick Skatteverket 2016 över till att enbart göra enkätundersökningar.

1.1 Telefonintervjuer 2010-2015

Undersökningsföretagen Markör (2010-2014) och TNS Sifo (2015) genomförde telefonintervjuundersökningar till privatpersoner och företag, utifrån slumpmässiga urval av folkbokförda personer i Sverige mellan 18 och 74 år respektive svenska aktiva företag. Antalet svarande och svarsfrekvenser i undersökningarna framgår av tabell 1.

Tabell 1 Resultat av fältarbetet. Telefonintervjuer 2010-2015.

	Medborgarenkäten						Företagsenkäten					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urval	2350*	1500	1500	1500	2000	2000	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Svarande	670	750	646	615	684	609	711	902	785	750	573	522
Svarsfrekvens	37%	50%	43%	41%	34%	30%	49%	62%	53%	51%	40%	35%

* Leverantören gjorde av misstag ett för stort urval på 2350 personer, varav 1911 kunde telefonnummersättas. Av dessa 1911 bearbetades 1500 under fältarbetet, varav 21 definierades som övertäckning. Svarsfrekvensen har beräknats som andelen nummersatta i det totala urvalet multiplicerat med andelen svarande av de bearbetade, dvs $(1911/2350) * 670 / (1500-21) = 37\%$.

Svarsfrekvensen ökade kraftigt mellan 2010 och 2011. Det hör troligen ihop med införandet av utskick av aviseringkort till deltagarna i undersökningen, med information om att de kommer att bli uppringda för en intervju.

Under 2010-2013 drogs urvalet enbart bland företag med telefonnummer i det register varifrån urvalen gjordes. I undersökningarna 2014 och 2015 ingick även företag utan telefonnummer i urvalet. Detta bidrog sannolikt till att svarsandelen sjönk, även om undersökningsföretagen kunde hitta telefonnummer till en del av företagen som saknade telefonnummer i registret.

1.2 Pappers-/webbenkäter 2015-2018

Som en åtgärd för att minska bortfallet i telefonintervjuundersökningarna används numera pappersenkät i brevutskick, med länk i följebrevet till en webbenkät som alternativ svarsmetod.

Undersökningsföretaget Kantar Sifo (tidigare TNS Sifo) har under 2015 (1 sep - 9 okt), 2016 (23 sep - 2 nov), 2017 (4 sep - 9 nov) och 2018 (27 aug - 30 okt) genomfört enkätundersökningarna till privatpersoner och företag, utifrån slumpmässiga urval av folkbokförda personer i Sverige mellan 18 och 79 år respektive svenska aktiva företag.

I 2018 års mätning genomfördes två enkäter. Den ena enkäten bestod av samma frågor och samma upplägg som 2017, förutom ett införande av sms-påminnelse till företag (tidigare enbart till privatpersoner). Den andra enkäten bestod av ett tiotal nya frågor samt ytterligare en påminnelse per telefon.

Namn och befattningar på anställda i företag inhämtades från företaget Bisnode, så att de postala utskicken till företag i så hög grad som möjligt adresserades till de personer som ansågs mest lämpliga att svara på undersökningens frågor. Även telefonnummer inhämtades från Bisnode för de företag som saknade telefonnummer i SCB:s företagsregister, så att fler företag kunde nås i påminnelserna via sms och telefon.

Genomförandet av 2018 års undersökningar omfattade följande moment:

1. (27/8) Första utskicket till respondenterna bestod av introduktionsbrev, postal enkät och portofritt svarskuvert adresserat till Sifo. Introduktionsbrevet omfattade länk och inloggningsuppgifter till den webbaserade enkäten.
2. (31/8) Ett sms med en länk till den webbaserade enkäten skickades ut till medborgare och företag i urvalen, där det efter nummersättningen fanns uppgift om ett mobilnummer.
3. (11/9) Ett andra postalt utskick bestod av ett påminnelsebrev inklusive länk och inloggningsuppgifter till den webbaserade enkäten.
4. (25/9) Ett tredje postalt utskick bestod av påminnelsebrev, postal enkät och portofritt svarskuvert adresserat till Sifo. Påminnelsebrevet omfattade återigen länk och inloggningsuppgifter till den webbaserade enkäten.
5. (8/10) Påminnelser via telefon inleddes. Kantar Sifo ringde upp dem i urvalet med tillgängligt telefonnummer som hittills inte hade svarat via postal enkät eller webbenkät. Till dem som önskade gjordes ett utskick av nytt introduktionsbrev och/eller postal enkät samt länk till webbenkäten.
6. (18/10) I den modifierade undersökningen 2018 gjordes även en andra telefonpåminnelse till dem som nåddes i den första telefonpåminnelsen och lovade att besvara enkäten, utan att ett svar inkommit. Nya inloggningsuppgifter och postal enkät skickades ut till dem som önskade.

För både privatpersoner och företag minskade svarsfrekvensen för 2018 års oförändrade enkät något jämfört med 2017, samtidigt som svarsfrekvensen blev något högre än 2017 för de modifierade enkäterna, trots ett något större antal frågor i dessa enkäter.

Antalet svarande och svarsfrekvenser i undersökningarna 2015-2018 framgår av tabell 2.

Tabell 2 Resultat av fältarbetet. Pappers-/webbenkäter 2015-2018.

	Privatpersonsenkäten				Företagsenkäten			
	2015	2016	2017	2018 (oförändrad + modifierad enkät)	2015	2016	2017	2018 (oförändrad + modifierad enkät)
Urval	2 000	2 000	2 500	5 000 (2500+2500)	1 500	1 500	2 000	4 000 (2000+2000)
Antal svarande (minst en fråga)	886	834	1 049	2 064 (1001+1063)	731	709	981	1 949 (931+1018)
Svarsfrekvens	44 %	42 %	42 %	41 % (40%, 43%)	49 %	47 %	49 %	49 % (47%, 51%)
Andel svarande som haft personlig kontakt* under de senaste 12 månaderna	37 %	32 %	32 %	33 %	59 %	60 %	56 %	55 %
Andel svarande som besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna	58 %	58 %	62 %	66 %	72 %	75 %	77 %	82 %
Antal svarande på bemötandefrågan (ställs till dem som haft personlig kontakt)	306	252	314	655	425	415	539	1 044
Antal svarande på frågor om Skatteverkets webbplats (ställs till dem som besökt webbplatsen)	457-458	430-431	584-587	1 229	518-519	523-524	743-746	1 553
Antal svarande på övriga frågor (ställs till samtliga)	875-886	825-834	1043-1049	2042-2055**	721-731	700-709	973-981	1929-1944**

* Med personlig kontakt avses kontakt via telefon, brev, e-post eller personligt möte.

** Frågor som enbart ställts i de modifierade enkäterna besvarades av ca 1 050 privatpersoner respektive 1 010 företag, förutom frågor om fastighetstaxering som besvarades av 575-576 privatpersoner som svarat att de äger en eller flera fastigheter.

1.3 Bortfall och undersökningarnas tillförlitlighet

Mellan 2011 och 2015 minskade svarsfrekvensen kraftigt i telefonintervjuundersökningarna. Mönstret med ökat bortfall gäller inte bara Skatteverket utan även för t.ex. Statistiska Centralbyrån³.

Troliga faktorer till det ökade bortfallet:

- Det är numera vanligt med nummerpresentatörer (såväl i hemmen som i mobiltelefonerna), vilket gör det enkelt för intervjupersonerna att låta bli att svara på samtal från personer de inte känner igen.
- Det blir allt populärare med mobilappar som blockerar oönskade nummer. Till skillnad från NIX-spärren så kan dessa appar även blockera undersökningsföretag.
- Ökningen av mobiltelefoner (i synnerhet företagsmobiler och mobiler med kontantkort) gör det allt svårare för undersökningsföretagen att få fram telefonnummer till alla i urvalet.
- Svenskarna är trötta på telefonintervjuare, men också på telefonförsäljare. Den som gärna ställer upp på intervjuer och vill hjälpa till att beskriva samhället kan ha svårt att särskilja dessa aktörer. Som en följd av detta minskar sannolikt förtroendet för de seriösa intervjuföretagen.

Även med pappers-/webbenkäterna är bortfallet ofta större än 50 procent, åtminstone i undersökningarna till privatpersoner. Det kan finnas skillnader i attityder mellan bortfall och svarande och när bortfallet är så pass stort är det möjligt att ett betydande bortfallsfel förekommer i de redovisade skattningarna.

När man jämför resultat från olika år i en tidserie är det rimligt att tro att det är i stort sett samma grupper av individer som svarar och inte svarar på undersökningarna. Därmed bör jämförelser över tiden bli tämligen rättvisa för gruppen svarande. Det förutsätter dock att svarsfrekvensen hålls tämligen konstant över tiden. Mellan 2011 och 2015 ökade bortfallet kraftigt vilket gjorde att gruppen svarande ändrade karaktär och att tolkningen av förändringar över tid försvårades.

I avsnitt 1.2 redovisades genomförandet av 2018 års undersökningar, med totalt fem påminnelser (en sms-påminnelse, två brevpåminnelser och två telefonpåminnelser). Arbete har även lagts på att utforma estetiskt tilltalande enkäter och följebrev som får så många som möjligt att vilja delta. Fortsätter enkättröttheten i samhället att öka, är det tveksamt om det finns ytterligare metoder att ta till för att bibehålla nuvarande svarsfrekvenser.

1.3.1 Viktning av svar och bortfallsstatistik

För undersökningen till privatpersoner har svaren viktats med avseende på antalet svarande per kön och åldersgrupp i förhållande till populationstotaler från Statistiska centralbyrån. Svarande individer inom grupper med större bortfall ges en högre vikt i de statistiska beräkningarna. Viktningen har gjorts för att minska bortfallsfelet, under antagandet att de svarande är representativa deltagare för sina kategorier.

Svarsfrekvensen per kön redovisas i tabell 3. Bortfallet är något högre för män än för kvinnor.

---

³ <http://www.scb.se/Grupp/OmSCB/Verksamhet/Arsredovisningar/Arsredovisning-2014.pdf>, sida 28

Tabell 3 Andel svarande per kön i 2018 års undersökningar till privatpersoner (sammanslagning av oförändrad och modifierad enkät).

	Kvinnor		Män	
	Antal	Andel av urvalet	Antal	Andel av urvalet
Urval	2 546		2 434	
Svarande	1 090	43%	974	40%
Bortfall	1 456	57%	1 460	60%

En nedbrytning på ålder i tabell 4 visar tydligt att svarsbenägenheten ökar med åldern. Andelen svarande är mer än tre gånger så hög i gruppen 70-79 år som i gruppen 18-29 år, där endast 22 procent av urvalet svarade på enkäten. Svaren från personerna i gruppen 18-29 år har därmed mer än tre gånger så hög vikt som svaren från personerna i gruppen 70-79 år.

Tabell 4 Andel svarande per åldersgrupp i 2018 års undersökningar till privatpersoner (sammanslagning av oförändrad och modifierad enkät).

	18-29 år		30-39 år		40-49 år		50-59 år		60-69 år		70-79 år	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Urval	1 007		854		897		854		753		615	
Svarande	218	22%	256	30%	312	35%	397	46%	459	61%	422	69%
Bortfall	789	78%	598	70%	585	65%	457	54%	294	39%	193	31%

Oviktade resultat avseende undersökningarna till privatpersoner redovisas inte i denna rapport, men har tagits fram för att säkerställa att de inte leder till annorlunda slutsatser. Skillnaderna mellan åren är i stor sett desamma i den oviktade analysen, men nivåerna skiljer sig något (för alla år) för frågor där det finns skillnader mellan yngre och äldre.

Företagen har brutits ner på antal anställda, företagsform och bransch i tabell 5. Det har dock inte gjorts någon viktning av svaren från företagsundersökningen.

Tabell 5 Andel svarande i olika grupper i 2018 års undersökningar till företag (sammanslagning av oförändrad och modifierad enkät).

Grupp	Urval	Svarande		Bortfall	
Utan anställda	2 204	979	44 %	1 225	56 %
1-4 anställda	1 278	673	53 %	605	47 %
5-49 anställda	476	270	57 %	206	43 %
50+ anställda	47	27	57 %	20	43 %
Aktiebolag	2 273	1 204	53 %	1 069	47 %
Enskilda näringsidkare	1 544	652	42 %	892	58 %
Övriga företag	188	93	49 %	95	51 %
Jordbruk m.m.	404	200	50 %	204	50 %
Tillverkning m.m.	217	108	50 %	109	50 %
Bygg	529	249	47 %	280	53 %
Handel	581	279	48 %	302	52 %
Restaurang	186	65	35 %	121	65 %
Transport	158	81	51 %	77	49 %
Finans/fastighet m.m.	1 412	739	52 %	673	48 %
Övriga tjänster	518	228	44 %	290	56 %

1.4 Presentation av resultat i rapporten

Enkäterna består av ett antal påståenden med en femgradig svarsskala där 1 = ”Instämmer inte alls” och 5 = ”Instämmer helt”. För jämförelser mellan år har statistiska tester genomförts på skillnader i medelvärde med signifikansnivå 5 procent.

För att göra resultaten lättöverskådliga i diagram har svarsalternativ lagts samman enligt följande:

- svarsalternativ 4 och 5: instämmer
- svarsalternativ 1 och 2: instämmer inte
- svarsalternativ 3: varken eller.

För alla påståenden ges även möjligheten att svara ”ingen uppfattning”.

För att förtydliga trendmönstret bland de som uttryckt en uppfattning är andelarna ”instämmer”, ”varken eller” och ”instämmer ej” redovisade som andelar utav dem som svarat på den femgradiga skalan, dvs. exklusive dem som svarat ”ingen uppfattning”.

Resultaten redovisas i form av stapeldiagram med redovisning av andelar, samt medelvärden under staplarna. Diagram med trendlinjer presenteras för påståenden med tydliga skillnader i svaren mellan olika åldrar. I avsnitt 9 presenteras stapeldiagram med uppdelning på kön för samtliga påståenden i undersökningen riktad till privatpersoner.

De flesta av påståendena i 2018 års enkäter har antingen funnits med sedan starten av de årliga undersökningarna 2010, införts vid övergången till pappers-/webbenkäterna 2015, eller är nya påståenden i 2018 års modifierade enkät.

För påståenden som fanns med före 2015 redovisas resultat från telefonintervjuerna 2010-2013 i diagrammen, men inte från telefonintervjuundersökningarna 2014 och 2015. Vi bytte insamlingsmetod för att svarsfrekvensen var alltför låg dessa år och betraktar resultatet från dessa undersökningar som alltför otillförlitliga för att tas med i diagrammen. Förutom ett mindre underlag (lägre antal inkomna svar) blev det i och med det ökade bortfallet en annan (del-)grupp av individer som svarade på dessa undersökningar, vilket gör att resultaten inte är fullt jämförbara med övriga år. Se resonemang i avsnitt 1.3.

Eftersom olika intervjumetoder har använts är resultaten från 2010-2013 och 2015-2018 inte helt jämförbara med varandra. I och med borttagningen av de osäkra resultaten från telefonintervjuundersökningarna 2014-2015 har en lucka i rapportens stapeldiagram skapats, som tydliggör att ett metodbyte har skett.

1.4.1 Branschindelning

För några av frågorna i företagsundersökningen (vanligtvis frågor som ingått under flera år) finns tillräckligt med underlag för att presentera resultat för branscher med avvikande svarsmönster. Vilken typ av verksamheter som ingår i respektive bransch framgår av tabell 6.

Tabell 6 Indelning av företag i branscher utifrån SNI (standard för svensk näringsgrensindelning)

Kortbeteckning	Ingående verksamheter (SNI2007-rubriker)
Jordbruk m.m.	A: Jordbruk, skogsbruk och fiske
Tillverkning m.m.	B: Utvinning av mineral C: Tillverkning D: Försörjning av el, gas, värme och kyla E: Vattenförsörjning; Avloppsrening, avfallshantering och sanering
Bygg	F: Byggverksamhet
Handel	G: Handel; Reparation av motorfordon och motorcyklar
Transport	H: Transport och magasinering
Restaurang	I: Hotell- och restaurangverksamhet
Finans/fastighet m.m.	J: Informations- och kommunikationsverksamhet K: Finans- och försäkringsverksamhet L: Fastighetsverksamhet M: Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik N: Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster
Övriga tjänster	P: Utbildning Q: Vård och omsorg; Sociala tjänster R: Kultur, nöje och fritid S: Annan serviceverksamhet T: Förvärsarbete i hushåll; Hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk U: Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.

2 Kontakter med Skatteverket

I undersökningarna riktade till privatpersoner respektive företag ställdes några frågor om tillgängligheten till Skatteverket, personliga kontakter och bemötandet från Skatteverkets anställda.

2.1 Tillgänglighet till Skatteverket

Ett nytt påstående ”Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket” ställdes till samtliga privatpersoner och företag i årets modifierade enkäter. Det var 61 procent av privatpersonerna och 52 procent av företagen som instämde i påståendet.

Skillnaden mellan grupperna är något större om vi enbart tar med privatpersoner och företag som haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna (se avsnitt 2.2). Av dessa instämde 64 procent av privatpersonerna och 49 procent av företagen i påståendet. Företagen som haft personlig kontakt med Skatteverket under de senaste 12 månaderna tycker alltså att tillgängligheten är något sämre, jämfört med företagen som inte haft personlig kontakt.

2.2 Personliga kontakter med Skatteverket

På frågan ”Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?” svarade 34 procent av privatpersonerna och 55 procent av företagen ”Ja”. När det gäller företag är resultatet statistiskt säkerställt lägre än 2015 och 2016, då andelen som hade haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna var 59-60 procent. Se diagram 1 och 2.

Diagram 1

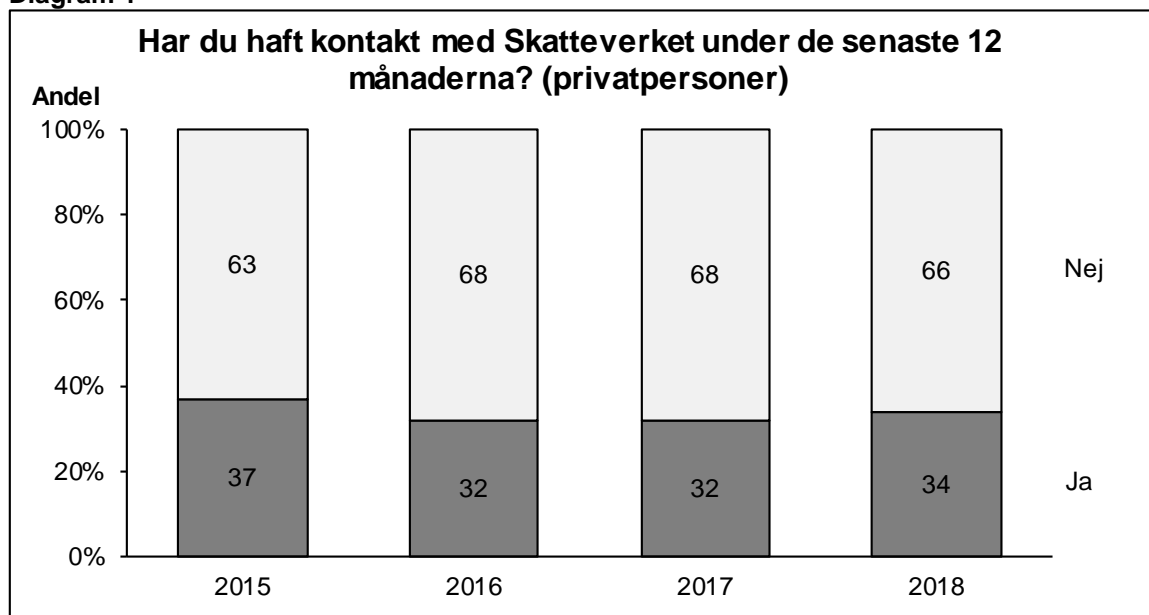
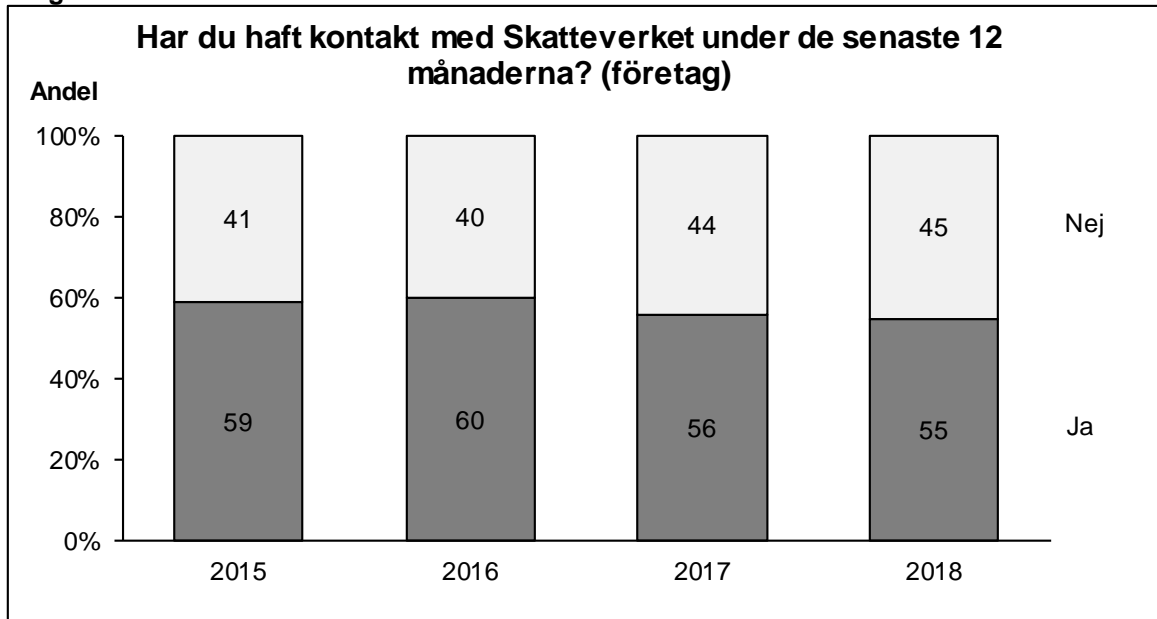

Diagram 2

Andelen företag som haft kontakt med Skatteverket det senaste året är högre bland aktiebolag (61 procent i genomsnitt 2015-2018) än bland enskilda näringsidkare (51 procent i genomsnitt 2015-2018). Bland företag inom jordbruk m.m. har en betydligt lägre andel (40 procent i genomsnitt 2015-2018) haft kontakt med Skatteverket det senaste året.

2.3 Bemötandet från Skatteverket

De som haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna fick ta ställning till påståendet ”Bemötandet från Skatteverkets tjänstemän är bra”, med ”Ja” och ”Nej” som svarsalternativ.

Ett bra bemötande i alla situationer skapar goda förutsättningar för att lösa problem på ett effektivt sätt. Skatteverket har därför haft stort fokus på bemötandet under de senaste 15 åren, vilket resulterat i en mycket hög andel nöjda privatpersoner och företag under de senaste åren.

Andelen som angav ”Ja” var i årets undersökningar 94 procent bland både privatpersoner och företag. När det gäller företagen är resultatet statistiskt säkerställt lägre än 2016, då andelen som ansåg att de fått ett bra bemötande var hela 97 procent. Bedömningen är ändå att resultatet ligger på en stabil och hög nivå. Se diagram 3 och 4.

Diagram 3

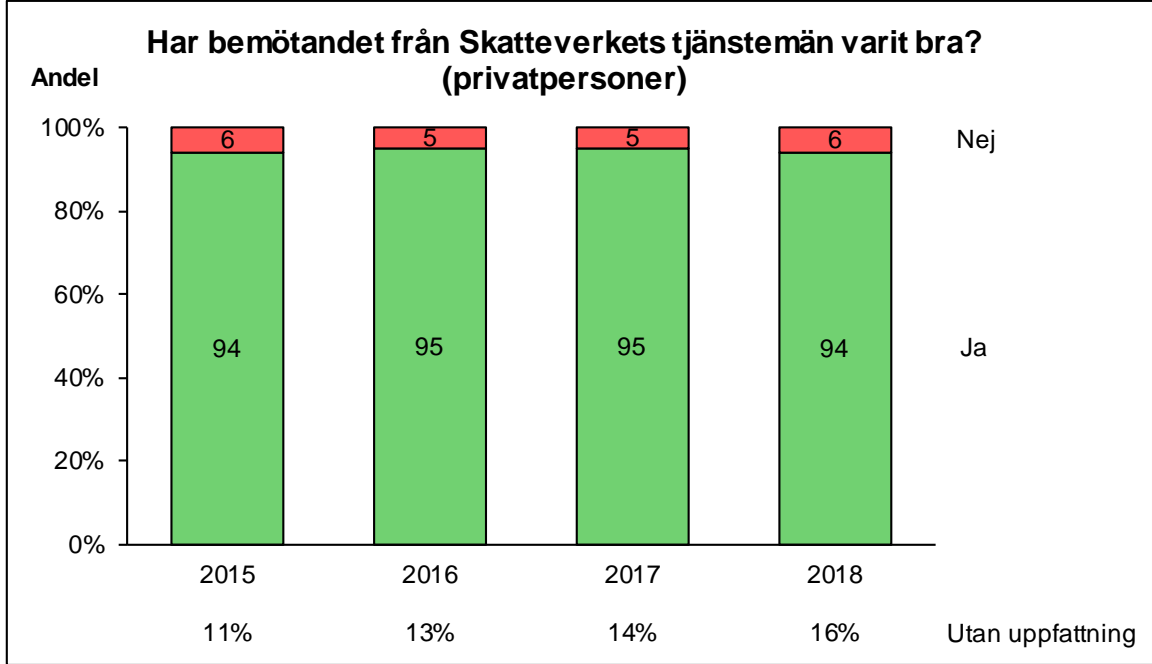
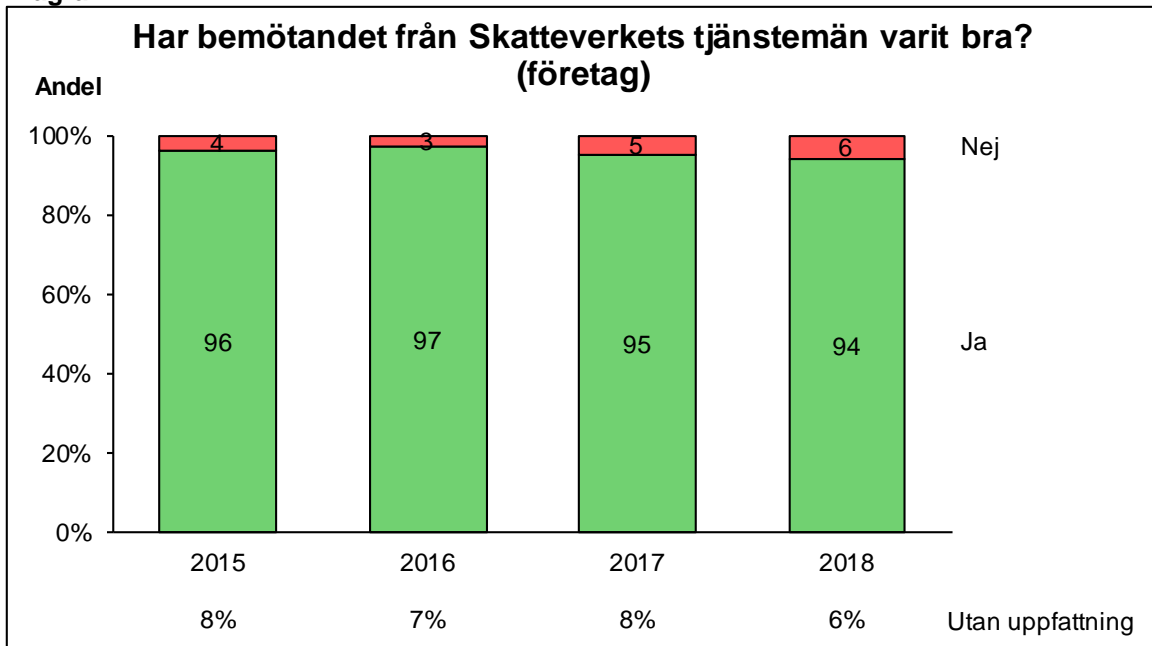

Diagram 4

I årets modifierade enkäter till privatpersoner och företag ställdes också fyra nya påståenden till dem som haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna.

Tre av påståendena härstammar från den önskvärda så kallade C-attityden⁴:

- Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig
- Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem
- Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt

Det var 77 procent av privatpersonerna och 83 procent av företagen som instämde i att ”Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig”.

Det var 70 procent av privatpersonerna och 73 procent av företagen som instämde i att ”Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem”.

Det var 85 procent av privatpersonerna och 82 procent av företagen som instämde i att ”Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt”.

Dessutom ställdes påståendet ”Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta”. Det var 83 procent av privatpersonerna och 79 procent av företagen som instämde i detta påstående.

---

⁴ SKV Rapport 2004:5 ”Våra attityder och viljan att göra rätt för sig”. Undersökningen kom fram till att medborgare och företagare upplever att de bemöts med tre olika attityder, varav C-attityden har en positiv inverkan på förtroendet:

- Attityd A: Tjänstemännen är nedlåtande, misstänksamma och utgår från att du vill smita undan.
- Attityd B: Tjänstemännen är reserverade, strikta och följer regler oavsett vad det leder till, samt utgår från att du känner till lagar och regler.
- Attityd C: Tjänstemännen lyssnar på dig, visar hur du kan lösa dina problem och utgår från att du vill göra rätt för dig.

3 Skatteverkets webbplats

Sedan 2015 ingår påståenden om Skatteverkets webbplats i undersökningarna. För att välja ut vilka som ska få ta ställning till påståendena har följande fråga ställts:

”Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?”

Andelen privatpersoner och företag som besöker Skatteverkets webbplats har ökat stadigt sedan 2015. I 2018 års undersökning var det 67 procent av privatpersonerna och 82 procent av företagen som svarade ”Ja” på denna fråga. Båda resultaten är statistiskt säkerställda ökningar mot alla tre tidigare år. Se diagram 5 och 6.

Diagram 5

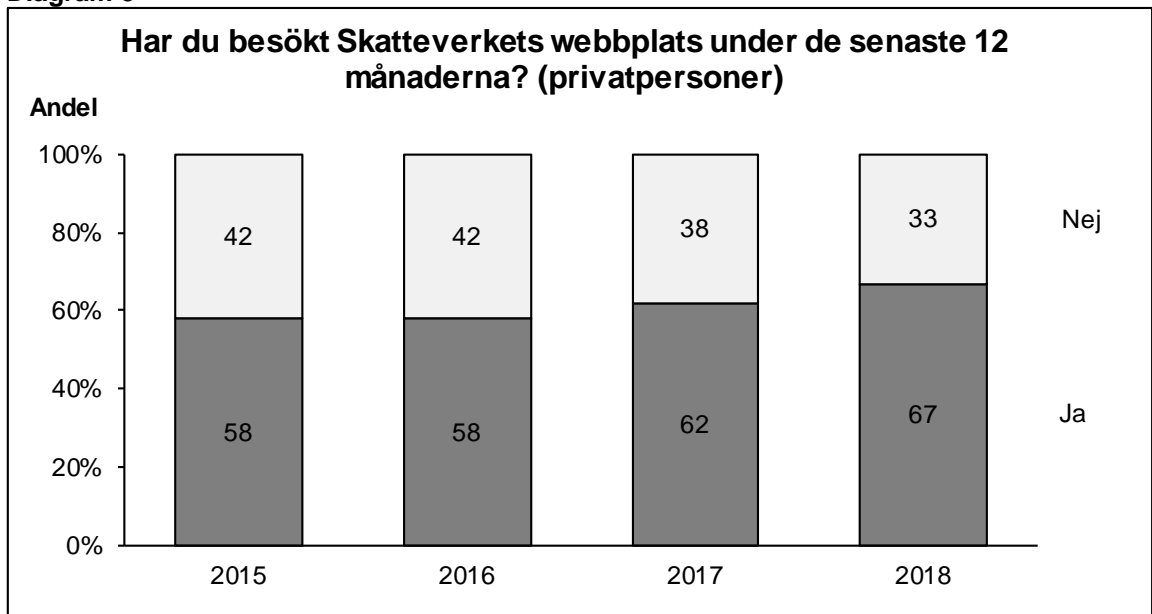

Diagram 6

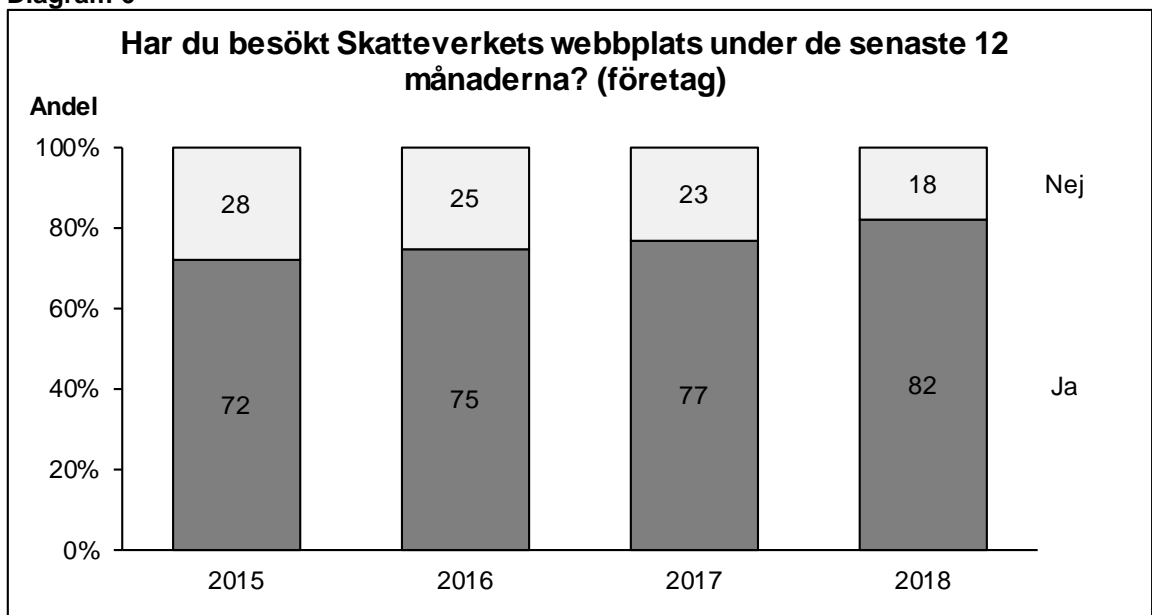
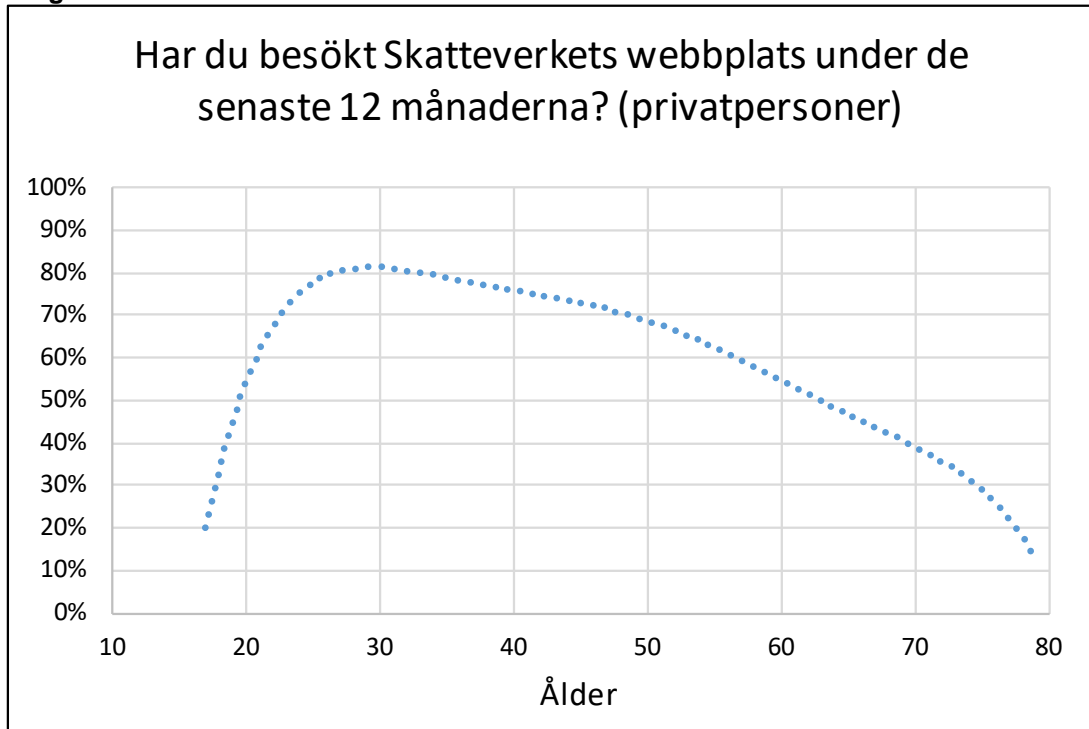

Diagram 7 visar att andelen besökare på Skatteverkets webbplats varierar kraftigt mellan olika åldrar. Bland personer under 20 år har mindre än hälften besökt webbplatsen under det senaste året. Användandet ökar därefter rejält fram till 25 års ålder. I åldern ca 25-35 år är det omkring 80 procent som besökt webbplatsen. Sedan avtar nyttjandet av Skatteverkets webbplats i långsammare takt. Efter 65 års ålder är det återigen mindre än hälften som har besökt webbplatsen under det senaste året.

Diagram 7

Vid en jämförelse av olika grupper av företag ses ett liknande mönster som för personliga kontakter (avsnitt 2.1). Andelen företag som besökt Skatteverkets webbplats under det senaste året är högre bland aktiebolag (84 procent i genomsnitt 2015-2018) än bland enskilda näringsidkare (69 procent i genomsnitt 2015-2018). Bland företag inom jordbruk m.m. har en betydligt lägre andel (54 procent i genomsnitt 2015-2018) besökt Skatteverkets webbplats under det senaste året.

3.1 Enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats

Andelen som instämde i påståendet ”Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats” var 63 procent bland privatpersonerna och 61 procent bland företagen. Diagram 8 visar att andelen instämmande bland privatpersoner har sjunkit något varje år mellan 2015 och 2018. Sett till hela den femgradiga svarsskalan (medelvärde) finns dock inga statistiskt säkerställda skillnader mellan åren. Bland företagen är resultatet i stort sett oförändrat över tiden, se diagram 9.

Diagram 8

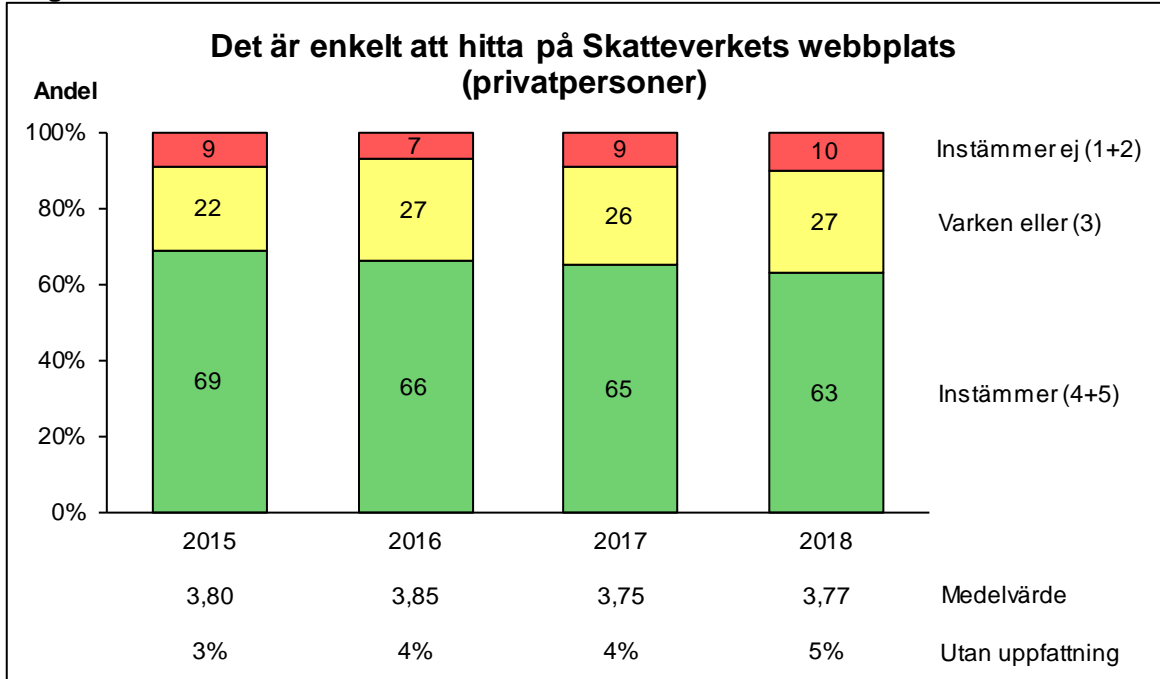
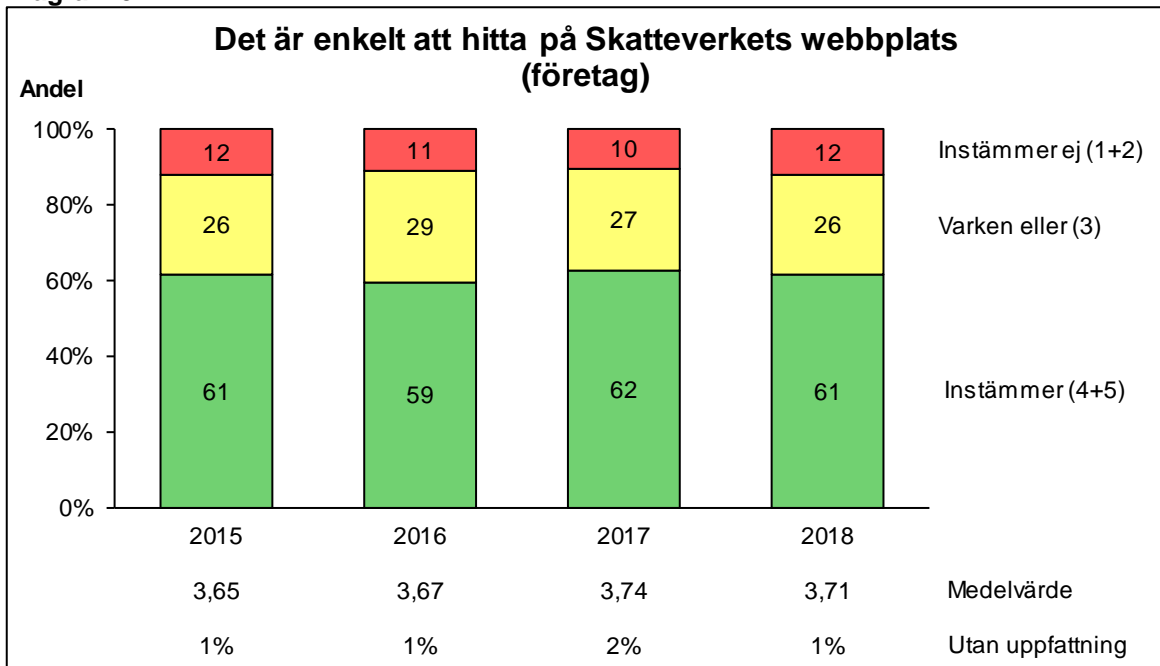

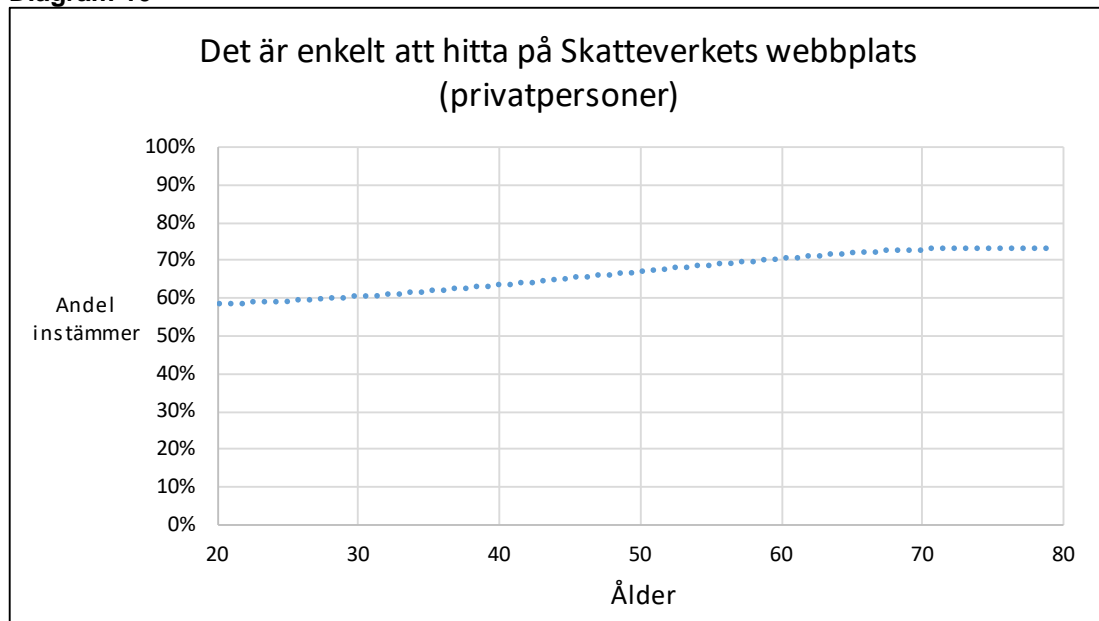
Diagram 9

I diagram 7 kunde vi se att efter ca 30 års ålder är det allt färre som besöker Skatteverkets webbplats. Diagram 10 visar dock att, av privatpersoner som besöker webbplatsen, är andelen som tycker det är enkelt att hitta på webbplatsen högre bland äldre svarande (drygt 70 procent som instämde bland personer mellan 60 och 79 år, jämfört med ca 60 procent som instämde bland personer mellan 20 och 29 år). Kanske har yngre personer, som spenderar mycket tid på webben, högre förväntningar på Skatteverkets webbplats.

Diagram 10

3.2 Information på webbplatsen tillräcklig

Andelen som instämde i påståendet ”Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden” var 73 procent bland privatpersonerna och 70 procent bland företagen.

Andelen privatpersoner som instämmer i påståendet är på samma nivå som 2015 och 2017, medan resultatet 2016 var något bättre. Andelen företag som instämmer ökade mellan 2015 och 2017. Trots att denna andel sedan minskade något mellan 2017 och 2018 är skillnaden mellan 2015 och 2018 statistiskt säkerställd, sett till hela den femgradiga svarsskalan (medelvärdet). Se diagram 11 och 12.

Diagram 11

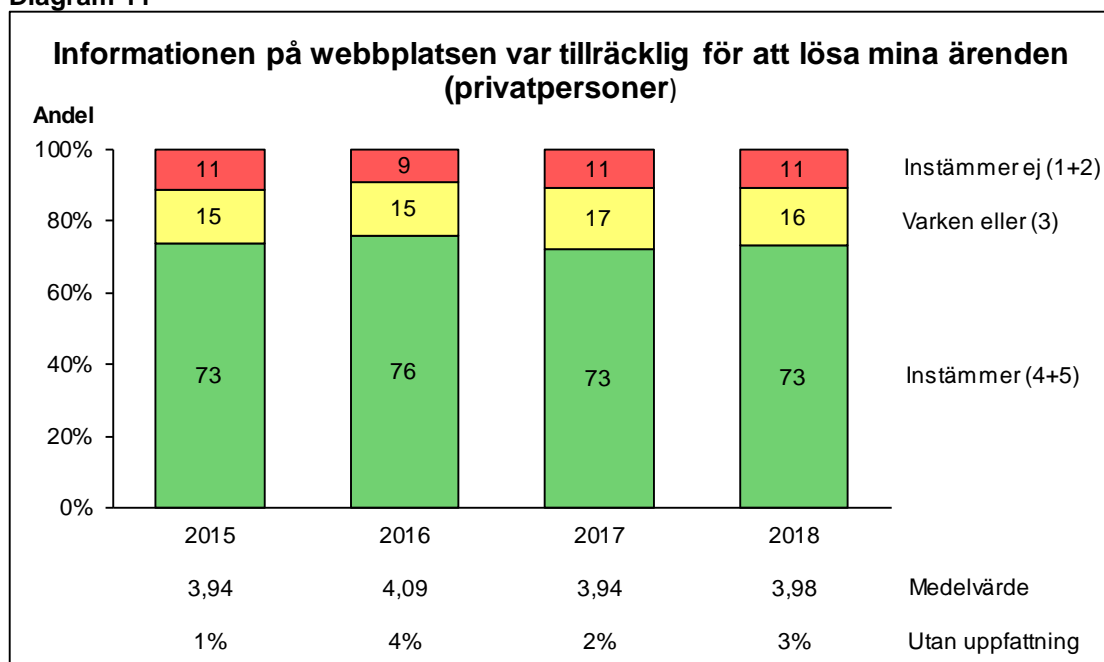
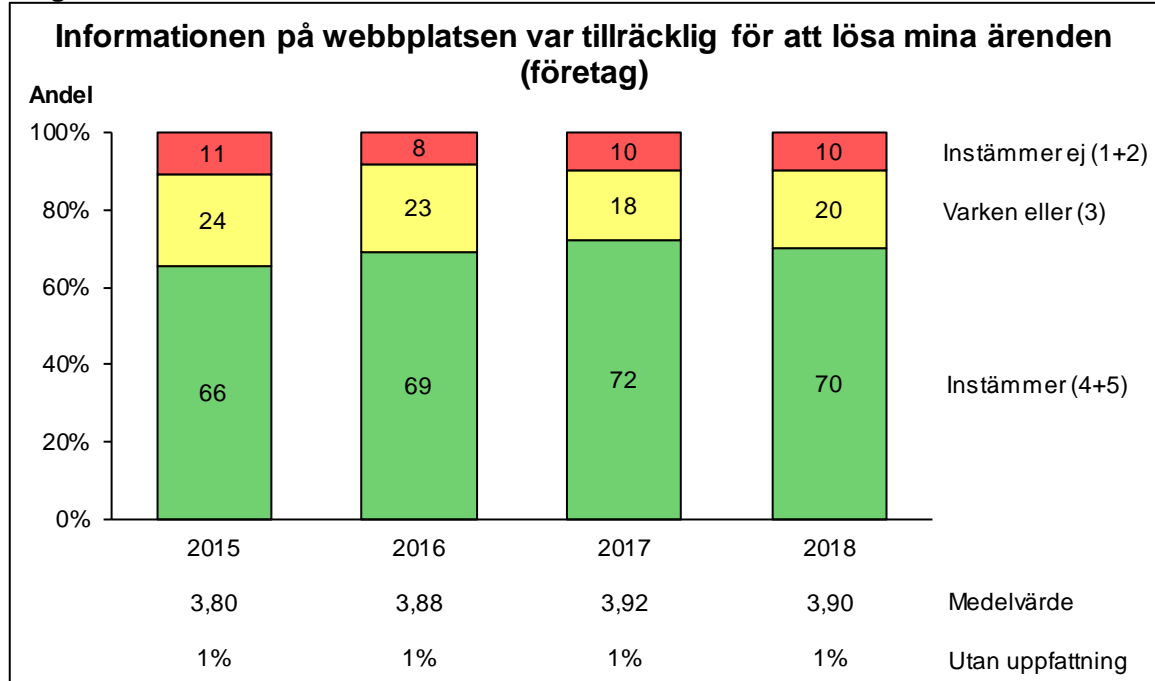

Diagram 12

I de modifierade enkäterna till privatpersoner och företag ställdes ett nytt påstående, till dem som svarat att de besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna, angående om det är enkelt att använda e-tjänster på webbplatsen:

- ”Det är enkelt att använda e-tjänster på webbplatsen, t.ex. att deklarerera, göra en flyttanmälan eller beställa ett personbevis” (privatpersoner)
- ”Det är enkelt att använda tjänster på webbplatsen, t.ex. att deklarerera” (företag)

Det var 85 procent av privatpersonerna och 76 procent av företagen som instämde i dessa påståenden. Av företagen inom jordbruk m.m. instämde endast 61 procent i påståendet.

Företagen fick även ta ställning till ”Skatteverkets e-tjänster har fungerat när jag har behövt använda dem”. Det var 78 procent som instämde i detta, 14 procent svarade ”varken eller” och 8 procent instämde inte.

4 Information från Skatteverket

Andelen som instämde i påståendet ”Det är lätt att få information från Skatteverket” var 72 procent bland privatpersonerna och 59 procent bland företagen. Det finns inga statistiskt säkerställda förändringar under åren 2015-2018 (avseende medelvärdet), men resultaten indikerar att andelen privatpersoner som instämmer har ökat samtidigt som andelen instämmande företag har minskat.

Detta påstående fanns med även i telefonintervjuundersökningarna före 2015. Under perioden 2010-2013 varierade resultaten en hel del. På det hela taget var skillnaden i nivå mellan privatpersoner och företag ganska liten, medan det i 2018 års mätning var 13 procentenheters skillnad mellan grupperna. Se diagram 13 och 14.

Diagram 13

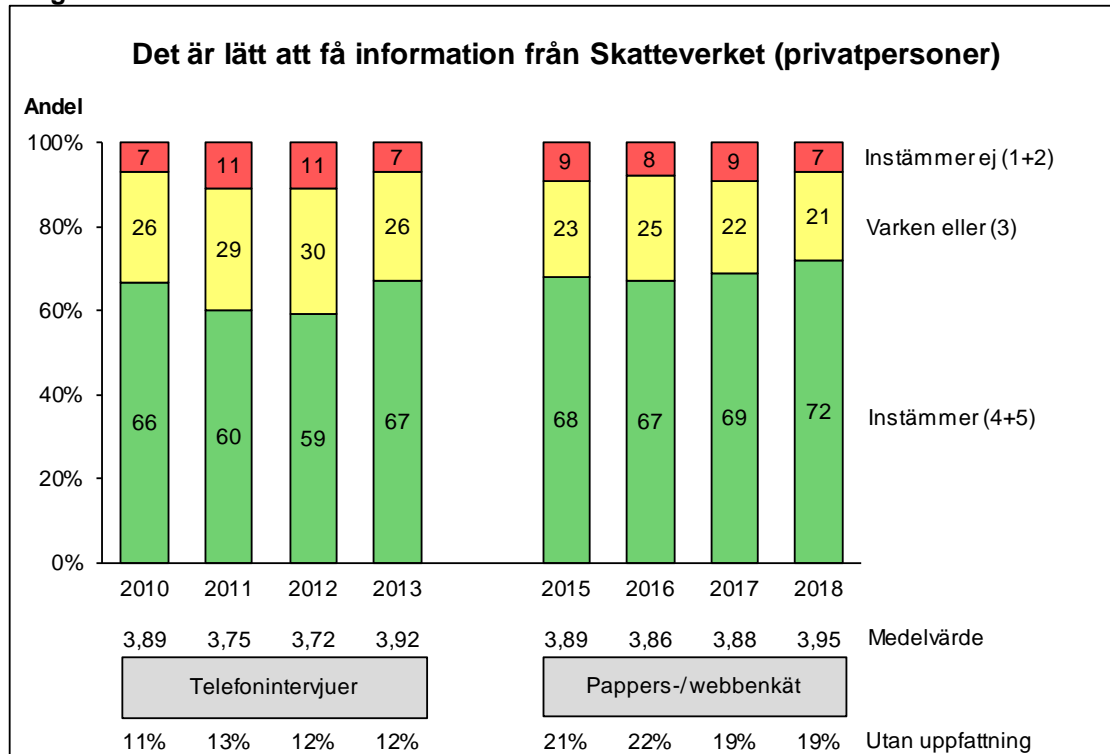
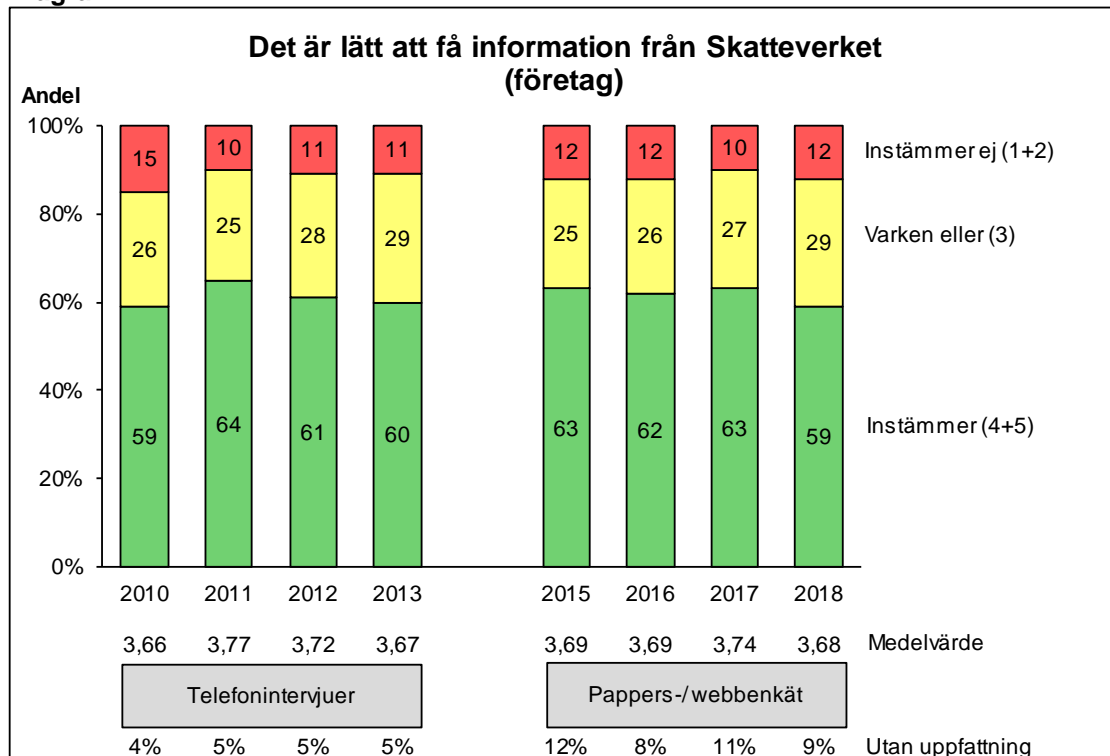

Diagram 14

I den modifierade enkäten till företag ställdes ett nytt påstående ”Skatteverket är tydliga med vilka rättigheter och skyldigheter som gäller för mitt företag”. Det var 59 procent av företagen som instämde i detta.

5 Skatt

5.1 Intresse för skattefrågor och syn på skattemedel

I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes två nya påståenden om intresset för skattefrågor och synen på skattemedel. I båda fallen fördelades svaren ganska jämnt över den femgradiga svarsskalan.

Det var 33 procent som instämde och 38 procent som inte instämde i påståendet ”Jag är intresserad av skattefrågor”.

Det var 34 procent som instämde och 31 procent som inte instämde i påståendet ”Skattemedlen används på ett bra sätt”. Detta påstående ställdes även i ”Medborgarundersökningen” 2016⁵. Då var resultatet något bättre, med 35 procent som instämde och 28 procent som inte instämde. Detta ger en indikation på en något negativ utveckling, även om man bör vara försiktig med att jämföra resultat från olika undersökningar, med delvis olika frågeinnehåll i övrigt.

5.2 Deklarationen

5.2.1 Inlämningsätt

Elektronisk hantering med rätt utformade e-tjänster gör att det blir lättare för skattebetalare att deklarerar och leder sannolikt till färre oavsiktliga fel. Även om andelen elektroniska deklarerationer alltjämt ökar varje år, är det viktigt att ta reda på orsakerna till att vissa fortfarande lämnar sin deklareration på papper. I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes följande nya påståenden:

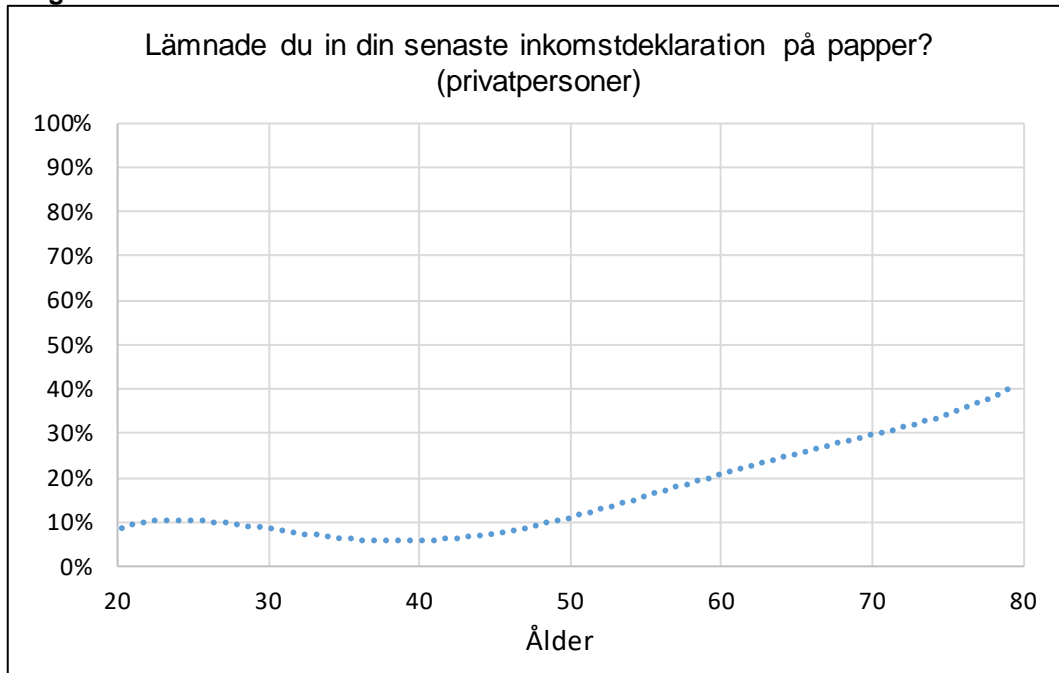
- Lämnade du in din senaste inkomstdeklareration på papper?
- Om du lämnade deklarerationen via papper, hade det varit enkelt för dig att istället lämna deklarerationen digitalt (via dator/surfplatta/telefon)?
- Om nej, vänligen ange varför det inte hade varit enkelt (fritextsvar).

Totalt i Sverige var det 20 procent som 2018 lämnade Inkomstdeklareration 1 (privatpersoner och enskilda näringsidkare) på papper, medan det i undersökningen till privatpersoner var 15 procent som svarade att de lämnat sin deklareration på papper. Underskattningen kan till viss del förklaras av att andelen som deklarerar via papper förmodligen är högre bland personer över 79 år, vilka inte ingår i dessa undersökningar. Underskattningen kan även bero på ett bortfallsfel, det vill säga att andelen pappersdeklareranter är högre bland bortfallet.

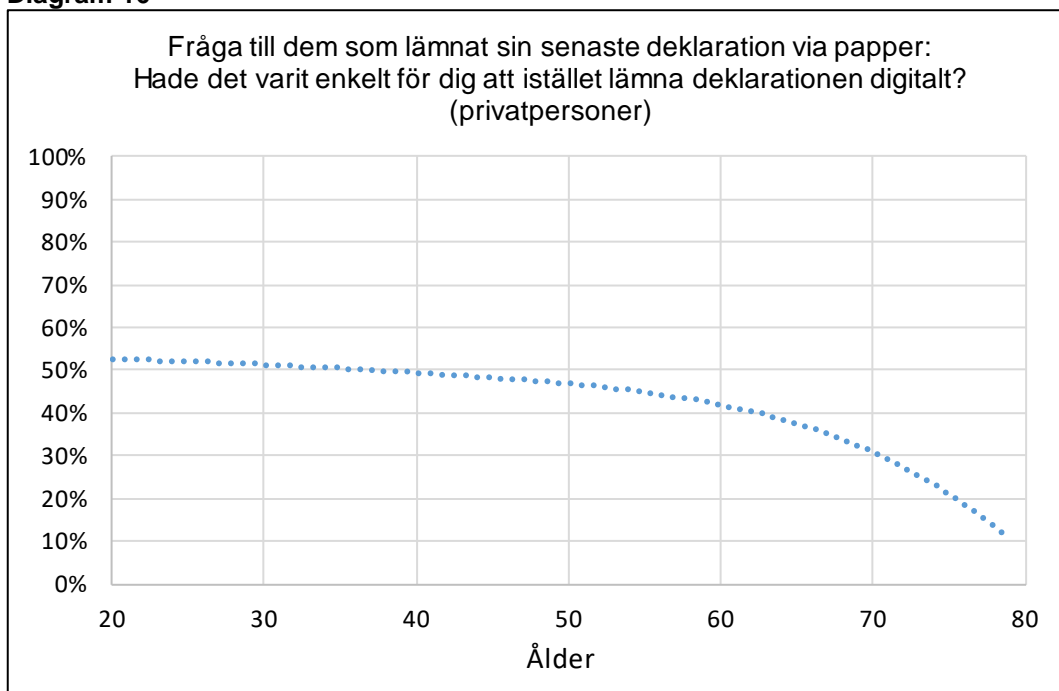
Bland dem som i privatpersonsundersökningen angav att de är egna företagare svarade en betydligt högre andel, 46 procent, att de lämnat sin deklareration via papper. Diagram 15 visar även ett tydligt ålderssamband. Bland svarande under 50 år var det ca 10 procent som deklarerade via papper. Därefter ser det ut som att andelen pappersdeklareranter ökar ganska linjärt för att vid 80 års ålder vara ca 40 procent som lämnade in din senaste inkomstdeklareration via papper.

⁵ ”Medborgarnas synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll”

https://www.skatteverket.se/download/18_5c281c7015abccc2e20c3bc/1490696241120/Medborgarunders%C3%B6kningen+2016.pdf

Diagram 15

Av de 15 procent i hela undersökningen till privatpersoner som svarat att de lämnat sin deklaration på papper svarade 39 procent att det hade varit enkelt att istället lämna deklarationen digitalt. Diagram 16 visar att upp till 50 års ålder var det omkring 50 procent som svarade att det hade varit enkelt, medan få av de äldsta i undersökningen ansåg att det hade varit enkelt.

Diagram 16

Fritextsvaren om varför det inte hade varit enkelt att deklarerat digitalt, från resterande 61 procent som inte tycker att det hade varit enkelt, har kategoriserats och summerats. De vanligaste orsakerna till att det inte varit enkelt för dem att lämna deklARATIONEN digitalt var att de är företagare, har någon annan form av komplex deklARATION, saknar dator eller tycker det är svårt med digital teknik. Av dessa fyra kategorier var det endast ”annan komplex deklARATION” som var någorlunda vanlig bland yngre personer. Se tabell 7.

Tabell 7 Orsaker till varför det inte hade varit enkelt att lämna deklARATIONEN via papper. Kategorisering av fritextsvar. Antal svar.

	Ålder					
	18-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år
Företagare				2	6	4
Annan komplex deklARATION	1	3	4	3	6	5
Har ingen dator					4	8
Svårt med digital teknik	1			1	6	5
Det fungerar bra med papper	1			1		4
Har aldrig provat att deklarerat på annat sätt						3
Revisor deklarerar			1	1	1	

Fritextsvaren i sin helhet finns listade i bilaga 10.

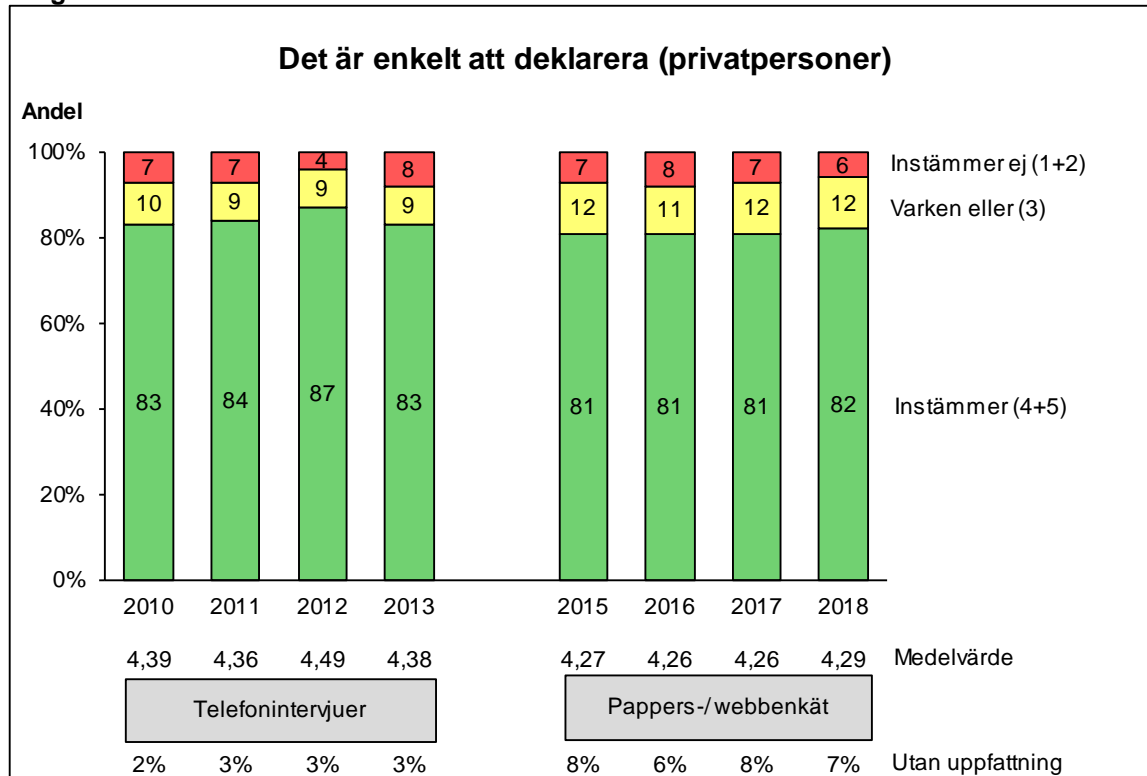
Ett av svarsalternativen till påståendet ”Lämnade du in din senaste inkomstdeklARATION på papper?” var ”Annan person deklarerade åt mig” (dessa är dock inte med i beräkningen av andelen pappersdeklARANTER). De som valde detta svarsalternativ blev uppmanade att hoppa över frågorna om det hade varit enkelt att deklarerat digitalt, men några få personer svarade ändå på fritextfrågan att de har en revisor som deklarerar åt dem.

5.2.2 Enkelt att deklarerat/lämna uppgifter till Skatteverket

Privatpersoner och företag har sedan starten av de årliga undersökningarna 2010 fått ta ställning till om det är enkelt att deklarerat/lämna uppgifter till Skatteverket.

Det var 82 procent av privatpersonerna som instämde i påståendet ”Det är enkelt att deklarerat”. Resultatet är i stort sett oförändrat år 2015-2018. Under åren 2010-2013 var andelen som instämde något högre. Se diagram 17.

Diagram 17

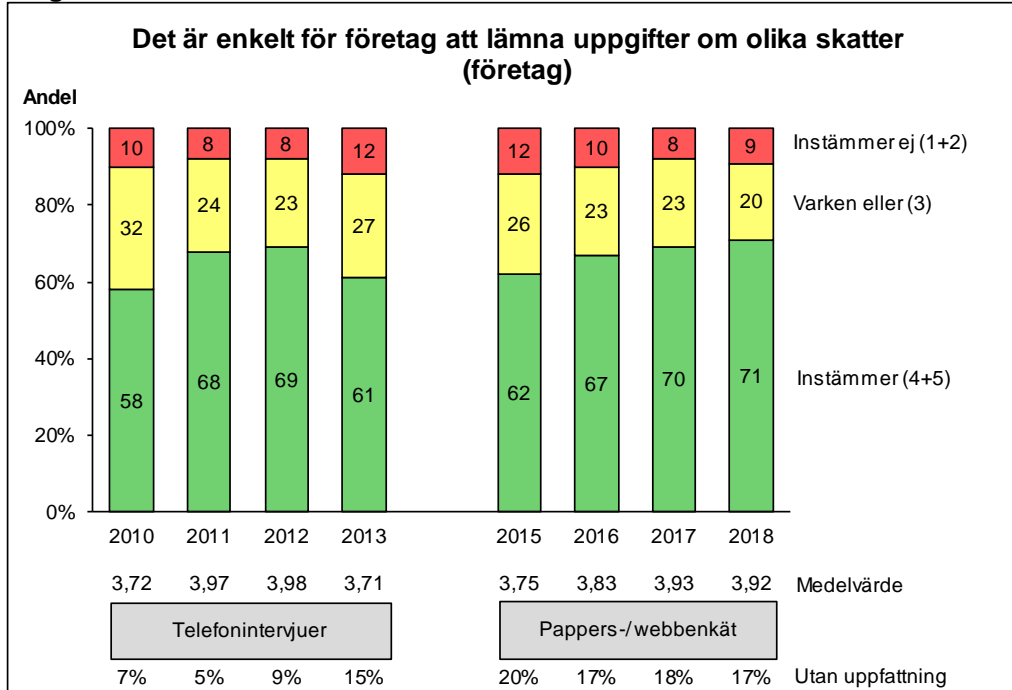
Andelen företag som instämde i påståendet ”Det är enkelt för företag att lämna uppgifter om olika skatter” var 71 procent. Resultatet har förbättrats något varje år sedan 2015, då endast 62 procent instämde i påståendet. Skillnaden mot 2015 är statistiskt säkerställd. Under 2010-2013 pendlade andelen mellan 58 och 69 procent. Se diagram 18.

Andelen som instämmer i påståendet har varit något högre bland aktiebolag (70 procent i genomsnitt 2015-2018) än bland enskilda näringsidkare (64 procent i genomsnitt 2015-2018).

I den stora undersökningen ”Företagens synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll”⁶ som Skatteverket genomförde 2017 fanns det liknande påståendet ”Det är enkelt för företag att deklarerera och lämna uppgifter om olika skatter”. Det var bara 46 procent som instämde i detta påstående. Den troliga förklaringen till skillnaden i resultatet mellan undersökningarna är att många företagare tycker det är krångligt att hålla reda på och tillämpa skatteregler, medan de flesta anser att själva inlämnandet av deklARATIONER är enkelt.

⁶ <https://www.skatteverket.se/download/18.41f1c61d16193087d7fbc1d/1522151022760/Rapport+P%C3%B6retagsunders%C3%B6kningen+2017.pdf>

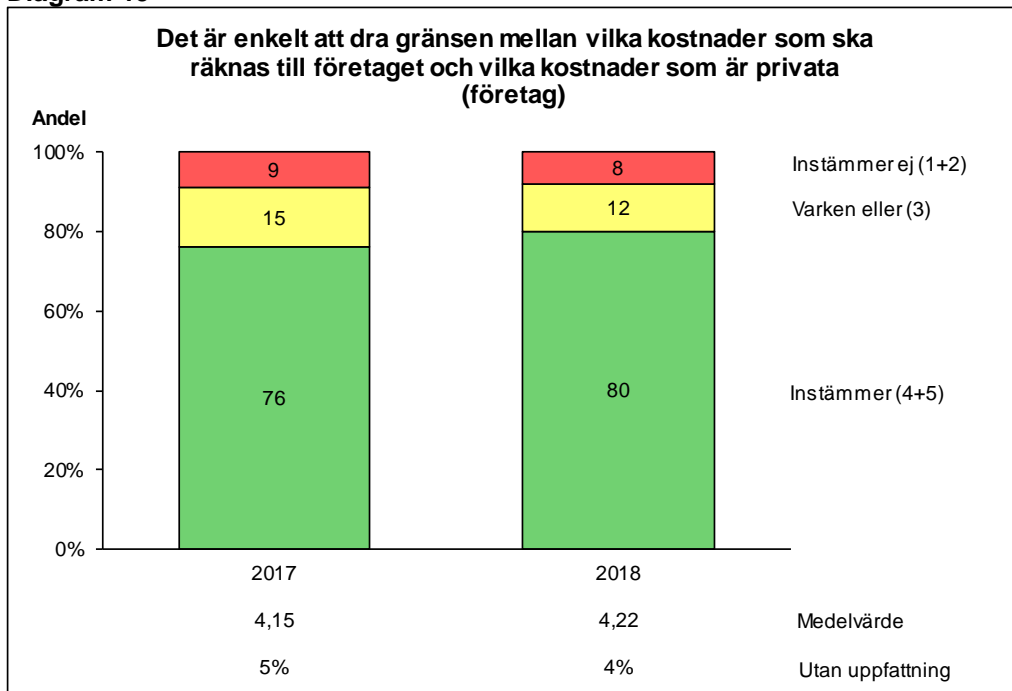
Diagram 18

Företagen har sedan 2017 fått ta ställning till påståendet ”Det är enkelt att dra gränsen mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata”. De flesta företag anser att detta är enkelt. Andelen instämmer ökade från 76 till 80 procent mellan 2017 och 2018, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. Se diagram 19.

Även när det gäller detta påstående, om att det är enkelt att dra gränsen mot privata kostnader, instämmer aktiebolag i något högre grad (81 procent i genomsnitt 2017-2018) jämfört med enskilda näringsidkare (75 procent i genomsnitt 2017-2018).

Diagram 19

I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes ett nytt påstående ”Jag brukar fylla i eller ändra uppgifter i min deklaration”. Det var 38 procent som instämde i detta. Bland dem som angav att de är egna företagare instämde 60 procent i påståendet.

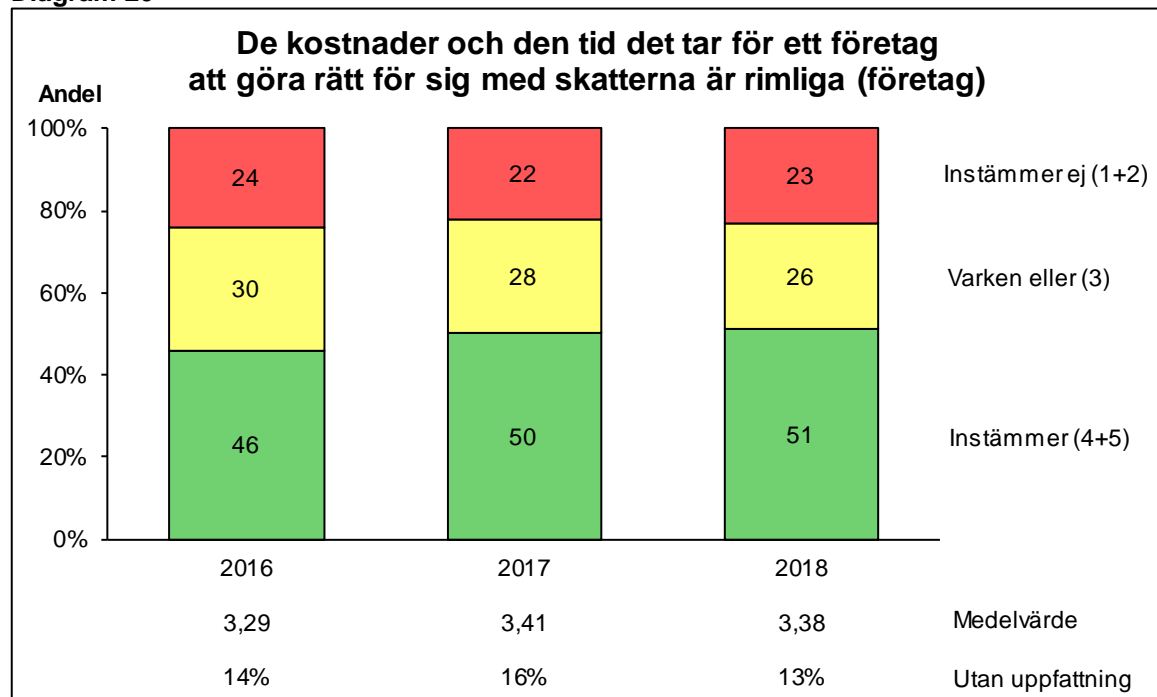
Det var en högre andel som instämde i påståendet än som årligen faktiskt gör ändringar i sina deklarationer (mindre än 30 procent). Kanske var det oklart för vissa svarande att ”fylla i” avser något mer än att bara signera sin deklaration. Vi har därför planerat att ändra påståendet till ”Jag brukar *lägga till* eller ändra uppgifter i min deklaration” i framtida enkäter.

Detta påstående är framför allt tänkt att användas som bakgrundsvariabel, för att se om det finns skillnader mellan dem som har en komplex deklaration och de som inte har det. Bland dem som svarade att de brukar fylla i eller ändra uppgifter i sin deklaration var det 83 procent som instämde i att ”Det är enkelt att deklarerat”. Bland dem som svarade att de inte brukar fylla i eller ändra uppgifter instämde 89 procent i att ”Det är enkelt att deklarerat”.

5.2.3 Fullgörandekostnader

Företagen har sedan 2016 fått ta ställning till om kostnaderna och tiden för att fullgöra skyldigheten att betala skatt är rimliga. Andelen som instämde i påståendet ”De kostnader och den tid det tar för ett företag att göra rätt för sig med skatterna är rimliga” var 51 procent. Andelen som instämmer har ökat något mellan åren, men sett till hela den femgradiga svarsskalan (medelvärdet) är de olika årens resultat ganska lika och det finns inga signifikanta skillnader. Se diagram 20.

Diagram 20

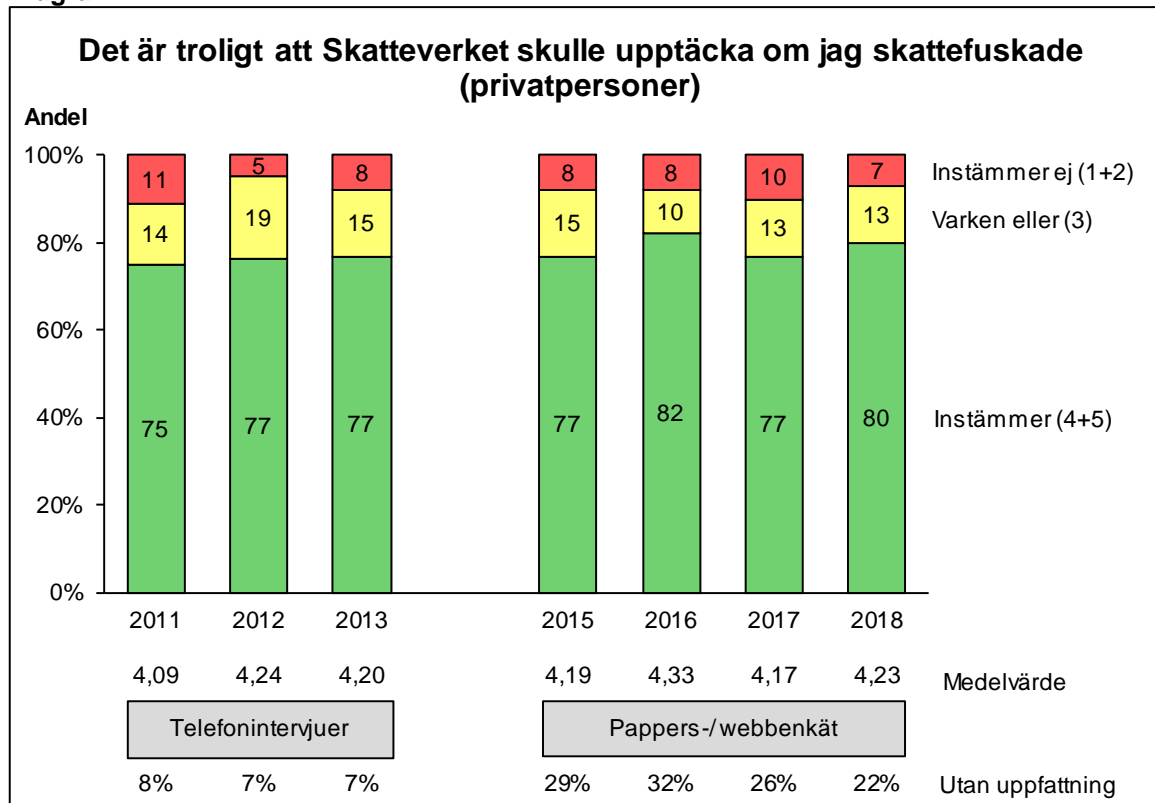

5.3 Upptäcktsrisk och felutrymme

5.3.1 Upplevd risk för upptäckt

Ett påstående om i vilken mån privatpersoner upplever att Skatteverket skulle upptäcka eget fusk har ställts sedan 2011. Andelen privatpersoner som instämde i ”Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om jag skattefuskade” var 80 procent i 2018 års undersökning. Se diagram 21.

Diagram 21

Motsvarande påstående till företag ”Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om mitt företag skattefuskade” ställdes inte i 2018 års undersökning, men 2017 var det 87 procent av företagen som instämde i påståendet.

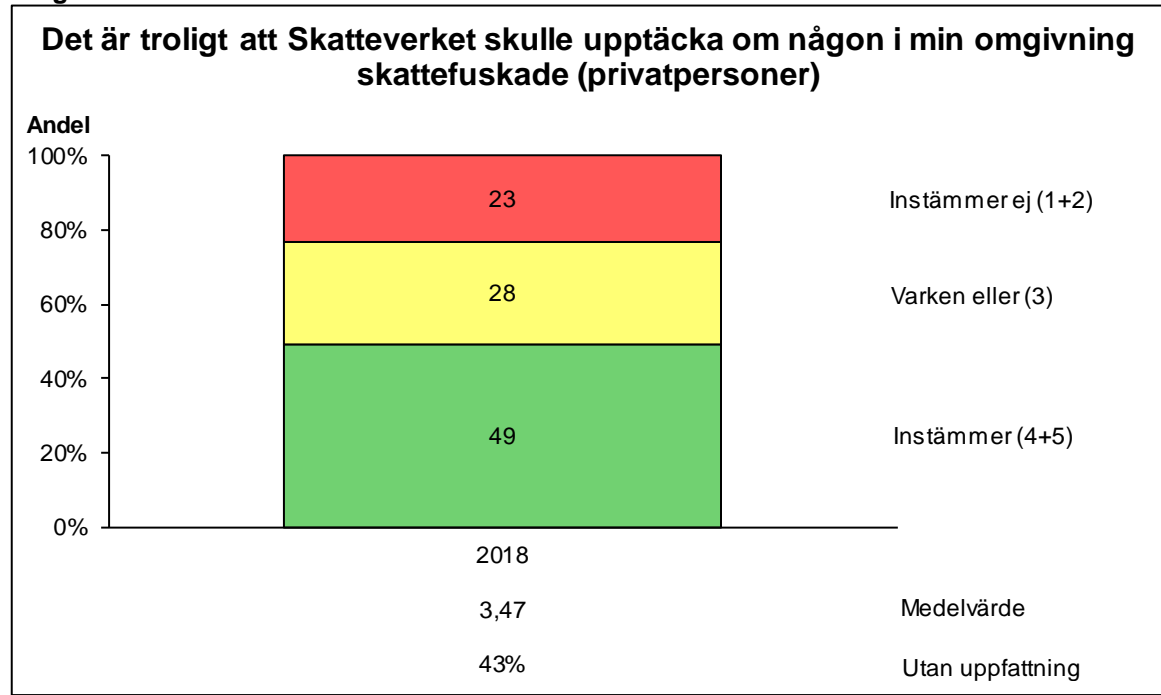
Dessa påståenden kan tolkas på flera sätt och det är därmed svårt att bedöma om förändringar över tiden är positiva eller negativa. Vissa svarande kan ha tagit ställning till påståendet utifrån hur troligt det är att det finns en faktisk förekomst av fusk att upptäcka, och tagit avstånd från påståendet för att det är ett orimligt scenario, snarare än för att Skatteverket inte skulle upptäcka fusk om det faktiskt förekom.

Vi har därför valt att byta ut dessa frågor mot ”Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om någon i min omgivning skattefuskade” till privatpersoner och ”Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om ett företag i min bransch skattefuskade” till företag. Påståendet till företag fanns med redan i 2017 års enkät.

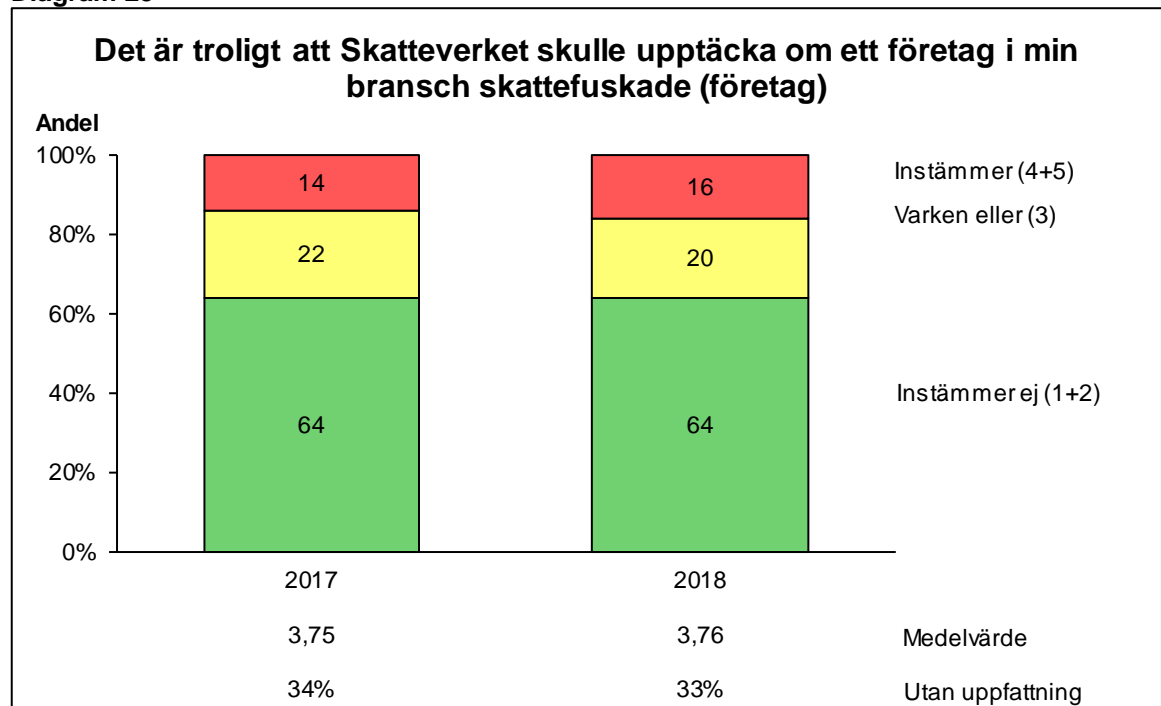
För dessa påståenden om upptäcktsrisken för andra i omgivningen/branschen är det avsevärt färre som instämmer. Endast 49 procent (istället för 80 procent) av

privatpersonerna instämde i att Skatteverket skulle upptäcka om någon i deras omgivning skattefuskade, medan 64 procent (istället för 87 procent) av företagen instämde i att Skatteverket skulle upptäcka om ett företag i deras bransch skattefuskade”. Se diagram 22 och 23.

Diagram 22

Diagram 23

I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes ett nytt påstående ”Om någon i min omgivning skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för personen”. Det var 70 procent av dem som svarade på 1-5 skalan som instämde i detta. Hela 44 procent saknade dock uppfattning.

Ett motsvarande påstående ”Om ett företag i min bransch skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för företaget” ställdes till företagen. Liksom för påståendet om upptäcktsrisken var andelen företag som instämde högre än bland privatpersoner, 82 procent. Det var 40 procent som saknade uppfattning.

5.3.2 Möjligheter till fusk

Privatpersoner har sedan 2011 fått ta ställning till två påståenden som gäller möjligheterna att fuska med skatten. Svaren tyder på att de allra flesta ser små sådana möjligheter.

Endast 8 procent instämde i påståendet ”Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att undanhålla inkomster”, medan 12 procent instämde i påståendet ”Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att göra felaktiga avdrag”. Det finns inga statistiskt säkerställda förändringar mellan olika år 2015-2018. Se diagram 24 och 25.

För bägge påståendena kan vi konstatera att andelen som instämmer minskade och andelen som inte instämmer ökade påtagligt mellan 2013 och 2015. Vi kan inte avgöra om metodbytet från telefonintervjuer till pappers-/webbenkät haft särskild betydelse för dessa påståenden, eller om den upplevda möjligheten att fuska med skatten faktiskt minskade mellan dessa år.

Diagram 24

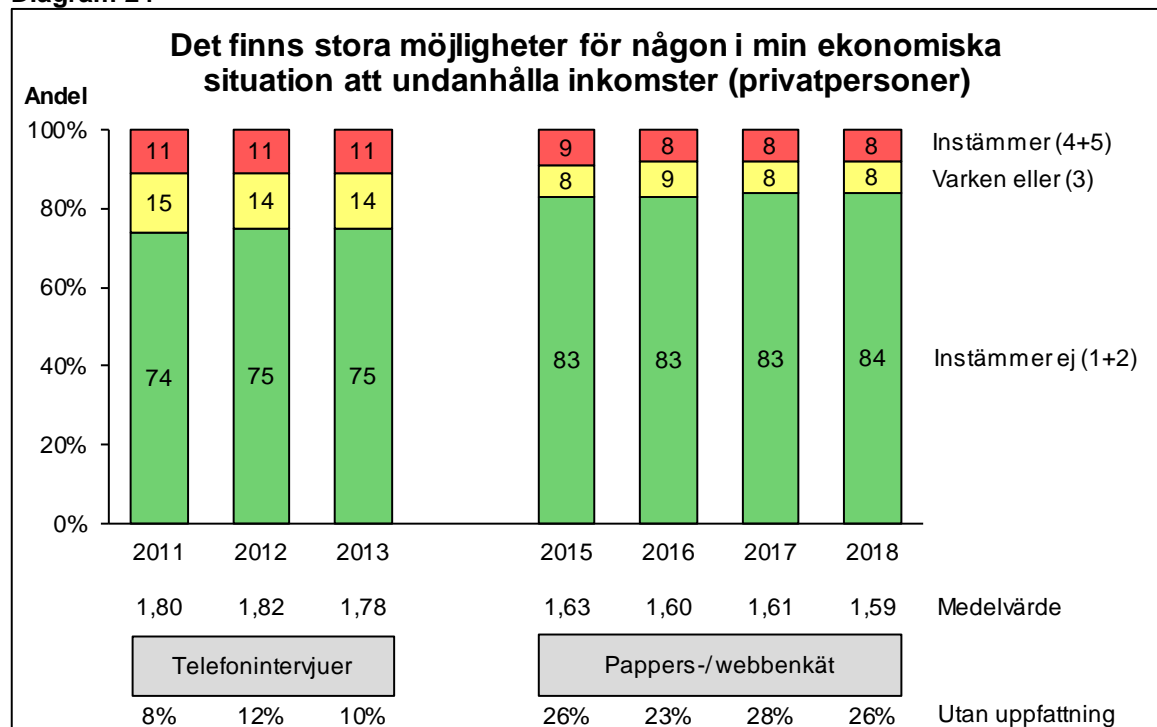

Diagram 25

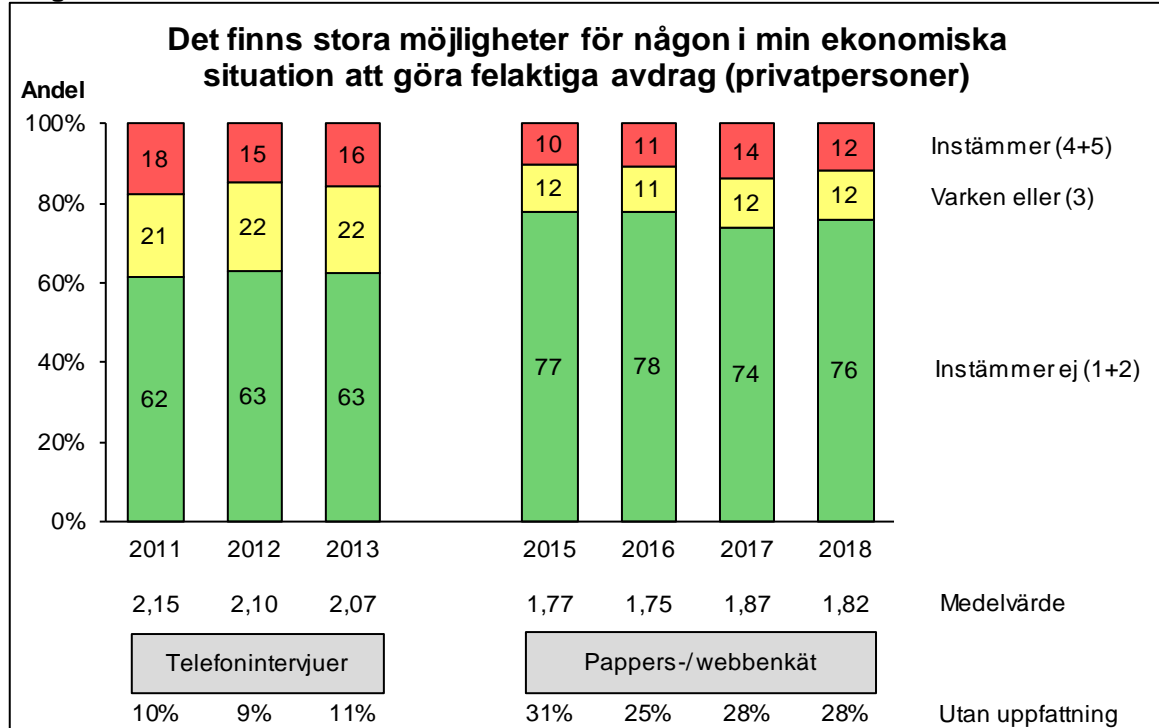
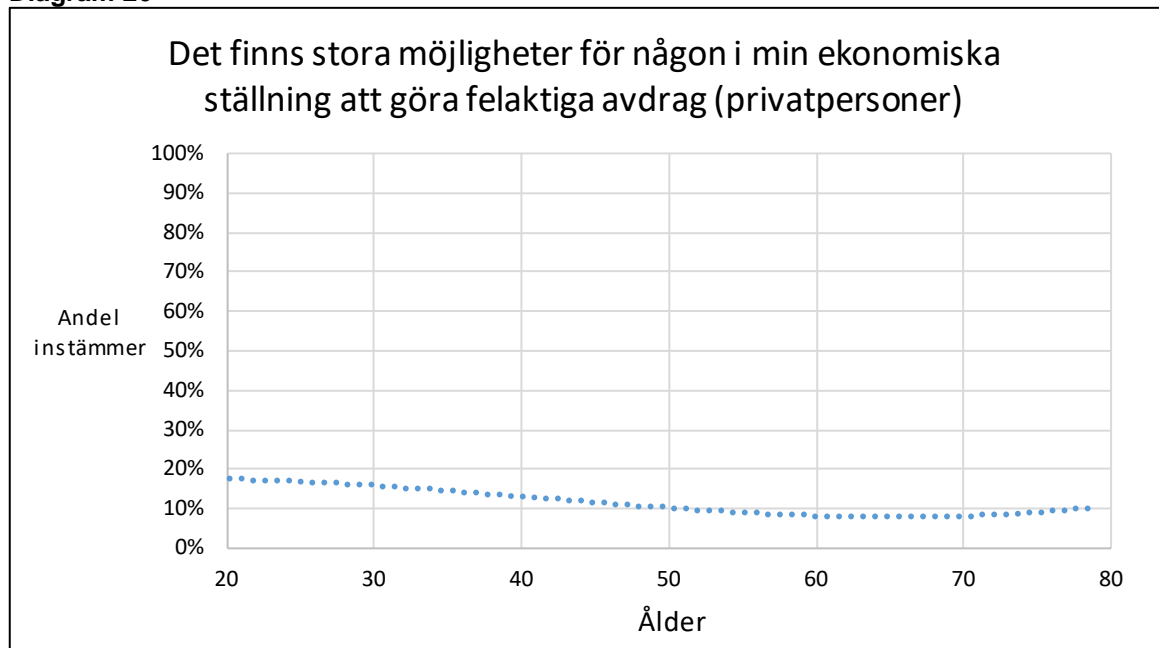

Diagram 26 visar att andelen som svarade att det finns stora möjligheter att göra felaktiga avdrag var högre, nästan 20 procent, bland de yngre i undersökningen. Detta resultat blir intressant när vi kommer till påståendet ”Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklARATIONEN” i avsnitt 5.5.1.

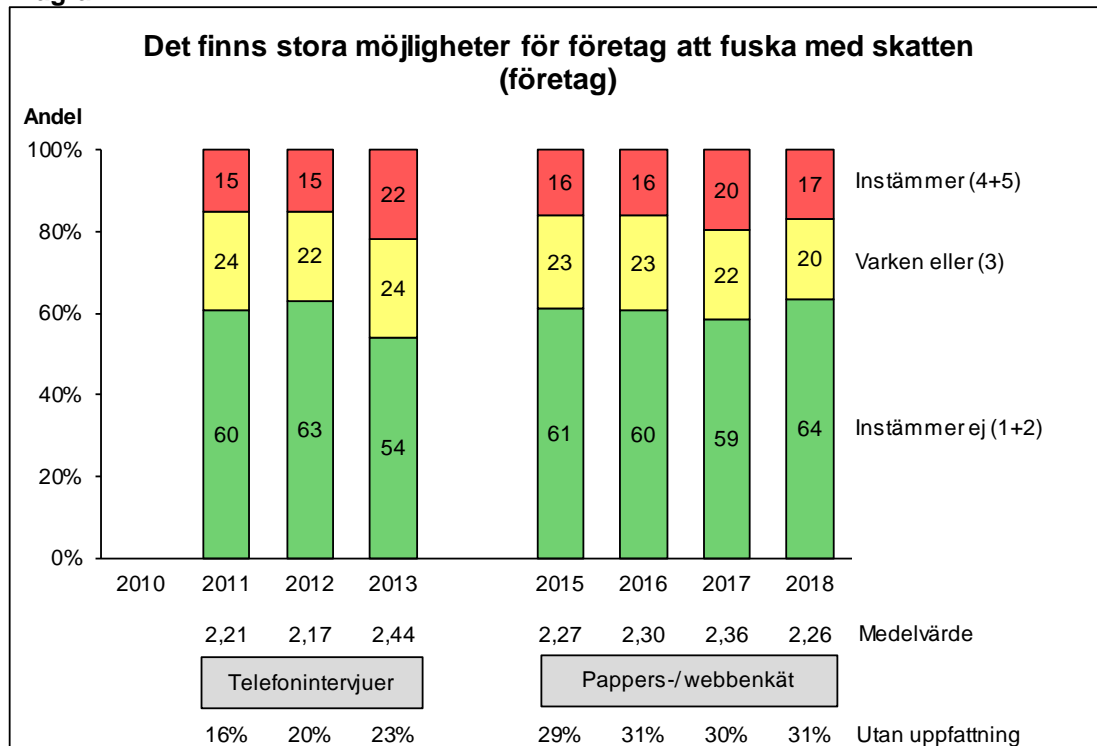
Diagram 26

Företagen har sedan 2011 fått ta ställning till påståendet ”Det finns stora möjligheter för företag att fuska med skatten”. Det var 17 procent som instämde i påståendet i 2018 års undersökning. Det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan olika år 2015-2018. Se diagram 27.

Till skillnad från motsvarande påståenden till privatpersoner finns här inte några större skillnader mellan resultaten från telefonintervjuerna och pappers-/webbenkäterna.

Diagram 27

Det var en högre andel som instämde i att det finns stora möjligheter för företag att fuska med skatten bland företag inom branscherna transport (29 procent), bygg (24 procent) och restaurang (22 procent). Dessa siffror avser genomsnitt över åren 2015-2018.

5.4 Syn på Skatteverkets kontroll

5.4.1 Bekämpning av skattefusk

Både privatpersoner och företag har sedan 2010 tagit ställning till Skatteverkets förmåga att bekämpa skattefusk.

Andelen privatpersoner som instämmer i påståendet ”Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusk” har ökat varje år sedan 2010. I 2018 års undersökning instämde 41 procent av privatpersonerna i påståendet. Under 2010-2013 minskade även andelen som inte instämmer, medan denna andel har varierat under 2015-2018. Sett till hela svarsskalan finns inte några statistiskt säkerställda skillnader mellan åren 2015-2018.

Det var 48 procent av företagen som instämde i påståendet ”Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket bland företagen”. Även här har andelen som instämmer i påståendet ökat i stort sett varje år sedan 2010. Andelen som inte instämmer har dock varit mer konstant över tiden jämfört med resultatet för privatpersonerna. Istället är det andelen ”varken eller” som har minskat genom åren. Sett till hela svarsskalan finns inte några statistiskt säkerställda skillnader mellan åren 2015-2018.

Viktigt att beakta när det gäller påståendena om skattefusk är den höga andelen som saknar uppfattning. I alla undersökningar som Skatteverket genomfört genom åren har detta varit den fråga som haft högst andel utan uppfattning. I årets undersökning var andelarna utan uppfattning 49 procent bland privatpersonerna och 43 procent bland företagen. Se diagram 28 och 29.

Diagram 28

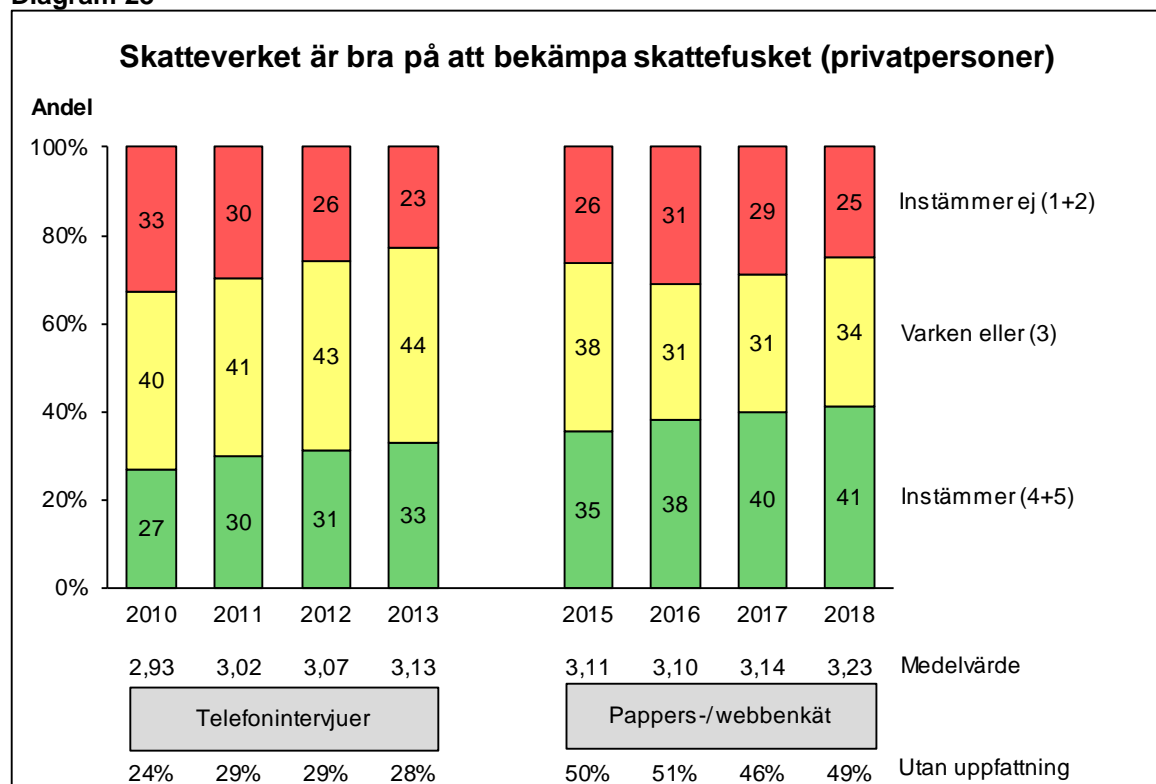
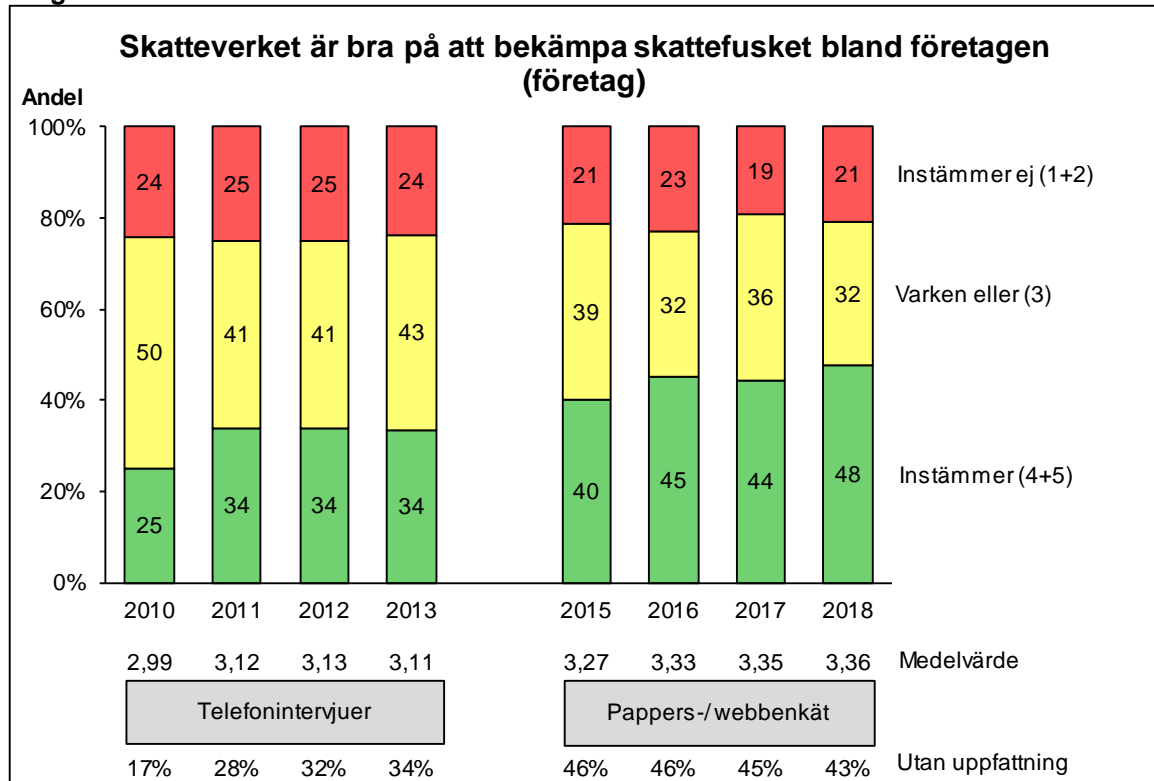

Diagram 29

5.4.2 Rättvis behandling

I anslutning till påståenden om Skatteverkets kontroll är det även intressant att undersöka om man upplever att Skatteverket behandlar alla rättvist eller inte.

Privatpersoner har sedan 2010 fått ta ställning till påståendet ”Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt”. Det var 56 procent som instämde i detta påstående, vilket är en statistiskt säkerställd förbättring jämfört med 2015, 2016 och 2017. Årets resultat är även klart bättre än resultatet under perioden 2010-2013. Se diagram 30.

Företagen har sedan 2015 fått ta ställning till påståendet ”Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt”. Andelen som instämde var 53 procent, vilket är högre än tidigare år. Sett till medelvärdet är dock årets resultat likvärdigt med 2015 och endast något bättre än 2016 och 2017. Det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan åren. Se diagram 31.

Många svarande har svårt att ta ställning till om Skatteverket behandlar alla på ett rättvist sätt. Andelen utan uppfattning var i årets undersökning 34 procent bland både privatpersoner och företag.

Tillsammans med utvecklingen av förtroendet (avsnitt 8) är utvecklingen av rättvis behandling det mest glädjande resultatet från 2018 års undersökning. Dock är det fortfarande 20 procent av privatpersonerna och 24 procent av företagen som inte instämmer i att alla får en rättvis behandling.

Diagram 30

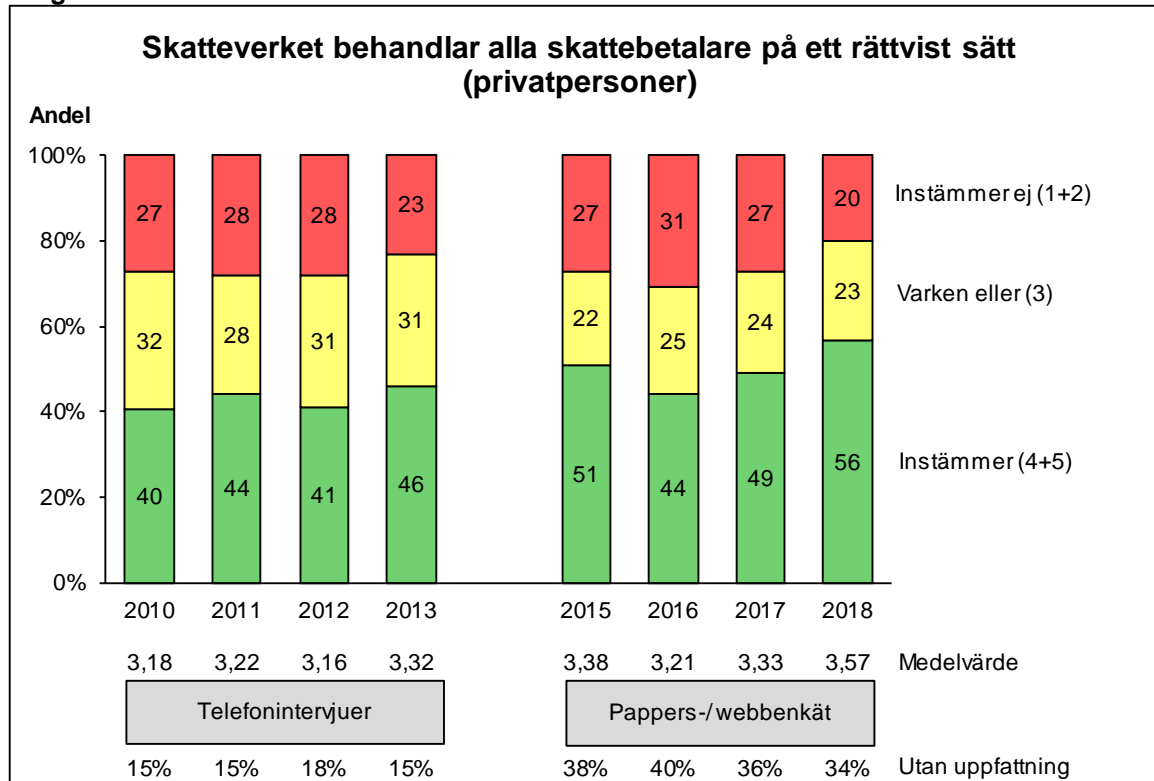
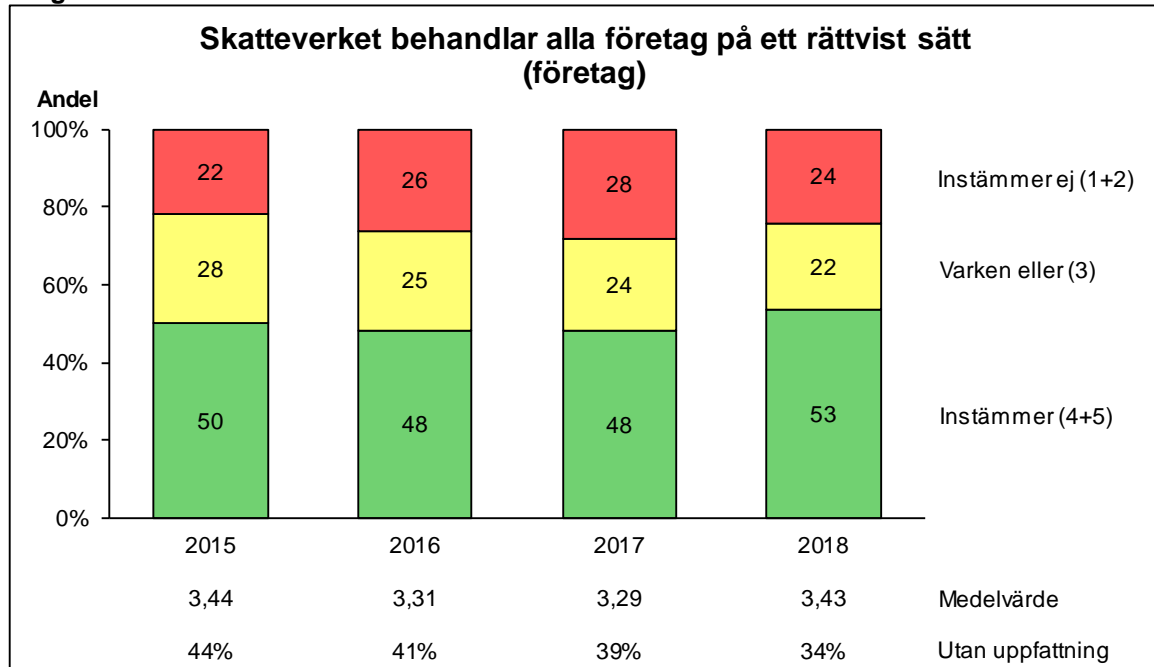

Diagram 31

Årets undersökning utgjordes av två enkäter vardera till privatpersoner och företag, med olika frågeinnehåll, se avsnitt 1.2. För att jämförelserna mot tidigare år ska bli rättvisa har därför enbart resultat från den *oförändrade enkäten* inkluderats i diagrammen ovan. Detta beror på att den *modifierade enkäten* även inkluderade ett påstående om rättvis behandling för egen del, och att detta tilläggs-påstående tydligt förbättrade inställningen till påståendet om lika behandling av alla skattebetalare/företag.

I den modifierade enkäten till privatpersoner var det 63 procent som instämde i att ”Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt”, dvs. 7 procentenheter högre än i den oförändrade enkäten (56 procent, diagram 30). I den modifierade enkäten till företag var det 60 procent som instämde i att ”Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt”, även här 7 procentenheter högre än i den oförändrade enkäten (53 procent, diagram 31).

De privatpersoner som svarade på den modifierade enkäten fick även ta ställning till påståendet ”Jag har blivit rättvist behandlad av Skatteverket”. En hög andel, 87 procent, instämde i detta påstående.

De företag som svarade på den modifierade enkäten fick även ta ställning till påståendet ”Skatteverket har behandlat mitt företag på ett rätt sätt”. Även här var det en hög andel, 89 procent, som instämde.

Av detta kan vi alltså dra följande slutsatser:

1. Det var en betydligt högre andel som instämde i påståendet om man själv/det egna företaget har blivit rättvist behandlat, jämfört med om Skatteverket behandlar alla skattebetalare/företag rättvist.
2. Det nya påståendet i de modifierade enkäterna om rättvis behandling för egen del ledde en del av de svarande till att inta en mer positiv inställning till att Skatteverket behandlar alla skattebetalare/företag rättvist.

5.5 Skattemoral

5.5.1 Egen skattemoral

Både privatpersoner och företag har sedan 2010 fått ta ställning till påståendet ”Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna”. Andelen som instämde var mycket hög i båda grupperna, 90 procent av privatpersonerna och 95 procent av företagen. Under hela perioden 2010-2018 har det inte skett några större förändringar. Se diagram 32 och 33.

Andelen som instämde helt i påståendet, det vill säga svarade 5 på den femgradiga svarsskalan, var 76 procent av privatpersonerna och 83 procent av företagen.

Diagram 32

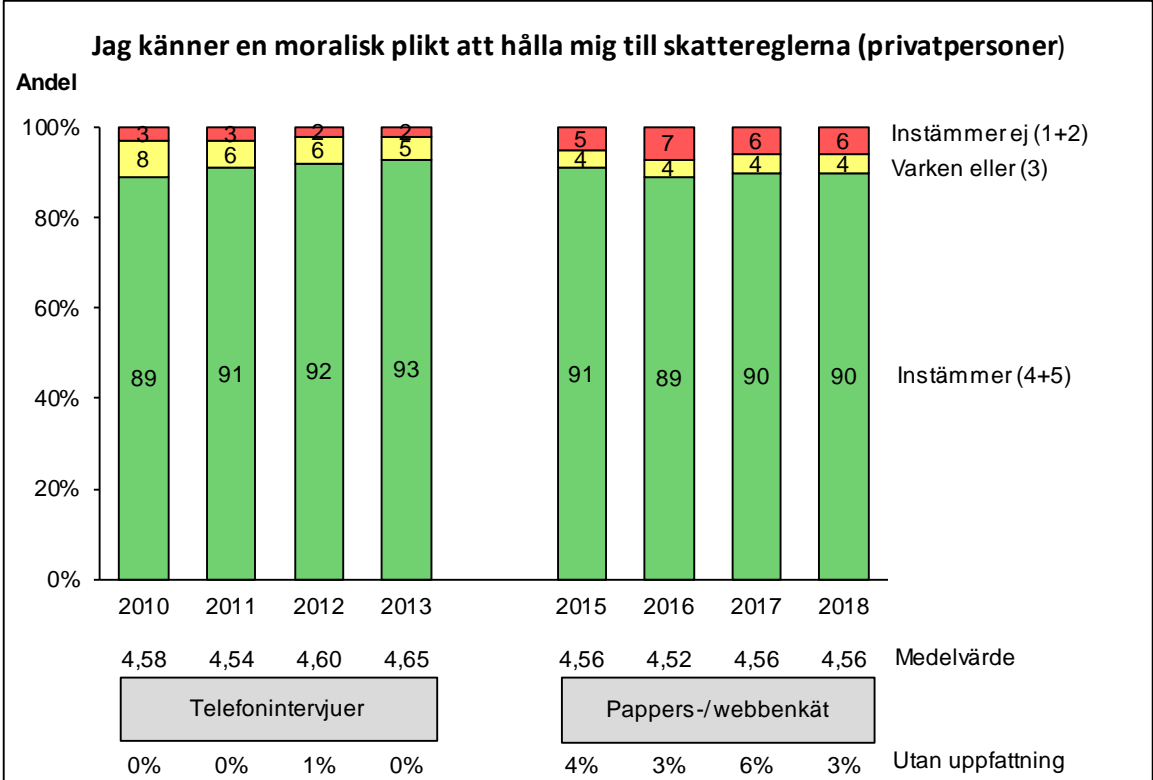
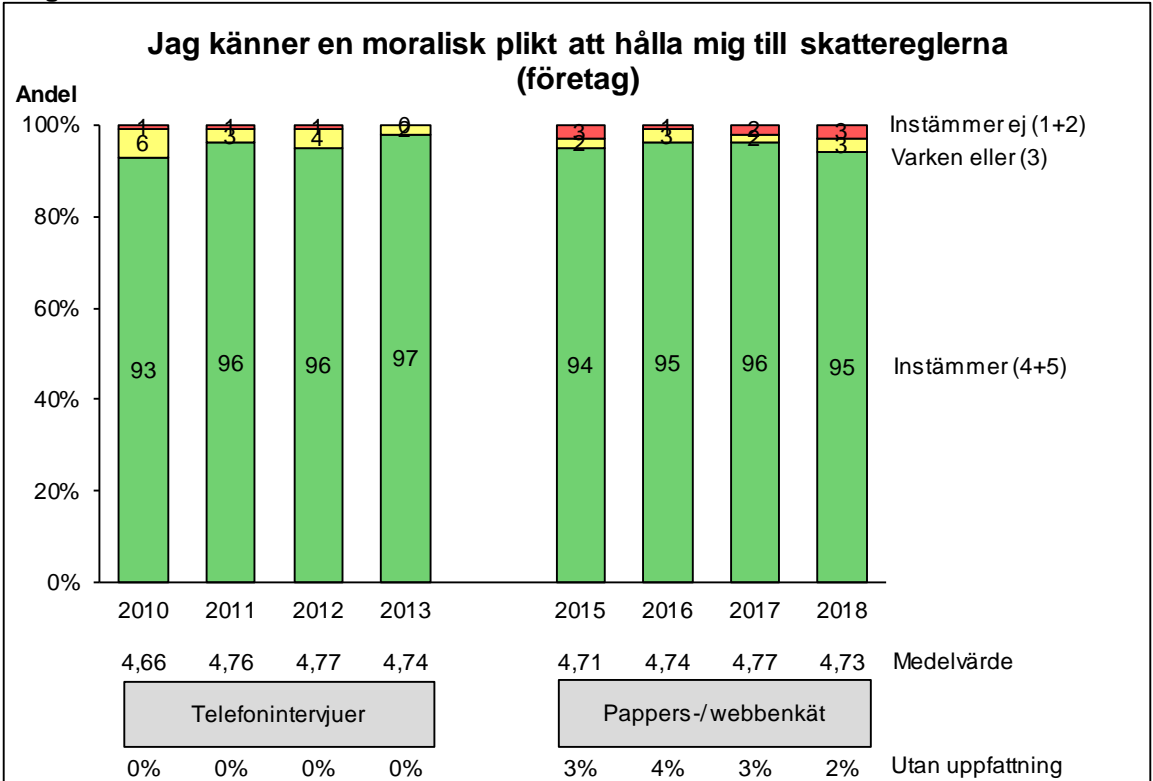

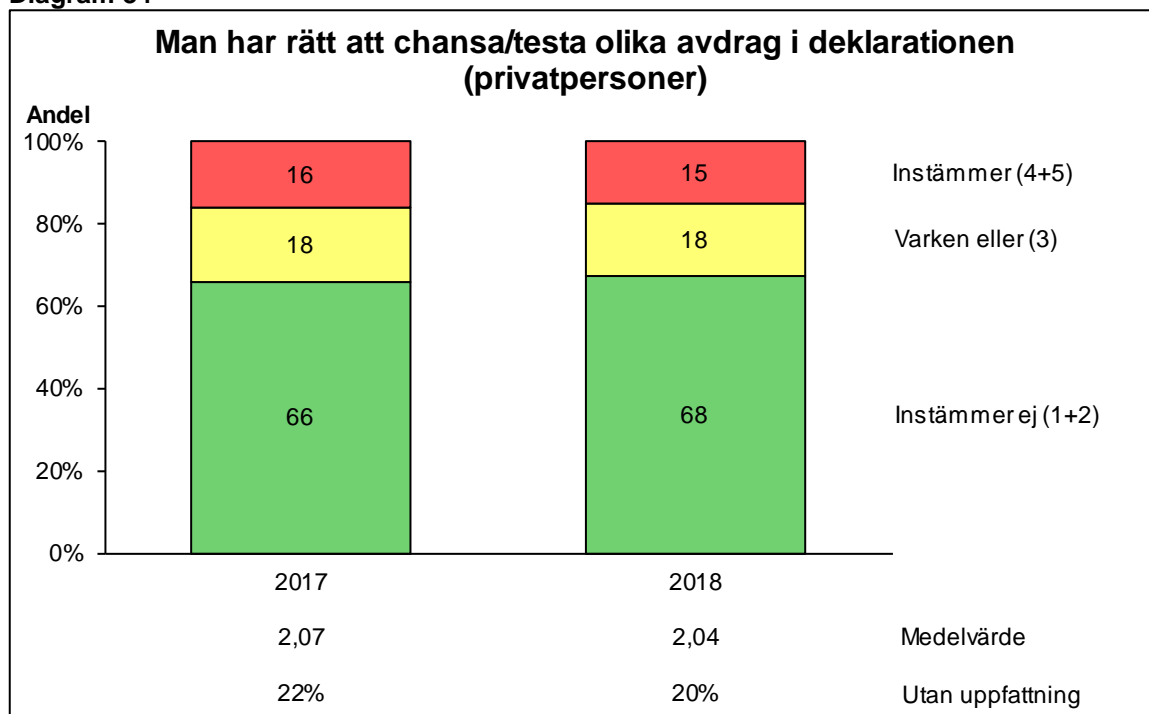
Diagram 33

I 2017 års undersökning infördes påståenden till både privatpersoner och företag om huruvida man har rätt att chansa/testa i deklarationen.

Av privatpersonerna instämde 15 procent i påståendet ”Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen” i 2018 års undersökning. Andelen som inte instämde ökade från 66 till 68 procent mellan 2017 och 2018, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. Se diagram 34.

Diagram 34

Bland flera av påståendena kring skattemoral framstår moralen som något lägre bland yngre personer, i synnerhet när det gäller inställningen till svart arbete (avsnitt 5.6.3). När det gäller rätten att chansa/testa avdrag i deklarationen är dock moralen lägre bland äldre personer. Diagram 35 visar att det var ca 10 procent i åldern 20-30 år som instämde i påståendet, medan över 20 procent i åldern 70-80 år tyckte att man har rätt att chansa/testa i deklarationen.

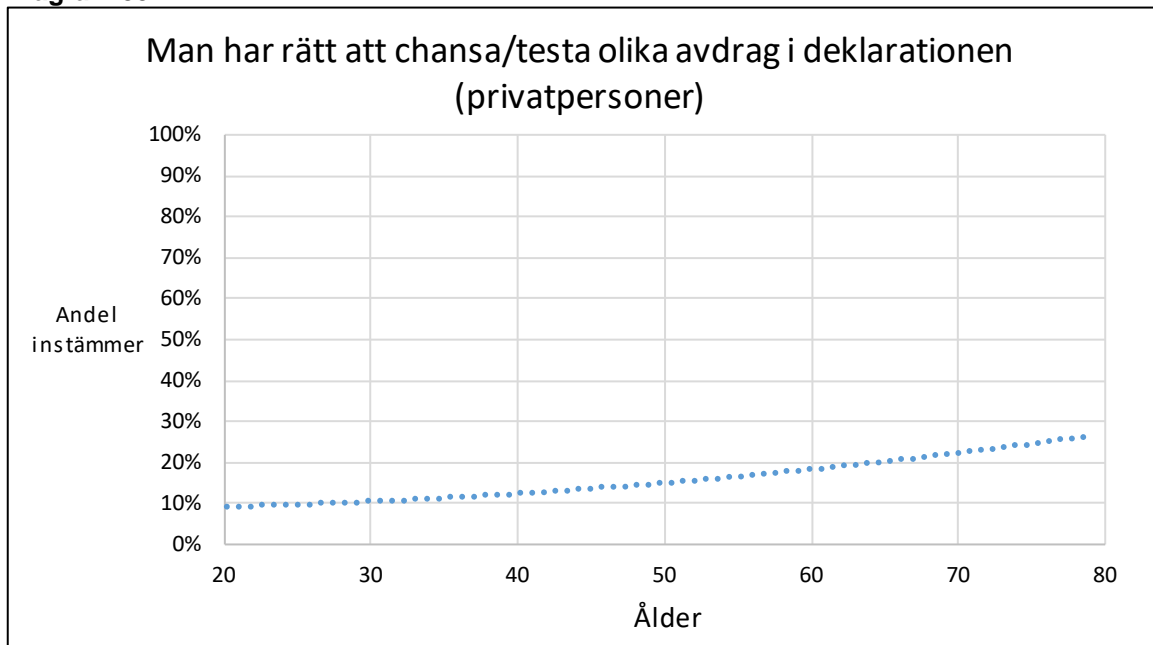
I avsnitt 5.3.2, diagram 26, kunde vi se att det är en högre andel unga som upplever att det finns stora möjligheter till felaktiga avdrag. Här kan vi alltså se att det samtidigt är en högre andel äldre som anser att man har rätt att chansa/testa ett avdrag.

Bland yngre är det en högre andel som bedömer att det finns stora möjligheter till felaktiga avdrag samtidigt som de inte anser att man har rätt att chansa/testa ett avdrag (13 procent av personer under 50 år; 5 procent av personer 50 år och äldre).

Bland äldre är det istället en högre andel som anser att man har rätt att chansa/testa ett avdrag, samtidigt som de inte bedömer att det finns stora möjligheter till felaktiga avdrag (17 procent av personer 50 år och äldre; 7 procent av personer under 50 år).

Kanske är det så att de yngre, som aldrig har chansat/testat ett avdrag i deklARATIONEN, tänker på chansningar av avdrag som är felaktiga, medan vissa äldre under årens gång har chansat/testat avdrag i deklARATIONEN och fått dessa godkända. Därmed ser de inte på dessa chansningar som att de är felaktiga.

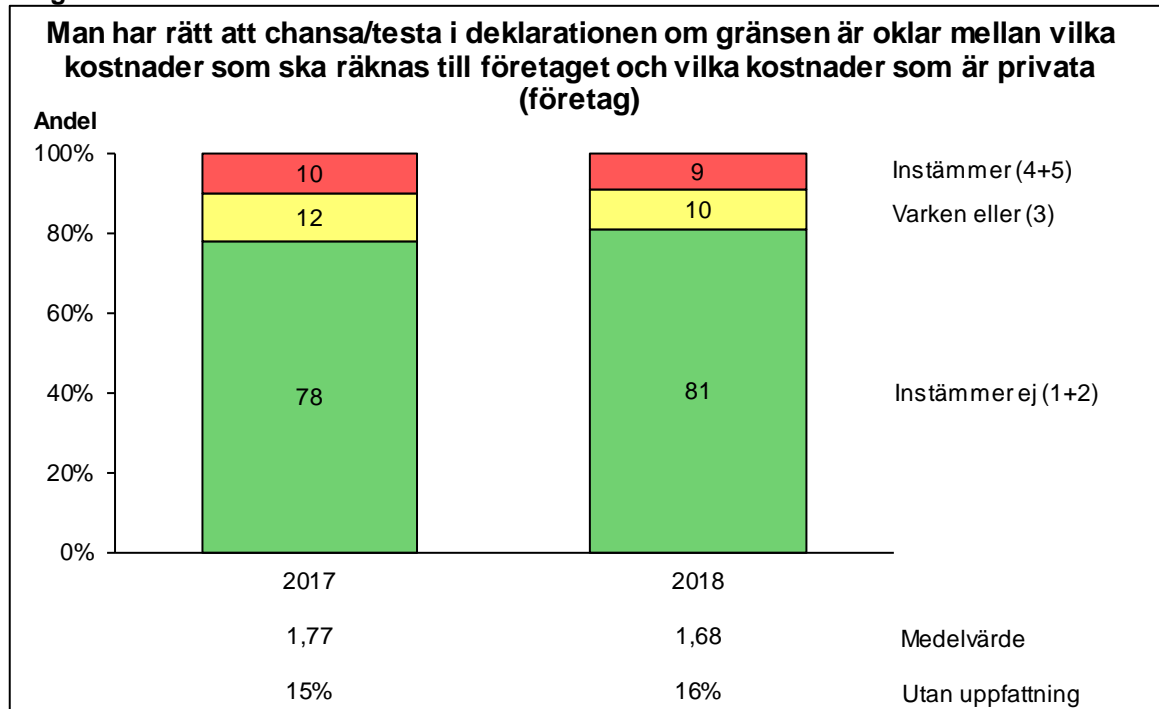
Diagram 35

Av företagen var det 9 procent som instämde i påståendet ”Man har rätt att chansa/testa i deklARATIONEN om gränsen är oklar mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata”. Andelen företag som inte instämde ökade från 78 till 81 procent mellan 2017 och 2018, och sett till medelvärdet är den fördelaktiga skillnaden mellan åren statistiskt säkerställd. Se diagram 36.

Det är stor skillnad mellan aktiebolag och enskilda näringsidkare i inställningen till detta påstående. I genomsnitt 2017-2018 har 7 procent av aktiebolagen och 13 procent av de enskilda näringsidkarna instämt i påståendet om att man har rätt att chansa/testa i deklARATIONEN.

Diagram 36

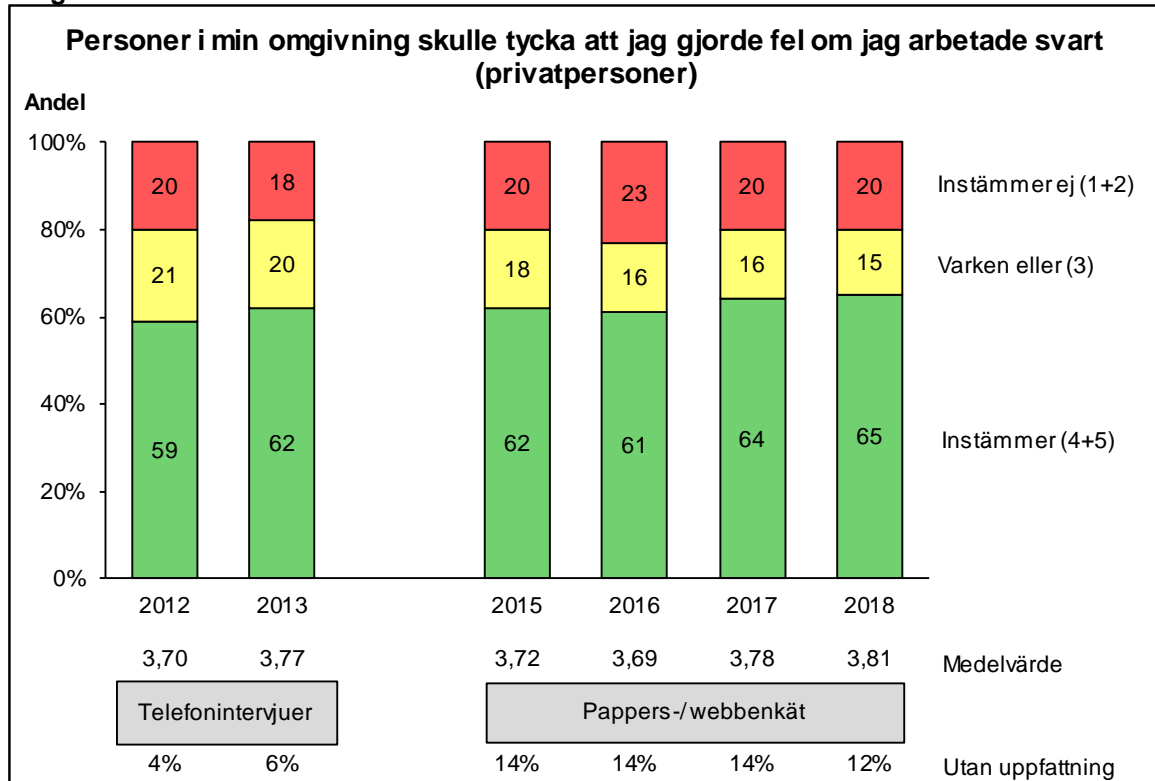
I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes ett nytt påstående ”Jag skulle kunna tänka mig att arbeta svart eller på annat sätt fuska med skatten om jag visste att det inte skulle upptäckas”. Endast 6 procent instämde i detta, men ytterligare 16 procent tog inte helt avstånd från påståendet och svarade 2 eller 3 på den femgradiga svarsskalan.

5.5.2 Hur man upplever att omgivningen skulle uppfatta eget fusk

Ett annat perspektiv på skattemoraleen i samhället är hur man upplever att ens omgivning skulle uppfatta det om man själv fuskade. Privatpersoner har sedan 2012 fått ta ställning till påståendet ”Personer i min omgivning skulle tycka att jag gjorde fel om jag arbetade svart”.

I årets undersökning var andelen som instämde 65 procent, vilket är en liten förbättring mot tidigare år, men inga förändringar mot tidigare år är statistiskt säkerställda. Se diagram 37.

Diagram 37

5.6 Inställning till fusk hos andra

5.6.1 Skattefusk

När det gäller synen på andras fusk är acceptansen mycket låg bland både privatpersoner och företag. Privatpersoner fick ta ställning till påståendet ”För min egen del är det OK att folk skattefuskar om de har möjlighet till det”. Företag fick ta ställning till påståendet ”För min egen del är det OK att andra företag skattefuskar om de har möjlighet till det”. Båda påståendena har ställts sedan starten av de årliga undersökningarna 2010.

I 2018 års undersökningar instämde endast 3 procent av både privatpersonerna och företagen i påståendena. Sett till medelvärdena är resultaten i stort sett oförändrade genom åren.

Under alla år har det varit en något högre andel företag än privatpersoner som tagit avstånd från respektive påstående. Denna skillnad har dock avtagit något genom åren. Se diagram 38 och 39.

Diagram 38

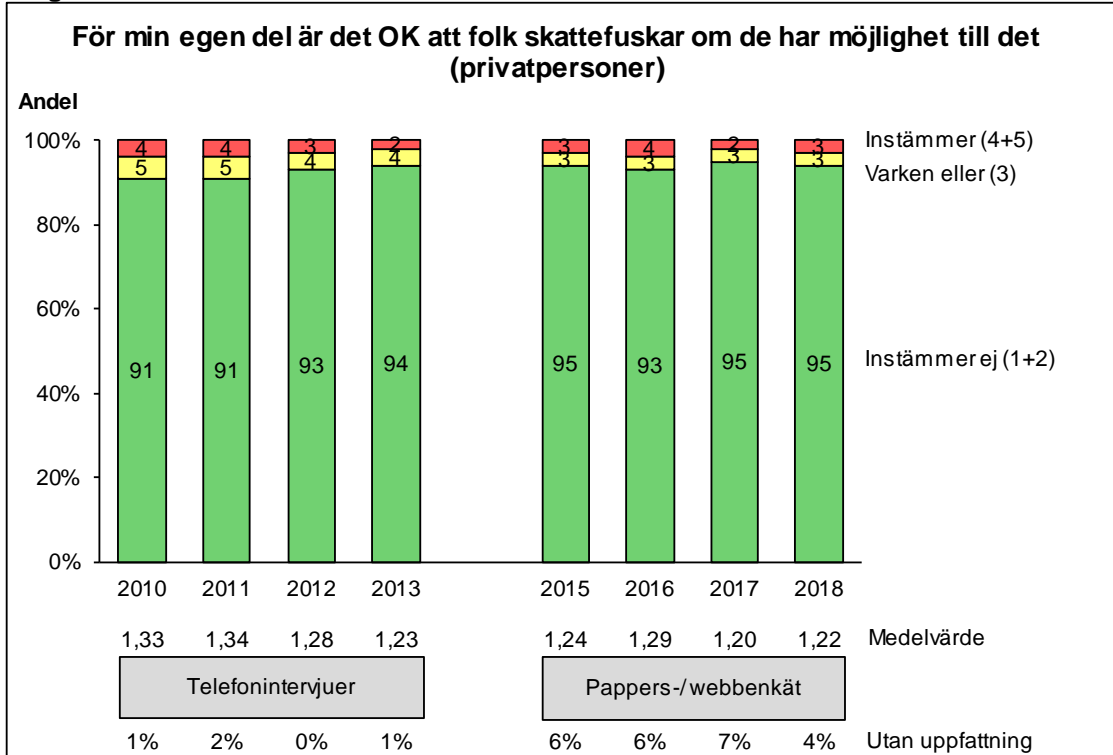
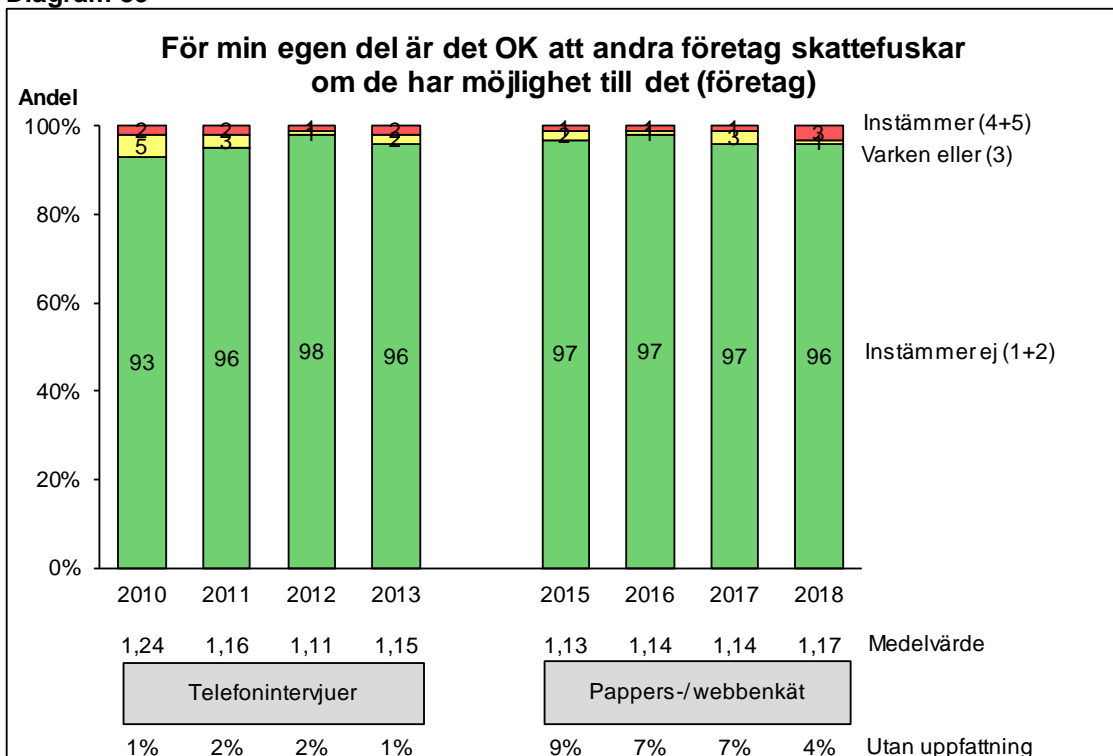

Diagram 39

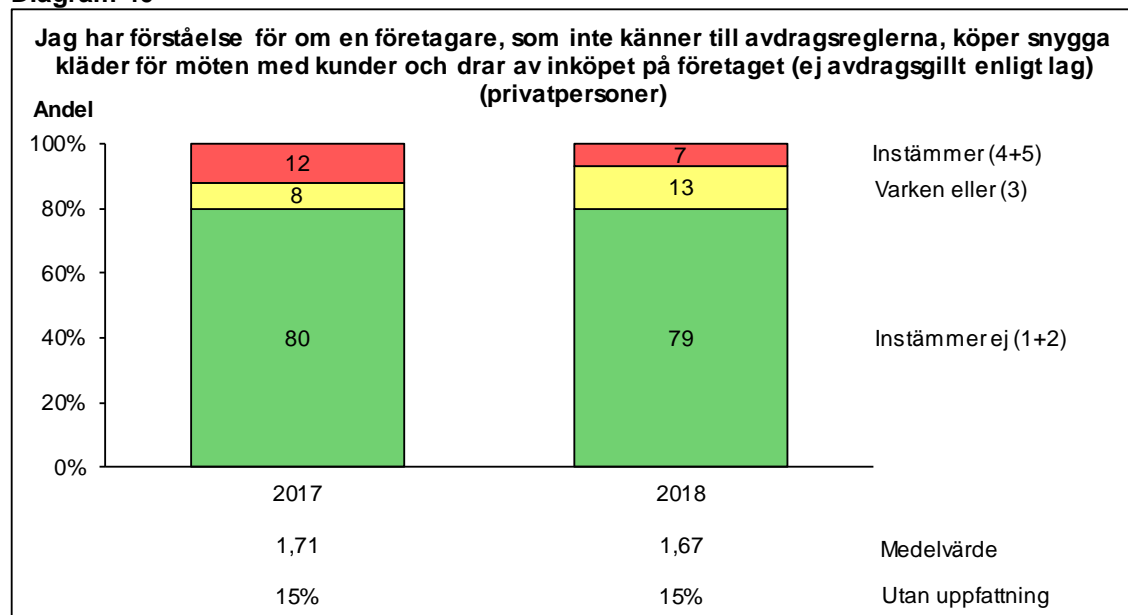

5.6.2 Otillåtna avdrag

I 2017 och 2018 års undersökningar har vi undersökt i vilken mån det finns acceptans för otillåtna avdrag. Både privatpersoner och företag har fått ta ställning till påståendet ”Jag har förståelse för om en företagare, som inte känner till avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)”.

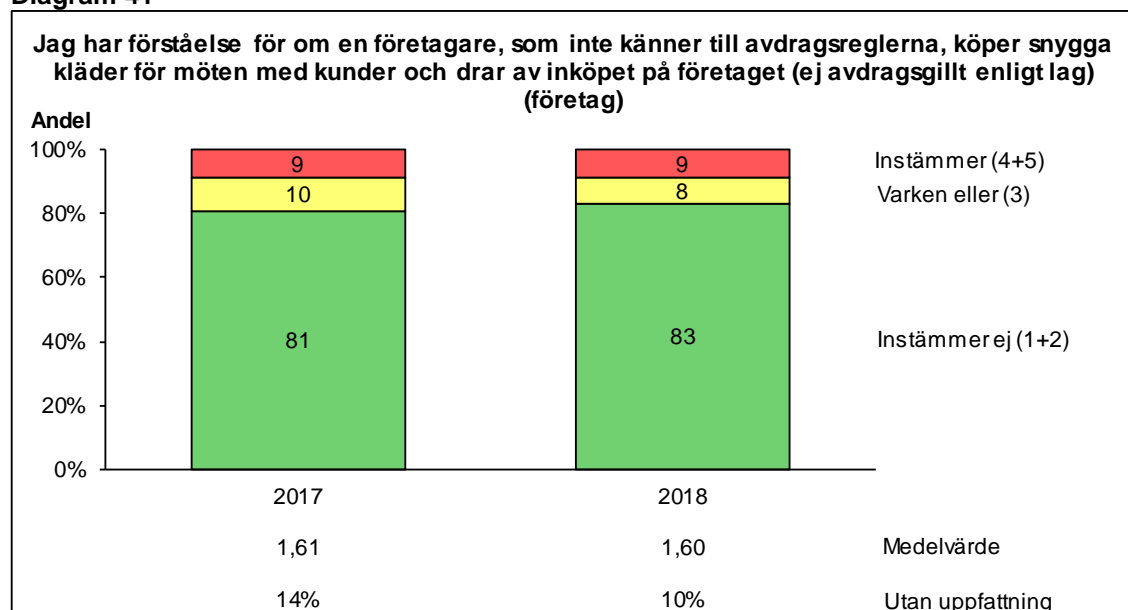
Andelen privatpersoner som instämde i påståendet minskade rejält mellan 2017 och 2018, från 12 till 7 procent. Men trots denna kraftiga minskning är skillnaden, sett till hela den femgradiga svarsskalan (medelvärdet), inte statistiskt säkerställd. Osäkerheten i resultatet är större jämfört med andra påståenden, eftersom detta påstående vid båda mättillfällena endast ställts till hälften av urvalet. Se diagram 40.

Diagram 40

Av företagen instämde 9 procent i påståendet både 2017 och 2018. Se diagram 41.

Diagram 41

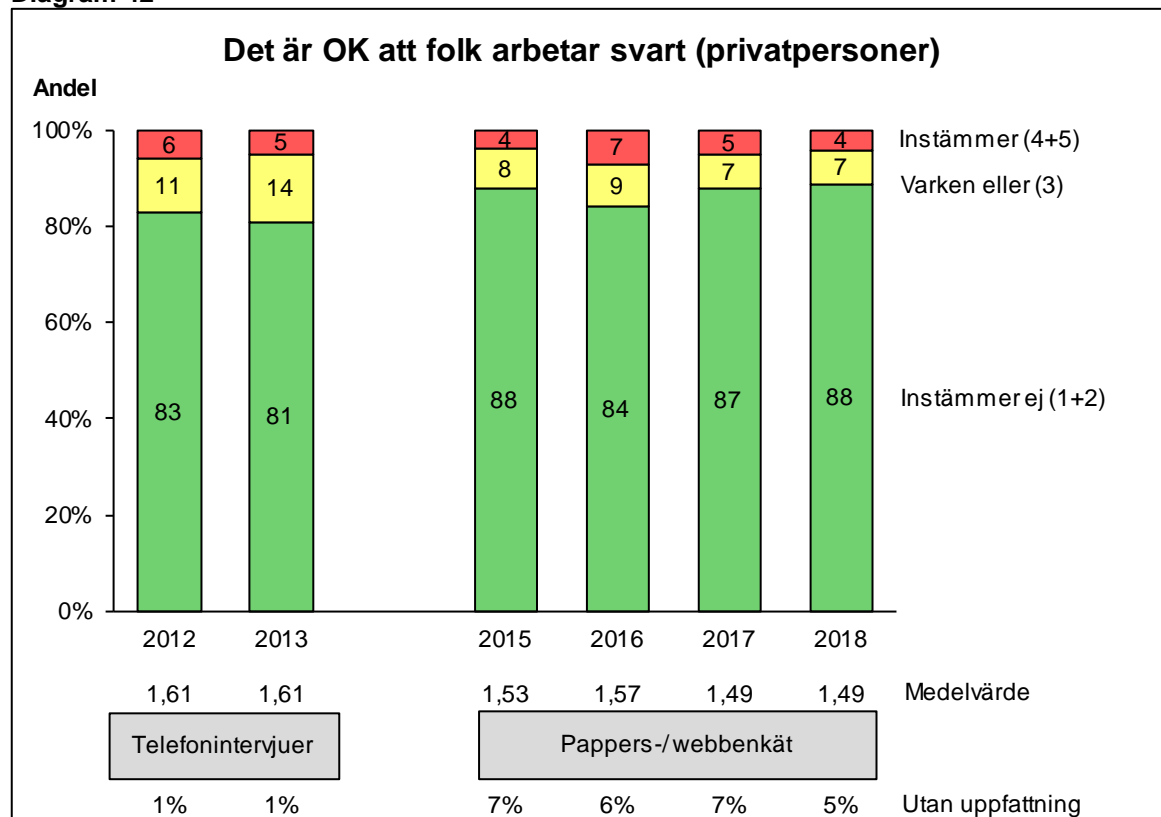
Eftersom påståendet ovan är ganska långt och krångligt, har vi tänkt byta ut det mot ”Jag har förståelse för om en företagare någon gång drar av privata utgifter på företaget” som ställdes i den modifierade enkäten till företag. Det var en något högre andel företag, 11 procent, som instämde i detta mer generella påstående. Andelen var högre bland enskilda näringsidkare (14 procent) än bland aktiebolag (10 procent).

I avsnitt 5.2.2 (diagram 19) redovisades resultat för påståendet ”Det är enkelt att dra gränsen mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata”. Andelen som instämde och inte instämde i detta påstående överensstämmer väl med resultaten för påståendena i detta avsnitt om förståelse för andra företagare som drar av privata utgifter på företaget.

5.6.3 Svartarbete

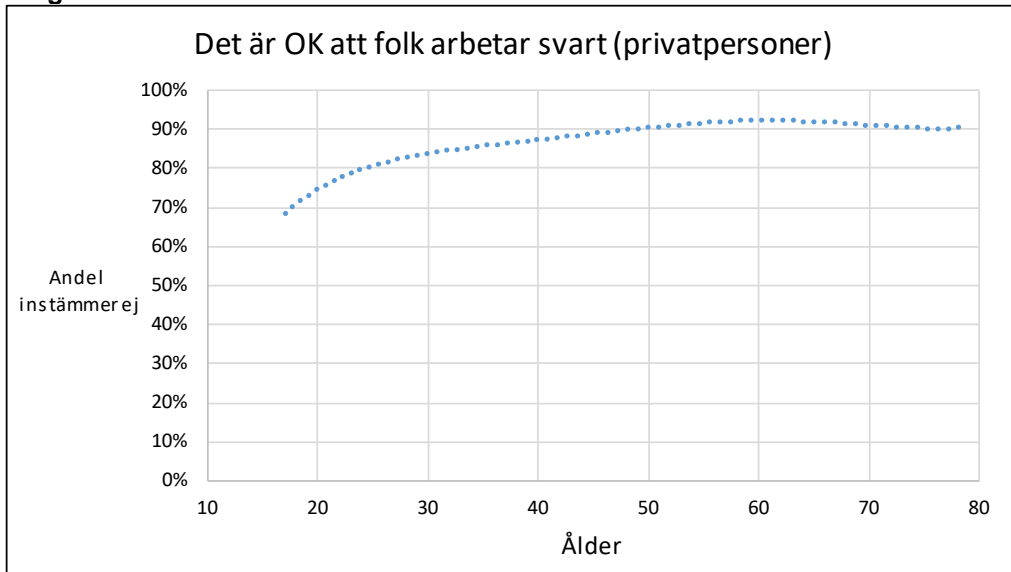
Privatpersoner har sedan 2012 fått ta ställning till påståendet ”Det är OK att folk arbetar svart”. Andelen som instämde var 4 procent i 2018 års undersökning. Det finns inga statistiskt säkerställda förändringar under åren 2015-2018. Andelen som instämmer har varit låg, 4-7 procent, under hela perioden 2012-2017. Se diagram 42.

Diagram 42

Acceptansen för att folk arbetar svart är störst bland de yngre personer. Diagram 43 visar att det bland personer i 20-årsåldern är färre än 80 procent som inte instämmer i påståendet, det vill säga över 20 procent som svarat 3, 4 eller 5 på den femgradiga instämmandeskalan för att svart arbete är ok.

Diagram 43

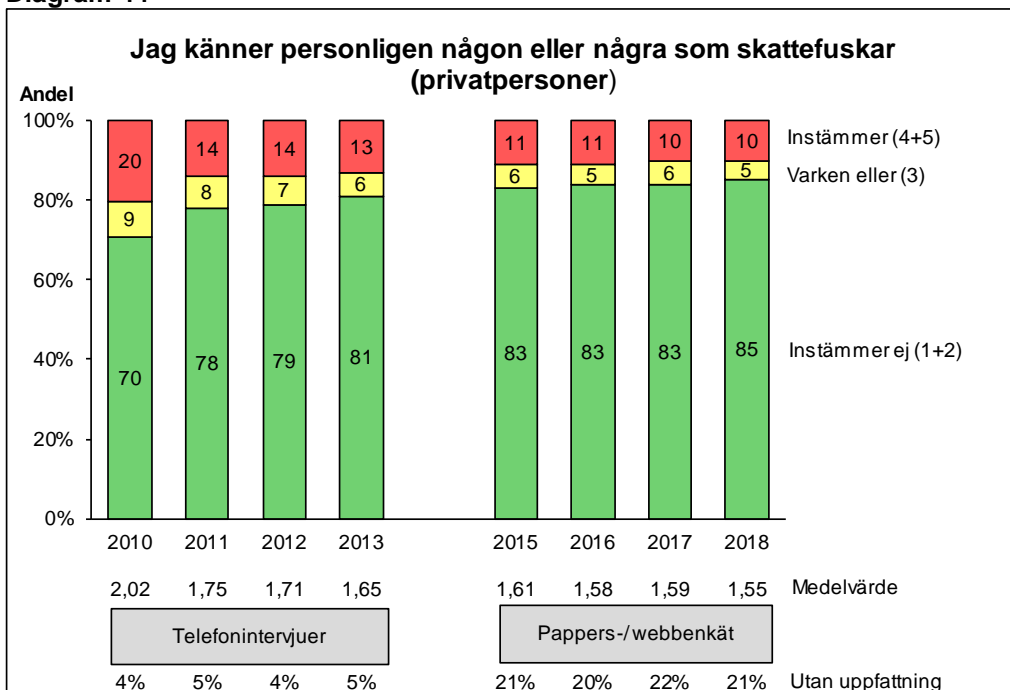
5.7 Kännedom om fusk hos andra

5.7.1 Skattefusk

Både privatpersoner och företagare har sedan 2010 fått ta ställning till ett påstående om de personligen känner någon som skattefuskar. Privatpersonernas påstående avser ”någon eller några” som skattefuskar, medan företagens påstående avser ”företagare”.

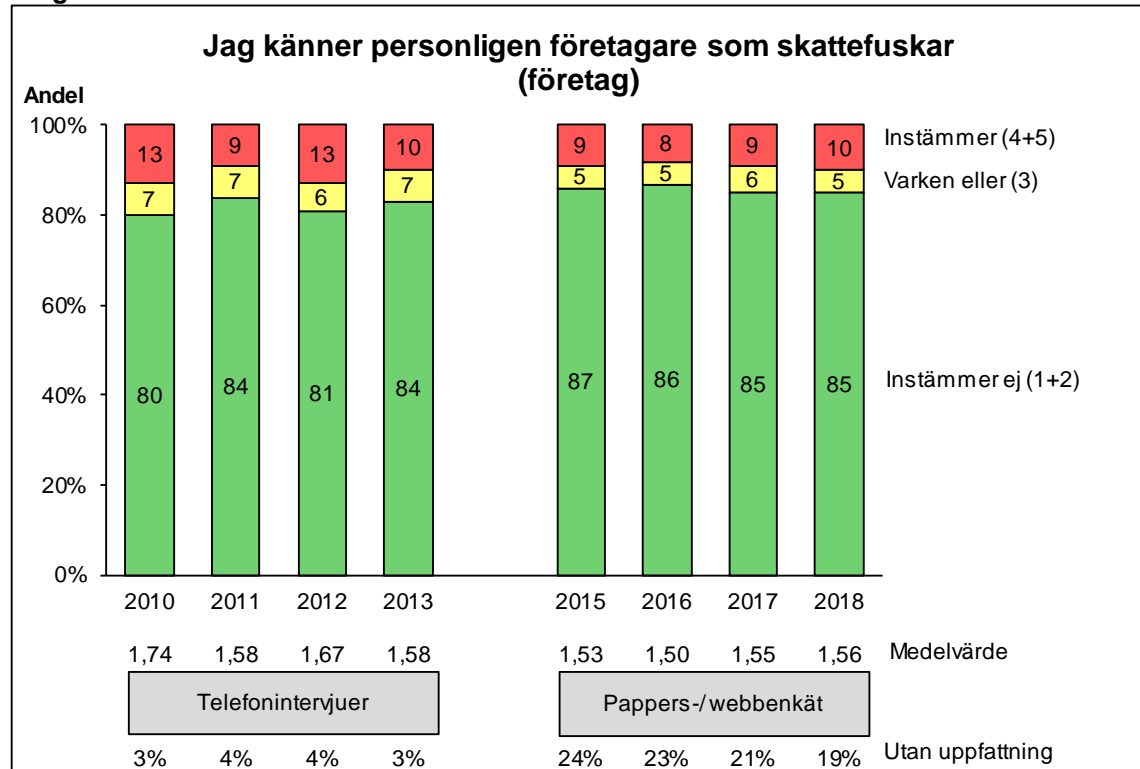
Bland privatpersoner minskade andelen som instämmer i påståendet ”Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar” mellan 2010 och 2015. Minskningen har dock avstannat, resultatet är i stort sett oförändrat mellan 2015 och 2018. I årets undersökning var andelen som instämde 10 procent. Se diagram 44.

Diagram 44

Företagare fick ta ställning till påståendet ”Jag känner personligen företagare som skattefuskar”. Även här var det 10 procent som instämde i 2018 års undersökning. Olikt privatpersoner finns det inte någon tydlig utveckling sedan 2010. Andelen instämmer har under åren pendlat mellan 8 och 13 procent. Se diagram 45.

Diagram 45

Påståendet ”I Sverige betalar alla eller nästan alla den skatt de ska” har ingått i Skatteverkets stora ”Medborgarundersökningar”, som genomfördes senast 2016⁷, då 32 procent instämde i påståendet. Detta påstående ställdes även i 2018 års modifierade enkät till privatpersoner. Svaren är i stort sett jämnt fördelade över svarsskalan, med 35 procent som instämde, 28 procent ”varken eller” och 37 procent som inte instämde. Årets resultat är alltså något bättre än i Medborgarundersökningen 2016. Detta indikerar en positiv utveckling, även om man bör vara försiktig med att jämföra resultat från olika undersökningar, med delvis olika frågeinnehåll i övrigt.

Diagram 46 visar att det finns ett tydligt ålderssamband för detta påstående. Bland de yngsta personerna i undersökningen instämde omkring 50 procent, medan endast drygt 20 procent av personerna mellan 70 och 80 år instämde i att alla eller nästan alla betalar den skatt de ska i Sverige.

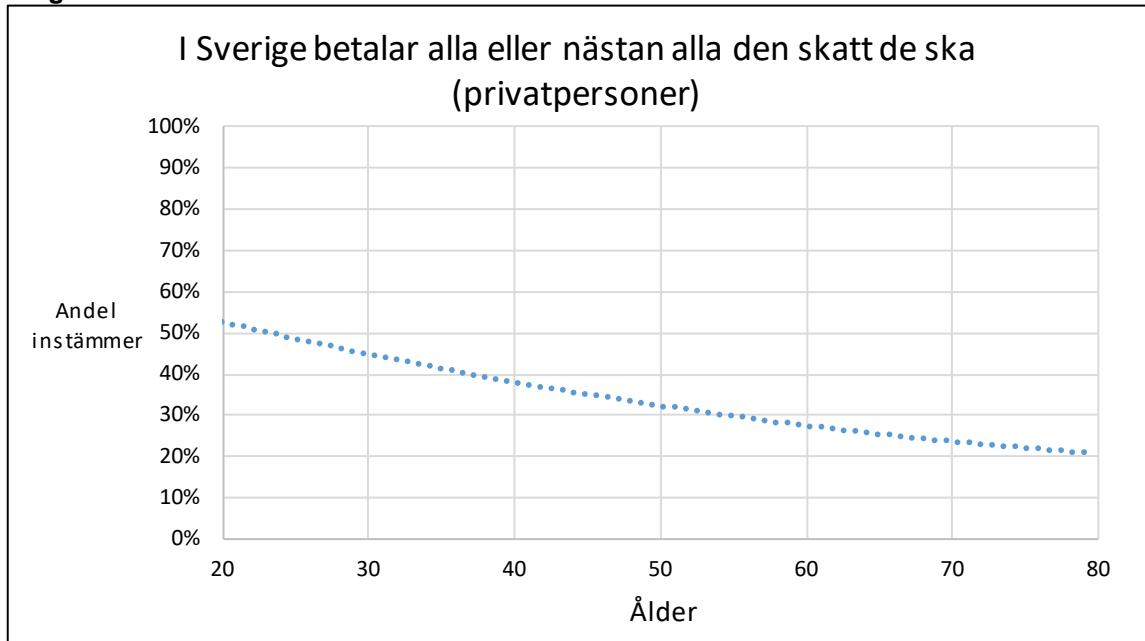
Det är inte helt enkelt att fastställa orsakerna bakom detta mönster, eftersom det inte finns skillnader av denna storlek mellan åldersgrupper för vare sig kännedom om fusk eller acceptans för fusk.

⁷ ”Medborgarnas synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll”

https://www.skatteverket.se/download/18_5c281c7015abccc2e20c3bc/1490696241120/Medborgarunders%C3%B6kningen+2016.pdf

Acceptans för fusk kan påverka svaren, vilket innebär ett hinder i att bedöma vad som är ett bra resultat. Säg att det nästa år blir fler som instämmer i att alla eller nästan alla betalar den skatt de ska, är det då en fördelaktig utveckling? Om förändringen skulle bero på en trend i att fler tillåts fuska och att gränsen för ”nästan alla” därmed flyttas, är utvecklingen istället ofördelaktig. Vi får fundera vidare på orsakssambanden och om vi ska fortsätta ställa detta påstående i kommande mätningar.

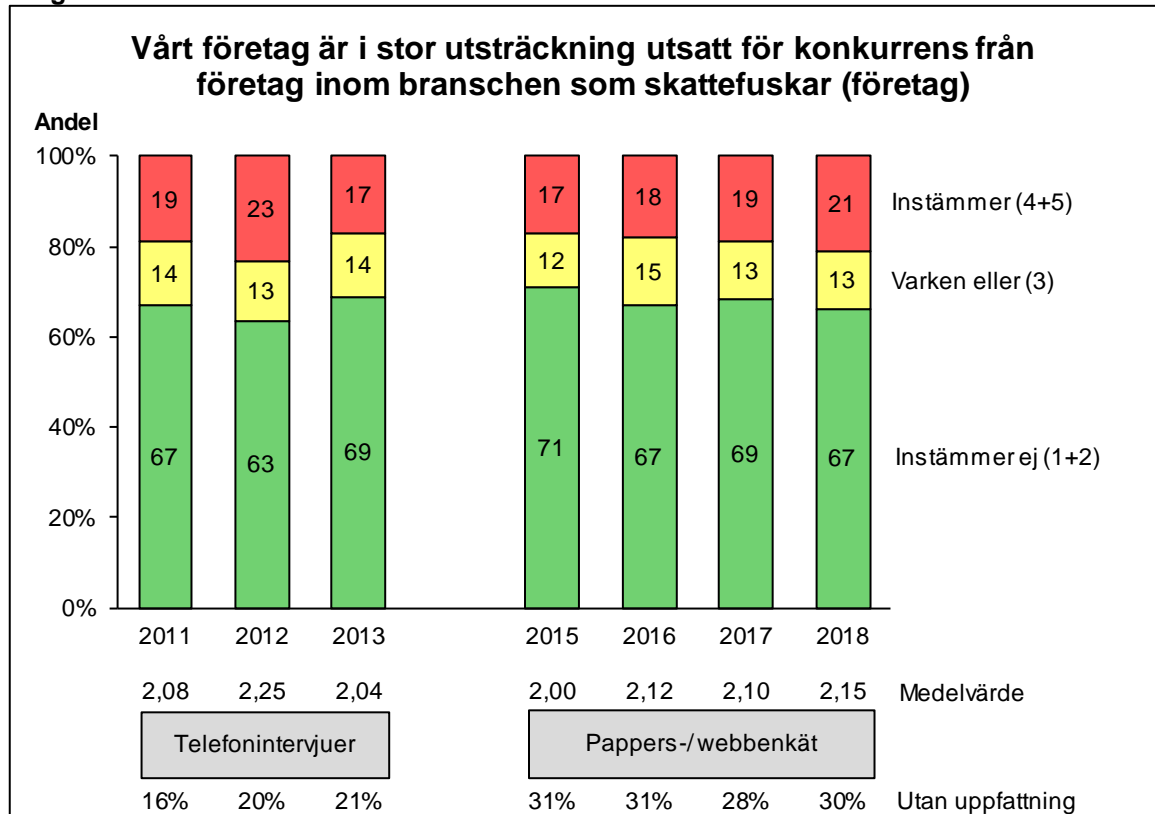
Diagram 46

5.7.2 Osund konkurrens

Företagen har sedan 2011 fått ta ställning till ett påstående om utsatthet för osund konkurrens som lyder ”Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar”. I årets undersökning instämde 21 procent av företagen i påståendet. Andelen har ökat något varje år sedan 2015. Denna ofördelaktiga förändring är statistiskt säkerställd mot 2015, men inte mot 2016 eller 2017. Se diagram 47.

Diagram 47

Det finns stora skillnader mellan branscher avseende upplevd osund konkurrens. Hälften av transportföretagen och omkring 40 procent av bygg- och restaurangföretagen instämde i att de i stor utsträckning är utsatta för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar. Se tabell 8.

Tabell 8 "Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar". Genomsnitt 2015-2018. Andel instämmer per bransch.

Bransch	Andel instämmer (svarsalternativ 4+5)
Transport	50 %
Bygg	41 %
Restaurang	36 %
Övriga tjänster	26 %
Handel	21 %
Tillverkning m.m.	14 %
Jordbruk m.m.	12 %
Finans/fastighet m.m.	9 %

5.7.3 Svartarbete

Privatpersoner har sedan 2012 fått ta ställning till två påståenden som gäller kännedom om svartarbete. Det var 26 procent som instämde i påståendet ”Jag känner någon som arbetat svart under det senaste året” och 22 procent som instämde i påståendet ”Jag känner någon som anlitat svart arbetskraft under det senaste året”. Det finns inga statistiskt säkerställda förändringar under åren 2015-2018, för något av påståendena. Se diagram 48 och 49.

Skatteverket ser svartarbete som en delmängd av skattefusk, men resultaten visar att många personer inte alltid uppfattar det på detta sätt. ”Skattefusk” förknippas med fusk i själva deklarationen medan att utelämna inkomster – som med svartarbete – för många är något annat. Acceptansen är högre för att folk arbetar svart än för att folk ”skattefuskar”. Dock finns en skillnad mellan påståendena i detta avsnitt och påståendet om kännedom om skattefusk i avsnitt 5.7.1, som avser *personlig* kännedom.

Diagram 48

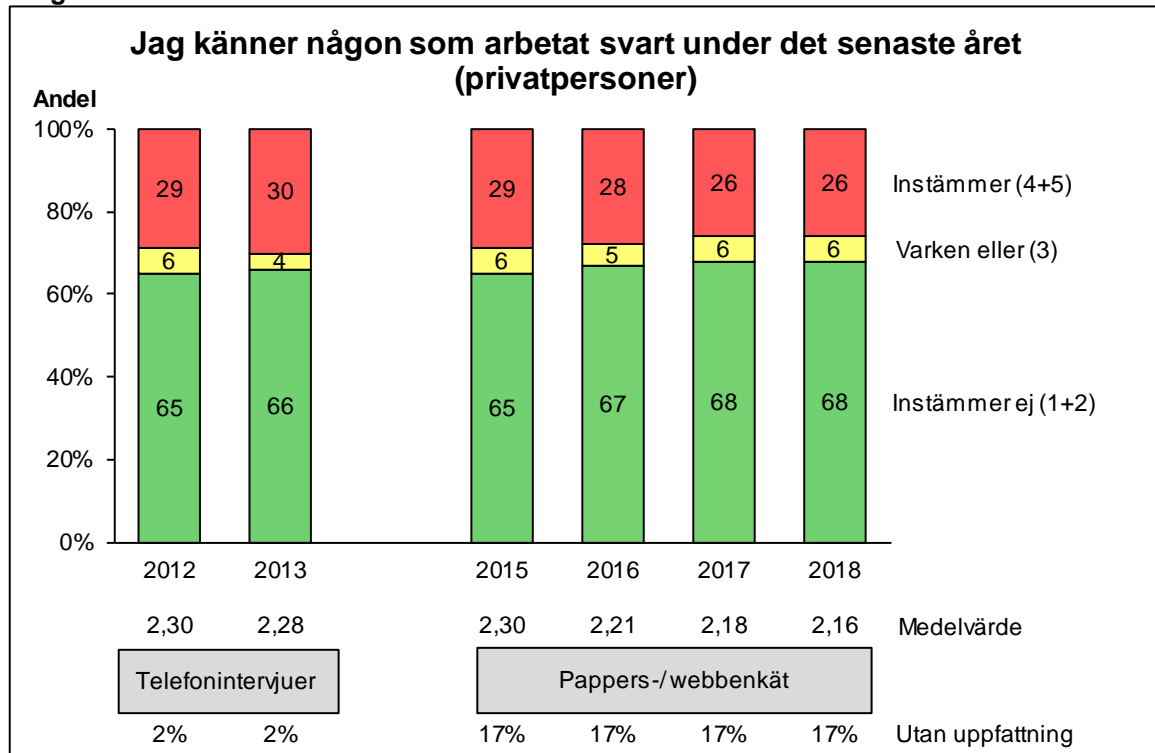
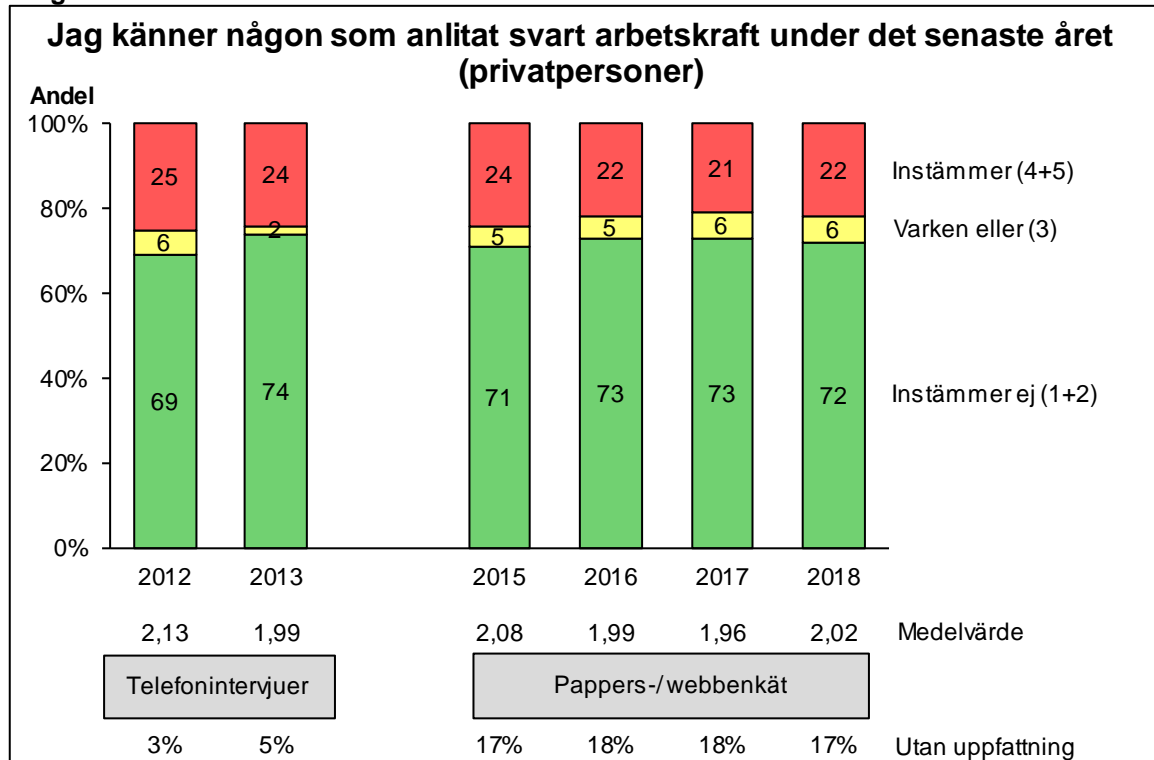

Diagram 49

I diagram 43 (avsnitt 5.6.3) kunde vi se att en högre andel yngre personer anser att det är ok att folk arbetar svart. Diagram 50 visar att yngre personer i något högre utsträckning även känner någon som arbetat svart. Bland personer under 30 år instämde drygt 30 procent i påståendet.

Kännedomen om någon som anlitat svart är dock låg bland de yngsta. Diagram 51 indikerar att denna typ av fuskkännedom är högst i åldern 30-45 år, för att sedan sakta minska med stigande ålder.

Diagram 50

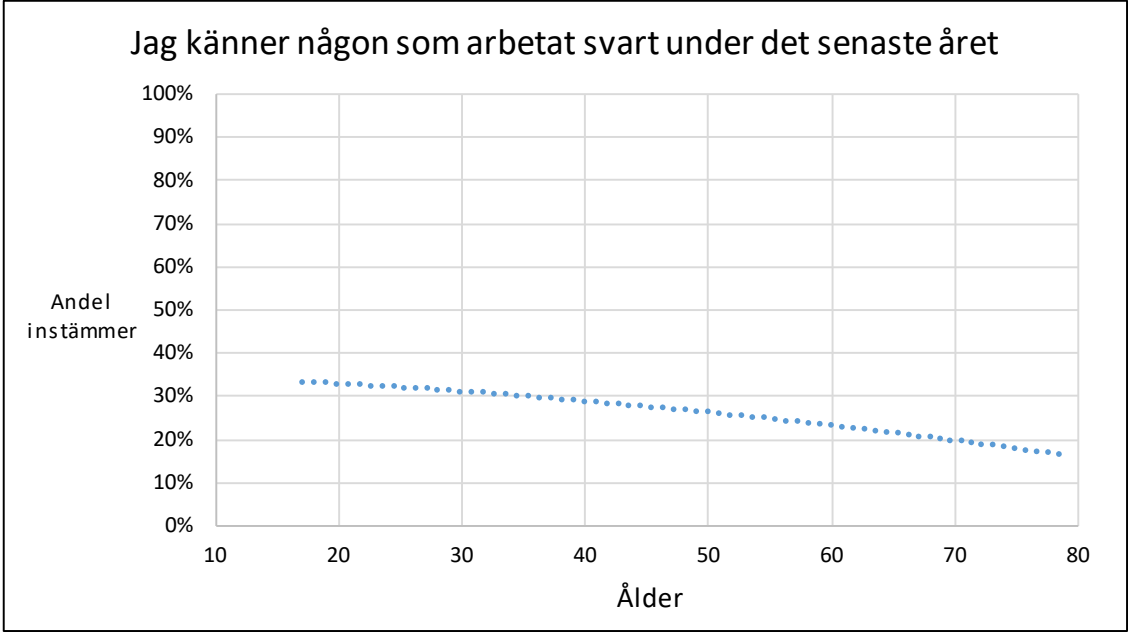
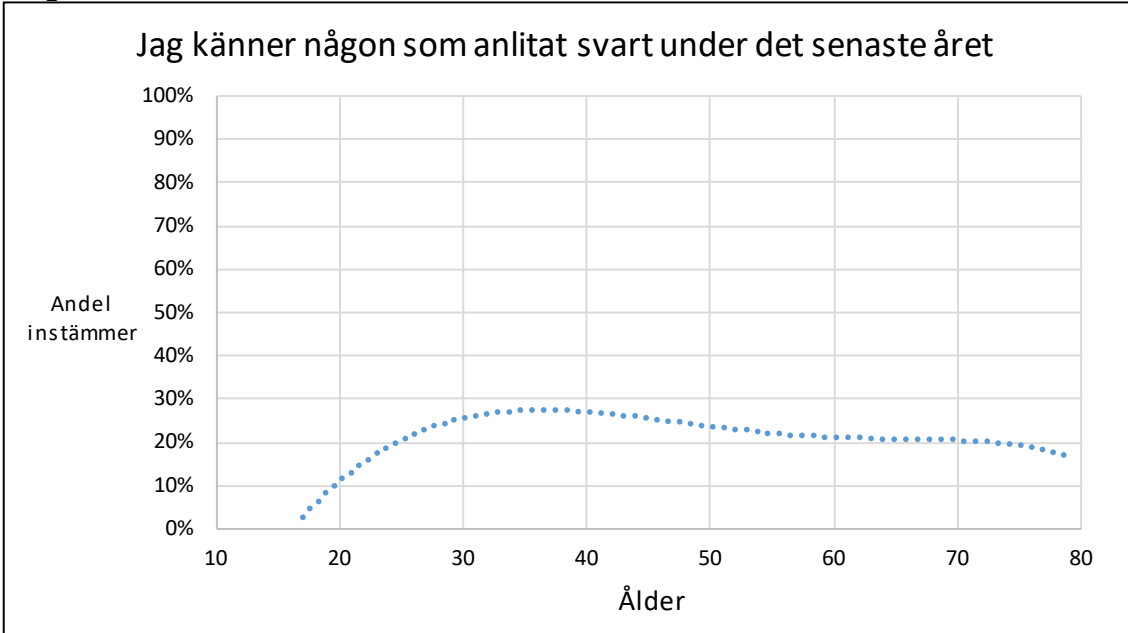

Diagram 51

I den modifierade enkäten till företag ställdes ett nytt påstående ”Svarta löner förekommer ofta i vår bransch”. Av de företag som svarade på 1-5 skalan instämde 11 procent i detta. En relativt hög andel, 30 procent, saknade uppfattning om detta påstående.

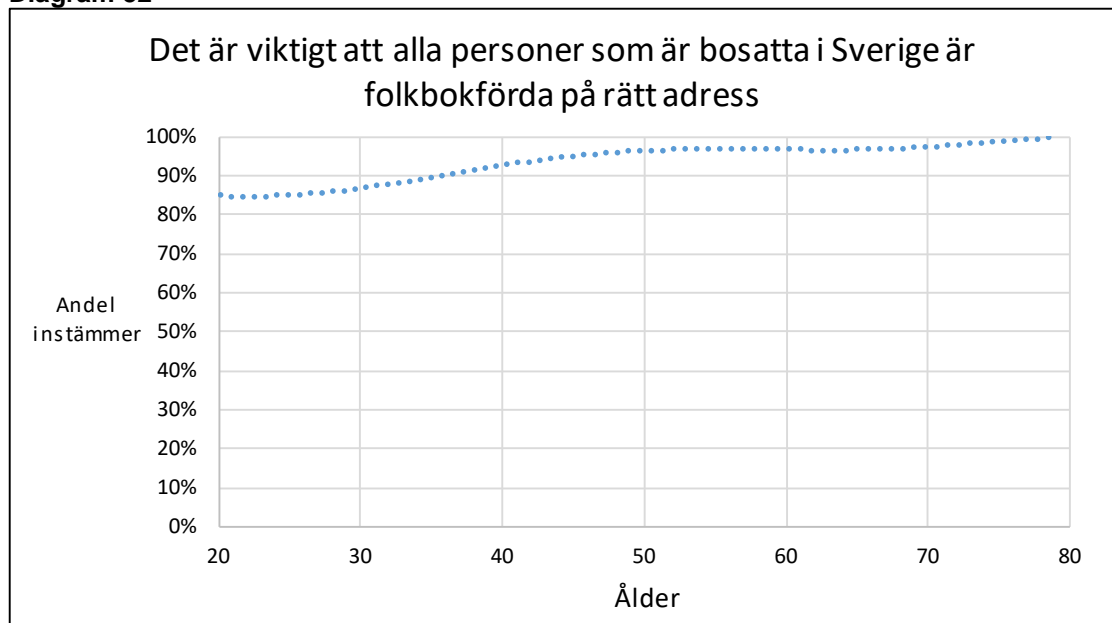
6 Folkbokföring

I årets modifierade enkät har vi ställt tre frågor om folkbokföring:

- ”Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress”
- ”Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress”
- ”Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen”

De flesta tycker att det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress. Det var 93 procent som instämde i påståendet ”Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress”. Bland svarande under 35 år var andelen lägre än 90 procent, medan nästan alla svarande över 50 år instämde i påståendet. Se diagram 52.

Diagram 52

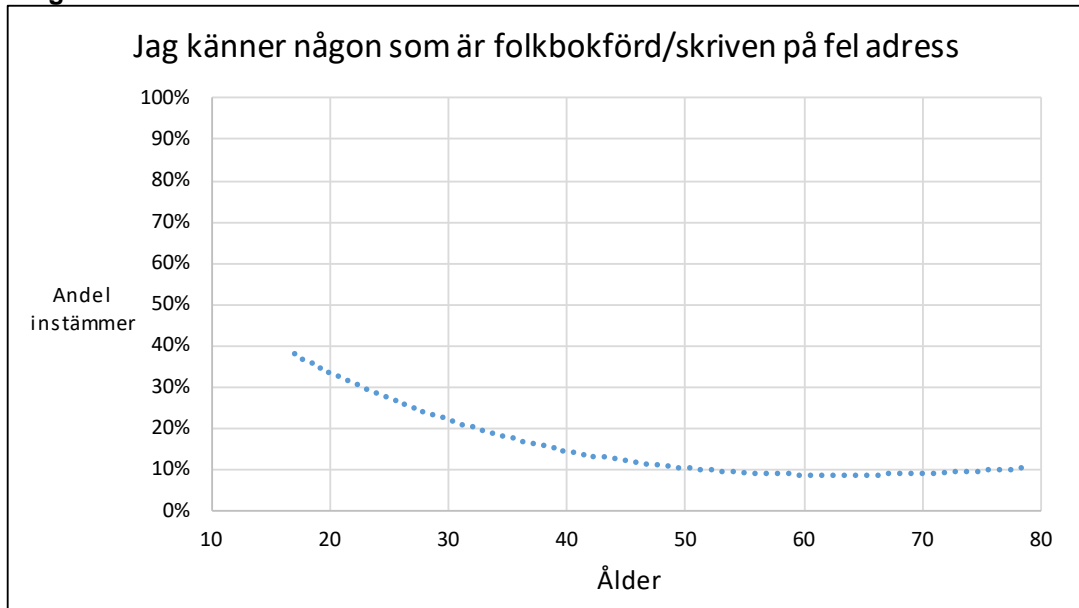
Det var 15 procent som instämde i påståendet ”Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress”, vilket indikerar att det finns en utmaning i att upprätthålla korrekta register. Detta påstående har tidigare ingått i Skatteverkets stora ”Medborgarundersökningar” som genomfördes senast 2016⁸, då endast 10 procent instämde i påståendet. Dessa siffror indikerar en oroväckande negativ utveckling, även om man bör vara försiktig vid jämförelser av resultat från olika undersökningar, med delvis olika frågeinnehåll i övrigt. Det blir viktigt att följa utvecklingen framöver för detta påstående.

Det finns ett tydligt ålderssamband. I åldersgruppen 18-29 år var det 29 procent som instämde i ”Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress”. Ett trendmönster visas i diagram 53.

⁸ ”Medborgarnas synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll”

https://www.skatteverket.se/download/18_5c281c7015abec2e20c3bc/1490696241120/Medborgarunders%C3%B6kningen+2016.pdf

Diagram 53

De flesta upplever att det är enkelt att anmäla ändringar. Det var 87 procent som instämde i påståendet ”Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen”. Detta påstående ingick också i Medborgarundersökningen 2016, då det var en något lägre andel, 85 procent, som instämde i påståendet.

7 Fastighetstaxering

I årets modifierade enkät ställde vi följande frågor om fastighetstaxering:

- ”Äger du en eller flera fastigheter?”
- ”Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering (*dvs. lämna deklaration, alternativt kontrollera eller ändra förslag till nytt taxeringsvärde som du fått från Skatteverket*)”
- ”Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande”

Av Sveriges befolkning mellan 18 och 79 år är 42 procent fastighetsägare enligt statistik från Skatteverkets register. I undersökningen var det dock 53 procent som svarade att de äger en eller flera fastigheter. Denna överskattning kan bero på ett bortfallsfel, det vill säga att fastighetsägare är mer benägna att svara på en enkätundersökning av detta slag och att andelen fastighetsägare är lägre bland bortfallet.

De 53 procent som svarade att de äger en eller flera fastigheter fick ta ställning till de två efterföljande frågorna.

Det var 73 procent som instämde i att ”Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering”, medan 8 procent inte instämde i påståendet.

Något färre, 61 procent, instämde i påståendet ”Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande”. Det var 14 procent som inte instämde i detta.

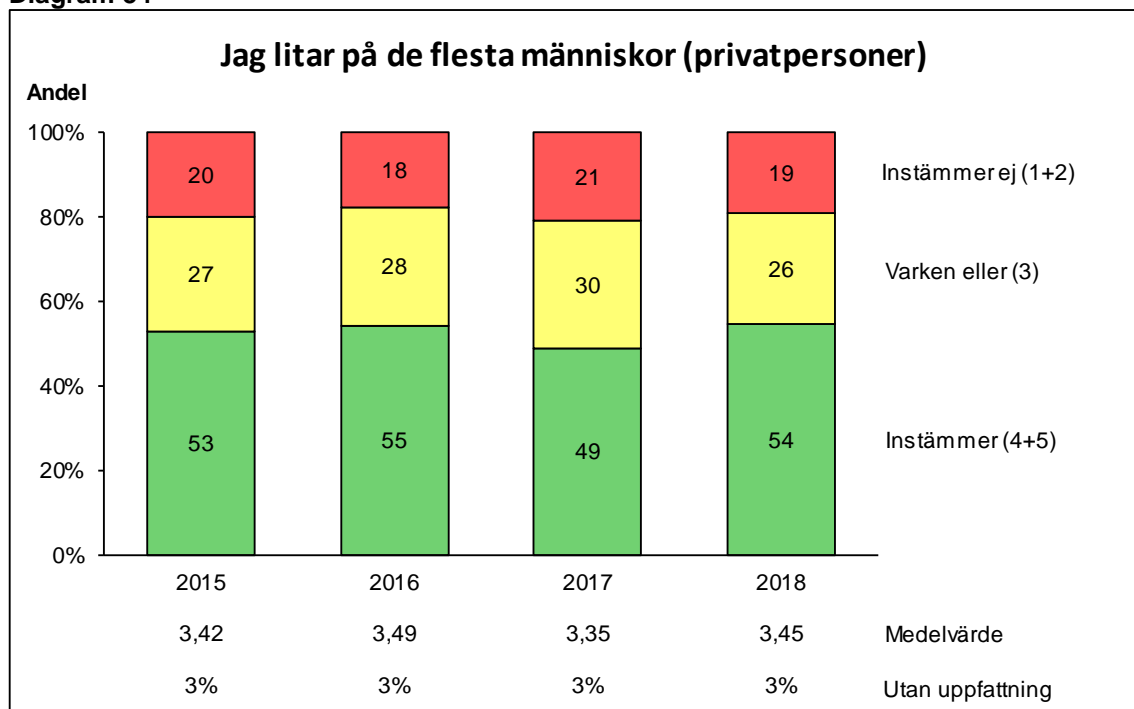
8 Tillit och förtroende

Ett högt förtroende är viktigt, eftersom det ger Skatteverket goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Innan vi undersöker förtroendet för Skatteverket ur olika perspektiv, ska vi mer generellt studera den sociala tilliten i samhället. Detta gör vi med påståenden om tillit till andra människor och förtroendet för myndigheter i allmänhet.

8.1 Tillit till andra

Sedan 2015 har privatpersoner fått ta ställning till påståendet ”Jag litar på de flesta människor”. Andelen som instämde var i årets undersökning 54 procent, ett liknande resultat som 2015 och 2016. Både 2016 och 2018 avviker mot 2017 (statistiskt säkerställda skillnader), då endast 49 procent instämde. Se diagram 54.

Diagram 54

8.2 Förtroendet för myndigheter i allmänhet

Både privatpersoner och företag har sedan 2010 fått ta ställning till påståendet ”Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet”. Under alla år har en något högre andel privatpersoner än företag instämt i påståendet.

Andelen som instämde var 58 procent bland privatpersoner och 56 procent bland företag. För båda grupperna är detta en rejäl och statistiskt säkerställd ökning jämfört med tidigare år. Se diagram 55 och 56.

Det ökade förtroendet för myndigheter i allmänhet, och dess eventuella koppling till det samtidigt ökade förtroendet för Skatteverket, diskuteras vidare i avsnitt 8.3.

Diagram 55

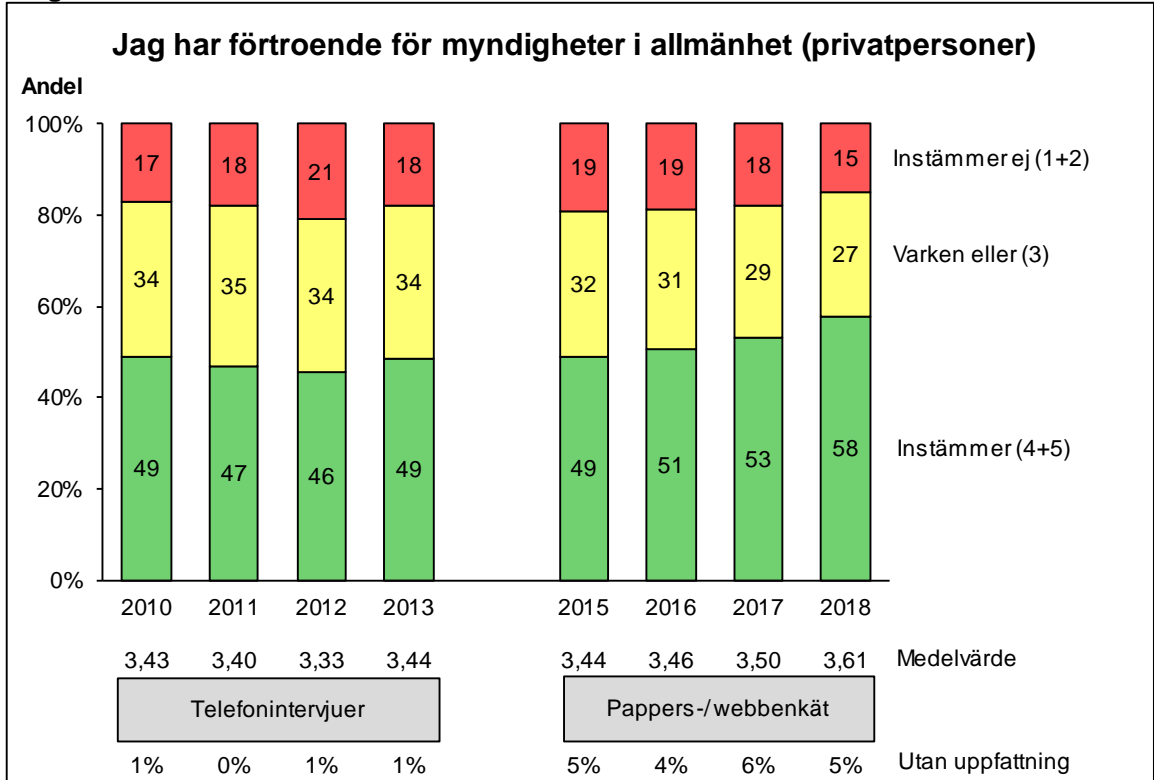
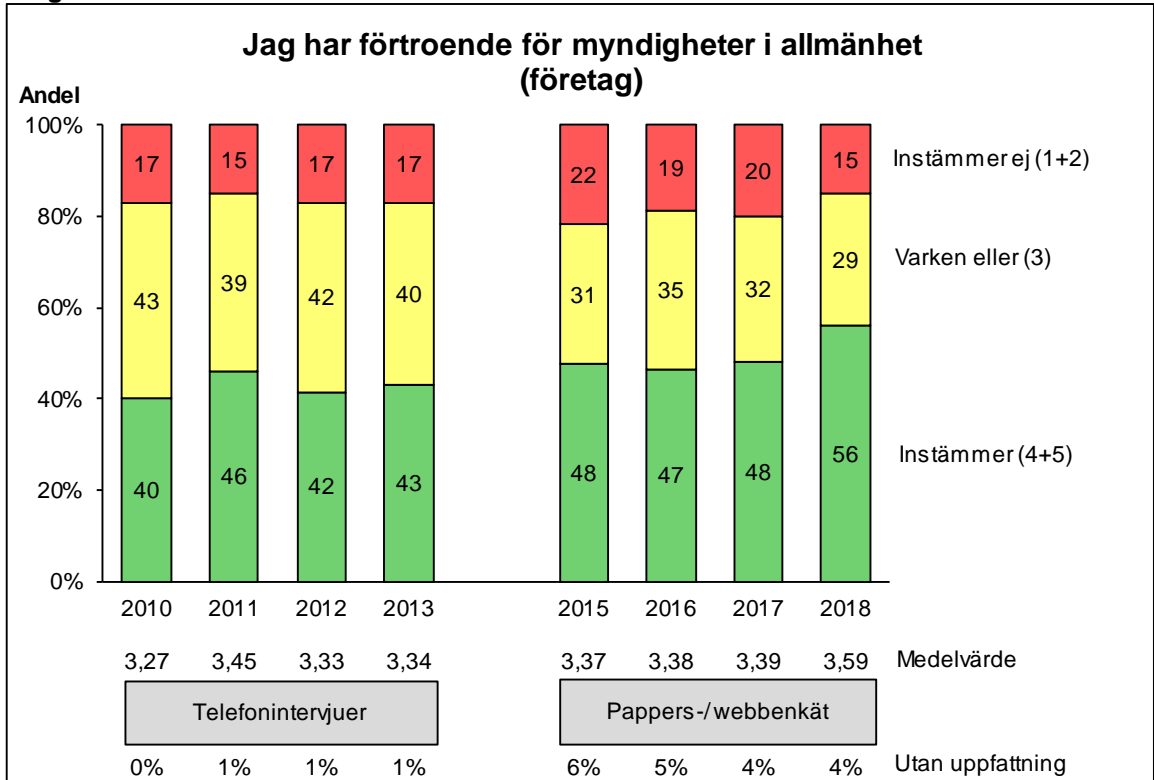

Diagram 56

8.3 Förtroendet för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift

Privatpersoner och företag har sedan 2010 tagit ställning till påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift”. Andelen som instämde var 76 procent bland privatpersoner och 78 procent bland företag. För både privatpersoner och företag är detta rejäla och statistiskt säkerställda förbättringar jämfört med 2016 och 2017. Även i förhållande till 2015 har det skett en ökning, men skillnaden mellan 2015 och 2018 är inte statistiskt säkerställd för någon av grupperna. Se diagram 57 och 58.

Förtroendet för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift är fortsatt betydligt högre än förtroendet för myndigheter i allmänhet. Det är en skillnad som setts i alla attitydundersökningar Skatteverket har gjort genom åren.

Andra attitydundersökningar som Skatteverket gjort genom åren har visat att förtroendet för Skatteverket ökade kraftigt mellan 2006 och 2010. Resultatet i de årliga undersökningarna 2010-2017 visar att förtroendet sedan fortsatte att långsamt öka bland företagen och på det hela taget låg stabilt på en hög nivå bland privatpersoner. Orsakerna till att förtroendet nu åter ökat kraftigt mellan 2017 och 2018 är svåra att fastställa.

Årets resultat är ovanligt på så sätt att förtroenderesultaten har förbättrats, trots att det inte finns så många tydliga trender i övrigt i synen på Skatteverkets verksamhet. Det finns dock två andra viktiga resultat i linje med utvecklingen av förtroendet för Skatteverket.

Dels har förtroendet för myndigheter i allmänhet ökat rejält mellan 2017 och 2018 (avsnitt 8.2). Det är möjligt att den politiska turbulensen under 2018 bidrog till att myndigheter framstod som trygga och stabila i jämförelse.

Dessutom ser vi en tydlig positiv utveckling, åtminstone vad gäller privatpersoner, för påståendet om rättvis behandling (avsnitt 5.4.2), som brukar ha ett starkt samband med förtroendet. Kanske är det så att fler anser att Skatteverket ger alla en rättvis behandling, och att det drar upp förtroendet.

Diagram 57

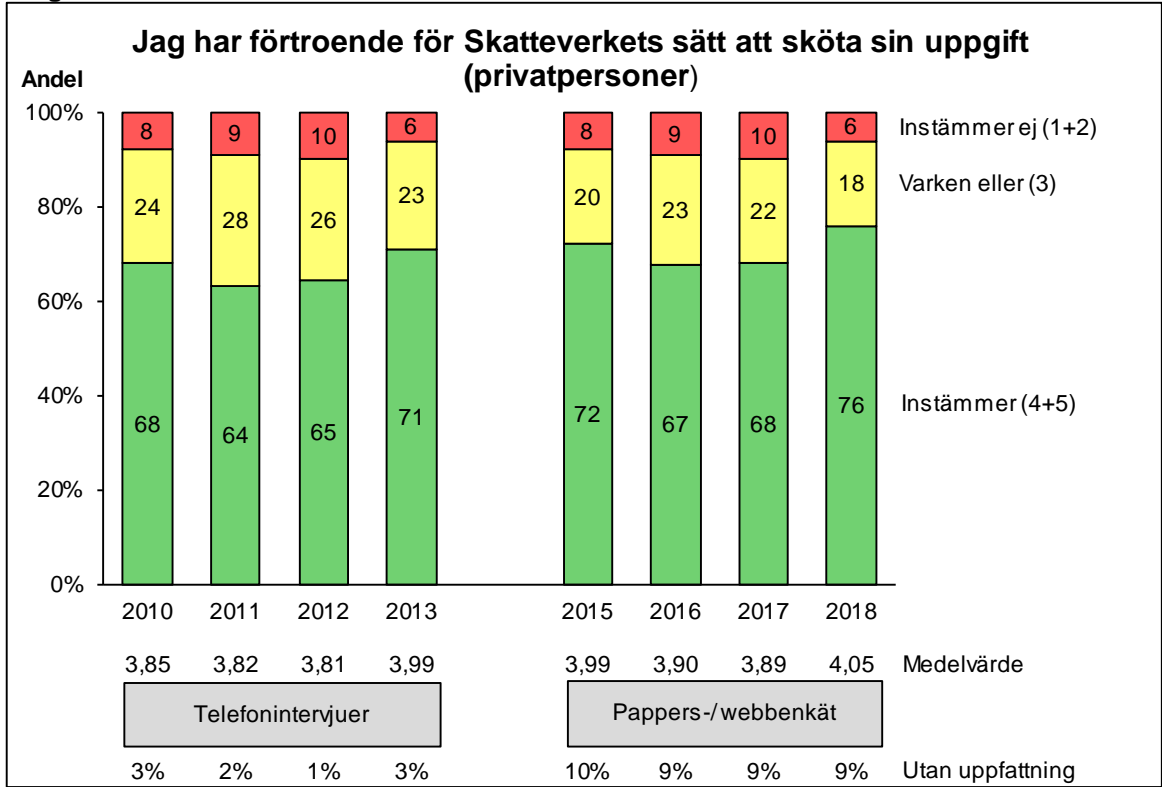
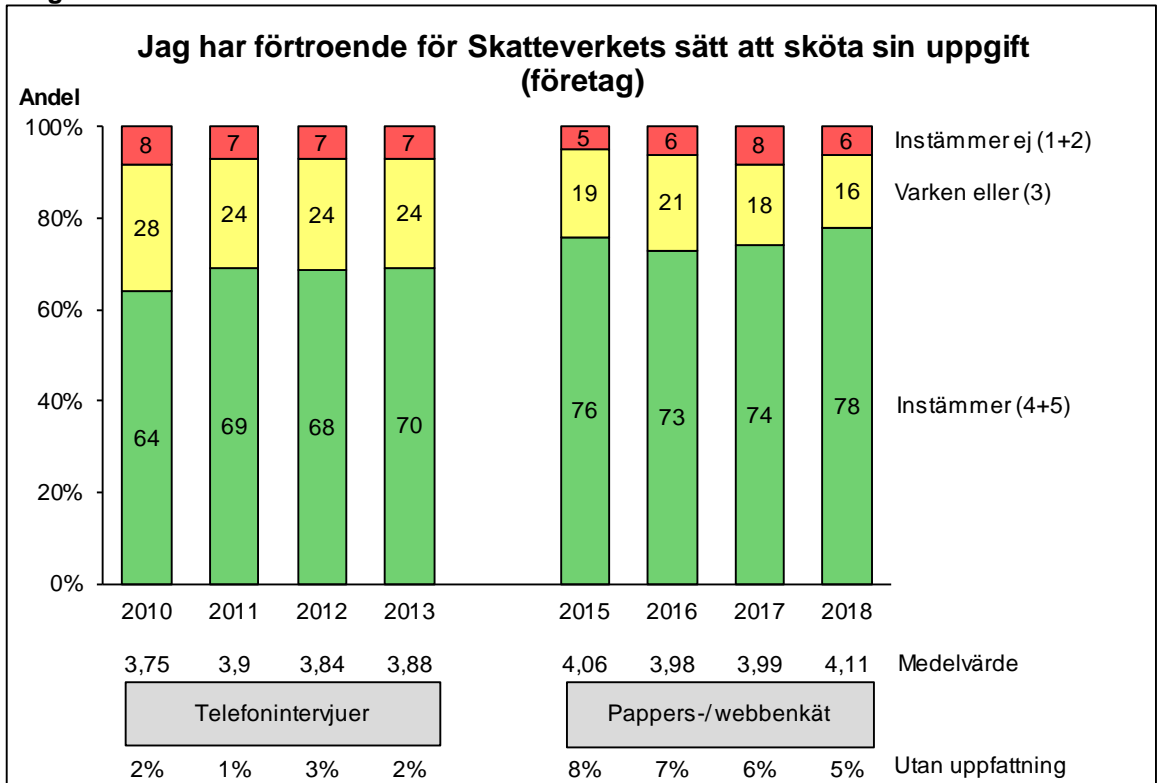

Diagram 58

8.4 Förtroendet för att vända sig till Skatteverket

Sedan 2013 har privatpersoner och företag fått ta ställning till påståendet ”Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket”. Bland både privatpersoner och företag var det 81 procent som instämde i påståendet. Resultatet är i stort sett oförändrat sedan 2013 avseende både privatpersoner och företag. Se diagram 59 och 60.

Diagram 59

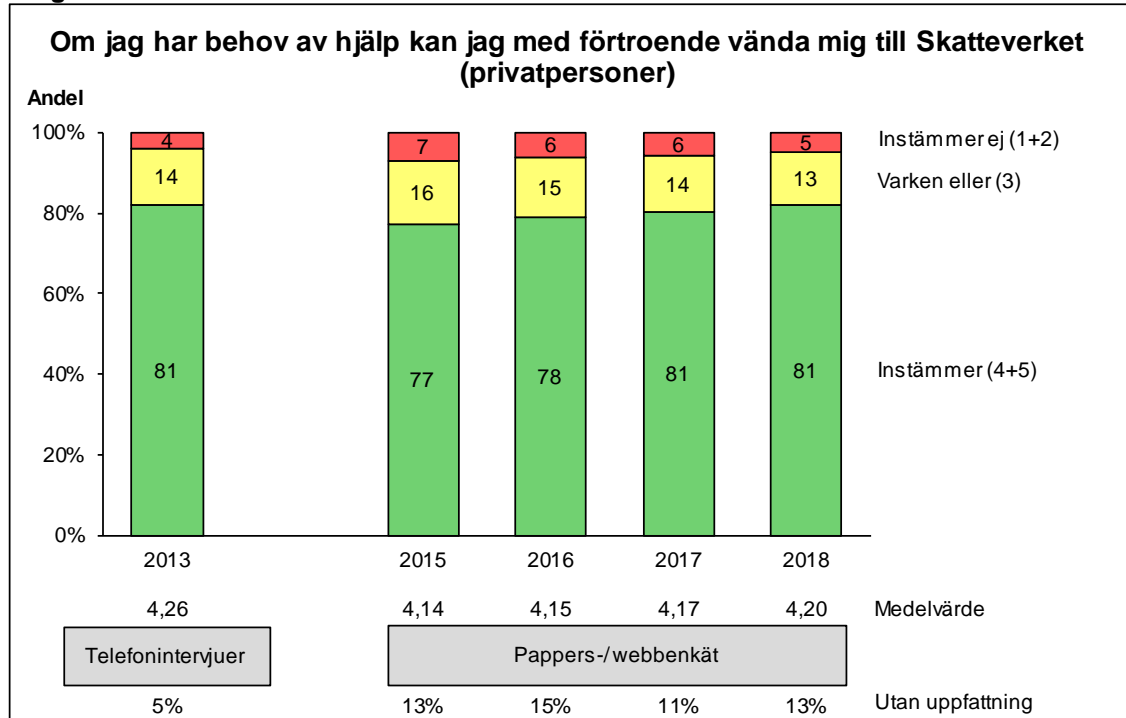

Diagram 60

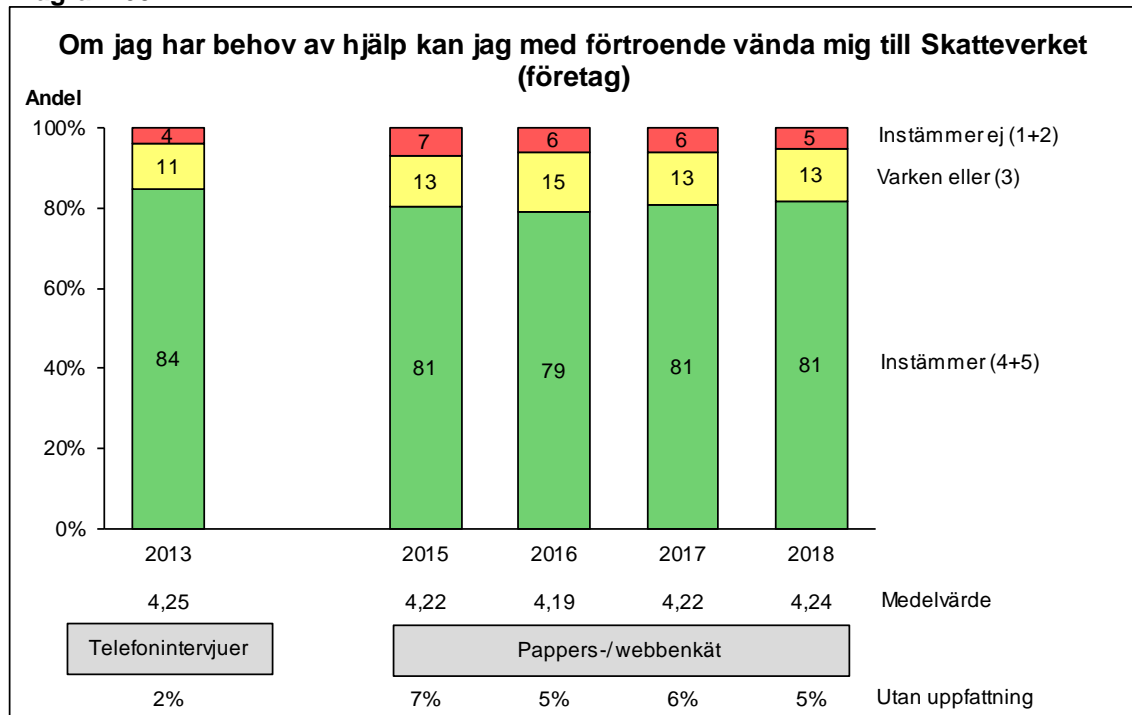
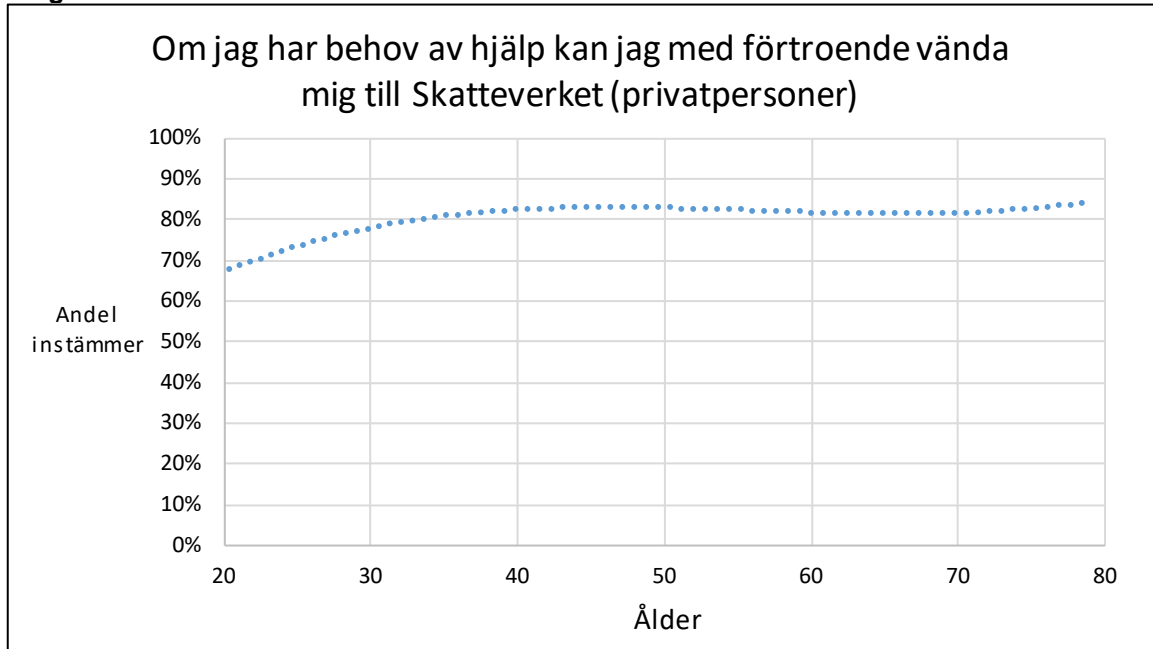

Diagram 61 visar att många unga, som kanske inte haft någon eller bara någon enstaka kontakt, känner en osäkerhet inför att vända sig till Skatteverket. Andelen instämmande är ca 70 procent bland personer i 20-årsåldern.

Diagram 61

8.5 Förtroendet för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter

I den modifierade enkäten till privatpersoner ställdes ett nytt påstående ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mig”. Till företagen ställdes påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mitt företag”. Det var 84 procent av både privatpersonerna och företagen som instämde i dessa påståenden. Endast 5 procent av privatpersonerna och 4 procent av företagen instämde inte i påståendena.

Instämmandegraden var lägre bland de yngsta i undersökningen till privatpersoner. I åldersgruppen 18-29 år instämde 78 procent.

8.6 Förtroendet för Skatteverkets förmåga att ta in skatt

Privatpersoner har sedan 2013 fått ta ställning till påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag”. Företagen har sedan 2015 fått ta ställning till påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från företag”.

I 2018 års undersökningar var det 70 procent av privatpersonerna och 75 procent av företagen som instämde i påståendena. Resultaten är mycket glädjande, för båda grupperna är andelen instämmer den högsta sedan påståendena infördes. Ökningarna är statistiskt säkerställda jämfört med 2016 och 2017, men inte mot 2015. Se diagram 62 och 63.

Liksom för påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift” (avsnitt 8.3) är ökningen mellan 2017 och 2018 rejäl i synnerhet för privatpersoner. För dessa påståenden om Skatteverkets förmåga att ta in skatt var dessutom resultatet avsevärt lägre 2016 jämfört med både åren före och efter.

Diagram 62

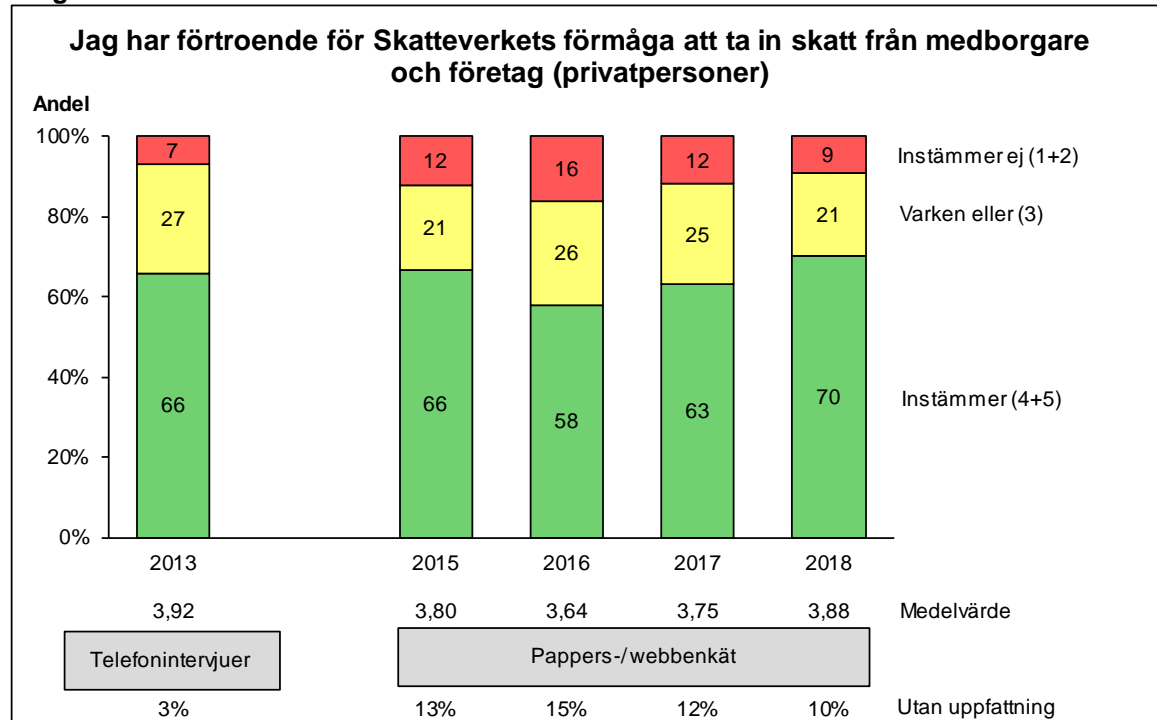
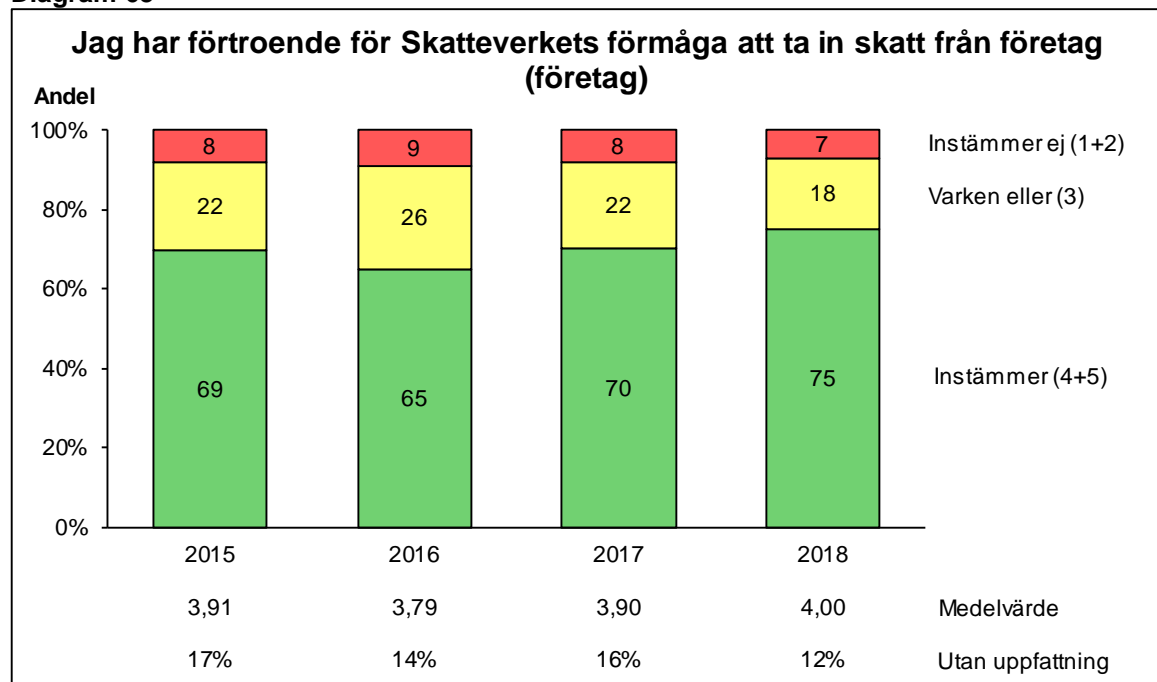

Diagram 63

8.7 Olika källors betydelse för förtroendet

I 2018 års modifierade enkäter till privatpersoner och företag har vi frågat om några utvalda källors betydelse för det förtroende de har för Skatteverket.

Källorna är:

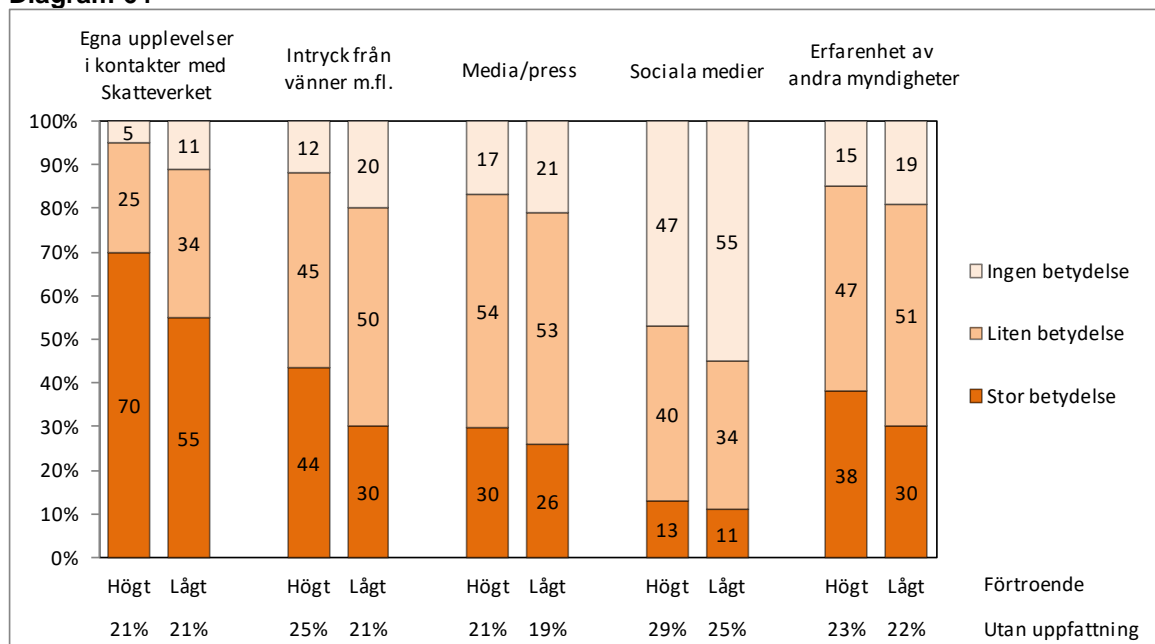
- Egna upplevelser i kontakt med Skatteverket
- Intryck från andra företag (*företag*)
- Intryck från vänner/familj/arbetskamrater (*privatpersoner*) / Intryck från vänner och familj (*företag*)
- Media/press
- Sociala medier
- Erfarenhet av andra myndigheter

I tabell 9 redovisas resultatet för både privatpersoner och företag, uppdelat på dem som har ”högt förtroende” (4+5) med dem som har ”lågt förtroende” (1+2+3) för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift. De som svarat ”varken eller” (3) har inkluderats i gruppen lågt förtroende, eftersom det är alltför få som fått den modifierade enkäten och svarat ”instämmer ej” (1 eller 2) på påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift” för att göra en tillförlitlig analys.

För både privatpersoner och företag är egna upplevelser i kontakt med Skatteverket den källa som har störst betydelse för förtroendet, både bland dem som har högt och lågt förtroende.

Bland privatpersoner sticker ingen av källorna ut bland dem som har lågt förtroende. För samtliga av de utvalda källorna är andelen som svarat ”stor betydelse” högre bland dem som har förtroende. Se diagram 64.

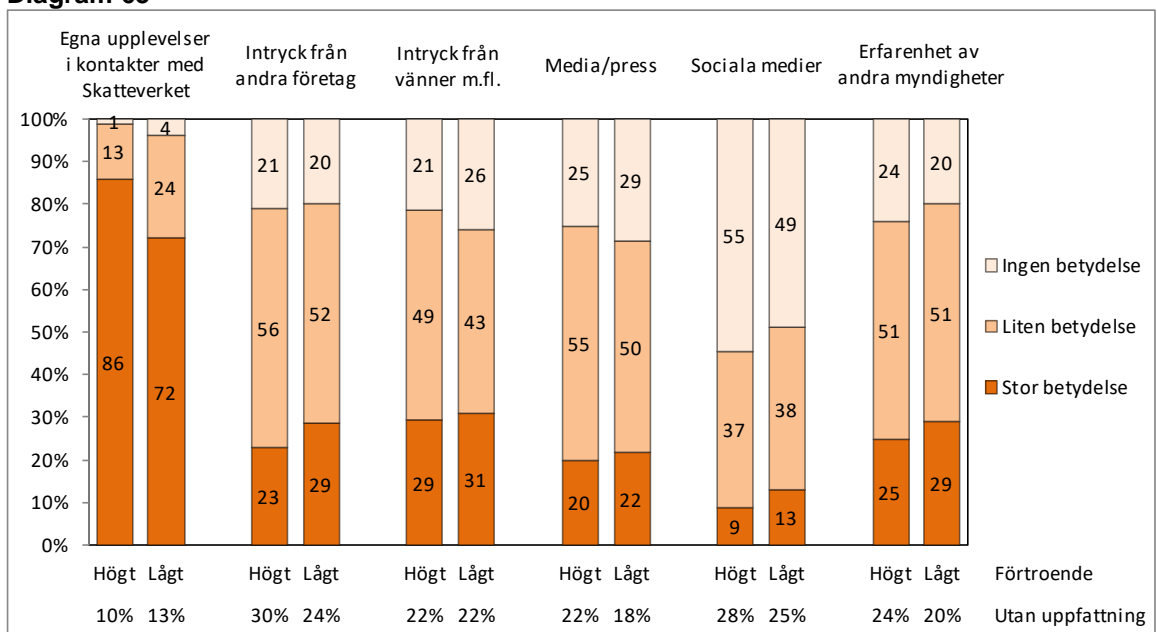
Diagram 64

Bland företagen är det tydligt att ett högt förtroende oftast är kopplat till positiva upplevelser i kontakter med Skatteverket. Det var 86 procent av företagen med högt förtroende som svarade att egna upplevelser har stor betydelse för förtroendet. För alla andra källor var det, jämfört med företagen med lågt förtroende, något lägre andel av företagen med högt förtroende som svarade att dessa källor har stor betydelse för förtroendet.

Även bland företagen med lågt förtroende är det vanligast att egna upplevelser i kontakter med Skatteverket har stor betydelse, men orsakerna till det låga förtroendet är något mer utspridda över de utvalda källorna. Det var 72 procent som svarade att egna upplevelser har stor betydelse, medan intryck från andra företag, intryck från vänner och familj, samt erfarenheter av andra myndigheter hade omkring 30 procent vardera som svarade att dessa källor har stor betydelse för förtroendet. Se diagram 65.

Diagram 65

9 Könsuppdelad statistik

I detta avsnitt redovisas skillnader mellan kvinnor och män i undersökningarna till privatpersoner 2015-2018. Viktigt att tänka på vid tolkningen av dessa resultat är att skillnaderna mellan könen kan bero dels på könsskillnader i attityder och dels på att beskattningen kan te sig olika för kvinnor och män.

Skattereglerna i Sverige är könsneutrala men rapporter och undersökningar visar på att män generellt har högre inkomster och mer komplicerade inkomstförhållanden än kvinnor samt att män i högre utsträckning än kvinnor är företagare⁹. Detta kan resultera i skillnader mellan män och kvinnor när det gäller inställningen till vissa av de frågor som ställs.

När man studerar skillnader mellan olika grupper såsom män och kvinnor blir osäkerheten större än vid totalskattningar. Ganska stora skillnader krävs för att olikheter ska bli statistiskt säkerställda. Detta påverkar den bedömning av resultaten som görs i detta avsnitt. Förändringar mellan enskilda år för ett enskilt kön diskuteras inte.

Om inte annat anges är de skillnader som beskrivs mellan kvinnor och män statistiskt säkerställda, dock inte nödvändigtvis för vart och ett av de fyra åren.

9.1 Kontakter med Skatteverket

Det finns inga statistiskt säkerställda skillnader mellan kvinnor och män för frågorna/påståendena i detta avsnitt (diagram 66-72).

Det finns några mindre skillnader som ändå kan vara värda att nämna. Männerna har i något högre utsträckning instämt i att det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket (diagram 66) och att Skatteverkets tjänstemän lyssnar på dem (diagram 69), medan en något högre andel kvinnor svarat att de litar på svaren från Skatteverkets tjänstemän (diagram 72).

När det gäller bemötandefrågan var andelen missnöjda högre bland männen i undersökningarna 2015-2017. Skillnaden är dock inte statistiskt säkerställd för något av åren och i 2018 års undersökning är det ingen större skillnad mellan könen (diagram 68).

Det bör nämnas att undersökningar om faktiskt bemötande via telefon eller personligt möte¹⁰ har visat att män – generellt sett – i flera avseenden blir något bättre bemötta än kvinnor i kontakter med Skatteverket. Dessa rapporter används som underlag för diskussion och reflektion kring bemötande i allmänhet och jämlikt bemötande i synnerhet.

⁹ Rapport 2007:2 "Beskattningen och de jämställdhetspolitiska målen"

<https://www.skatteverket.se/download/18.71004e4c133e23bf6db8000110297/1359706123456/rapport200702.pdf>

Skattesystemets utveckling 2006-2015 – Kartläggning av könsuppdelad statistik

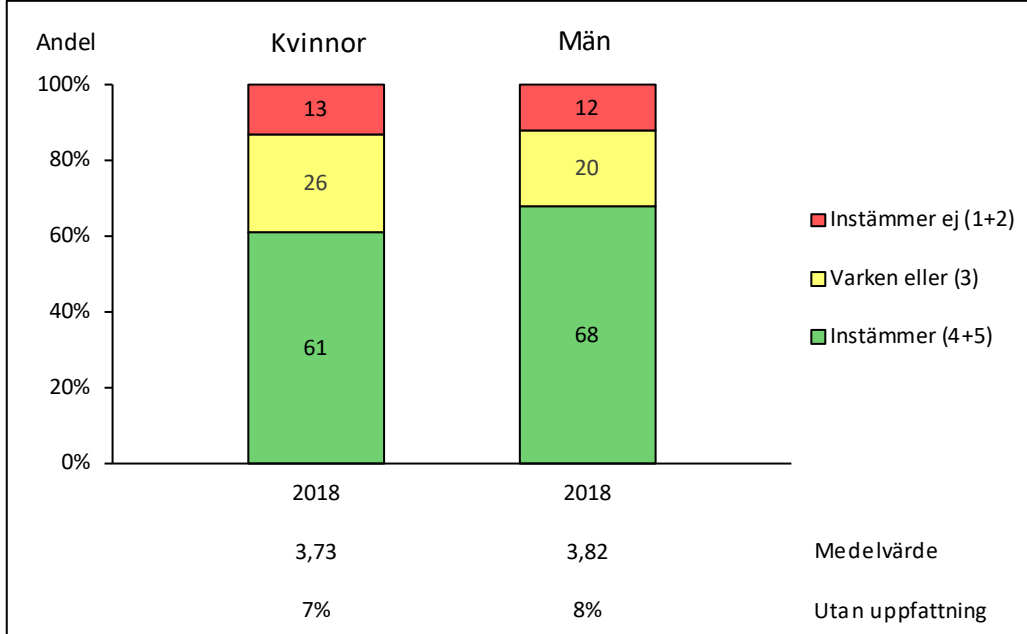
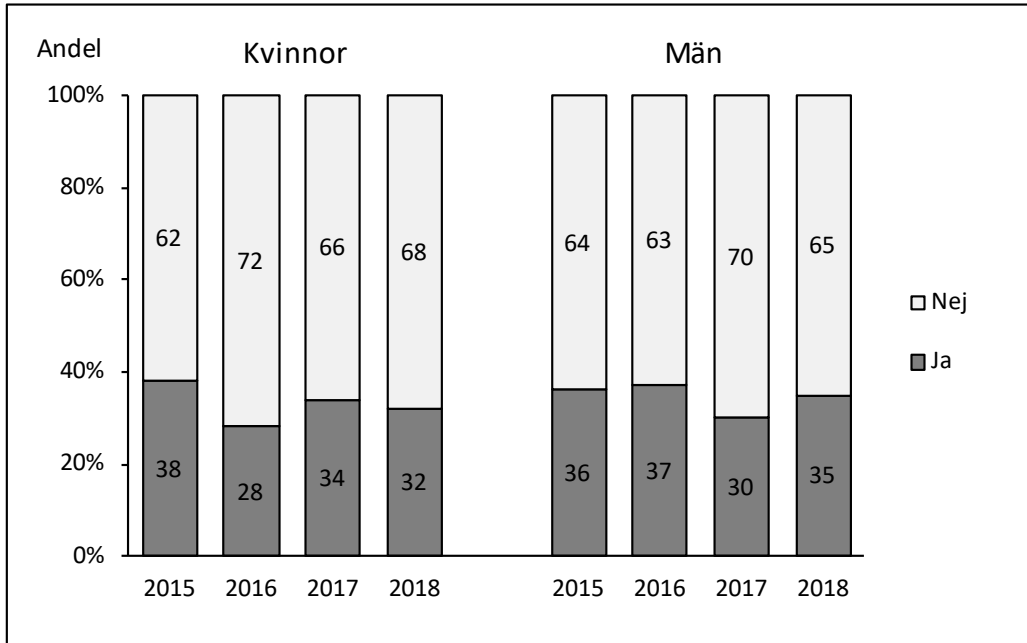
<https://www.skatteverket.se/download/18.515a6be615c637b9aa48a0f/1498657594281/Skattesystemets%20utveckling%202006-2015.pdf>

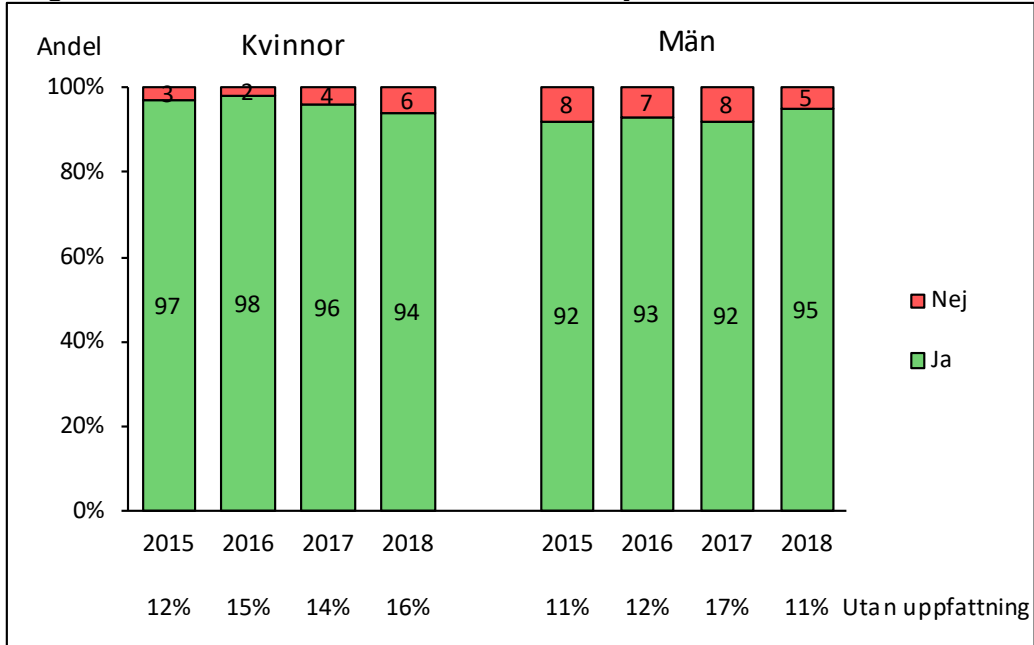
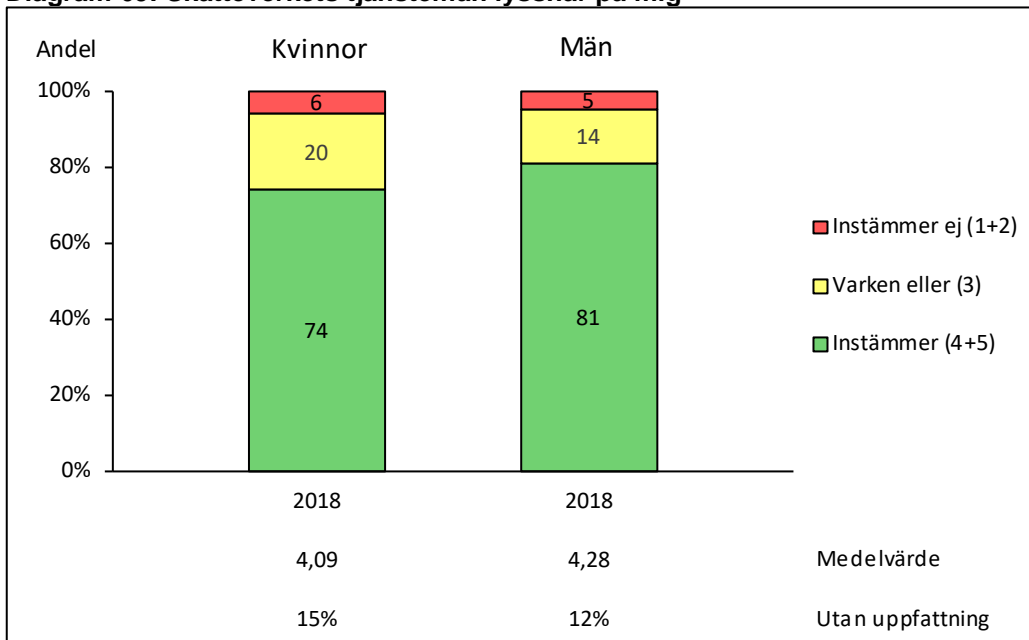
¹⁰ Nulägesanalys av jämställt och jämlikt bemötande på servicekontoren (2018)

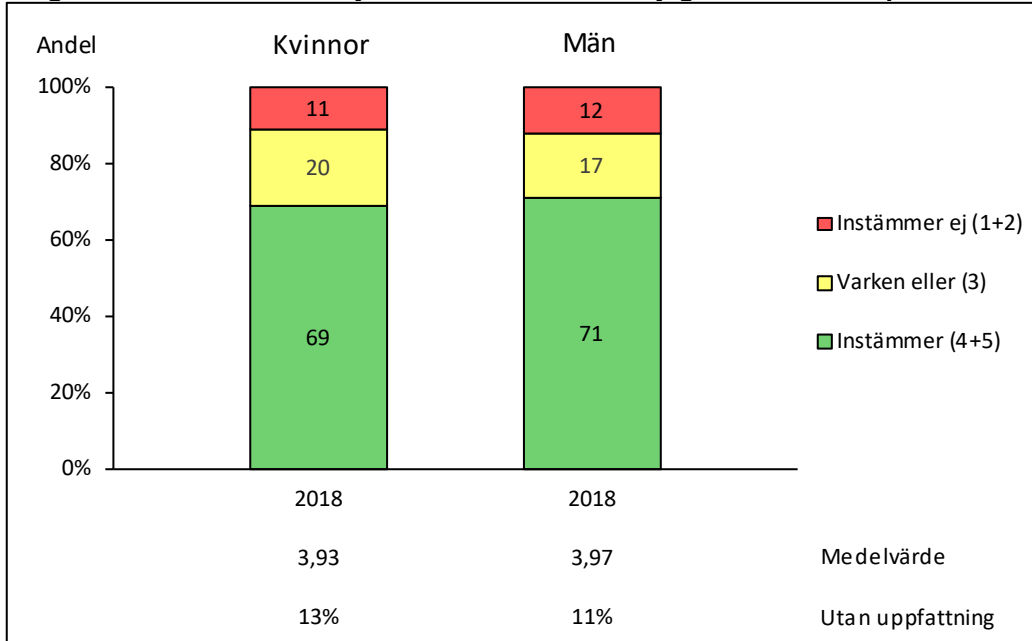
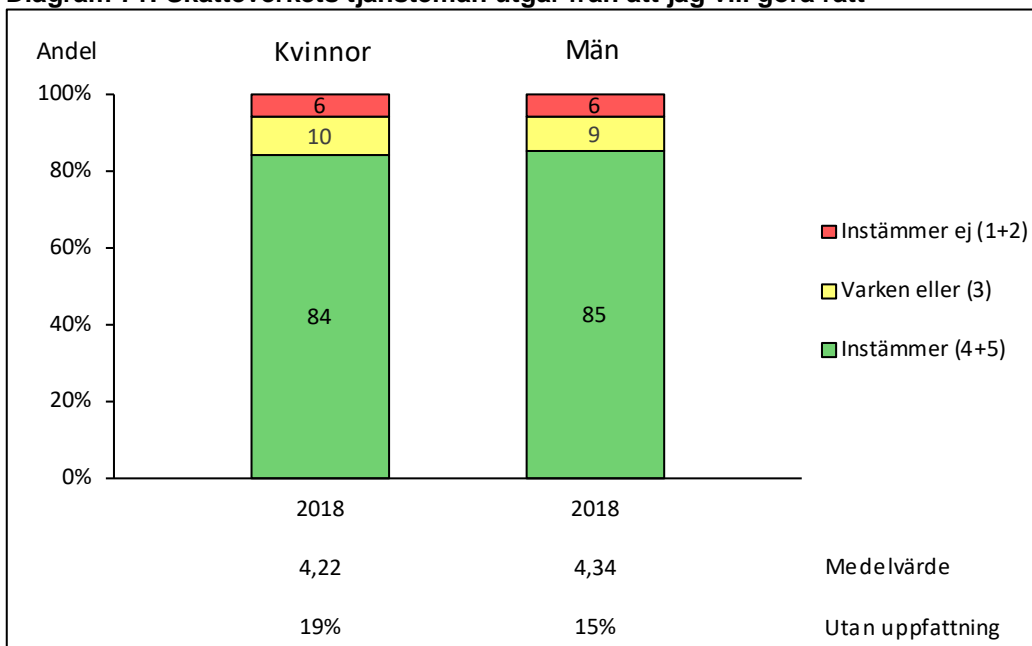
<https://samarbetsrum-skv.rsv.se/sites/s0001315/Analyser%20avdelningarna/Nulagesanalys%20av%20jamstallt%20och%20jamlikt%20bemotande%20pa%20servicekontoren.pdf>

Bemötande i Skatteupplysningen_slutrapport_181015 (2018)

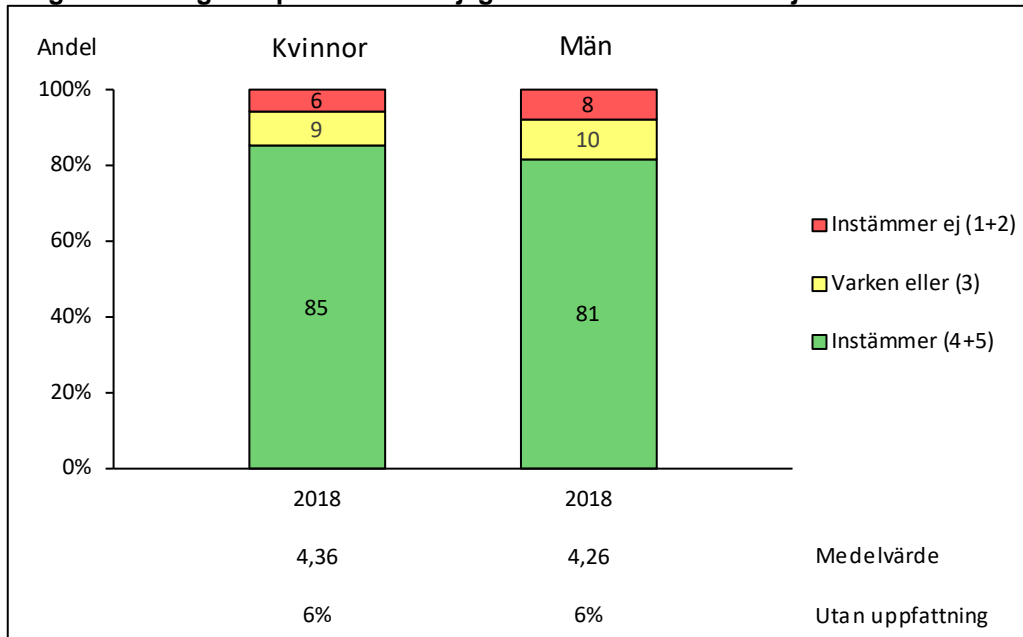
https://samarbetsrum-skv.rsv.se/sites/s0001315/Analyser%20avdelningarna/Bemotande%20i%20Skatteupplysningen_slutrapport_181015.pdf

Diagram 66: Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket**Diagram 67: Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?**

Diagram 68: Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?**Diagram 69: Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig**

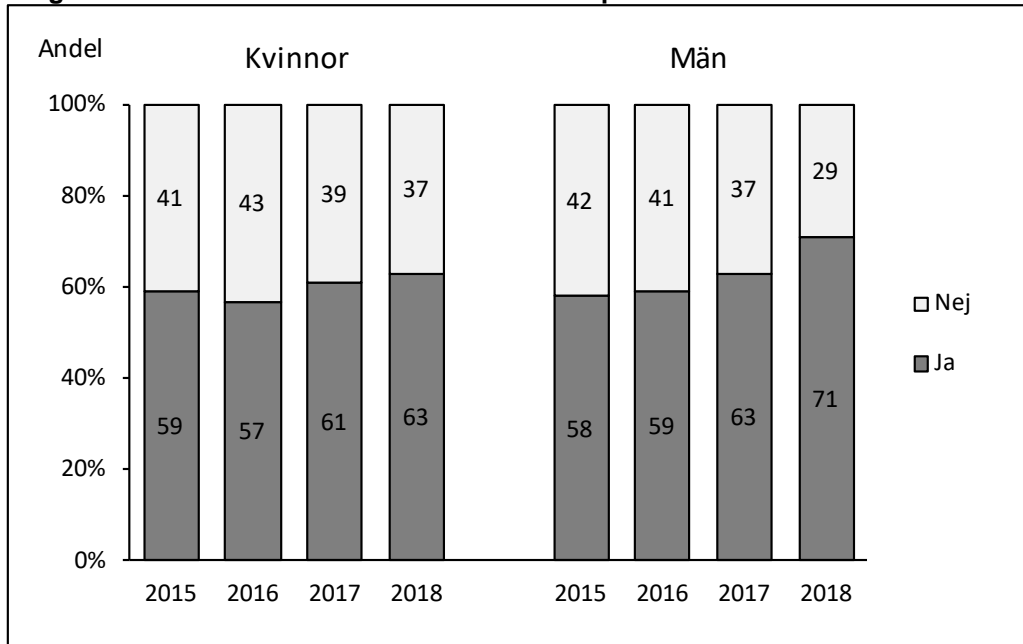
Diagram 70: Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem**Diagram 71: Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt**

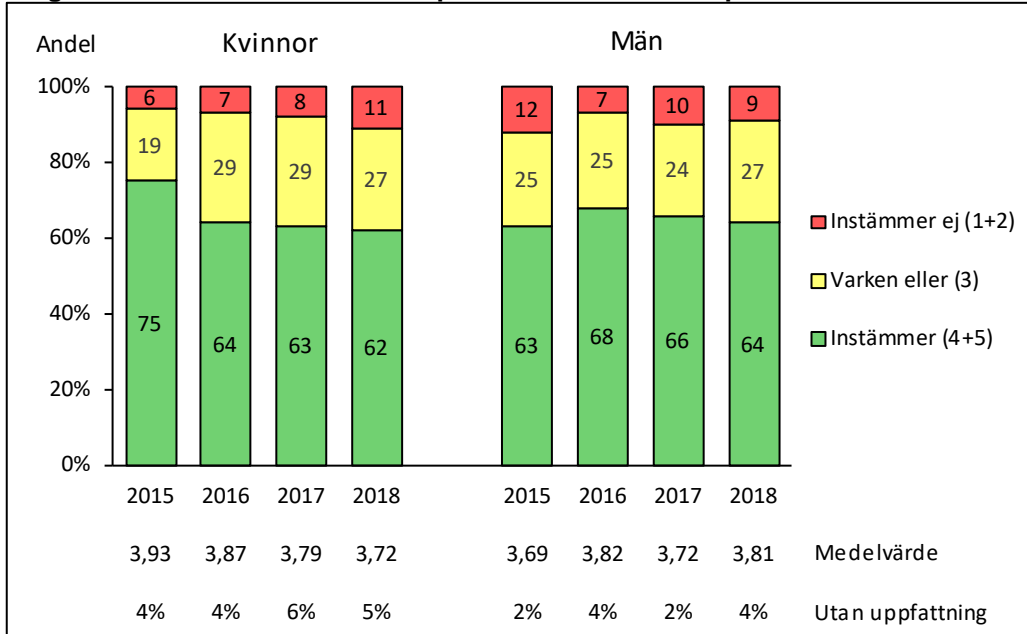
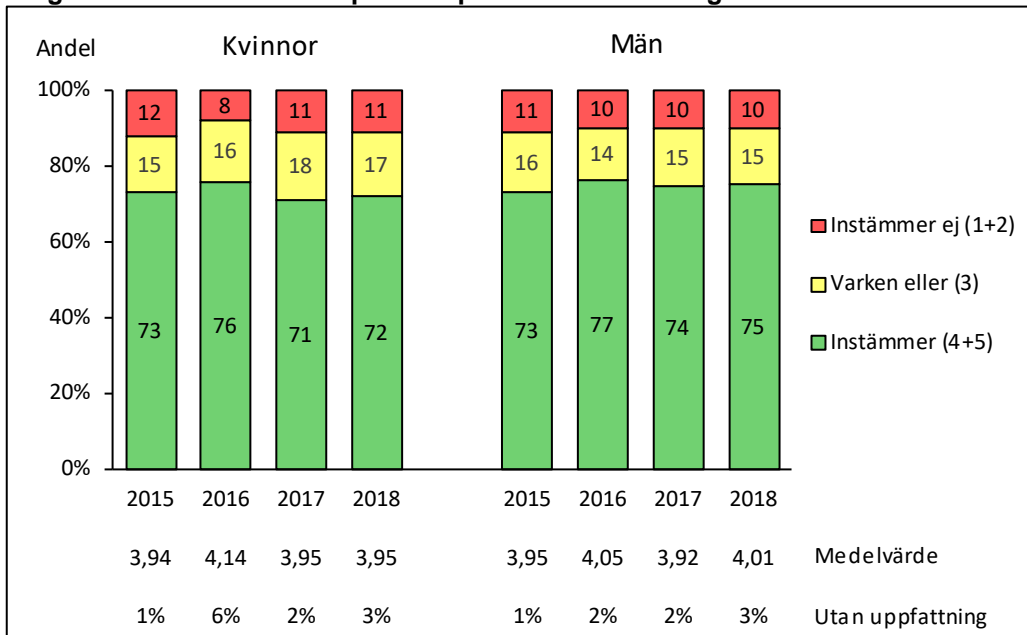

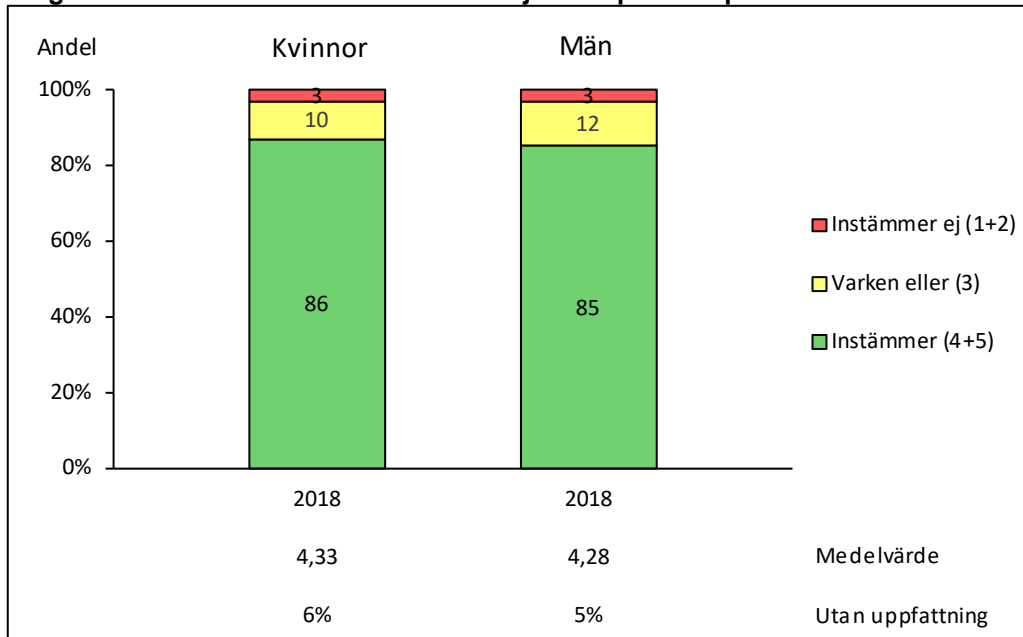
Diagram 72: Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta

9.2 Skatteverkets webbplats

Andelen som svarat att de besökt Skatteverkets webbplats är högre bland männen i 2018 års undersökning, men tidigare år ses inga större skillnader (diagram 73). Vare sig det gäller att hitta, lösa sina ärenden eller använda tjänster på webbplatsen finns det några större skillnader mellan könen (diagram 74-76).

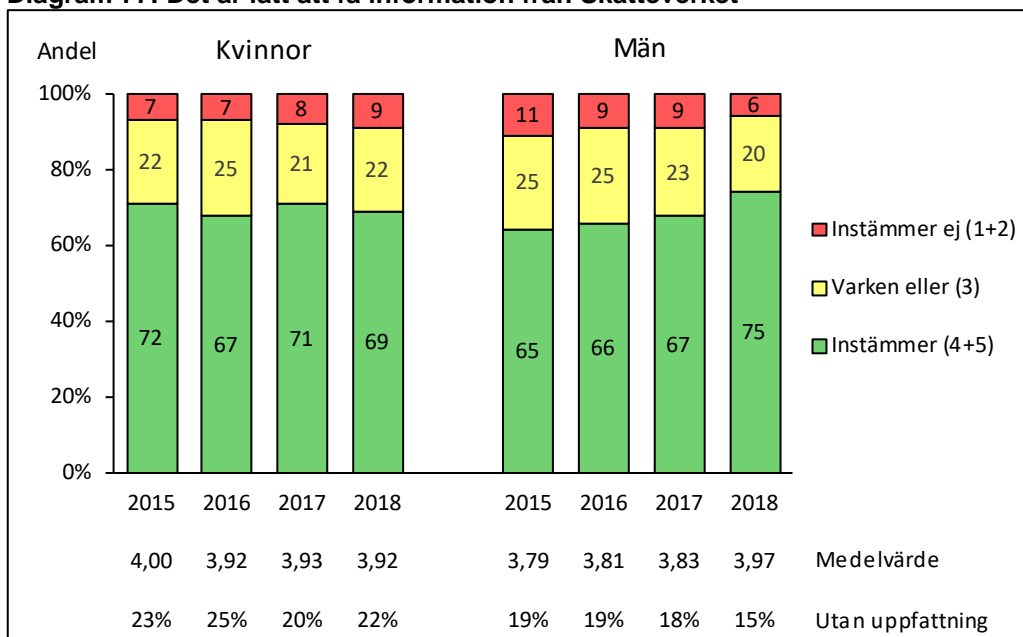
Diagram 73: Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?

Diagram 74: Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats**Diagram 75: Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden**

Diagram 76: Det är enkelt att använda e-tjänster på webbplatsen

9.3 Information från Skatteverket

När det gäller att få information från Skatteverket är resultatet för kvinnor och män likartat sett över alla fyra åren. Resultaten pekar dock i lite olika riktning över tidsperioden. Andelen män som instämmer har ökat något, medan trenden för kvinnor snarare är den motsatta (diagram 77). Det är svårt att bedöma om detta beror på slumpmässiga avvikelser eller om det är en faktisk utveckling. Det har inte gjorts några statistiska tester av utvecklingen över tiden för respektive kön.

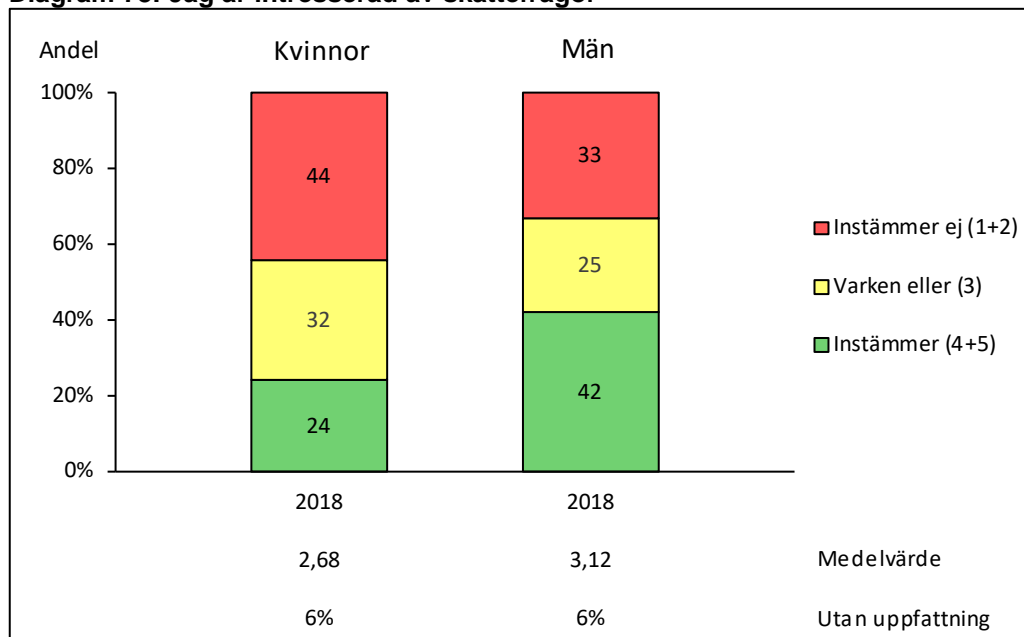
Diagram 77: Det är lätt att få information från Skatteverket

9.4 Skatt

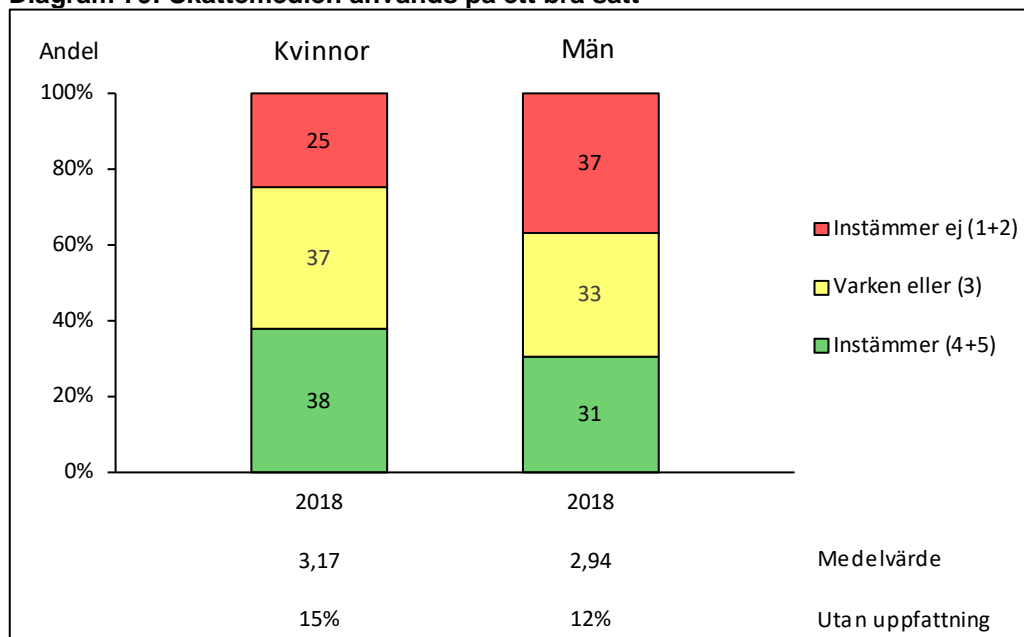
9.4.1 Intresse för skattefrågor och syn på skattemedel

Det finns en stor skillnad mellan kvinnor och män både avseende intresset för skattefrågor och om skattemedlen används på ett bra sätt. Bland kvinnorna är andelen inte intresserade av skattefrågor större än andelen intresserade, och andelen som instämmer i att skattemedlen används på ett bra sätt är större än andelen som inte instämmer. Bland männen är fördelningen den motsatta för båda påståendena. Se diagram 78 och 79.

Diagram 78: Jag är intresserad av skattefrågor

Diagram 79: Skattemedlen används på ett bra sätt

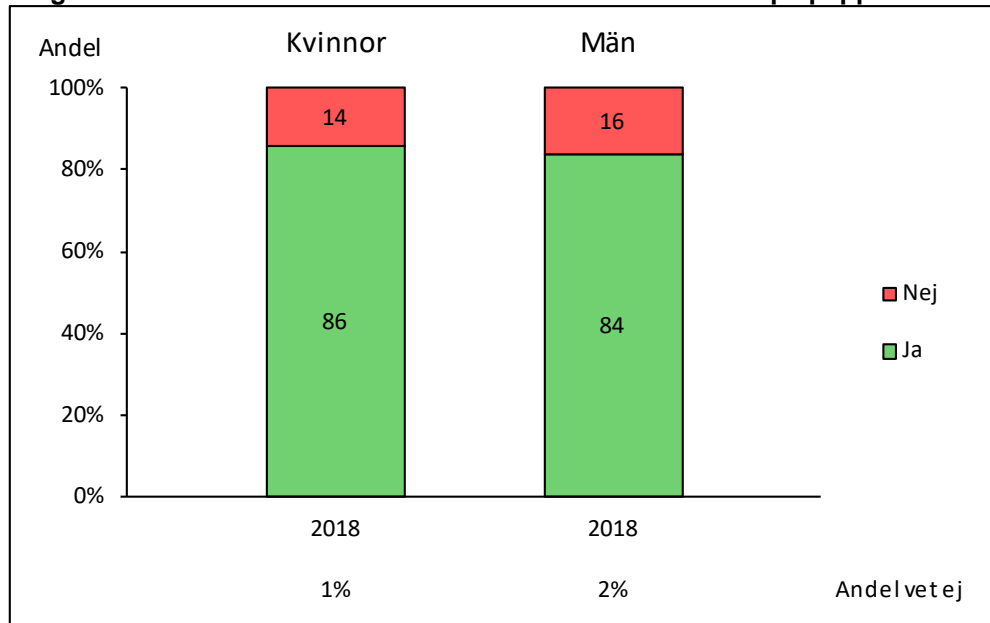

9.4.2 Deklarationen

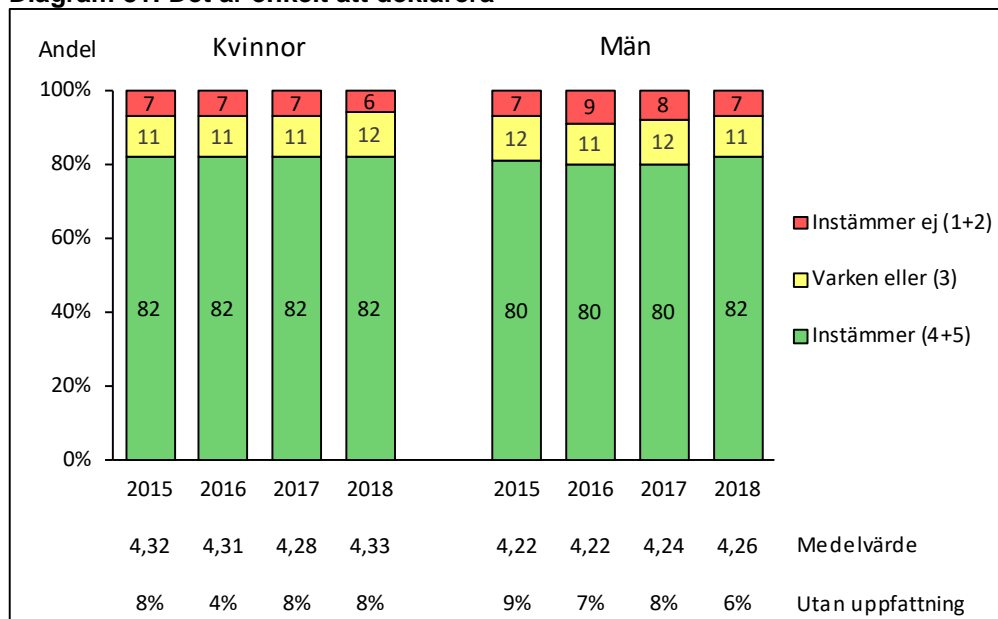
Totalt sett i Sverige är det, enligt Skatteverkets statistik, inte någon större skillnad mellan kvinnor och män i andelen som lämnar sin inkomstdeklaration på papper. I denna undersökning var det 14 procent av kvinnorna och 16 procent av männen som svarade att de lämnade in sin senaste deklaration på papper, vilket inte är någon statistiskt säkerställd skillnad (diagram 80).

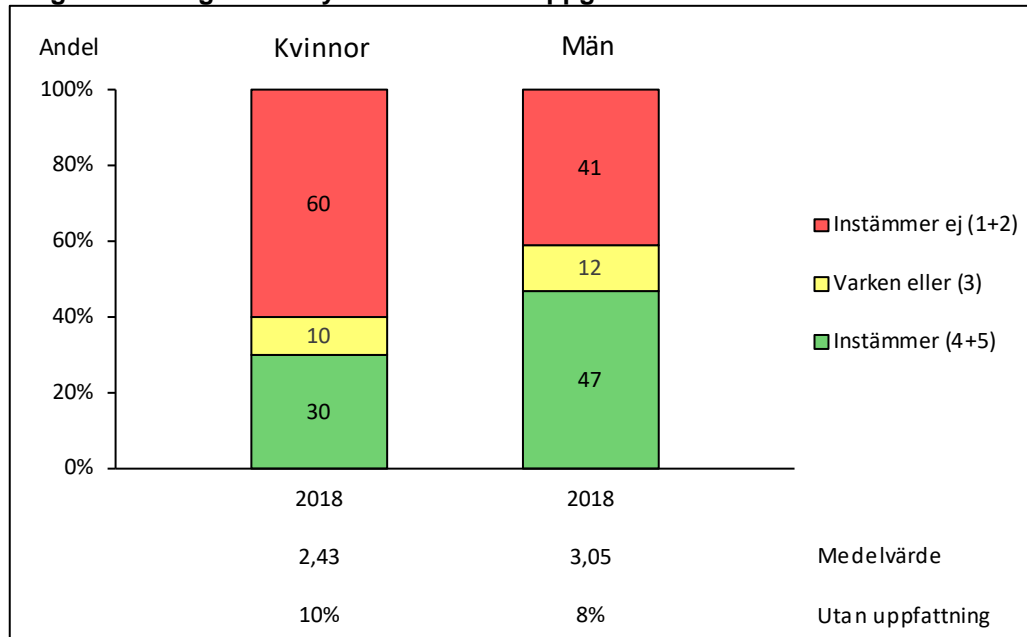
Det finns ingen större skillnad mellan kvinnor och män avseende andelen som tycker att det är enkelt att deklarerat (diagram 81). Detta trots att det var en betydligt högre andel män som instämde i att de brukar fylla i eller ändra uppgifter i deklarationen (män 47 procent; kvinnor 30 procent), se diagram 82.

Diagram 80: Lämnade du in din senaste inkomstdeklaration på papper?

Diagram 81: Det är enkelt att deklarerat

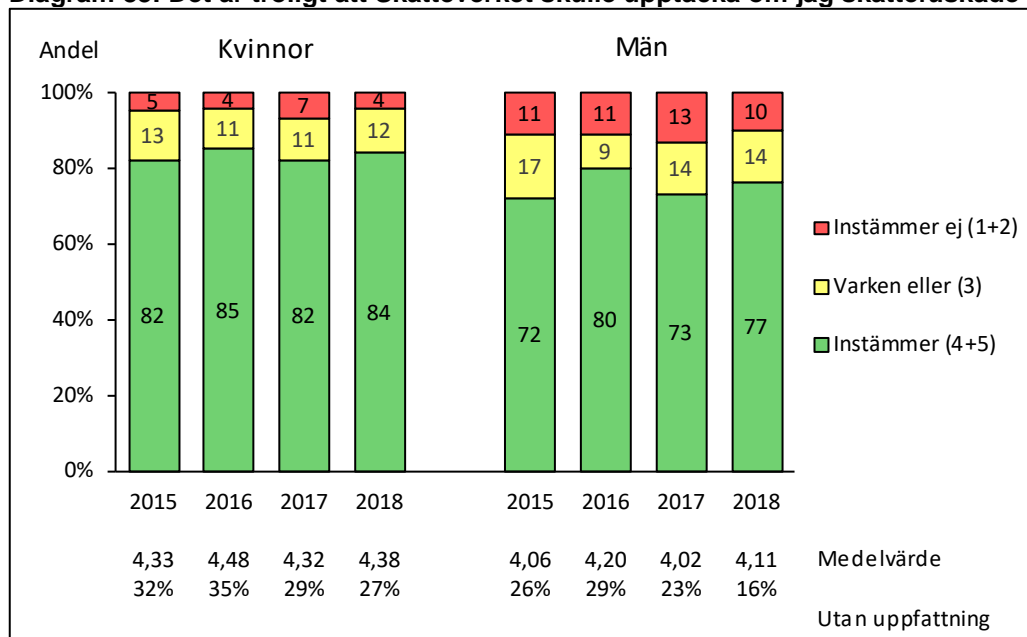

Diagram 82: Jag brukar fylla i eller ändra uppgifter i min deklaration

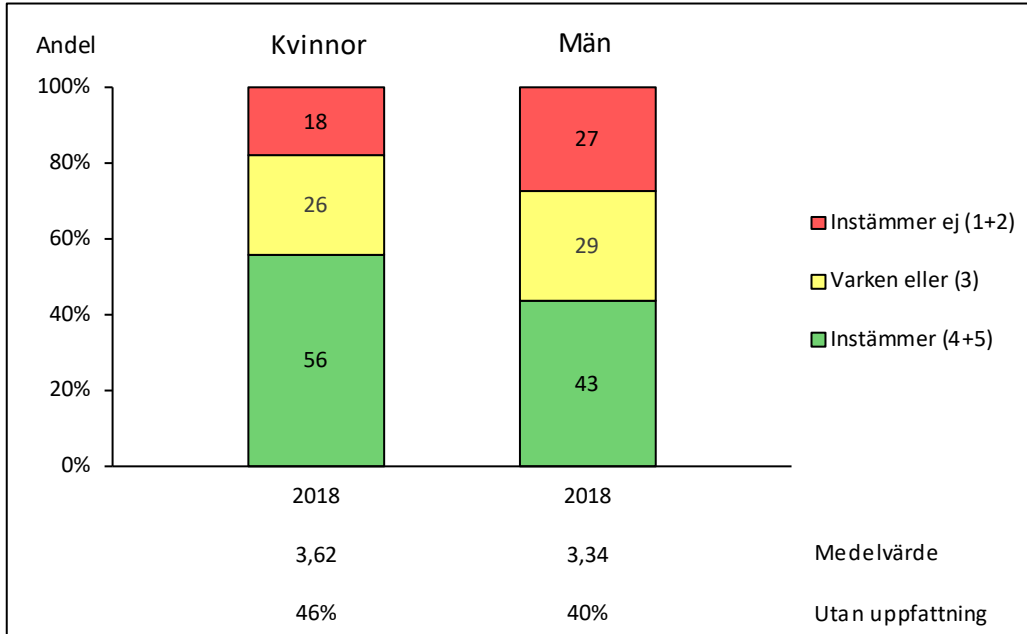
9.4.3 Upptäcktsrisk och felutrymme

När det gäller upplevd upptäcktsrisk och felutrymme är skillnaderna stora mellan kvinnor och män. En högre andel kvinnor bedömer det troligt att Skatteverket skulle upptäcka skattefusk, såväl för egen del som för någon i omgivningen som fuskar (diagram 83 och 84). Det är också fler kvinnor som instämmer i att det blir allvarliga konsekvenser för den som blir upptäckt (diagram 85).

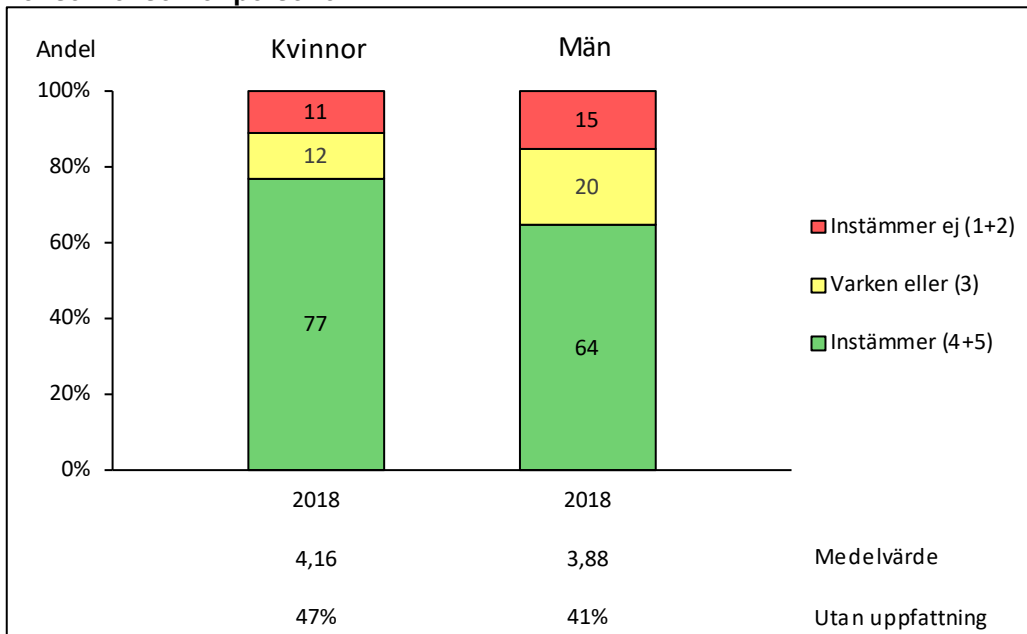
Avseende att undanhålla inkomster och att göra felaktiga avdrag är det istället en högre andel män som instämmer i att det finns möjligheter till dessa typer av fusk (diagram 86 och 87).

Diagram 83: Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om jag skattefuslade

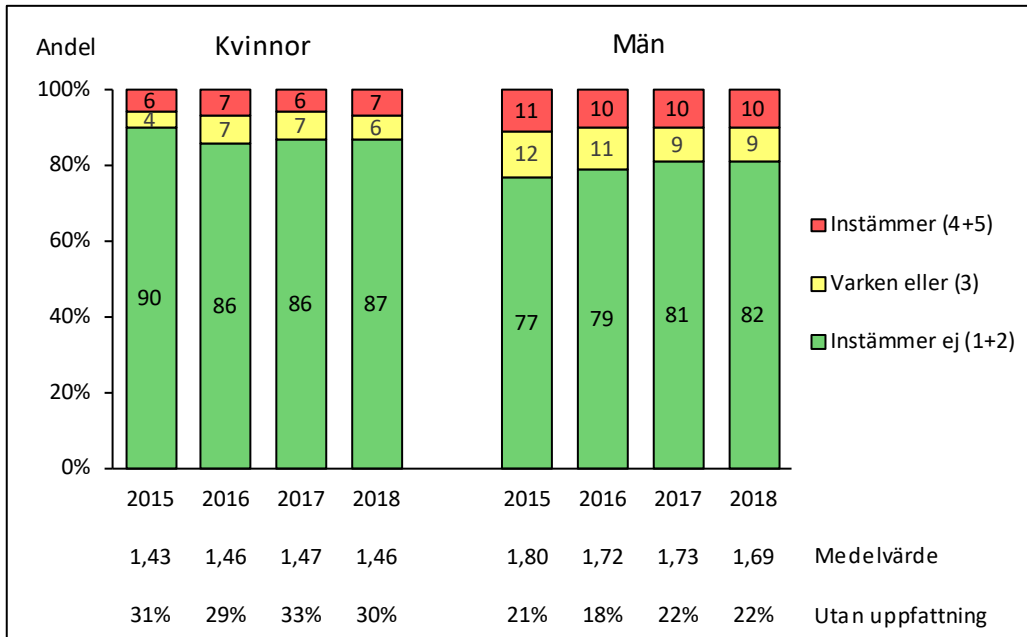
Diagram 84: Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om någon i min omgivning skattefuslade

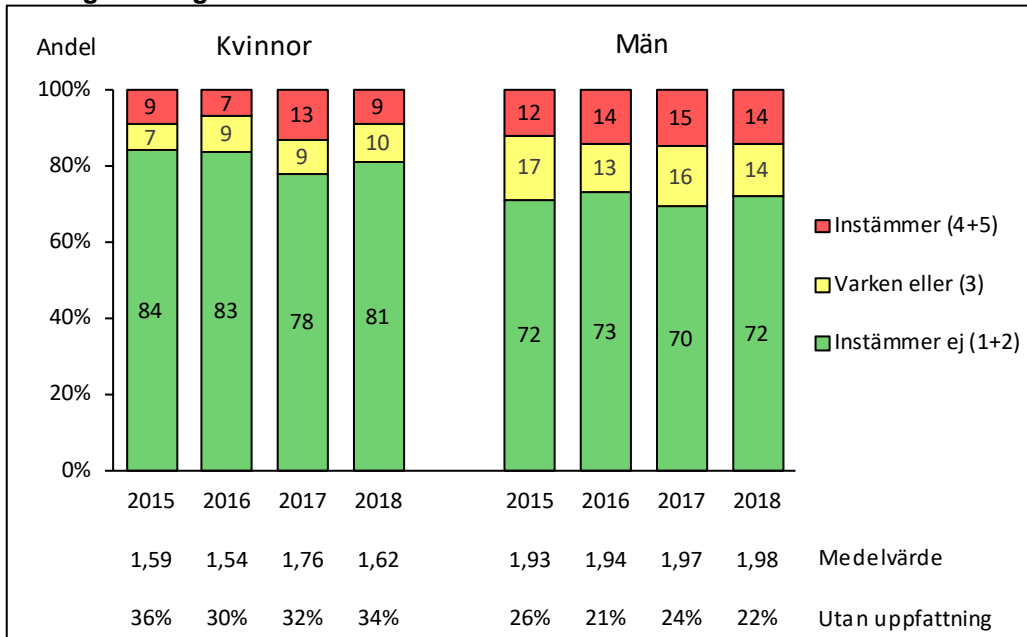
Diagram 85: Om någon i min omgivning skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för personen

Diagram 86: Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska ställning att undanhålla inkomster

Diagram 87: Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska ställning att göra felaktiga avdrag

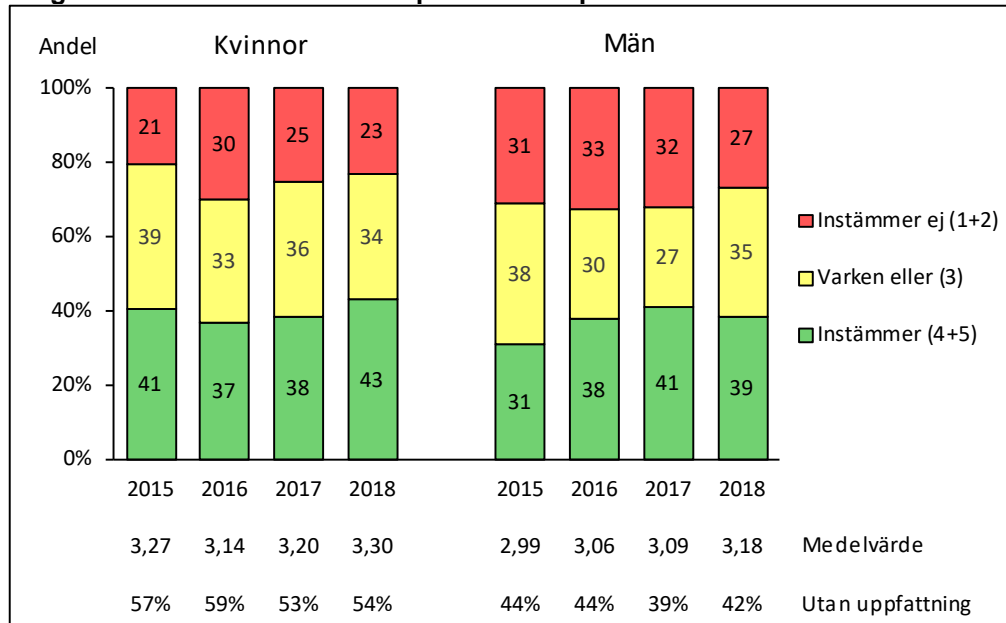
9.4.4 Syn på Skatteverkets kontroll

När det gäller påståendet ”Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket” har det varje år varit en högre andel män än kvinnor som inte instämmer. När det gäller andelen som instämmer har dock resultatet varierat mellan åren (diagram 88).

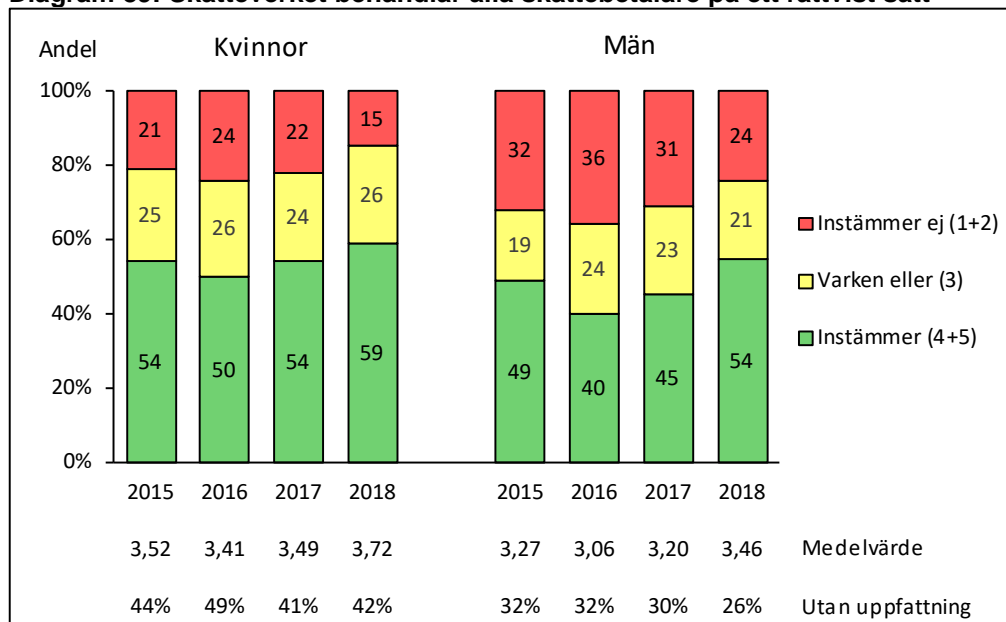
Skillnaden mellan könen är tydligare avseende ”Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt”, där det genomgående varit en högre andel kvinnor än män som instämmer (diagram 89).

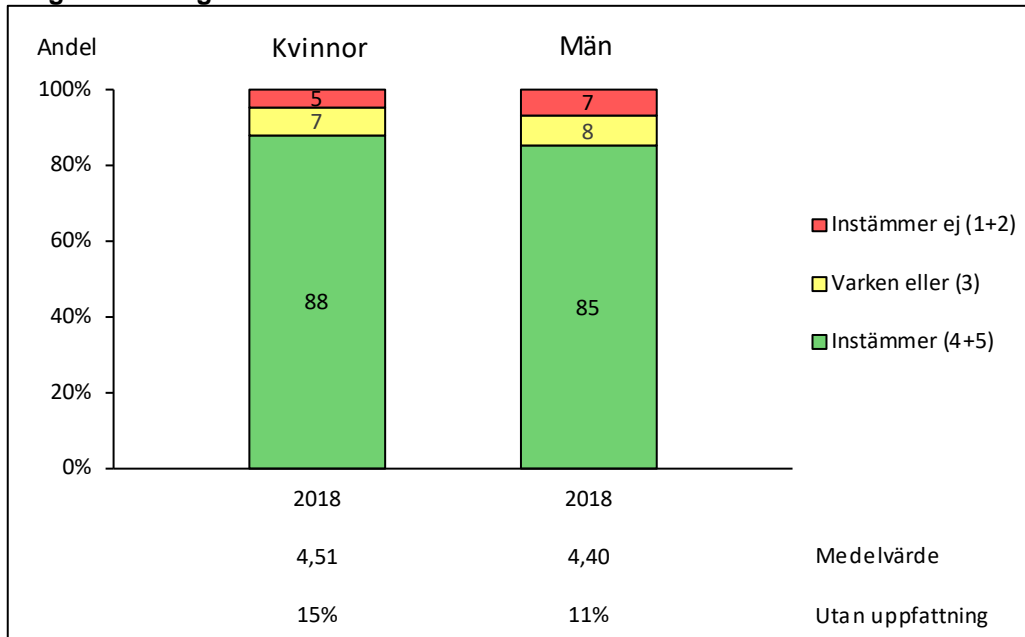
De flesta av både kvinnor och män instämde i det nya påståendet om rättvis behandling för egen del (diagram 90).

Diagram 88: Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket

Diagram 89: Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt

Diagram 90: Jag har blivit rättvist behandlad av Skatteverket

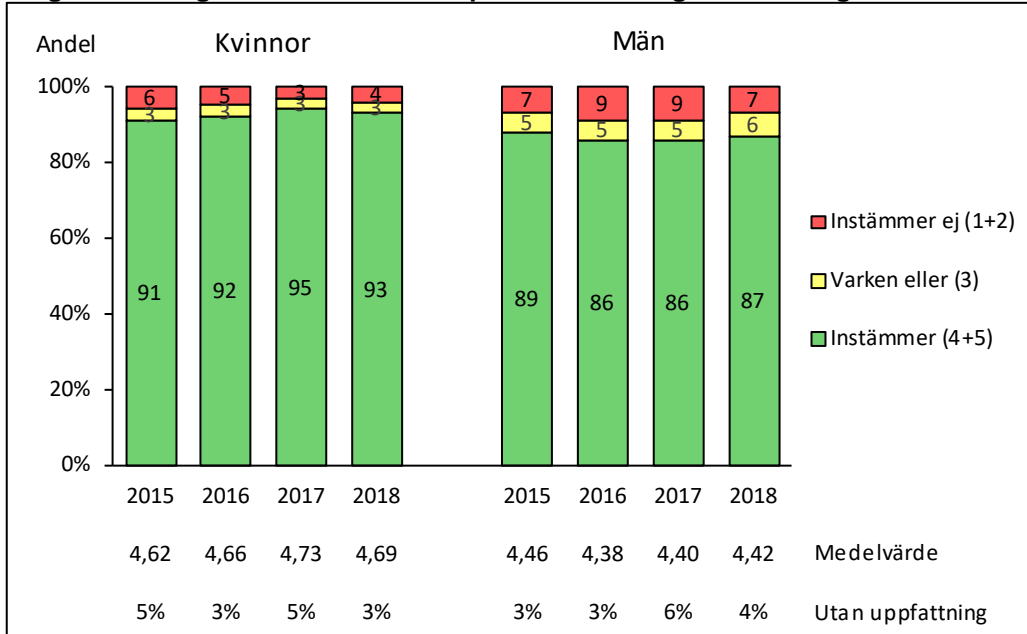
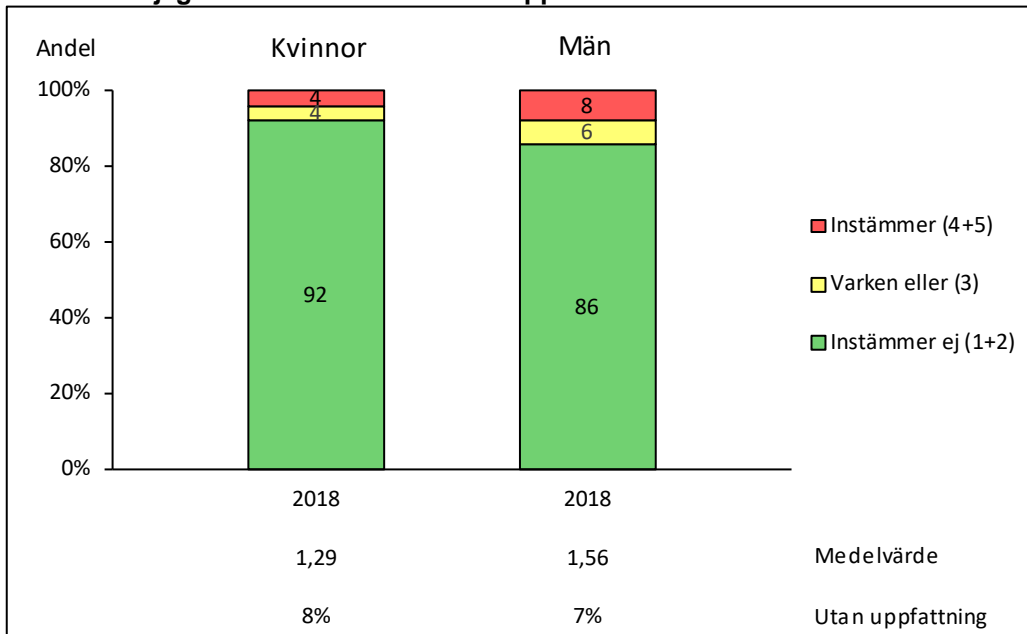
9.4.5 Skattemoral

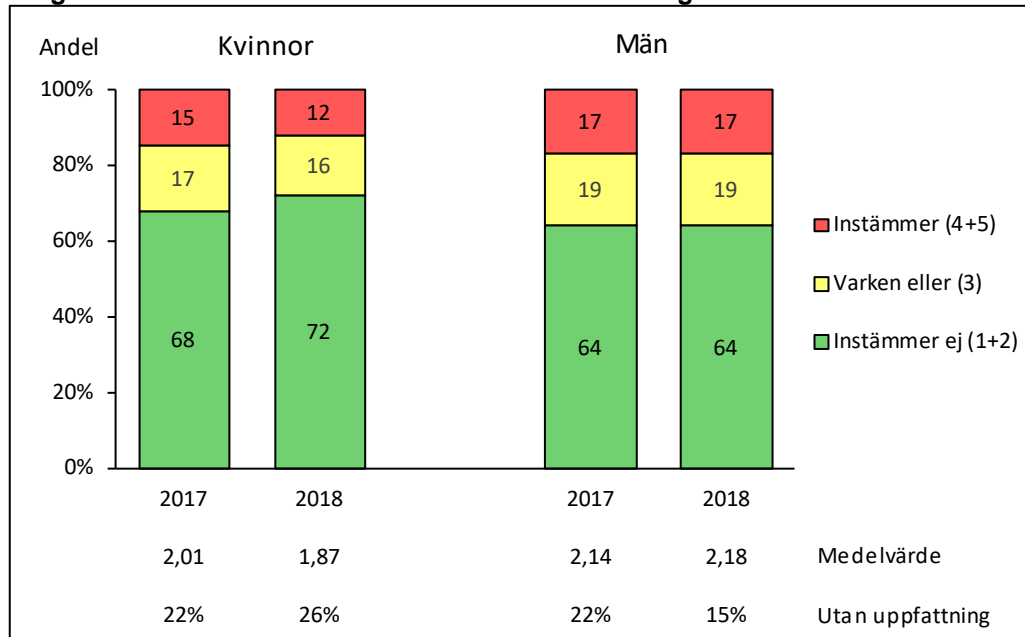
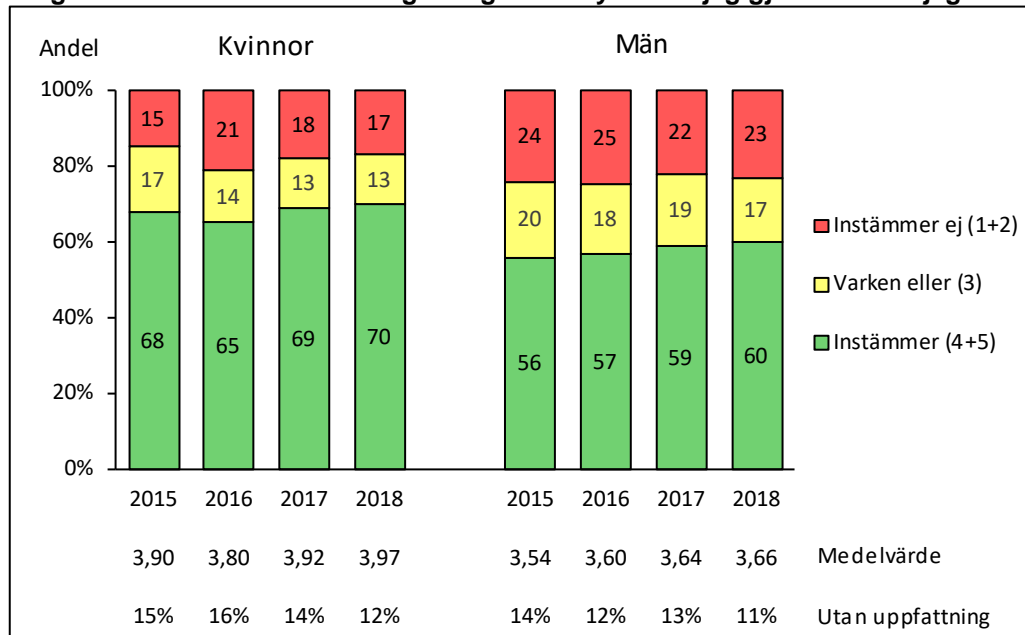
Kvinnor instämmer i högre grad än män i påståendet ”Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna”. Även de flesta män känner en plikt att hålla sig till reglerna, men andelen som inte instämmer i påståendet är ungefär dubbelt så hög bland män (7-9 procent) som bland kvinnor (3-6 procent). Se diagram 91.

Påståendet ”Jag skulle kunna tänka mig att arbeta svart eller på annat sätt fuska med skatten om jag visste att det inte skulle upptäckas” uttrycker i stort sett motsatsen till att känna moralisk plikt att betala skatt. Det gäller även resultatmönstret – de flesta kvinnor och män tar avstånd från påståendet, men kvinnor i ännu högre grad än män. Se diagram 92.

En högre andel män anser också att de har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen. Se diagram 93.

Kvinnor upplever i högre grad än män att personer i deras omgivning skulle tycka att de gjorde fel om de arbetade svart, skillnaden i andelen som instämmer är ca 10 procentenheter (se diagram 94). Här kan man fundera på vad denna skillnad beror på. Män har troligtvis i högre utsträckning än kvinnor en omgivning som består av män (med högre acceptans för skattefusk enligt dessa undersökningar). Det kan också vara så att såväl kvinnor som män har en högre acceptans för svartarbete bland män. Dessutom kan det vara en upplevd skillnad snarare än en faktisk – att omgivningarna egentligen inte har så mycket större acceptans för en mans eventuella svartarbete, jämfört med en kvinnas.

Diagram 91: Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna**Diagram 92: Jag skulle kunna tänka mig att arbeta svart eller på annat sätt fuska med skatten om jag visste att det inte skulle upptäckas**

Diagram 93: Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen**Diagram 94: Personer i min omgivning skulle tycka att jag gjorde fel om jag arbetade svart**

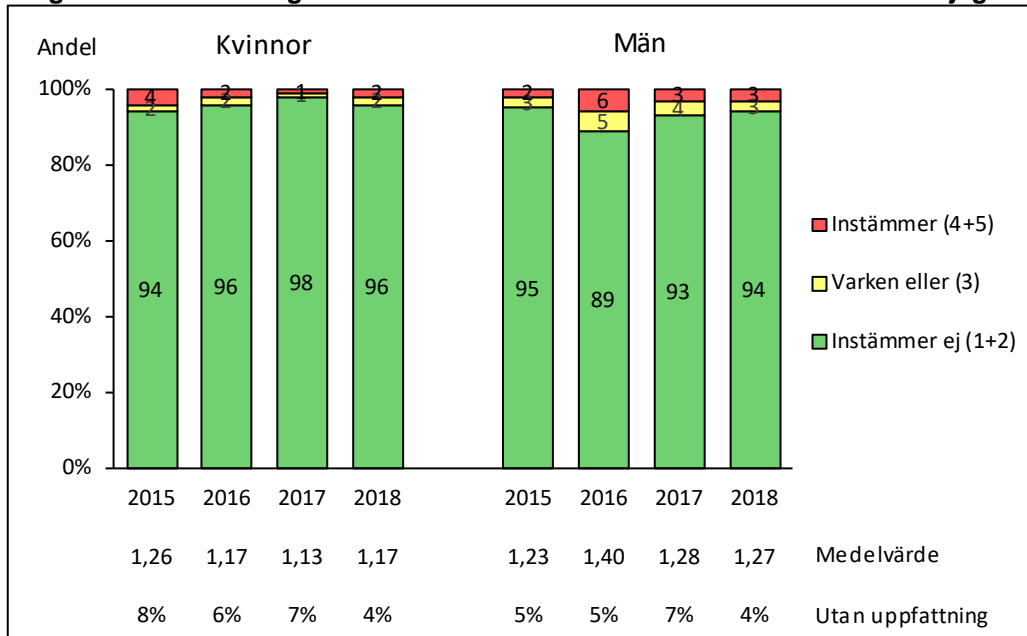
9.4.6 Inställning till fusk hos andra

Endast någon eller några få procentenheter av både kvinnor och män har instämt i påståendet "För min egen del är det OK om folk skattefuskar om de har möjlighet till det", men kvinnorna i ännu något lägre grad än männen (diagram 95).

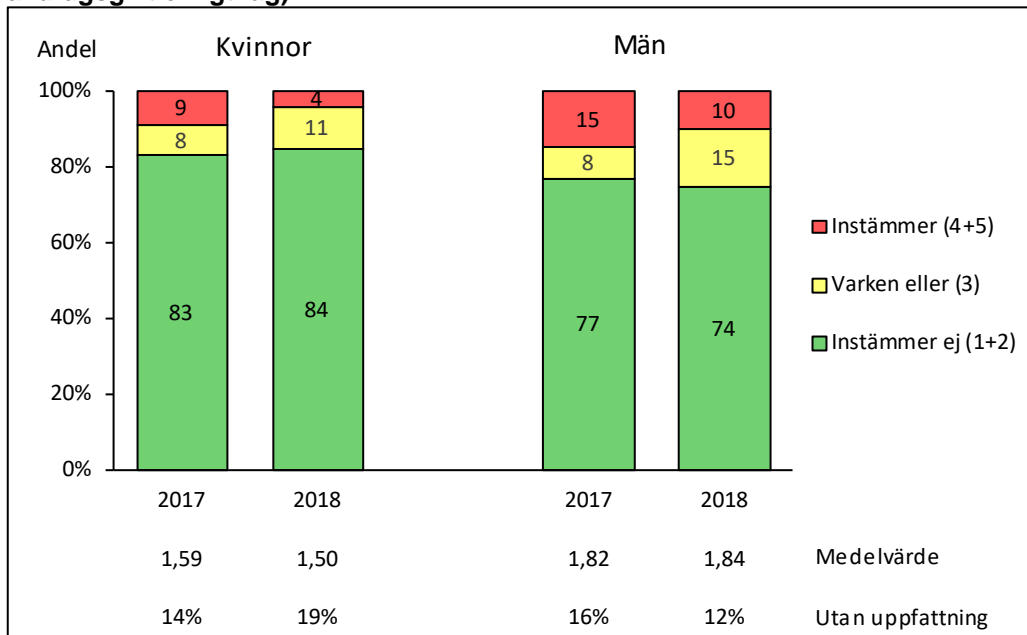
En högre andel av både kvinnor och män hade förståelse för om en företagare, som inte känner till avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget. Det var omkring dubbelt så hög andel män som instämde i detta påstående både 2017 och 2018 (diagram 96).

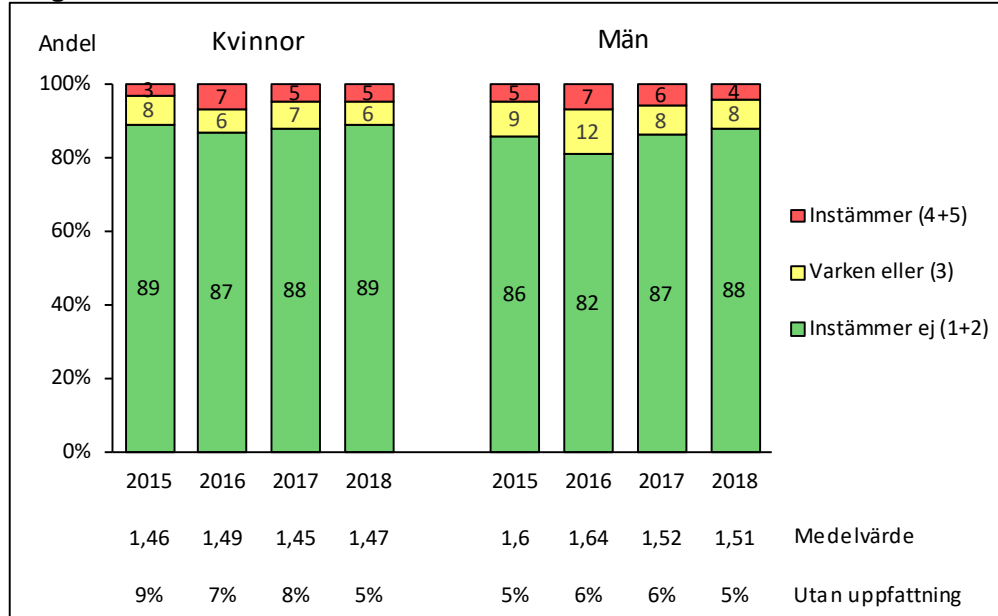
När det gäller påståendet ”Det är ok att folk arbetar svart” är dock skillnaden mellan kvinnor och män liten. Tidigare år har kvinnor instämt i något högre grad, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd för något av åren, och i 2018 års undersökning är resultatet i stort sett lika för båda könen (diagram 97).

Diagram 95: För min egen del är det OK att folk skattefuskar om de har möjlighet till det

Diagram 96: Jag har förståelse för om en företagare, som inte känner till avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)

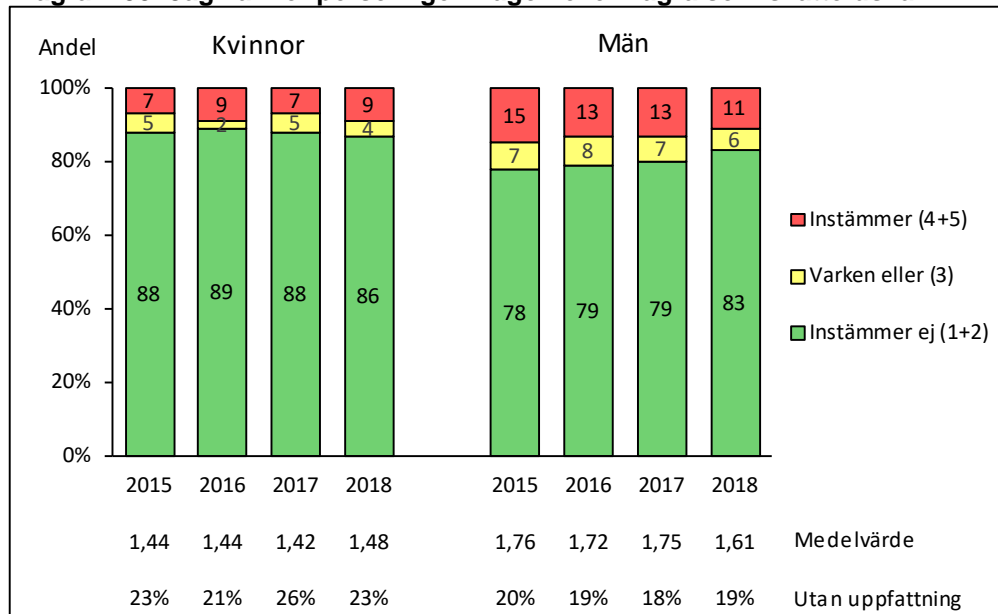

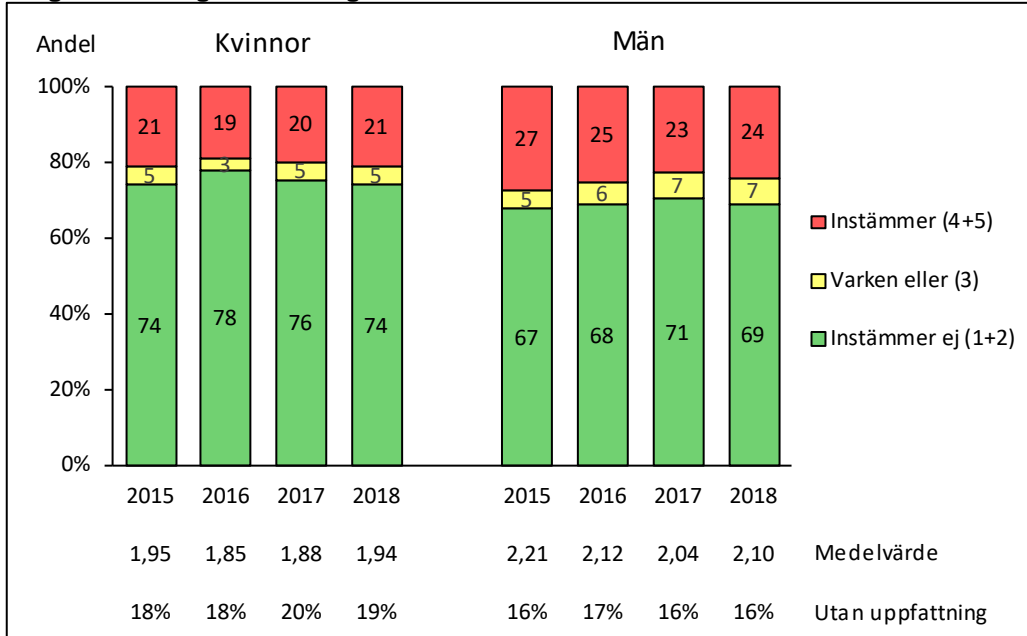
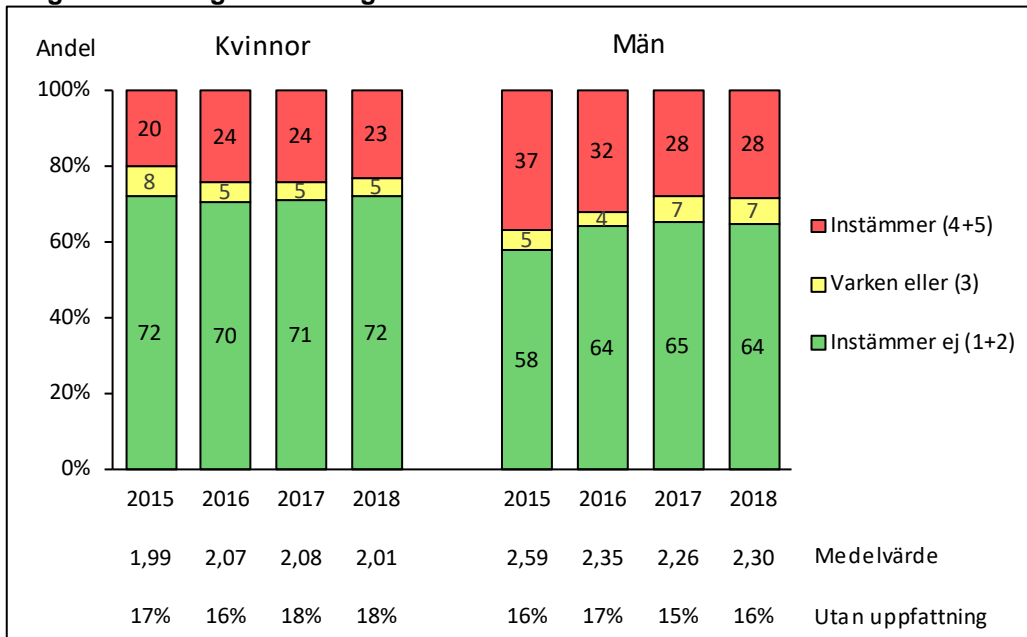
Diagram 97: Det är OK att folk arbetar svart

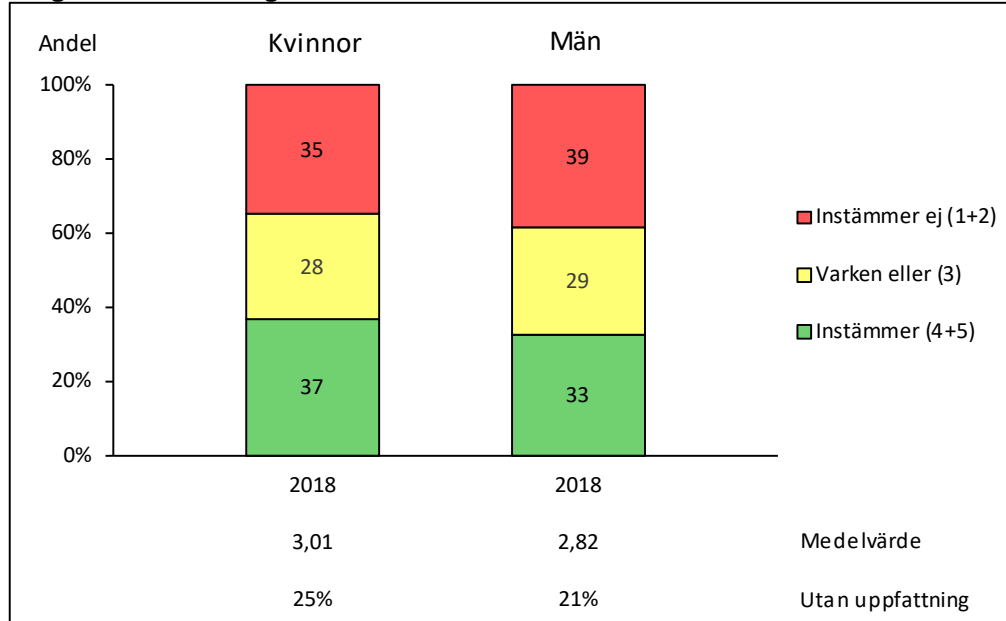
9.4.7 Kännedom om fusk hos andra

Kvinnor känner i lägre utsträckning än män andra som skattefuskar, anlitar svart arbetskraft eller arbetar svart (diagram 98-100). Men även om skillnaden mellan kvinnor och män fortfarande är statistiskt säkerställd i den senaste mätningen, för alla tre påståendena, finns det en tendens till att denna skillnad minskat mellan 2015 och 2018.

Skillnaden mellan kvinnor och män är statistiskt säkerställd även för det nya påståendet "I Sverige betalar alla eller nästan alla den skatt de ska". Här står det precis och väger mellan instämmer och instämmer ej, där andelen instämmer var den något större för kvinnorna (37 procent instämmer; 35 procent instämmer ej) medan andelen instämmer ej var den något större för männen (33 procent instämmer; 39 procent instämmer ej). Se diagram 101.

Diagram 98: Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar

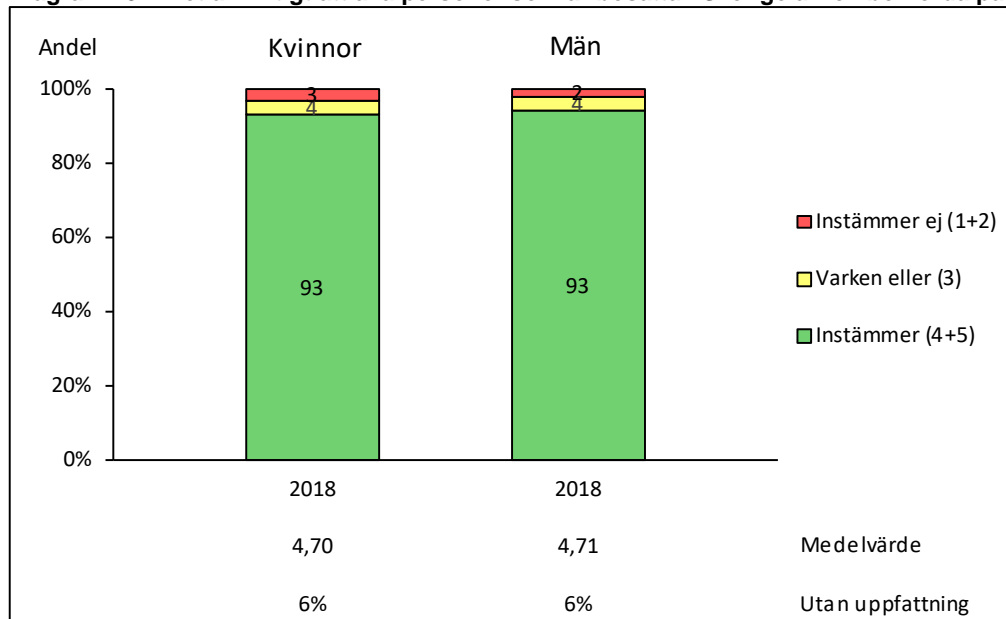
Diagram 99: Jag känner någon som anlitat svart arbetskraft under det senaste året**Diagram 100: Jag känner någon som arbetat svart under det senaste året**

Diagram 101: I Sverige betalar alla eller nästan alla den skatt de ska

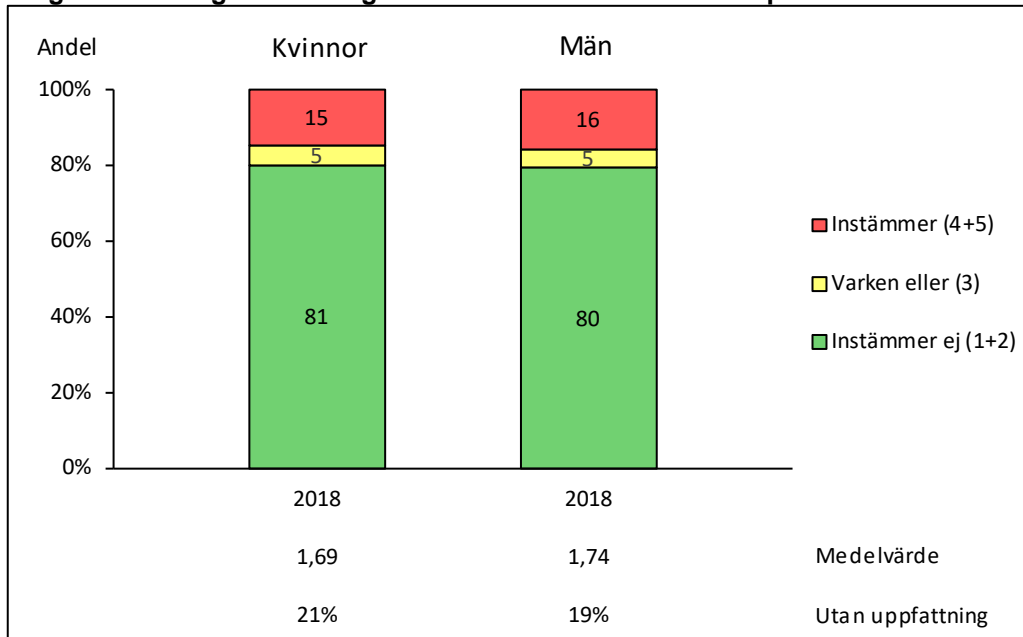
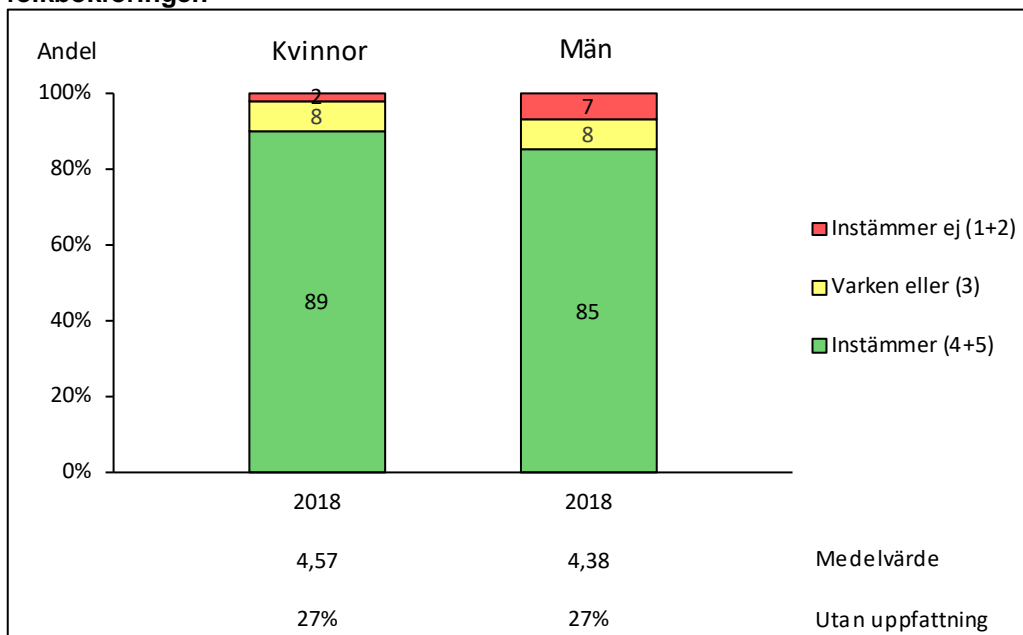
9.5 Folkbokföring

Det finns i stort sett inga skillnader i svaren bland kvinnor och män när det gäller påståendena ”Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress” och ”Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress” (diagram 102 och 103).

Även om de flesta av både kvinnor och män uppgav att det tycker det är enkelt att anmäla ändringar till folkbokföringen, var det en betydligt högre andel män än kvinnor som inte instämde i detta påstående (diagram 104). Noterbart i detta sammanhang är att det inte var några större skillnader mellan könen avseende webbplatsens användbarhet (avsnitt 9.2). Det blir intressant att se om detta är en skillnad som kvarstår i kommande undersökningar.

Diagram 102: Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress

Diagram 103: Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress**Diagram 104: Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen**

9.6 Fastighetstaxering

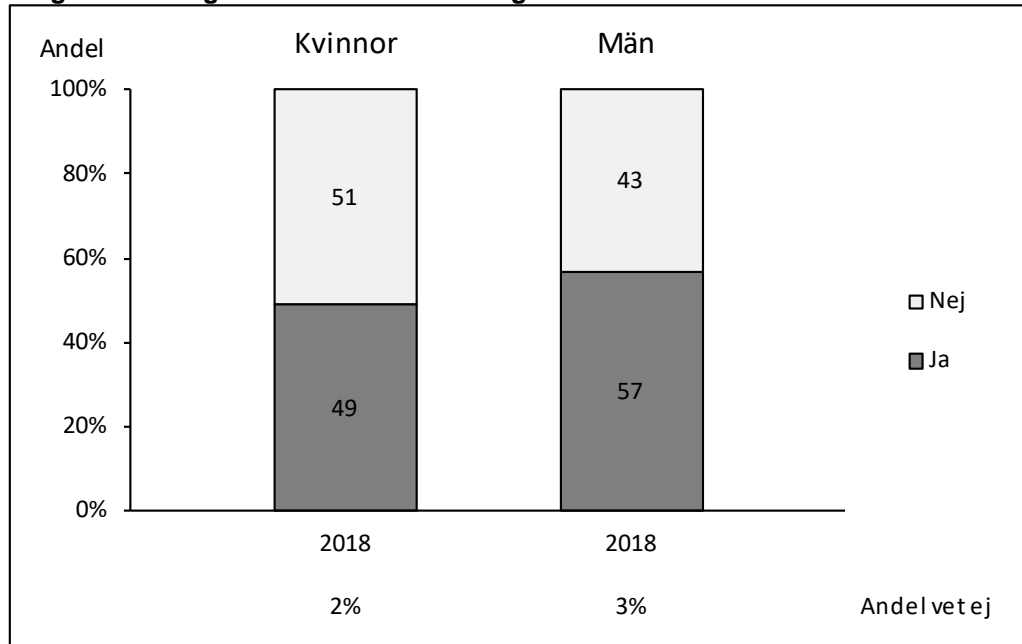
En högre andel män (57 procent) än kvinnor (49 procent) svarade att de äger en eller flera fastigheter, se diagram 105. Enligt statistik från Skatteverkets register är skillnaden mindre, 44 procent av männen och 41 procent av kvinnorna, bland alla folkbokförda personer mellan 18 och 79 år.

Det var 11 procent av männen och 5 procent av kvinnorna som inte instämde i att ”Det är enkelt att lämna uppgifter om fastighetstaxering”. Ingen större skillnad mellan könen ses

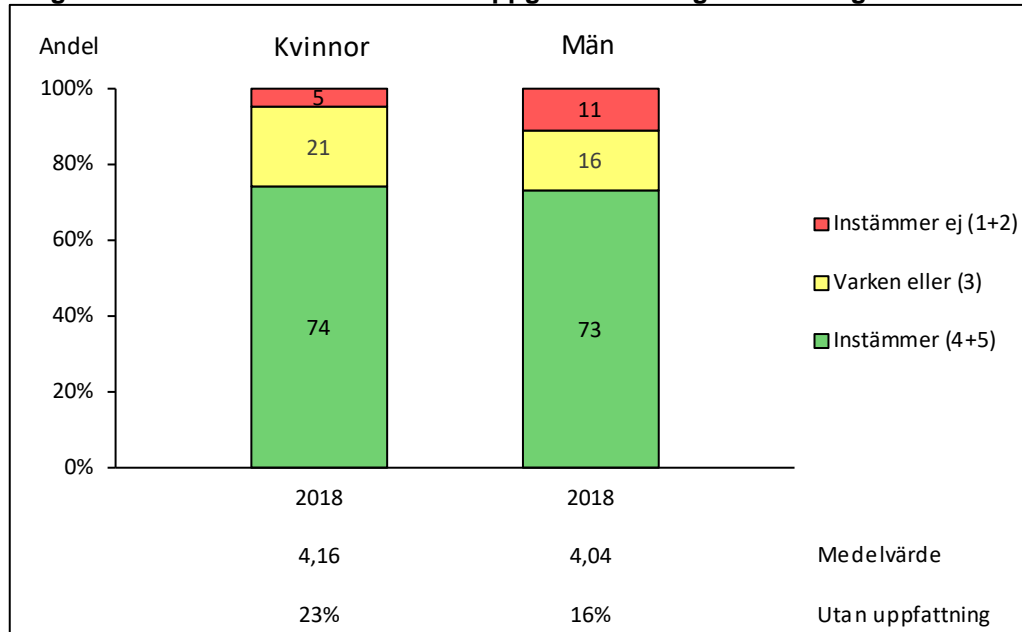
dock i andelen som instämmer och skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt säkerställd sett till hela svarsskalan (medelvärde). Se diagram 106.

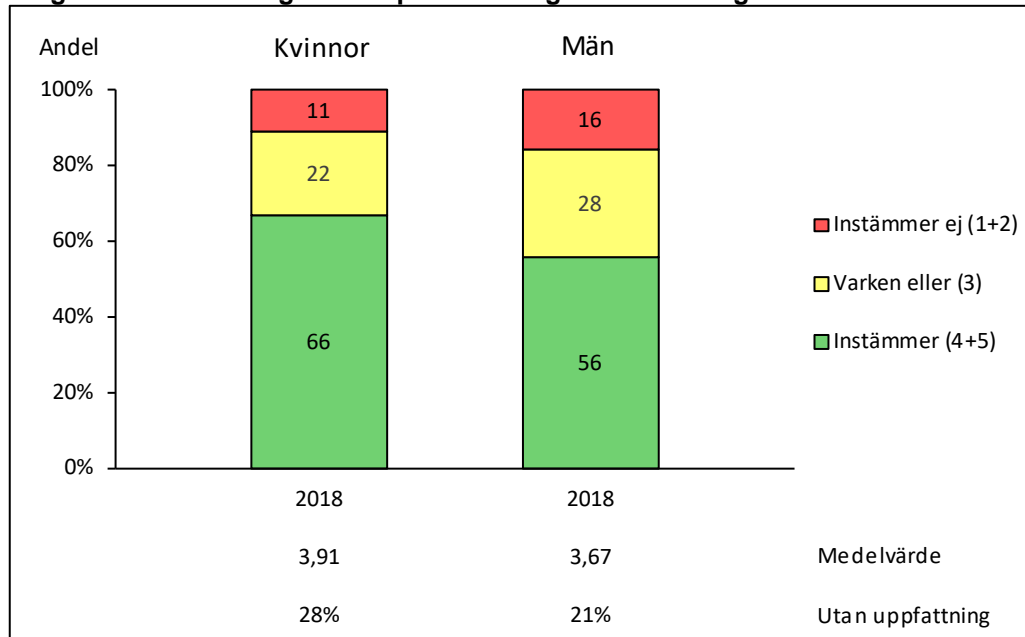
När det gäller ”Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande” är könsskillnaden stor, med 10 procentenheter fler kvinnor som instämmer i påståendet. Se diagram 107.

Diagram 105: Äger du en eller flera fastigheter?

Diagram 106: Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering

Diagram 107: Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande

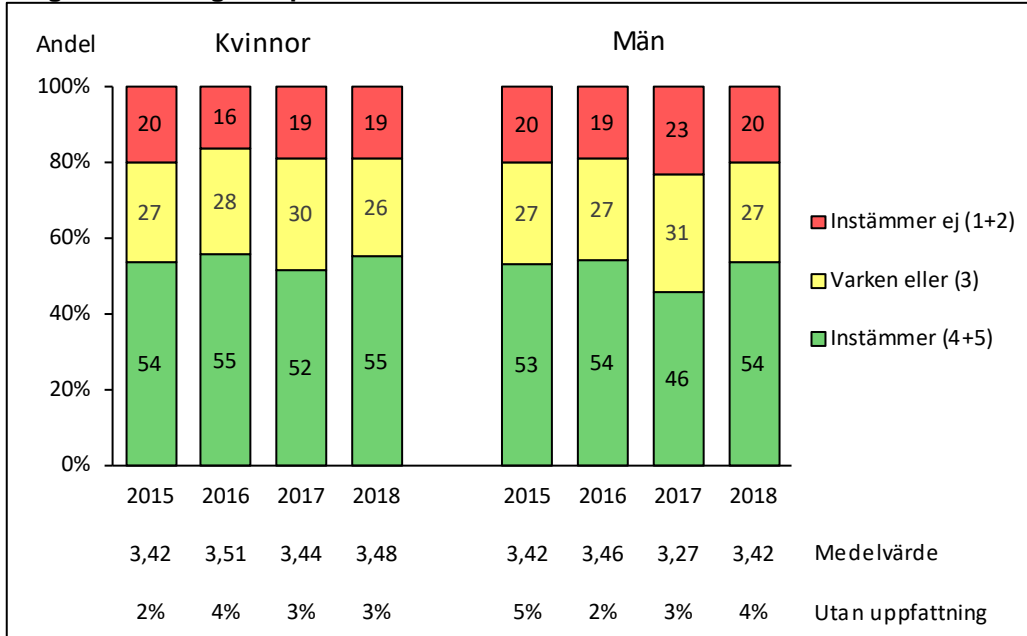
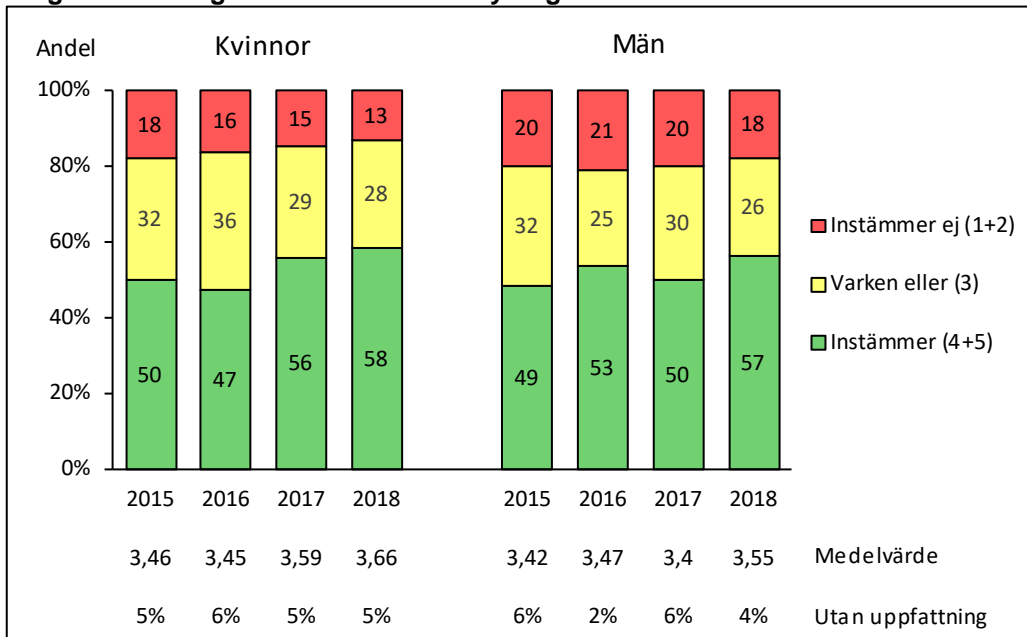
9.7 Tillit och förtroende

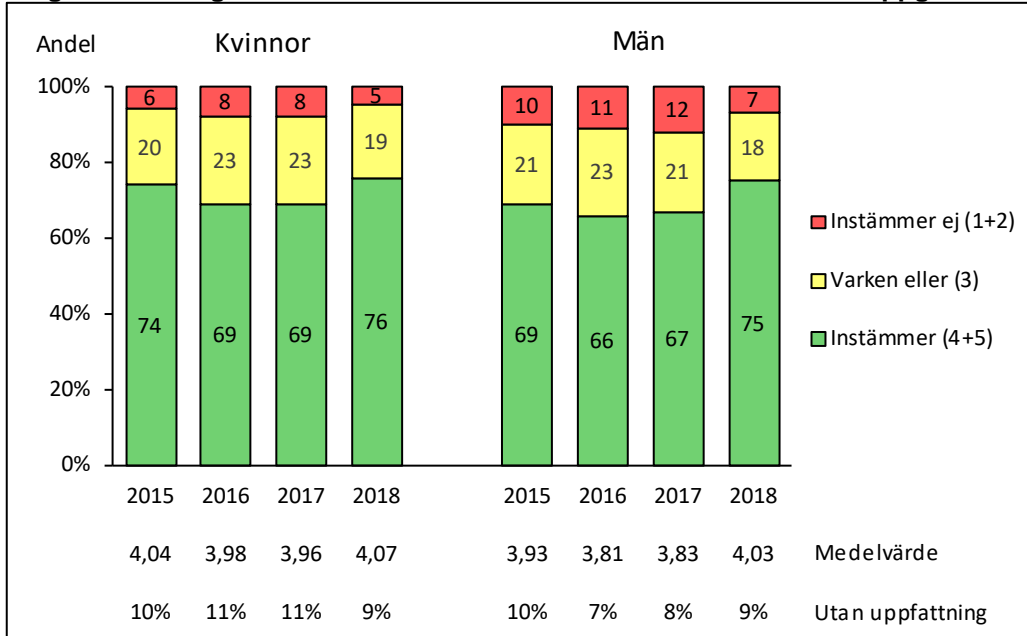
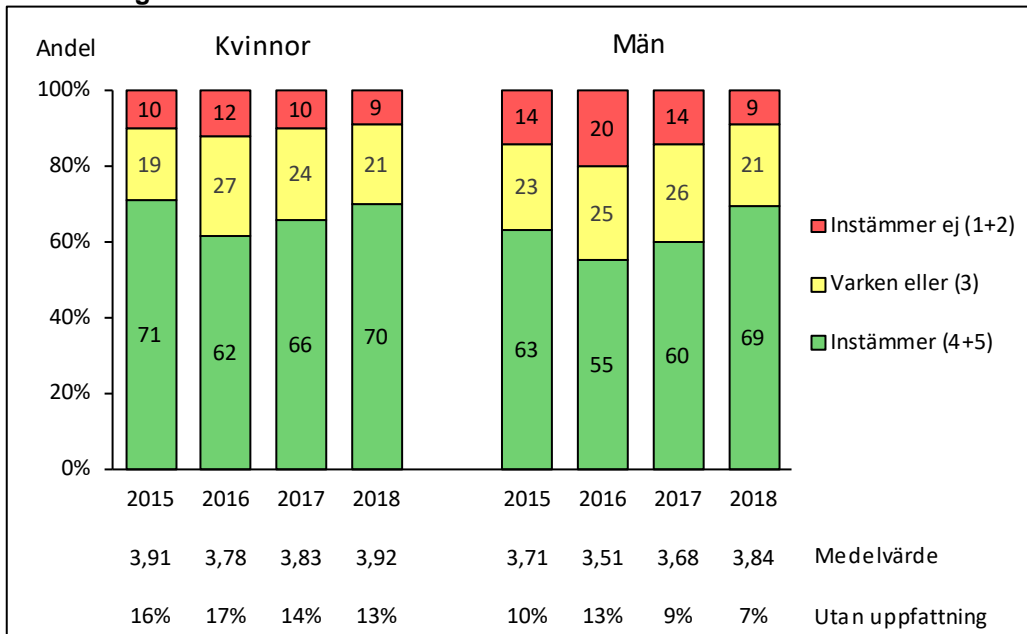
Det finns inga större skillnader mellan kvinnor och män när det gäller påståendet ”Jag litar på de flesta människor” (diagram 108).

Det är en något högre andel män som inte instämmer i påståendet ”Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet”. Denna andel har dock minskat över åren för båda könen. Sett till medelvärdet finns i stort sett inga skillnader mellan könen 2015 och 2016, medan kvinnornas medelvärde är högre än männens 2017 och 2018, varav skillnaden 2017 är statistiskt säkerställd (diagram 109).

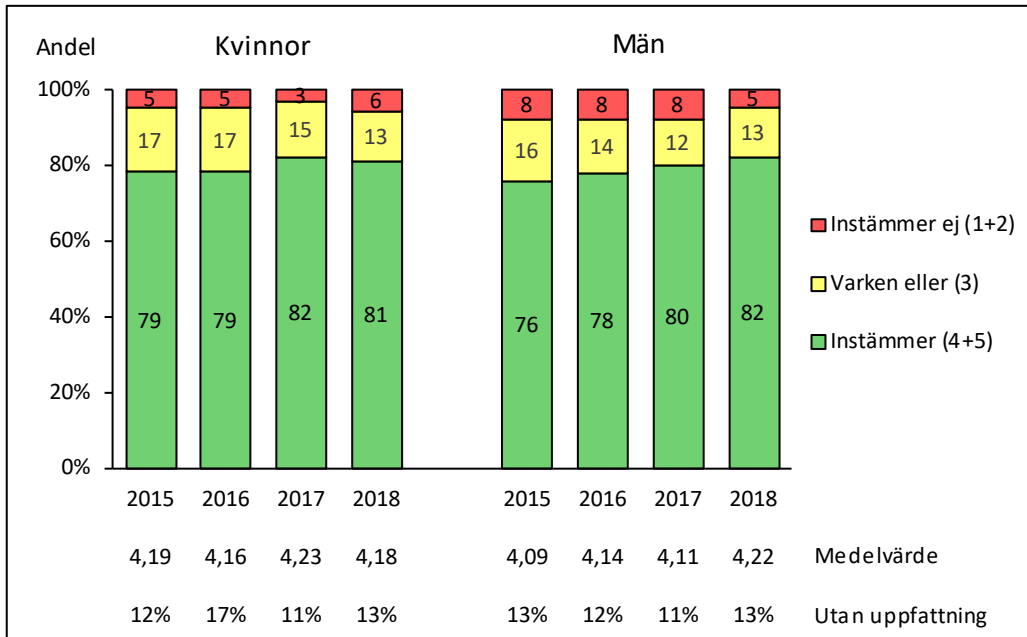
Instämmandegraden har även varit något lägre för män när det gäller ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift”. Både kvinnor och män uppvisar ett liknande mönster, med ett lägre förtroende 2016 och 2017. Ökningen av förtroendet är dock särskilt stor för männen och i 2018 års undersökning är resultatet i stort sett lika för båda könen (diagram 110). Motsvarande utveckling ses även för ”Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag” (diagram 111).

Överlag finns det inga större skillnader mellan kvinnor och män avseende påståendet ”Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket” (diagram 112). Det går inte heller att uttala sig om någon könsskillnad för det nya påståendet ”Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mig” (diagram 113).

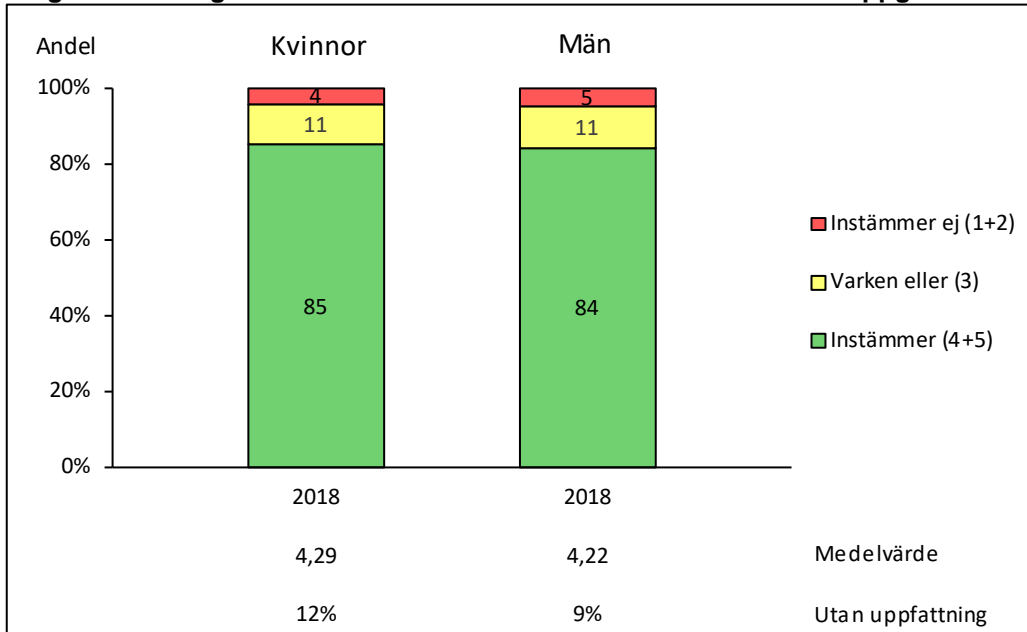
Diagram 108: Jag litar på de flesta människor**Diagram 109: Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet**

Diagram 110: Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift**Diagram 111: Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag**

Diagram 112: Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket

Diagram 113: Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mig

Bilaga 1. Förtroende och kundnöjdhet i undersökningar initierade av externa aktörer.

Undersökningar 2018

Olika undersökningar har gjorts under 2018 på initiativ av andra än Skatteverket, där man har jämfört uppfattningen om Skatteverket med olika samhällsinstitutioner när det gäller exempelvis förtroende, nöjdhet och anseende.

Variationen är ganska stor när det gäller privatpersoners och företags uppfattningar om olika institutioner, men generellt får Skatteverket högt betyg i dessa mätningar. Resultatet var på det hela taget oförändrat jämfört med tidigare år i de olika mätningarna.

Kantar Sifo genomförde en anseendemätning om svenska myndigheter under 2018¹¹. Deras skala går från -65 till 135 och Skatteverket nådde i 2018 års mätning ett anseendeindex på 49, vilket är en punkts nedgång jämfört med 2017 då indexet uppmättes till 50. Resultatet innebar en delad sjätteplats av 40 myndigheter som ingick i undersökningen. Ett riksrepresentativt urval om personer mellan 18 och 75 år valdes slumpmässigt från Kantar Sifos onlinepanel, varav mellan 405 och 608 personer bedömde Skatteverket i olika frågor. Mätningarna genomfördes under maj–juni 2018.

Medieakademiens förtroendebarmeter¹² för 2018 baserades på 1 201 webbintervjuer med personer äldre än 15 år. Det var 61 procent som svarade att de har ganska stort eller mycket stort förtroende för Skatteverket, vilket var samma resultat som 2016 och två procentenheter högre jämfört med 2017. Utav de 64 samhällsinstitutioner, företag, massmedier och myndigheter som undersökningen omfattade hamnade Skatteverket på en sjunde plats.

I Mistats undersökning ServiceScore¹³, där svenska konsumenter får bedöma elva myndigheters service, fick Skatteverket det högsta omdömet sex år i rad mellan 2012 och 2017. Men i 2018 års mätning fick Konsumentverket högst betyg. Skatteverkets resultat 2018 (57,1 på en skala 0–100) var emellertid en marginell ökning jämfört med 2016 (56,4) och 2017 (56,9). ServiceScore genomförs med ett riksrepresentativt urval från en webbpanel och bygger på över 3000 svenska konsumenters svar.

Undersökning 2019

Medieakademin, tillsammans med Kantar Sifo, hann även publicera resultatet för 2019 års förtroendebarmeter¹⁴ före publiceringen av denna rapport. Resultatet visar – i linje med resultatet i Skatteverkets årliga attitydundersökningar som genomfördes under hösten 2018 – att allmänhetens förtroende för Skatteverket har ökat. Andelen som har ganska stort eller mycket stort förtroende för det sätt Skatteverket sköter sitt arbete, ökade från 61 till 65 procent mellan februari 2018 och februari 2019, se diagram 112.

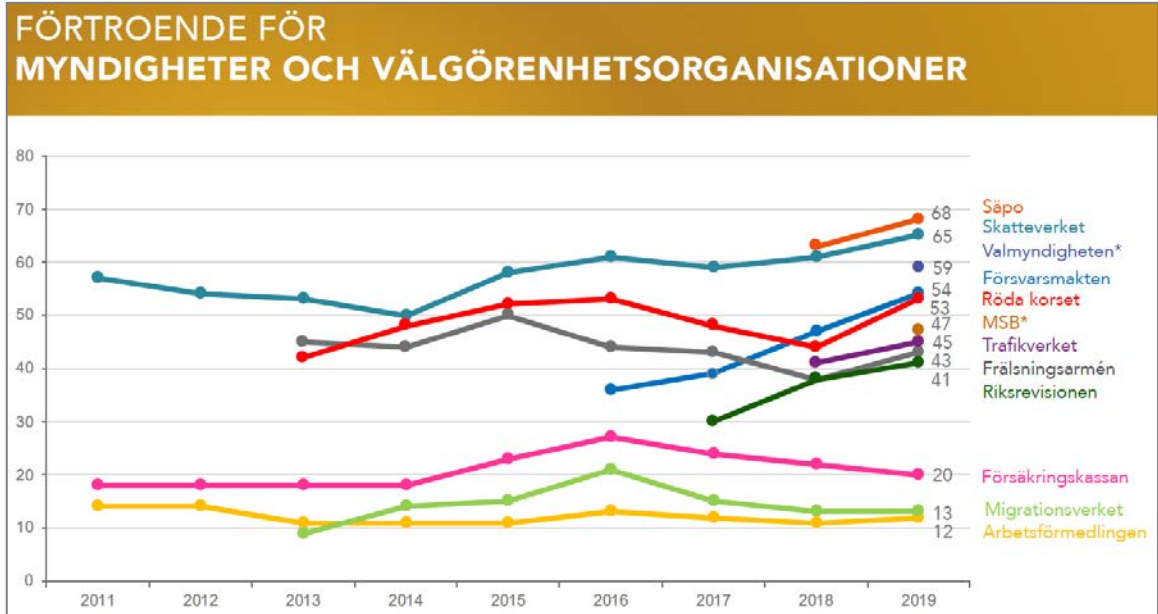
¹¹ https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/resultat_anseende_myndigheter_2018_kantar_sifo.pdf

¹² http://medieakademien.se/wp-content/uploads/2018/03/Presentation-fortroendebarmetern_2018.pdf

¹³ <http://www.mynewsdesk.com/se/servicescore/pressreleases/konsumentverket-baest-paa-service-av-myndigheterna-i-sverige-2488459>

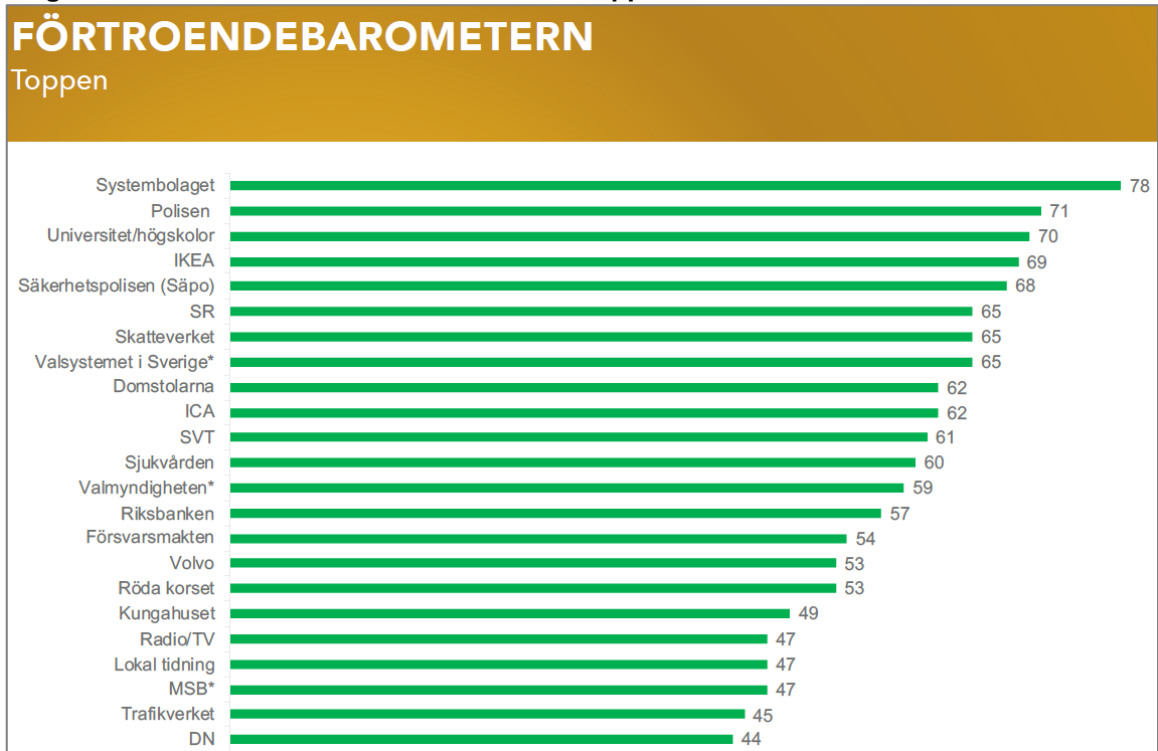
¹⁴ <https://medieakademien.se/wp-content/uploads/2019/03/Fortroendebarmetern-2019-1.pdf>

Diagram 112: Ur Medieakademin/Kantar Sifos rapport: "Förtroendebarmetern 2019"

Förtroendebarmetern 2019 baserades på 1 200 webbintervjuer med personer äldre än 16 år. Utav de 68 samhällsinstitutioner, företag, massmedier och myndigheter som undersökningen omfattade hamnade Skatteverket på en delad sjätte plats, se diagram 113.

Diagram 113: Ur Medieakademin/Kantar Sifos rapport "Förtroendebarmetern 2019"

Bilaga 2. Normer kring svartarbete och skattefusk (DemoskopPanelen)

Analysföretaget Demoskop har under ett stort antal år inom ramen för den så kallade DemoskopPanelen – med svar från nästan 7 000 personer mellan 18 och 89 år i de senaste årens mätningar – ställt 3 frågor som kopplar till egna normer kring att anlita svart arbetskraft, arbeta svart och uppge felaktiga uppgifter till Skatteverket.

- Skulle du kunna tänka dig att anlita svart arbetskraft om du visste att du inte skulle få någon påföljd?
- Skulle du kunna tänka dig att jobba svart om du visste att du inte skulle få någon påföljd?
- Skulle du kunna tänka dig att uppge felaktiga uppgifter till Skattemyndigheten om du visste att du inte skulle få någon påföljd?

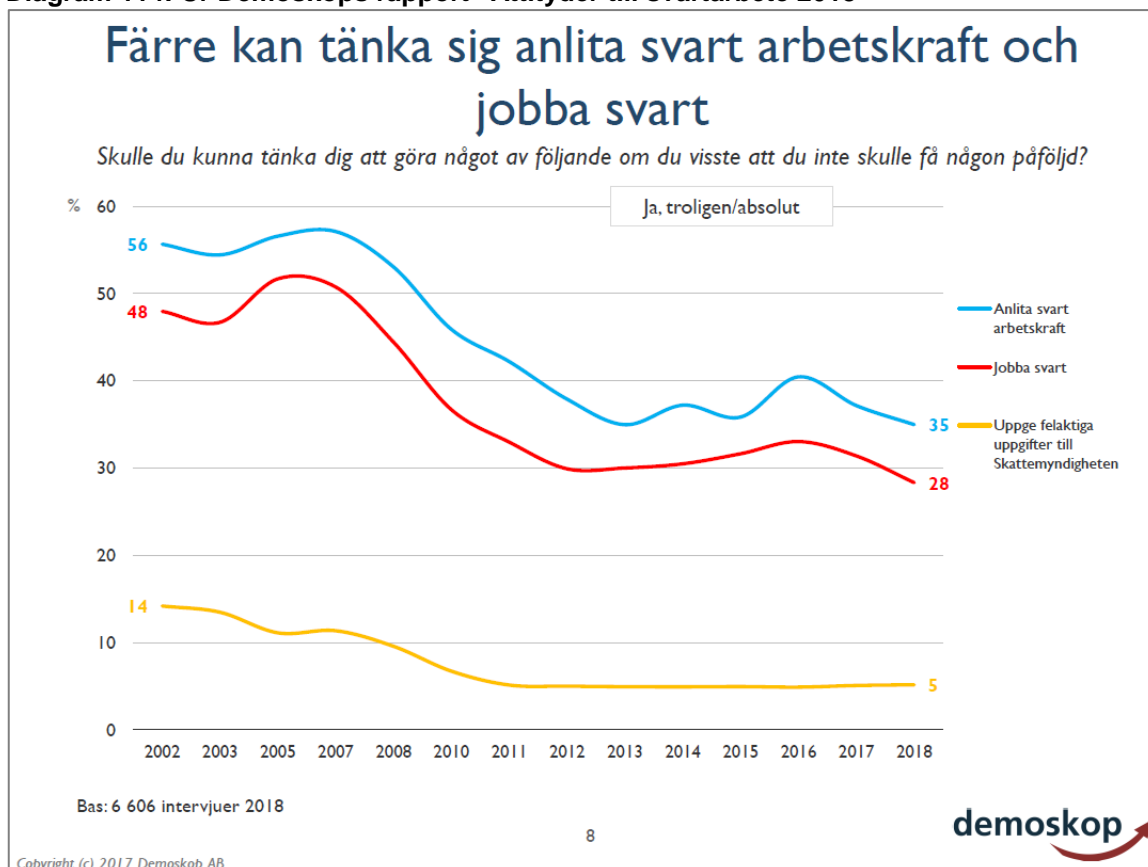
Diagram 114 visar att acceptansen är betydligt större för svartarbete än för felaktiga uppgifter i deklarationen, trots att svartarbete egentligen innebär helt utelämnade uppgifter. Förhållningssättet kring svartarbete förbättrades emellertid kontinuerligt mellan 2007 och omkring 2012, men trenden gick sedan snarare i motsatt riktning fram till 2016. I synnerhet syntes en skillnad mellan 2015 och 2016 i att fler kan tänka sig att anlita svart arbetskraft. En bidragande orsak kan vara att det s.k. ROT-avdraget reducerades den 1 januari 2016 från 50 procent till 30 procent av arbetskostnaden.

Mellan 2016 och 2018 förbättrades resultaten igen. Om regelförändringen 2016 hade någon negativ påverkan på moralen kring svartarbete så förefaller den ha gått över.

Demoskopslutsatser av resultatet 2018:

- Minskad benägenhet att anlita svart arbetskraft
  - I årets mätning är det 35 procent som uppger att de troligen eller absolut skulle anlita svart arbetskraft om de visste att det inte skulle få någon påföljd.
  - Efter en uppgång 2016 sjunker benägenheten att anlita svart arbetskraft för andra året i rad och tangerar därmed den tidigare lägsta nivån från 2013.
  - Tillbakagången är signifikant.
  - Skillnader demografiskt:
    - En minskning kan konstateras i alla studerade demografiska grupper utom i Norrland och Svealand utanför Stockholm.
    - Som förra året är det störst andel i gruppen 30-49 år som kan tänka sig anlita svart arbetskraft och minst andel bland de 65-89 år.
- Även benägenheten att jobba svart minskar
  - I årets mätning är det 28 procent som uppger att de troligen eller absolut skulle kunna tänka sig att arbeta svart om de visste att det inte skulle få någon påföljd.
  - Benägenheten att arbeta svart minskar med tre procentenheter.
  - Tillbakagången är signifikant.
  - Skillnader demografiskt:
    - En minskning kan konstateras i samtliga studerade demografiska grupper förutom Skåne.
    - De unga, -29 år är mest benägna att arbeta svart. Samtidigt är det här den största minskningen har skett, vilket sannolikt är en återspeglning av situationen på arbetsmarknaden.
- Sedan 2011 ligger benägenheten att uppge felaktiga uppgifter till Skattemyndigheten konstant på 5 procent.

Diagram 114: Ur Demoskops rapport ”Attityder till svartarbete 2018”

Även 2019 års DemoskopPanel har hunnit genomföras. Demoskop har ännu inte levererat någon rapport, men vi har fått en uppdatering av diagrammet, se diagram 115.

Medan andelen som kan tänka sig anlita svart arbetskraft har fortsatt att minska något, har andelen som kan tänka sig att jobba svart ökat något. Ingen av dessa förändringar är dock statistiskt säkerställda.

Det finns däremot en statistiskt säkerställd ökning mellan 2018 och 2019 avseende andelen som skulle kunna tänka sig att ”uppge felaktiga uppgifter till skattemyndigheten”. Denna andel har i stort sett legat stilla under 2011-2018, mellan 4,9 och 5,1 procent. Men 2019 ökade andelen med 1,4 procentenheter till 6,5 procent. DemoskopPanelen baseras på nästan 7 000 svar per mätning och den statistiska felmarginalen för skillnaden mellan 2018 och 2019 är endast $\pm 0,8$ procentenheter, så trenden är tämligen tillförlitlig. Det är en oroväckande trend, så det blir viktigt att följa utvecklingen framöver.

Diagram 115: "DemoskopPanelen – Attityder till svartarbete 2019"

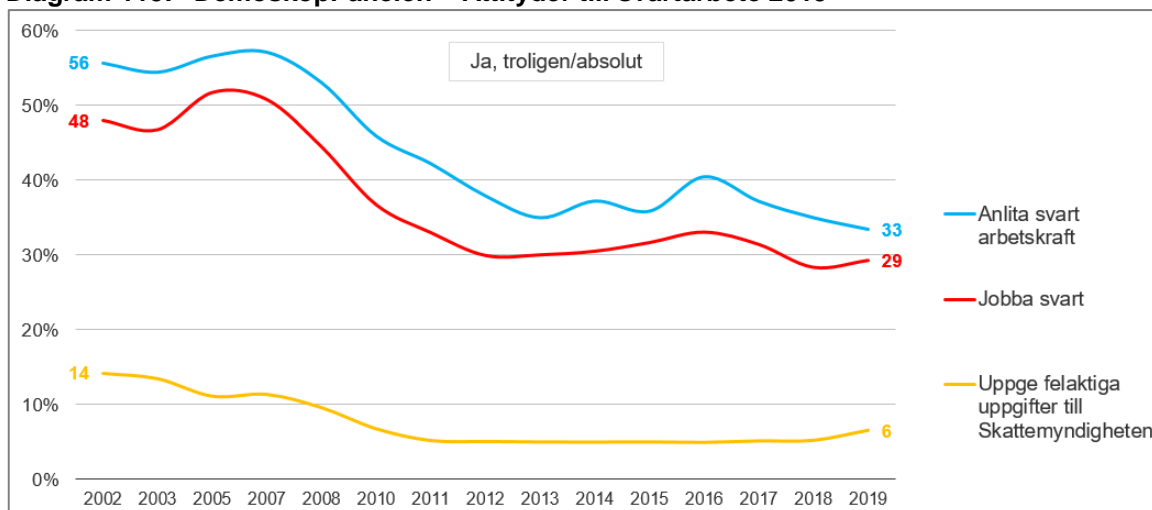
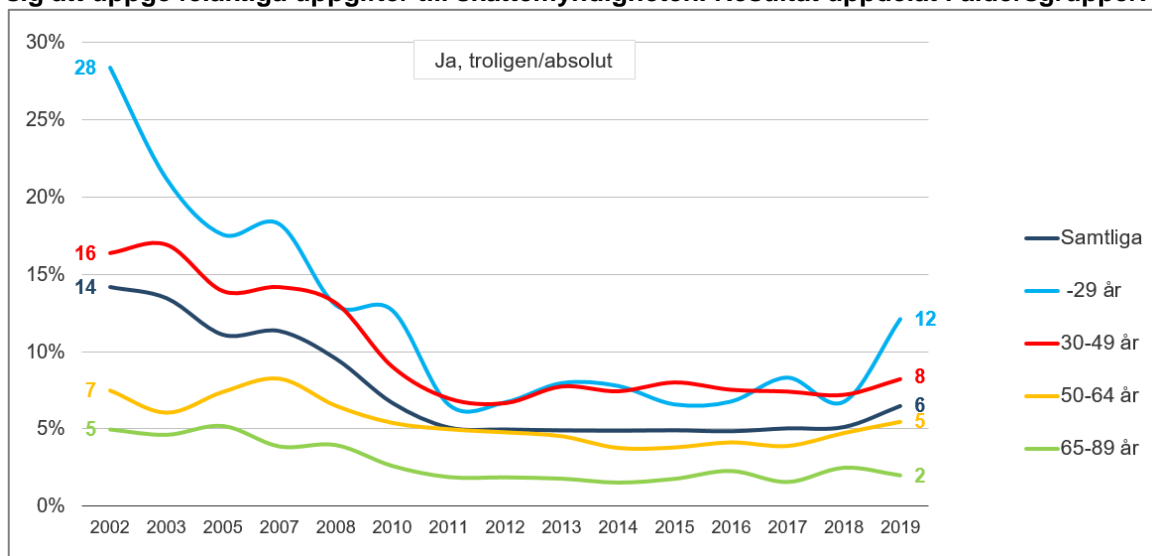

Diagram 116 visar att andelen som kan tänka sig att uppge felaktiga uppgifter till skattemyndigheten är störst bland yngre personer. Diagrammet indikerar också att ökningen har skett i alla åldersgrupper utom 65-89 år och i synnerhet bland personer i gruppen 18-29 år. Det bör dock nämnas att osäkerheten i resultaten är större för delgrupper än för totalen. Den ljusblå kurvan, för gruppen 18-29 år, är den som har rört sig mest upp och ner över tiden, vilket indikerar att resultatet är något mera osäkert för denna grupp. Detta beror troligen på ett lägre antal deltagare i DemoskopPanelen inom detta åldersintervall, liksom att det i Skatteverkets egna undersökningar är ett högre bortfall bland yngre personer (se tabell 4 i avsnitt 1.3.1).

Diagram 116: "DemoskopPanelen – Attityder till svartarbete 2019". Andelen som kan tänka sig att uppge felaktiga uppgifter till skattemyndigheten. Resultat uppdelat i åldersgrupper.

Bilaga 3: Världsekonomiskt Forums GCI

Sveriges ranking på GCI:s 12 pelare de senaste 10 åren

Skattefelet påverkas av vilken tillit medborgare har till samhällets institutioner och hur dessa värderas. Både privatpersoner och företag har intresse av att samhället fungerar väl. Kvaliteten på samhällets institutioner påverkar därför viljan att göra rätt. Skatteverkets arbete med att motverka skattefusk underlättas av goda institutionella förhållanden i samhället.

Ett mått som fångar upp den institutionella kvaliteten är Världsekonomiskt Forums Global Competitiveness Index (GCI)¹⁵. GCI har fått genomslag och är ett av mest kända måtten på ett lands konkurrenskraft. Indexet baserades fram till 2017 på följande 12 pelare:

- Grupp 1: Baskrav
  - Institutioner
  - Infrastruktur
  - Makroekonomisk miljö
  - Hälsa och grundutbildning
- Grupp 2: Effektivitetsförstärkare
  - Högre utbildning och vidareutbildning
  - Varumarknadens effektivitet
  - Arbetsmarknadens effektivitet
  - Finansmarknadens utveckling
  - Teknologiska färdigheter
  - Marknadens storlek (inhemsk och export)
- Grupp 3: Innovationer och sofistikerad
  - Affärssofistik¹⁶
  - Innovation

Till 2018 uppdaterades metoden (GCI 4.0) och indexet baseras istället på följande 12 pelare:

- Grupp 1: Gynnsam miljö
  - Institutioner
  - Infrastruktur
  - IT
  - Makroekonomisk stabilitet
- Grupp 2: Mänskligt kapital
  - Hälsa
  - Kompetens
- Grupp 3: Marknad
  - Varumarknad
  - Arbetsmarknad
  - Finansiella system
  - Marknadens storlek
- Grupp 4: Innovationsekosystem
  - Affärsdynamik
  - Innovationsförmåga

¹⁵ <http://www3.weforum.org/docs/GCR2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2018.pdf>

¹⁶ Begreppet ”affärssofistik” kan närmast översättas med vilken infrastruktur som finns kring möjligheterna att genomföra affärer, till exempel affärskultur samt förutsättningar för finansiering.

Till grund för både den gamla och den nya indexeringen ligger insamlad information om över hundra variabler från enkäter och kvalitativ analys från omkring 140 länder.

Sverige har sedan 2006 legat bland de tio högst placerade länderna och rankas för 2018 på nionde plats, vilket är oförändrat jämfört med 2017 räknat med den nya indexmetoden. Tabell 10 visar hur placeringarna har varierat under de senaste 10 åren.

Tabell 10: Tio-i-topp-länder på CGI de senaste tio åren

	Nuvarande indexmetod		Tidigare indexmetod								
	2018	2017	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
USA	1	1	2	3	3	3	5	7	5	4	2
Singapore	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	3
Tyskland	3	3	5	5	4	5	4	6	6	5	7
Schweiz	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Japan	5	8	9	8	6	6	9	10	9	6	8
Nederländerna	6	5	4	4	5	8	8	5	7	8	10
Hongkong	7	7	6	9	7	7	7	9	11	11	11
Storbritannien	8	6	8	7	10	9	10	8	10	12	13
Sverige	9	9	7	6	9	10	6	4	3	2	4
Danmark	10	11	12	12	12	13	15	12	8	9	5
Finland	11	12	10	10	8	4	3	3	4	7	6
Kanada	12	10	14	15	13	15	14	14	12	10	9

När det gäller de 12 pelarna ligger Sveriges styrkor 2018 på makroekonomisk stabilitet (placering 1, som delas med 30 andra länder), affärsdynamik (4), innovationsförmåga (5), IT (5), finansiella system (6), kompetens (7), institutioner (9) och varumarknad (10).

Sveriges svagheter jämfört med andra länder är, enligt CGI, marknadens storlek (40), följt av infrastruktur, hälsa och arbetsmarknad (alla 17:e plats). Sett till de drygt hundra variabler som ligger till grund för de 12 pelarna är Sveriges svagheter flexibel lönesättning (132), skatt på arbete (131) och tullavgifters komplexitet (112).

Bilaga 4. Enkät till privatpersoner 2018 (oförändrad version)

Skatteverket

Årlig medborgarundersökning 2017

Här är länken och dina personliga inloggningsuppgifter (användarnamn och lösenord) om du hellre vill svara på enkäten på Internet.

Länk	
Användarnamn	
Lösenord	

Så här fyller du i formuläret.

Här är ett exempel:

Hur väl anser du att påståendet "*I dag är det soligt*" stämmer?

	Stämmer inte	Stämmer ganska alls	Stämmer varken bra dåligt	Stämmer ganska dåligt eller	Stämmer helt och bra
hålllet Om du tycker att påståendet <u>inte stämmer alls</u> , sätt då ett kryss längst till vänster på följande sätt:	☒	☐	☐	☐	☐
Om du tycker att påståendet <u>stämmer helt och hålllet</u> , markerar du så här:	☐	☐	☐	☐	☒
Skulle du råka sätta ett kryss i fel ruta, rätta till det genom att stryka över hela rutan. Sätt därefter kryss i rätt ruta på följande sätt:	☐	☐	☒	☒	☐

Formuläret läses optiskt av en dator. Håll därför om möjligt kryssen innanför rutorna.

Kryssa så här:

Kryssa inte så här: **x**

Använd helst kulspetspenna och inte tusch eller blyerts

Sysselsättning

Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?

(om du är föräldraledig, tjänstledig eller sjukskriven så markera din ordinarie sysselsättning)

1 ☐	Anställd	4 ☐	Pensionär
2 ☐	Egen företagare	5 ☐	Arbetslös
3 ☐	Studerande	6 ☐	Annat

Kontakt och bemötande

Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "SKATTEVERKETS WEBBPLATS"

Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?

- 1 Ja
2 Nej
3 Ingen uppfattning

Skatteverkets webbplats

Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GÖRA RÄTT" PÅ NÄSTA SIDA

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>			<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Förutsättningar att göra rätt

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Det är enkelt att deklarerera	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det är lätt att få information från Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐		☐

Ärlighet och fusk med skatt

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Det är OK att folk arbetar svart	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Personer i min omgivning skulle tycka att jag gjorde fel om jag arbetade svart	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner någon som arbetat svart under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner någon som anlitat svart arbetskraft under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att undanhålla inkomster	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att göra felaktiga avdrag	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna	☐	☐	☐	☐	☐		☐
För min egen del är det OK att folk skattefuskar om de har möjlighet till det	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag har förståelse för om en företagare, som känner till ¹⁷ avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)	☐	☐	☐	☐	☐		☐

¹⁷ Halva urvalet fick ett påstående med "som känner till" och andra hälften fick ett påstående med "som inte känner till".

Skatteverkets kontroll

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i> 1	2	3	4	<i>Instämmer helt</i> 5	<i>Ingen uppfattning</i>
Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om jag skattefuskade	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Förtroende

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i> 1	2	3	4	<i>Instämmer helt</i> 5	<i>Ingen uppfattning</i>
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag litar på de flesta människor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tack för Din medverkan!

Bilaga 5. Enkät till privatpersoner 2018 (modifierad version)

Årlig medborgarundersökning 2018

Så här fyller du i formuläret.

Här är ett exempel:

Hur väl anser du att påståendet "*I dag är det soligt*" stämmer?

Stämmer inte alls	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer helt och hållet
1	2	3	4	5
☒	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☒
☐	☒	☐	☐	☒

Om du tycker att påståendet inte stämmer alls,
sätt då ett kryss längst till vänster på följande sätt:

Om du tycker att påståendet stämmer helt och hållet,
markerar du så här:

Skulle du råka sätta ett kryss i fel ruta,
rätta till det genom att stryka över hela rutan.
Sätt därefter kryssen i rätt ruta på följande sätt:

Formuläret läses optiskt av en dator. Håll därför
om möjligt kryssen innanför rutorna.

Kryssa så här:

Kryssa inte så här:

Använd helst kulspeppenna och inte tusch eller blyerts

SYSSELSÄTTNING

Vilken är din huvudsakliga sysselsättning?

(om du är föräldraledig, tjänstledig eller sjukskriven så markera din ordinarie sysselsättning)

- 1 Anställd
2 Egen företagare
3 Studerande
4 Pensionär
5 Arbetslös
6 Annat

KONTAKT OCH BEMÖTANDE

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påstående.

Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i> 1	2	3	4	<i>Instämmer helt</i> 5	<i>Ingen uppfattning</i>
Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "SKATTEVERKETS WEBBPLATS" PÅ NÄSTA SIDA

Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?

- 1 Ja
2 Nej
3 Ingen uppfattning

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.

Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i> 1	2	3	4	<i>Instämmer helt</i> 5	<i>Ingen uppfattning</i>
Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKATTEVERKETS WEBBPLATS

Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "DEKLARATIONEN"

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.

Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i> 1	2	3	4	<i>Instämmer helt</i> 5	<i>Ingen uppfattning</i>
Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att använda e-tjänster på webbplatsen, t.ex. att deklarerera, göra en flyttanmälan eller beställa ett personbevis	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påstående.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

DEKLARATIONEN	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Det är enkelt att deklarerera	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag brukar fylla i eller ändra uppgifter i min deklaration	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Lämnade du in din senaste inkomstdeklaration på papper?

- 1 Ja
 2 Nej, jag deklarerade digitalt (via dator/surfplatta/telefon)
 3 Annan person deklarerade åt mig
 4 Lämnade ingen deklaration
 5 Vet ej

→ FORTSÄTT TILL NÄSTA FRÅGA

→ GÅ TILL FRÅGORNA OM
"ÄRLIGHET OCH FUSK MED SKATT"

Om du lämnade deklarationen via papper, hade det varit enkelt för dig att istället lämna deklarationen digitalt (via dator/surfplatta/telefon)?

- 1 Ja
 2 Nej
 3 Vet ej

Om nej, vänligen ange varför det inte hade varit enkelt.

.....
 .....

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

ÄRLIGHET OCH FUSK MED SKATT	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Det är OK att folk arbetar svart	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Personer i min omgivning skulle tycka att jag gjorde fel om jag arbetade svart	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner någon som arbetat svart under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner någon som anlitat svart arbetskraft under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att undanhålla inkomster	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska situation att göra felaktiga avdrag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag skulle kunna tänka mig att arbeta svart eller på annat sätt fuska med skatten om jag visste att det inte skulle upptäckas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I Sverige betalar alla eller nästan alla den skatt de ska	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKATTEVERKET'S SKATTEKONTROLL	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har blivit rättvist behandlad av Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om någon i min omgivning skattefuscade	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om någon i min omgivning skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för personen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påstående.

Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

ÖVRIGT OM SKATT

	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Jag är intresserad av skattefrågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skattemedlen används på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FOLKBOKFÖRING

	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FASTIGHETSTAXERING

Äger du en eller flera fastigheter?

- 1 Ja → FORTSÄTT TILL NÄSTA FRÅGA
 2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "FÖRTROENDE"
 3 Vet ej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "FÖRTROENDE"

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.

Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering (dvs. lämna deklaration, alternativt kontrollera eller ändra förslag till nytt taxeringsvärde som du fått från Skatteverket)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FÖRTROENDE

	Instämmer inte alls				Instämmer helt	Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5	
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag litar på de flesta människor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vilken betydelse har följande haft för ditt förtroende för Skatteverket?

	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse	Ingen uppfattning
Egna upplevelser i kontakt med Skatteverket	☐	☐	☐	☐
Intryck från vänner/familj/arbetskamrater	☐	☐	☐	☐
Media/press	☐	☐	☐	☐
Sociala medier (t.ex. bloggar och forum)	☐	☐	☐	☐
Erfarenhet av andra myndigheter	☐	☐	☐	☐

Tack för Din medverkan!

Bilaga 6. Enkät till företag 2018 (oförändrad version)

Skatteverket

Årlig företagsundersökning 2017

Här är länken och dina personliga inloggningsuppgifter (användarnamn och lösenord) om du hellre vill svara på enkäten på Internet.

Länk	
Användarnamn	
Lösenord	

Så här fyller du i formuläret.

Här är ett exempel:

Hur väl anser du att påståendet "*I dag är det soligt*" stämmer?

	Stämmer inte alls	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer helt och hållet
Om du tycker att påståendet <u>inte stämmer alls</u> , sätt då ett kryss längst till vänster på följande sätt:	☒	☐	☐	☐	☐
Om du tycker att påståendet <u>stämmer helt och hållet</u> , markerar du så här:	☐	☐	☐	☐	☒
Skulle du råka sätta ett kryss i fel ruta, rätta till det genom att stryka över hela rutan. Sätt därefter kryss i rätt ruta på följande sätt:	☐	☐	☒	☒	☐

Formuläret läses optiskt av en dator. Håll därför
om möjligt kryssen innanför rutorna.

Kryssa så här:

Kryssa inte så här: **x**

Använd helst kulspetspenna och inte tusch eller blyerts

Bakgrundsfrågor

Vilken roll har du inom företaget? *Flera alternativ kan markeras.*

- 1 Företagsägare
- 2 Företagsledare/VD
- 3 Ekonomiansvarig
- 4 Anställd på ekonomiavdelning
- 5 Ej något av ovan men "sköter den ekonomiska hanteringen"

Hur länge har företaget drivits?

- 1 Mindre än 2 år
- 2 2-5 år
- 3 Mer än 5 år

Kontakt och bemötande

Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
- 2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "SKATTEVERKETS WEBBPLATS"

Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ingen uppfattning

Skatteverkets webbplats

Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
- 2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GÖRA RÄTT" PÅ NÄSTA SIDA

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>	<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Förutsättningar att göra rätt

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Det är enkelt för företag att lämna uppgifter om olika skatter	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det är lätt att få information från Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐		☐
De kostnader och den tid det tar för ett företag att göra rätt för sig med skatterna är rimliga	☐	☐	☐	☐	☐		☐

Ärlighet och fusk med skatt

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det finns stora möjligheter för företag att fuska med skatten	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner personligen företagare som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna	☐	☐	☐	☐	☐		☐
För min egen del är det OK att andra företag skattefuskar om de har möjlighet till det	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Det är enkelt att dra gränsen mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Man har rätt att chansa/testa i deklarationen om gränsen är oklar mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata	☐	☐	☐	☐	☐		☐
Jag har förståelse för om en företagare, som känner till ¹⁸ avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)	☐	☐	☐	☐	☐		☐

¹⁸ Halva urvalet fick ett påstående med "som känner till" och andra hälften fick ett påstående med "som inte känner till".

Skatteverkets kontroll

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket bland företagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om mitt företag skattefuskade ¹⁹	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Förtroende

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden. Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>		<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5		
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tack för Din medverkan!

¹⁹ Till halva urvalet ställdes istället påståendet ”Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om ett företag i min bransch skattefuskade”

Bilaga 7. Enkät till företag 2018 (modifierad version)

Årlig företagsundersökning 2018

Så här fyller du i formuläret.

Här är ett exempel:

Hur väl anser du att påståendet "*I dag är det soligt*" stämmer?

Stämmer inte alls	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer helt och hållet
1	2	3	4	5
☒	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☒
☐	☒	☐	☐	☒

Om du tycker att påståendet inte stämmer alls, sätt då ett kryss längst till vänster på följande sätt:

Om du tycker att påståendet stämmer helt och hållet, markerar du så här:

Skulle du råka sätta ett kryss i fel ruta, rätta till det genom att stryka över hela rutan. Sätt därefter kryss i rätt ruta på följande sätt:

Formuläret läses optiskt av en dator. Håll därför om möjligt kryssen innanför rutorna.

Kryssa så här:

Kryssa inte så här: **x**

Använd helst kulspetspenna och inte tusch eller blyerts

KONTAKT OCH BEMÖTANDE

Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "SKATTEVERKETS WEBBPLATS"

Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?

- 1 Ja
2 Nej
3 Ingen uppfattning

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	Instämmer inte alls				Instämmer helt		Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5		
Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKATTEVERKETS WEBBPLATS

Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?

- 1 Ja
2 Nej → GÅ TILL FRÅGORNA OM "FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GÖRA RÄTT" PÅ NÄSTA SIDA

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	Instämmer inte alls				Instämmer helt		Ingen uppfattning
	1	2	3	4	5		
Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att använda tjänster på webbplatsen, t.ex. att deklarera.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverkets e-tjänster har fungerat när jag har behövt använda dem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GÖRA RÄTT

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>	<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt för företag att lämna uppgifter om olika skatter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att få information från Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De kostnader och den tid det tar för ett företag att göra rätt för sig med skatterna är rimliga	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket är tydliga med vilka rättigheter och skyldigheter som gäller för mitt företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ÄRLIGHET OCH FUSK MED SKATT

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>	<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för konkurrens från företag inom branschen som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns stora möjligheter för företag att fuska med skatten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner personligen företagare som skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att dra gränsen mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Man har rätt att chansa/testa i deklarationen om gränsen är oklar mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förståelse för om en företagare någon gång drar av privata utgifter på företaget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svarta löner förekommer ofta i vår bransch	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SKATTEVERKETS KONTROLL

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>	<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket bland företagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket har behandlat mitt företag på ett rättvist sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om ett företag i min bransch skattefuskar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om ett företag i min bransch skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för företaget	☐	☐	☐	☐	☐	☐

FÖRTROENDE

Ta ställning till i vilken utsträckning du instämmer i följande påståenden.
Du svarar på en skala 1 till 5 där **1** = Instämmer inte alls och **5** = Instämmer helt.

	<i>Instämmer inte alls</i>				<i>Instämmer helt</i>	<i>Ingen uppfattning</i>
	1	2	3	4	5	
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mitt företag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vilken betydelse har följande haft för ditt förtroende för Skatteverket?

	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse	Ingen uppfattning
Egna upplevelser i kontakt med Skatteverket	☐	☐	☐	☐
Intryck från andra företag	☐	☐	☐	☐
Intryck från vänner och familj	☐	☐	☐	☐
Media/press	☐	☐	☐	☐
Sociala medier (t.ex bloggar och forum)	☐	☐	☐	☐
Erfarenhet av andra myndigheter	☐	☐	☐	☐

Tack för Din medverkan!

Bilaga 8. Resultat 2015-2018, privatpersoner

	Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?				Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Oviktade uppgifter:								
Antal svar	879	825	1040	2043	877	827	1032	2034
Viktade uppgifter*:								
Andel (%)								
(1) Ja	37	32	32	34	58	58	62	67
(0) Nej	63	68	68	66	42	42	38	33
Medelvärde**	0.37c	0.32	0.32	0.34	0.58	0.58	0.62	0.67abc
Felmarginal	0.03	0.03	0.03	0.02	0.03	0.03	0.03	0.02

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Oviktade uppgifter:				
Antal svar	306	252	314	655
Antal svar med uppfattning	271	217	264	561
Viktade uppgifter*:				
Andel av dem med uppfattning (%)				
(1) Ja	94	95	94	95
(0) Nej	6	5	6	5
Medelvärde**	0.94	0.95	0.94	0.95
Felmarginal	0.03	0.03	0.03	0.02
Andel utan uppfattning	11	13	16	14

Bas: Haft personlig kontakt med Skatteverket (via telefon, brev, e-post eller personligt möte) under de senaste 12 månaderna
 * Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB.
 Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.
 ** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket	Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig	Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem	Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt	Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta
	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a
Oviktade uppgifter:					
Antal svar	343	349	349	349	348
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	318	300	301	288	324
Viktade uppgifter*:					
Andel av dem med uppfattning (%)					
(4+5) Instämmer	64	77	70	85	83
(3) Varken eller	23	17	18	9	9
(1+2) Instämmer ej	12	6	12	6	7
(5) Instämmer helt	31	50	41	53	57
(4)	34	28	29	32	27
(3)	23	17	18	9	9
(2)	7	3	7	3	5
(1) Instämmer inte alls	5	3	5	3	2
Medelvärde**	3.78	4.19	3.95	4.28	4.31
Felmarginal	0.12	0.11	0.13	0.11	0.11
Andel utan uppfattning (%)	7	13	12	17	6

Bas: Haft personlig kontakt med Skatteverket (via telefon, brev, e-post eller personligt möte) under de senaste 12 månaderna
* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.
** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats				Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden				Det är enkelt att använda e-tjänster på webbplatsen
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a
Oviktade uppgifter:									
Antal svar	458	431	587	1229	457	430	584	1229	630
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	446	414	568	1179	452	412	573	1196	597
Viktade uppgifter*:									
Andel av dem med uppfattning (%)									
(4+5) Instämmer	69	66	65	63	73	76	73	73	85
(3) Varken eller	22	27	26	27	15	15	17	16	11
(1+2) Instämmer ej	9	7	9	10	11	9	11	11	3
(5) Instämmer helt	23	27	22	26	37	44	36	39	49
(4)	46	39	42	37	36	32	36	34	36
(3)	22	27	26	27	15	15	17	16	11
(2)	7	6	6	7	7	6	6	7	2
(1) Instämmer inte alls	2	1	3	3	5	3	5	4	1
Medelvärde**	3.81	3.85	3.75	3.77	3.94	4.09c	3.94	3.98	4.30
Felmarginal	0.09	0.10	0.08	0.06	0.11	0.10	0.10	0.06	0.07
Andel utan uppfattning (%)	3	4	4	5	1	4	2	3	5

Bas: Besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB.

Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Lämnade du in din senaste inkomstdeklaration på papper?
	2018 a
Oviktade uppgifter:	
Antal svar	959
Antal ja/nej svar	952
Viktade uppgifter*:	
Andel av dem som svarat ja eller nej (%)	
(1) Ja	15
(0) Nej	85
Medelvärde**	0.15
Felmarginal	0.02
Andel vet ej	1

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Hade det varit enkelt för dig att istället lämna deklarationen digitalt?
	2018 a
Oviktade uppgifter:	
Antal svar	166
Antal ja/nej svar	113
Viktade uppgifter*:	
Andel av dem som svarat ja eller nej (%)	
(1) Ja	39
(0) Nej	61
Medelvärde**	0.39
Felmarginal	0.09
Andel vet ej	31

Bas: Lämnade in sin senaste inkomstdeklaration på papper

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Äger du en eller flera fastigheter?
	2018 a
Oviktade uppgifter:	
Antal svar	1042
Antal ja/nej svar	1027
Viktade uppgifter*:	
Andel av dem som svarat ja eller nej (%)	
(1) Ja	53
(0) Nej	47
Medelvärde**	0.53
Felmarginal	0.03
Andel vet ej	2

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är enkelt att lämna uppgifter till fastighetstaxering	Taxeringsvärdet på min fastighet/mina fastigheter är rättvisande
	2018 a	2018 a
Oviktade uppgifter:		
Antal svar	576	575
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	474	442
Viktade uppgifter*:		
Andel av dem med uppfattning (%)		
(4+5) Instämmer	73	61
(3) Varken eller	18	25
(1+2) Instämmer ej	8	14
(5) Instämmer helt	47	36
(4)	26	25
(3)	18	25
(2)	6	8
(1) Instämmer inte alls	3	6
Medelvärde**	4.09	3.77
Felmarginal	0.10	0.11
Andel utan uppfattning (%)	19	24

Bas: Åger en eller flera fastigheter

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket	Det är enkelt att deklarerat				Jag brukar fylla i eller ändra uppgifter i min deklaration	Det är OK att folk arbetar svart				Personer i min omgivning skulle tycka att jag gjorde fel om jag arbetade svart			
		2018 a	2015 a	2016 b	2017 c		2018 d	2018 a	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b
Oviktade uppgifter:														
Antal svar	1023	878	830	1048	2042	1019	881	832	1049	2055	884	832	1048	2050
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	671	813	785	976	1906	927	813	775	979	1954	736	697	898	1772
Viktade uppgifter*:														
Andel av dem med uppfattning (%)														
(4+5) Instämmer	61	81	81	81	82	38	4	7	5	4	62	61	64	65
(3) Varken eller	27	12	11	12	12	11	8	9	7	7	18	16	16	15
(1+2) Instämmer ej	12	7	8	7	6	50	88	84	87	88	20	23	20	20
(5) Instämmer helt	28	55	58	55	56	26	2	3	2	2	39	44	43	45
(4)	33	26	23	26	26	12	1	4	3	2	23	17	21	19
(3)	27	12	11	12	12	11	8	9	7	7	18	16	16	15
(2)	7	5	5	4	4	11	23	16	16	20	10	11	12	11
(1) Instämmer inte alls	4	2	4	3	2	39	65	69	71	69	10	12	8	9
Medelvärde**	3.74	4.27	4.26	4.26	4.29	2.75	1.53	1.57	1.49	1.49	3.72	3.69	3.78	3.81
Felmarginal	0.08	0.07	0.08	0.07	0.04	0.11	0.07	0.08	0.06	0.04	0.10	0.11	0.09	0.06
Andel utan uppfattning (%)	33	8	6	8	7	9	7	6	7	5	14	14	14	12

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB.

Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Jag känner någon som arbetat svart under det senaste året				Jag känner någon som anlitat svart arbetskraft under det senaste året				Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska ställning att undanhålla inkomster				Det finns stora möjligheter för någon i min ekonomiska ställning att göra felaktiga avdrag			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Oviktade uppgifter:																
Antal svar	879	828	1049	2049	880	831	1048	2045	883	830	1043	2049	884	833	1046	2049
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	718	671	875	1690	712	667	860	1675	659	640	775	1544	626	618	776	1499
Viktade uppgifter*:																
Andel av dem med uppfattning (%)																
(4+5) Instämmer	29	28	26	26	24	22	21	22	9	8	8	8	10	11	14	12
(3) Varken eller	6	5	6	6	5	5	6	6	8	9	8	8	12	11	12	12
(1+2) Instämmer ej	65	67	68	68	71	73	73	72	83	83	83	84	77	78	74	76
(5) Instämmer helt	23	22	20	20	18	16	16	17	5	5	6	5	6	5	6	6
(4)	6	7	6	6	6	6	5	5	4	3	2	4	5	6	8	6
(3)	6	5	6	6	5	5	6	6	8	9	8	8	12	11	12	12
(2)	7	5	8	6	8	6	5	6	15	11	14	13	16	14	15	17
(1) Instämmer inte alls	58	62	60	62	63	67	68	66	68	71	70	71	61	64	58	59
Medelvärde**	2.30	2.21	2.18	2.16	2.08	1.98	1.96	2.02	1.63	1.60	1.61	1.59	1.77	1.75	1.87	1.82
Felmarginal	0.13	0.14	0.12	0.08	0.12	0.12	0.11	0.08	0.09	0.09	0.09	0.06	0.10	0.10	0.09	0.06
Andel utan uppfattning (%)	17	17	17	17	17	18	18	17	26	23	28	26	31	26	28	28

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna				Jag känner personligen någon eller några som skattefuskar				Man har rätt att chansa/testa olika avdrag i deklarationen		Jag skulle kunna tänka mig att arbeta svart eller på annat sätt fuska med skatten om jag visste att det inte skulle upptäckas	I Sverige betalar alla eller nästan alla den skatt de ska
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2017 a	2018 b	2018 a	2018 a
Oviktade uppgifter:												
Antal svar	886	831	1049	2055	884	831	1045	2053	1047	998	1053	1058
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	850	807	1001	1987	686	645	820	1603	839	803	965	816
Viktade uppgifter*:												
Andel av dem med uppfattning (%)												
(4+5) Instämmer	91	89	90	90	11	11	10	10	16	15	6	35
(3) Varken eller	4	4	4	4	6	5	6	5	18	18	5	28
(1+2) Instämmer ej	5	7	6	6	83	83	83	85	66	68	89	37
(5) Instämmer helt	75	75	75	76	7	7	7	6	8	8	2	14
(4)	16	14	16	14	3	4	4	4	8	7	4	21
(3)	4	4	4	4	6	5	6	5	18	18	5	28
(2)	1	1	2	2	8	7	9	8	15	16	11	15
(1) Instämmer inte alls	4	5	3	4	75	77	75	77	51	51	78	22
Medelvärde**	4.56	4.52	4.56	4.56	1.61	1.58	1.59	1.55	2.07	2.04	1.42	2.91
Felmarginal	0.07	0.08	0.06	0.04	0.09	0.10	0.09	0.06	0.09	0.09	0.06	0.09
Andel utan uppfattning (%)	4	3	6	3	21	20	22	21	22	20	7	22

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket				Jag har blivit rättvist behandlad av Skatteverket	Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt (gamla enkäten)				Skatteverket behandlar alla skattebetalare på ett rättvist sätt (nya enkäten)
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a
Oviktade uppgifter:										
Antal svar	885	833	1045	2060	1058	885	834	1051	999	1053
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	459	424	592	1117	925	551	505	685	664	585
Viktade uppgifter*:										
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	35	38	40	41	87	51	44	49	56	63
(3) Varken eller	38	31	31	34	7	22	25	24	23	20
(1+2) Instämmer ej	27	31	29	25	6	27	31	27	20	17
(5) Instämmer helt	15	19	16	18	69	27	25	25	32	39
(4)	20	19	24	22	18	24	20	24	24	24
(3)	38	31	31	34	7	22	25	24	23	20
(2)	13	16	17	15	2	14	14	12	10	10
(1) Instämmer inte alls	13	15	13	10	3	13	17	15	11	8
Medelvärde**	3.11	3.09	3.14	3.23	4.46	3.38	3.21	3.33	3.57abc	3.76
Felmarginal	0.12	0.13	0.11	0.07	0.07	0.12	0.13	0.11	0.10	0.11
Andel utan uppfattning (%)	50	51	46	48	13	38	40	36	34	44

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB.

Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om någon i min omgivning skattefusade	Om någon i min omgivning skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för personen	Jag är intresserad av skattefrågor	Skattemedlen används på ett bra sätt	Det är viktigt att alla personer som är bosatta i Sverige är folkbokförda på rätt adress	Jag känner någon som är folkbokförd/skriven på fel adress
	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a
Oviktade uppgifter:						
Antal svar	1058	1057	1053	1054	1057	1054
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	603	580	979	903	1005	834
Viktade uppgifter*:						
Andel av dem med uppfattning (%)						
(4+5) Instämmer	49	70	33	34	93	15
(3) Varken eller	28	16	29	35	4	5
(1+2) Instämmer ej	23	13	38	31	3	80
(5) Instämmer helt	29	48	14	14	81	11
(4)	20	23	19	20	12	4
(3)	28	16	29	35	4	5
(2)	15	9	19	19	1	5
(1) Instämmer inte alls	8	4	19	12	1	75
Medelvärde**	3.47	4.01	2.90	3.05	4.70	1.72
Felmarginal	0.10	0.10	0.08	0.08	0.05	0.10
Andel utan uppfattning (%)	43	44	6	14	6	20

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är enkelt att anmäla ändringar (t.ex. vid byte av bostadsadress) till folkbokföringen	Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift				Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet				
		2018 a	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Oviktade uppgifter:										
Antal svar	1057	881	832	1049	2050	882	832	1048	2050	
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	759	786	747	954	1860	833	791	992	1947	
Viktade uppgifter*:										
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	87	72	67	68	76	49	51	53	58	
(3) Varken eller	8	20	23	22	18	32	31	29	27	
(1+2) Instämmer ej	5	8	9	10	6	19	19	18	15	
(5) Instämmer helt	67	37	36	35	37	20	21	22	23	
(4)	21	35	32	34	39	29	29	31	34	
(3)	8	20	23	22	18	32	31	29	27	
(2)	3	6	6	6	4	12	12	11	10	
(1) Instämmer inte alls	2	2	4	4	2	7	7	7	5	
Medelvärde**	4.47	3.99	3.90	3.89	4.05bc	3.44	3.46	3.50	3.61abc	
Felmarginal	0.07	0.08	0.08	0.07	0.04	0.08	0.09	0.08	0.05	
Andel utan uppfattning (%)	27	10	9	9	9	5	4	6	5	

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Jag litar på de flesta människor				Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket				Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mig
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a
Oviktade uppgifter:									
Antal svar	883	832	1047	2051	885	833	1049	2054	1057
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	851	804	1014	1973	767	700	932	1776	933
Viktade uppgifter*:									
Andel av dem med uppfattning (%)									
(4+5) Instämmer	53	55	49	54	77	78	81	81	84
(3) Varken eller	27	28	30	26	16	15	14	13	11
(1+2) Instämmer ej	20	18	21	19	7	6	6	5	5
(5) Instämmer helt	18	19	15	18	45	44	46	46	47
(4)	36	36	34	36	32	34	35	35	37
(3)	27	28	30	26	16	15	14	13	11
(2)	11	11	13	11	5	4	2	3	3
(1) Instämmer inte alls	9	7	8	9	2	2	4	2	1
Medelvärde**	3.42	3.49c	3.35	3.45c	4.14	4.15	4.17	4.20	4.25
Felmarginal	0.08	0.08	0.07	0.05	0.08	0.08	0.07	0.04	0.06
Andel utan uppfattning (%)	3	3	3	3	13	15	11	13	11

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är lätt att få information från Skatteverket				För min egen del är det OK att folk skattefuskar om de har möjlighet till det				Jag har förståelse för om en företagare, som inte känner till avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)	
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2017 a	2018 b
Oviktade uppgifter:										
Antal svar	875	829	1046	992	885	833	1047	999	516	1000
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	679	626	840	787	824	774	972	955	446	856
Viktade uppgifter*:										
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	68	67	69	72	3	4	2	3	12	7
(3) Varken eller	23	25	22	21	3	3	3	3	8	13
(1+2) Instämmer ej	9	8	9	7	95	93	95	95	80	79
(5) Instämmer helt	32	31	30	31	2	2	1	1	6	4
(4)	36	36	39	41	1	2	1	1	6	4
(3)	23	25	22	21	3	3	3	3	8	13
(2)	6	6	6	6	9	8	8	8	14	15
(1) Instämmer inte alls	2	3	3	1	86	85	88	87	66	65
Medelvärde**	3.89	3.86	3.88	3.95	1.24	1.29c	1.20	1.22	1.71	1.67
Felmarginal	0.08	0.08	0.07	0.07	0.05	0.06	0.04	0.04	0.12	0.07
Andel utan uppfattning (%)	21	22	19	19	6	6	7	4	15	15

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om jag skattefuskade				Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från medborgare och företag			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Oviktade uppgifter:								
Antal svar	885	832	1047	997	882	834	1047	1001
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	650	579	791	794	758	702	927	895
Viktade uppgifter*:								
Andel av dem med uppfattning (%)								
(4+5) Instämmer	77	83	77	80	66	58	63	70
(3) Varken eller	15	10	13	13	21	26	25	21
(1+2) Instämmer ej	8	8	10	7	12	16	12	9
(5) Instämmer helt	53	61	54	54	30	28	29	31
(4)	24	21	23	26	36	30	34	39
(3)	15	10	13	13	21	26	25	21
(2)	4	5	5	4	8	10	7	6
(1) Instämmer inte alls	4	3	4	3	4	6	5	3
Medelvärde**	4.19	4.33ac	4.17	4.23	3.80b	3.64	3.75	3.88bc
Felmarginal	0.09	0.09	0.08	0.07	0.08	0.09	0.08	0.07
Andel utan uppfattning (%)	29	32	26	21	13	15	12	10

Bas: Samtliga

* Svaren är viktade med avseende på kön och åldersgrupper. Antalet svarande i undersökningen har ställts mot populationstotaler från SCB. Viktningen görs så att mängden information från varje grupp står i proportion till populationsstorlekarna.

** En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Bilaga 9. Resultat 2015-2018, företag

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Har du haft kontakt med Skatteverket via telefon, brev, e-post eller personligt möte under de senaste 12 månaderna?				Har du besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna?			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Antal svar	726	706	976	1927	721	700	973	1915
Andel (%)								
(1) Ja	59	60	56	55	72	75	77	82
(0) Nej	41	40	44	45	28	25	23	18
Medelvärde*	0.59d	0.60d	0.56	0.55	0.72	0.75	0.77a	0.82abc
Felmarginal	0.04	0.04	0.03	0.02	0.03	0.03	0.03	0.02

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

O:\Attitydundersökningar\Årliga undersökningar - postal+webb\2018\SAS\Resultat företag.sas

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Har bemötandet från Skatteverkets tjänstemän varit bra?			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Antal svar	425	415	539	1044
Antal svar med uppfattning	391	387	498	977
Andel av dem med uppfattning (%)				
(1) Ja	96	97	95	94
(0) Nej	4	3	5	6
Medelvärde*	0.96	0.97d	0.95	0.94
Felmarginal	0.02	0.02	0.02	0.01
Andel utan uppfattning (%)	8	7	8	6

Bas: Haft personlig kontakt med Skatteverket (via telefon, brev, e-post eller personligt möte) under de senaste 12 månaderna
 * En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Skatteverkets tjänstemän lyssnar på mig	Skatteverkets tjänstemän talar om hur jag kan lösa mina problem	Skatteverkets tjänstemän utgår från att jag vill göra rätt	Jag litar på att de svar jag får från Skatteverkets tjänstemän är korrekta	Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket
	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a	2018 a
Antal svar	605	603	604	605	544
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	534	528	524	569	529
Andel av dem med uppfattning (%)					
(4+5) Instämmer	83	73	82	79	49
(3) Varken eller	10	17	12	11	26
(1+2) Instämmer ej	7	10	6	9	25
(5) Instämmer helt	54	42	61	56	22
(4)	29	31	21	23	27
(3)	10	17	12	11	26
(2)	4	5	2	5	15
(1) Instämmer inte alls	2	4	4	4	10
Medelvärde*	4.28	4.01	4.32	4.22	3.36
Felmarginal	0.08	0.09	0.08	0.08	0.10
Andel utan uppfattning (%)	12	12	13	6	3

Bas: Haft personlig kontakt med Skatteverket (via telefon, brev, e-post eller personligt möte) under de senaste 12 månaderna
 * En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Det är enkelt att hitta på Skatteverkets webbplats				Informationen på webbplatsen var tillräcklig för att lösa mina ärenden				Det är enkelt att använda tjänster på webbplatsen, t.ex. att deklarerera	Skatteverkets e-tjänster har fungerat när jag har behövt använda dem
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a	2018 a
Antal svar	519	523	746	1553	518	524	743	1553	855	854
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	513	516	734	1542	514	518	732	1534	731	804
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	61	59	62	61	66	69	72	70	76	78
(3) Varken eller	26	29	27	26	24	23	18	20	17	14
(1+2) Instämmer ej	12	11	10	12	11	8	10	10	7	8
(5) Instämmer helt	18	21	24	25	28	29	33	33	41	45
(4)	43	39	38	37	37	39	40	37	34	33
(3)	26	29	27	26	24	23	18	20	17	14
(2)	10	9	8	10	7	7	6	8	5	5
(1) Instämmer inte alls	2	2	2	2	4	2	3	2	3	2
Medelvärde*	3.65	3.67	3.74	3.71	3.80	3.88	3.92a	3.90a	4.07	4.14
Felmarginal	0.08	0.08	0.07	0.05	0.09	0.08	0.07	0.05	0.07	0.06
Andel utan uppfattning (%)	1	1	2	1	1	1	1	1	15	6

Bas: Besökt Skatteverkets webbplats under de senaste 12 månaderna

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

O:\Attitydundersökningar\Årliga undersökningar - postal+webb\2018\SAS\Resultat företag.sas

	Det är enkelt att komma i kontakt med Skatteverket	Det är enkelt för företag att lämna uppgifter om olika skatter				Det är lätt att få information från Skatteverket				De kostnader och den tid det tar för ett företag att göra rätt för sig med skatterna är rimliga			Skatteverket är tydliga med vilka rättigheter och skyldigheter som gäller för mitt företag
		2018 a	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2016 a	2017 b	
Antal svar	1010	723	703	977	1933	723	701	977	1929	703	973	1931	1006
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	862	577	587	805	1604	634	645	873	1754	605	822	1687	863
Andel av dem med uppfattning (%)													
(4+5) Instämmer	52	62	67	70	71	63	62	63	59	46	50	51	59
(3) Varken eller	27	26	23	23	20	25	26	27	29	30	28	26	26
(1+2) Instämmer ej	21	12	10	8	9	12	12	10	12	24	22	23	15
(5) Instämmer helt	23	29	29	34	34	21	22	24	23	17	21	19	25
(4)	29	34	37	36	37	41	40	39	36	28	29	32	33
(3)	27	26	23	23	20	25	26	27	29	30	28	26	26
(2)	13	8	7	5	6	9	9	7	9	14	14	14	11
(1) Instämmer inte alls	8	4	3	2	3	3	3	3	3	10	8	9	5
Medelvärde*	3.45	3.75	3.83	3.93a	3.92a	3.69	3.69	3.74	3.68	3.29	3.41	3.38	3.64
Felmarginal	0.07	0.09	0.08	0.07	0.05	0.08	0.08	0.07	0.04	0.10	0.08	0.05	0.07
Andel utan uppfattning (%)	15	20	17	18	17	12	8	11	9	14	16	13	14

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Vårt företag är i stor utsträckning utsatt för företag inom branschen som skattefuskar				Det finns stora möjligheter för företag att fuska med skatten				Jag känner personligen företagare som skattefuskar			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Antal svar	728	706	979	1938	727	707	979	1935	727	709	980	1935
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	501	489	702	1361	515	486	681	1338	551	549	779	1571
Andel av dem med uppfattning (%)												
(4+5) Instämmer	17	18	19	21	16	16	20	17	9	8	9	10
(3) Varken eller	12	15	13	13	23	23	22	20	5	5	6	5
(1+2) Instämmer ej	71	67	69	67	61	60	59	64	87	86	85	85
(5) Instämmer helt	9	10	10	11	7	6	8	7	5	4	6	5
(4)	8	8	9	10	9	10	11	10	4	4	3	4
(3)	12	15	13	13	23	23	22	20	5	5	6	5
(2)	16	18	19	16	27	28	26	30	13	10	10	11
(1) Instämmer inte alls	55	49	50	50	34	32	33	34	74	76	75	75
Medelvärde*	2.00	2.12	2.10	2.15a	2.27	2.30	2.36	2.26	1.53	1.50	1.55	1.56
Felmarginal	0.12	0.12	0.10	0.07	0.10	0.11	0.10	0.06	0.09	0.09	0.08	0.05
Andel utan uppfattning (%)	31	31	28	30	29	31	30	31	24	23	21	19

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

O:\Attitydundersökningar\Årliga undersökningar - postal+webb\2018\SAS\Resultat företag.sas

	Jag känner en moralisk plikt att hålla mig till skattereglerna				Det är enkelt att dra gränsen mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata		Man har rätt att chansa/testa i deklarationen om gränsen är oklar mellan vilka kostnader som ska räknas till företaget och vilka kostnader som är privata		Jag har förståelse för om en företagare någon gång drar av privata utgifter på företaget	Svarta löner förekommer ofta i vår bransch
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2017 a	2018 b	2017 a	2018 b	2018 a	2018 a
Antal svar	730	709	978	1943	976	1940	979	1941	1012	1011
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	705	684	951	1899	928	1867	835	1624	881	703
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	94	95	96	95	76	80	10	9	11	11
(3) Varken eller	2	3	2	3	15	12	12	10	13	10
(1+2) Instämmer ej	3	1	2	3	9	8	78	81	76	79
(5) Instämmer helt	82	81	84	83	50	53	4	3	5	5
(4)	12	15	11	11	26	26	6	6	7	6
(3)	2	3	2	3	15	12	12	10	13	10
(2)	1	0	1	1	6	6	20	17	18	13
(1) Instämmer inte alls	2	1	1	2	3	3	58	64	58	66
Medelvärde*	4.71	4.74	4.77	4.73	4.15	4.22	1.77b	1.68	1.82	1.71
Felmarginal	0.06	0.05	0.04	0.03	0.07	0.04	0.08	0.05	0.07	0.08
Andel utan uppfattning (%)	3	4	3	2	5	4	15	16	13	30

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Metod: Pappersenkät innehållande länk till webbenkät (valfritt inlämningsätt)

	Skatteverket är bra på att bekämpa skattefusket bland företagen				Skatteverket har behandlat mitt företag på ett rättvist sätt	Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt (gamla enkäten)				Skatteverket behandlar alla företag på ett rättvist sätt (nya enkäten)	Det är troligt att Skatteverket skulle upptäcka om ett företag i min bransch skattefuscade		Om ett företag i min bransch skattefuskar och blir upptäckt blir det allvarliga konsekvenser för företaget
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a	2017 a	2018 b	2018 a
Antal svar	730	708	981	1939	1011	730	708	981	930	1009	488	1941	1012
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	392	384	544	1105	913	411	416	594	615	509	323	1308	608
Andel av dem med uppfattning (%)													
(4+5) Instämmer	40	45	44	48	89	50	48	48	53	60	64	64	82
(3) Varken eller	39	32	36	32	6	28	25	24	22	21	22	20	10
(1+2) Instämmer ej	21	23	19	21	5	22	26	28	24	19	14	16	7
(5) Instämmer helt	16	17	18	17	67	24	21	22	26	31	29	32	59
(4)	24	28	26	30	22	26	27	26	27	29	36	32	24
(3)	39	32	36	32	6	28	25	24	22	21	22	20	10
(2)	13	17	12	13	2	14	14	14	12	9	9	11	5
(1) Instämmer inte alls	8	6	8	8	3	8	12	13	12	10	5	5	3
Medelvärde*	3.27	3.33	3.35	3.36	4.49	3.44	3.31	3.29	3.43	3.63	3.75	3.76	4.31
Felmarginal	0.11	0.11	0.10	0.06	0.05	0.12	0.12	0.11	0.10	0.10	0.12	0.06	0.07
Andel utan uppfattning (%)	46	46	45	43	10	44	41	39	34	50	34	33	40

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

O:\Attitydundersökningar\Årliga undersökningar - postal+webb\2018\SAS\Resultat företag.sas

	Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift				Jag har förtroende för myndigheter i allmänhet				Om jag har behov av hjälp kan jag med förtroende vända mig till Skatteverket				Jag har förtroende för Skatteverkets sätt att hantera uppgifter som rör mitt företag
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2018 a
Antal svar	731	704	978	1944	731	707	980	1943	731	706	980	1942	1014
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	672	653	919	1843	685	675	938	1867	677	670	925	1844	962
Andel av dem med uppfattning (%)													
(4+5) Instämmer	76	73	74	78	48	47	48	56	81	79	81	81	84
(3) Varken eller	19	21	18	16	31	35	32	29	13	15	13	13	12
(1+2) Instämmer ej	5	6	8	6	22	19	20	15	7	6	6	5	4
(5) Instämmer helt	36	34	35	42	17	15	18	23	49	47	50	50	55
(4)	40	39	39	36	31	31	30	33	31	33	31	31	29
(3)	19	21	18	16	31	35	32	29	13	15	13	13	12
(2)	4	4	5	4	15	14	15	10	5	5	4	3	3
(1) Instämmer inte alls	1	3	3	2	6	5	6	5	1	1	2	2	2
Medelvärde*	4.06	3.98	3.99	4.11bc	3.37	3.38	3.39	3.59abc	4.22	4.19	4.22	4.24	4.34
Felmarginal	0.07	0.07	0.06	0.04	0.08	0.08	0.07	0.05	0.07	0.07	0.06	0.04	0.05
Andel utan uppfattning (%)	8	7	6	5	6	5	4	4	7	5	6	5	5

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

	För min egen del är det OK att andra företag skattefuskar om de har möjlighet till det				Jag har förståelse för om en företagare, som inte känner till avdragsreglerna, köper snygga kläder för möten med kunder och drar av inköpet på företaget (ej avdragsgillt enligt lag)		Jag har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från företag			
	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d	2017 a	2018 b	2015 a	2016 b	2017 c	2018 d
Antal svar	730	708	980	928	488	931	731	707	980	930
Antal svar med uppfattning (skala 1-5)	665	658	908	893	422	841	604	606	828	821
Andel av dem med uppfattning (%)										
(4+5) Instämmer	1	1	1	3	9	9	69	65	70	75
(3) Varken eller	2	1	3	1	10	8	22	26	22	18
(1+2) Instämmer ej	97	97	97	96	81	83	8	9	8	7
(5) Instämmer helt	1	1	1	1	4	4	31	26	32	34
(4)	0	1	0	1	5	5	38	38	38	41
(3)	2	1	3	1	10	8	22	26	22	18
(2)	5	6	6	5	11	13	7	7	6	4
(1) Instämmer inte alls	92	91	91	91	70	70	2	2	3	3
Medelvärde*	1.13	1.14	1.14	1.17	1.61	1.60	3.91b	3.79	3.90b	4.00bc
Felmarginal	0.04	0.04	0.03	0.04	0.10	0.07	0.08	0.08	0.07	0.06
Andel utan uppfattning (%)	9	7	7	4	14	10	17	14	16	12

Bas: Samtliga

* En bokstav efter medelvärdet anger att skillnaden i medelvärde gentemot den angivna kolumnen är statistiskt säkerställd.

Bilaga 10. Varför det inte är enkelt att lämna deklARATIONEN via papper. Fritextsvar.

Fritextsvar	Ålder	Kön	Kategorisering
Jag behöver hjälp på grund av skogsbruk, enskild firma.	50-59	Kvinna	Företagare
Går inte pga att jag är fåmansbolagsägare och näringsidkare.	50-59	Man	Företagare
Enskild firma.	60-69	Kvinna	Företagare
Har avvecklat ett bolag och det krävs så många olika bilagor angående näringsverksamhet.	60-69	Kvinna	Företagare
Skogsägare.	60-69	Kvinna	Företagare
Måste ange pappers eftersom ? rörelse.	60-69	Man	Företagare
Ändringar görs i den privata deklARATIONEN på grund av egen företagare.	60-69	Man	Företagare
Är anställd men driver även ett litet jordbruk och har en enskild firma. Jag behöver professionell hjälp med deklARATIONEN.	60-69	Man	Företagare
Måste lämna företagsuppgifter.	70-79	Kvinna	Företagare
Har företag.	70-79	Man	Företagare
Jag har egen firma.	70-79	Man	Företagare
Näringsbolag.	70-79	Man	Företagare
Jag har ett litet aktiebolag. Då behöver jag fylla i kompletterande information. Det är enklare på papper.	18-29	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Att bifoga bilagor.	30-39	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Den här året jag gjorde renoverade hus därför jag vill lägga in i övrig när deklARATION kommer hem.	30-39	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Jag hade gärna deklarerat digitalt men blanketterna jag var tvungen att använda gick inte att deklarerera digitalt.	30-39	Man	Annan komplex deklARATION
Skulle lämna kompletterande K10- blankett.	40-49	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Som gränsegångare/ jobbar i dk bor i sverige fick jag inte ? att lämna in deklARATIONEN digitalt tyvärr.	40-49	Kvinna	Annan komplex deklARATION
För många bilagor att scanna.	40-49	Man	Annan komplex deklARATION
Jag lämnade med bilagor	40-49	Man	Annan komplex deklARATION
För många bilagor.	50-59	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Jag skickar med alla andra skriftliga kvitton. Det är mycket mer överskriftligt, det skulle ta för mycket tid annars.	50-59	Kvinna	Annan komplex deklARATION
På grund av bilagor och användarsvårighet med maskinsvara.	50-59	Man	Annan komplex deklARATION
Det går inte att lägga till utländsk pension på den digitala blanketten.	60-69	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Massa bilagor.	60-69	Kvinna	Annan komplex deklARATION
På grund av K4.	60-69	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Avdrag, fonder.	60-69	Man	Annan komplex deklARATION
Ej möjlighet att skanna verifikationer och dylikt.	60-69	Man	Annan komplex deklARATION
Flera bilagor.	60-69	Man	Annan komplex deklARATION
Måste vänta på skatteverkets uppgick om skatten på min pension från Finland. Det borde gå att ordna i vår datoriserade värld.	70-79	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Skulle skatta för husförsäljning.	70-79	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Uppgifter på k:4 blankett.	70-79	Kvinna	Annan komplex deklARATION
Deklarerare försäljning av företag.	70-79	Man	Annan komplex deklARATION
På grund av marknadsförsäljning.	70-79	Man	Annan komplex deklARATION

Fritextsvar	Ålder	Kön	Kategorisering
Har ej dator/ surfplatta.	60-69	Kvinna	Har ingen dator
Jag har ingen dator.	60-69	Kvinna	Har ingen dator
JHar inte dator.	60-69	Kvinna	Har ingen dator
Jag har ingen dator.	60-69	Man	Har ingen dator
Det var något som inte fungerade den dagen för mig med min dator.	70-79	Kvinna	Har ingen dator
Har inte internet.	70-79	Kvinna	Har ingen dator
Inget bank id.	70-79	Kvinna	Har ingen dator
Använder ej dator.	70-79	Man	Har ingen dator
Har ingen dator.	70-79	Man	Har ingen dator
Har ingen dator.	70-79	Man	Har ingen dator
Ingen dator.	70-79	Man	Har ingen dator
Saknas dator.	70-79	Man	Har ingen dator
Förstår mig inte på det.	18-29	Kvinna	Svårt med digital teknik
Brist på handhavand/ kunskap.	50-59	Man	Svårt med digital teknik
Har ej datavana.	60-69	Kvinna	Svårt med digital teknik
Pensionären, är inte lätt att använda data.	60-69	Kvinna	Svårt med digital teknik
Datorer är inte min starka sida.	60-69	Man	Svårt med digital teknik
Det är massor av frågor som jag kan inte förstår.	60-69	Man	Svårt med digital teknik
För mig är det svårt med digitalt.	60-69	Man	Svårt med digital teknik
Tar för lång tid	60-69	Man	Svårt med digital teknik
Det blir lätt fel.	70-79	Kvinna	Svårt med digital teknik
Har tyärt ej den kunskapen.	70-79	Kvinna	Svårt med digital teknik
Kan inte tekniska saker.	70-79	Kvinna	Svårt med digital teknik
Kan inte.	70-79	Kvinna	Svårt med digital teknik
Tekniken fungerar ej.	70-79	Kvinna	Svårt med digital teknik
Vill ha översikt över deklarationen och vill inte vara beroende av Internet!	18-29	Man	Det fungerar bra med papper
Negativt till digitalt.	50-59	Man	Det fungerar bra med papper
För mig är det enklast med pappersformen.	70-79	Kvinna	Det fungerar bra med papper
Jag är bekvämare med papper än digitalt.	70-79	Kvinna	Det fungerar bra med papper
Vill inte.	70-79	Kvinna	Det fungerar bra med papper
Bra med pappersdeklaration för mig.	70-79	Man	Det fungerar bra med papper
Gammal vana.	70-79	Kvinna	Har aldrig provat digitalt
Har aldrig försökt.	70-79	Kvinna	Har aldrig provat digitalt
Har ej provat.	70-79	Man	Har aldrig provat digitalt
Behöver mer kunskap om deklarerat, jag anlitar en revisor.	40-49	Man	Revisor
Moms registrerad, köper tjänsten av LRF.	50-59	Man	Revisor
Använder deklartionshjälp av LRF jordbruk.	60-69	Kvinna	Revisor
Jag är synskadad	50-59	Kvinna	Övrigt
Vet inte om man kan ändra i deklarationen på nätet.	70-79	Kvinna	Övrigt